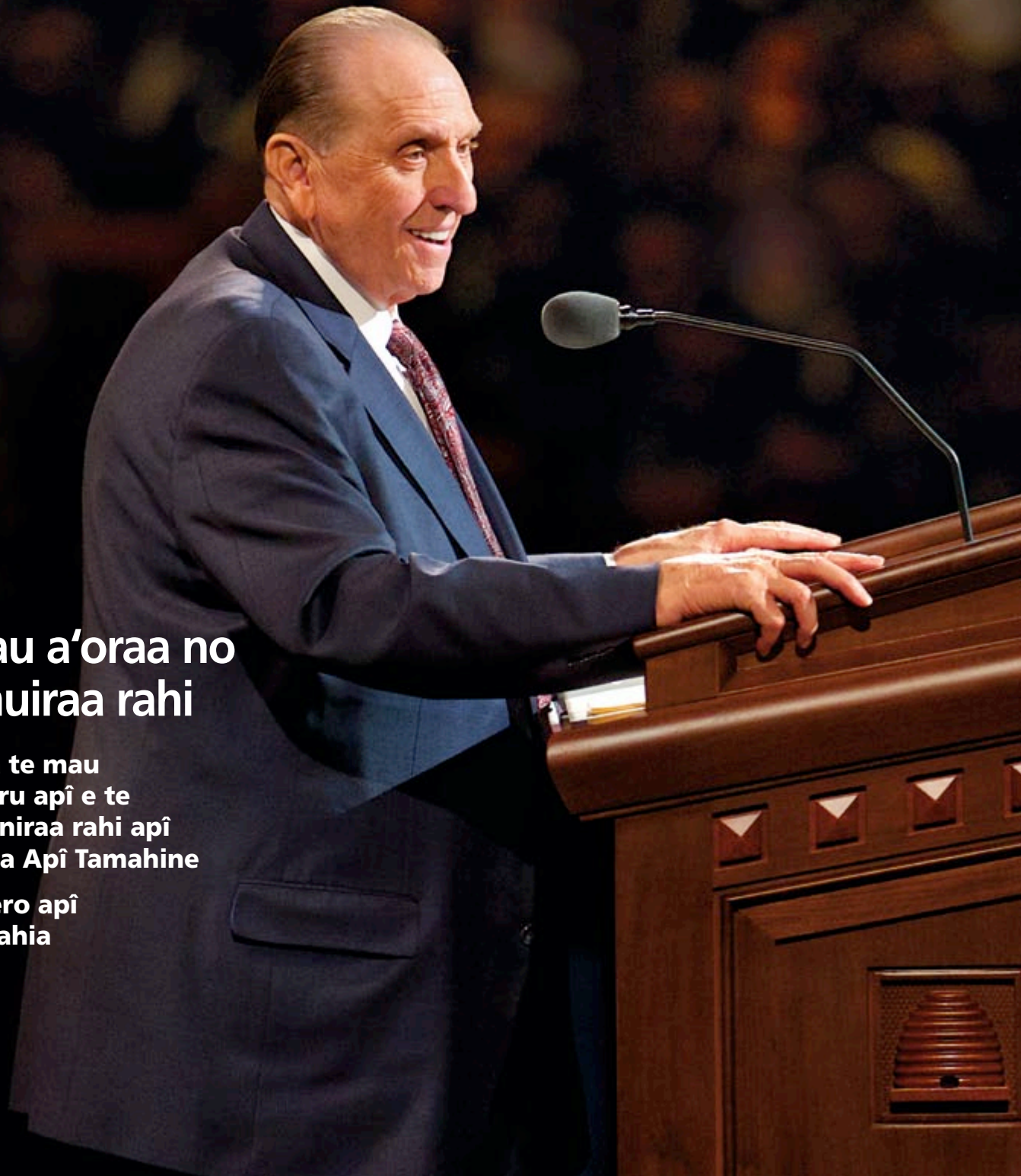

Liahona

**Te mau a'oraa no
te amuiraa rahi**

**Ua piihia te mau
Hitu ahuru apî e te
peresideniraa rahi apî
no te Feia Apî Tamahine**

**E piti hiero apî
tei faarahia**

© JOSEPH BRICKEY, EIAHA E HAMANI I TE HOHO'A

E imi ia Siloa, na Joseph Brickey

Te pape i Siloa (Siloama) i Ierusalema, no roto mai ia i te taheeraa pape i rapae i te mau patu o te oire.

O te reira ana'e te puna pape mâ i taua vahi ra, no reira, mai te tau e te tau, ua riro te pape no Siloa ei tapa'o no te mana paruru e te tauturu a te Atua. Mai tei papa'ihia i roto i te Isaia 8:6–8, ua tohu Isaia e, e huna te basileia o Iseraela i te Fatu no na arii e piti ra. Ua tupu te reira. Te imi nei teie vahine i te pape mâ no Siloa, eiaha râ mai te taata i te tau no Isaia—e tapa'o te reira no ta'na imiraa i te here e te paruru tamau a te Atua.

TUHAA PURERAA NO TE PO'IPO'I MAHANA MAA

- 4 Manava i te amuiraa
Peresideni Thomas S. Monson
- 6 Teie mau mea ta'u i ite
Peresideni Boyd K. Packer
- 9 Hoê niu papû
Episekopo Dean M. Davies
- 12 E mau tamarii tamahine matou na to tatou Metua i te Ao ra
Elaine S. Dalton
- 15 Ua hinaaro te Faaora ia faaore i te hara
Elder Craig A. Cardon
- 18 « O teie ho'i ta'u ohipa e to'u hanahana »
Elder M. Russell Ballard
- 22 « E haere mai outou la'u nei »
Peresideni Henry B. Eyring

TUHAA PURERAA NO TE AVATEA MAHANA MAA

- 26 Te patururaa i te feia faatere o te Ekalesia
Peresideni Dieter F. Uchtdorf
- 28 Parau faaite a te Tuhaa faatere hi'opo'a faufaa a te Ekalesia, matahiti 2012
Robert W. Cantwell
- 28 Parau faataaraa, matahiti 2012
Brook P. Hales
- 29 No te hau i te fare
Elder Richard G. Scott
- 32 Te hau i roto ia tatou : Te utu'a no te parau-ti'a
Elder Quentin L. Cook
- 36 Te haerea o te Fatu
Elder Stanley G. Ellis
- 39 Te evanelia i to te ao atoa nei
Elder John B. Dickson
- 41 Te ti'aturi nei matou e, e mea ti'a i te taata ia ora ma te viivii-ore
Elder David A. Bednar
- 45 Haru i te vave'a
Elder Russell M. Nelson

TUHAA PURERAA A TE AUTAHU'ARAA

- 48 Ti'a mau papû i te mau vahi mo'a ra
Elder Robert D. Hales
- 52 Te mana o te autahu'araa i roto i te hoê tamaiti
Elder Tad R. Callister

- 55 Ta outou hopoi'a mo'a ia tavini
David L. Beck
- 58 E maha ti'araa
Peresideni Dieter F. Uchtdorf
- 62 Ua hoê tatou
Peresideni Henry B. Eyring
- 66 A haere mai outou, e te mau tamaroa
Peresideni Thomas S. Monson

TUHAA PURERAA NO TE PO'IPO'I SABATI

- 70 Te ti'aturiraa i te maramarama o te Atua
Peresideni Dieter F. Uchtdorf
- 77 E semeio mau te reira
Elder Neil L. Andersen
- 81 Te mau parau ta tatou e parau
Rosemary M. Wixom
- 83 Faaipoiporaa : A hi'o e a haapii mai
Elder L. Whitney Clayton
- 86 Te haapa'oraa i te ture, o te ti'amâraa ia
Elder L. Tom Perry
- 89 E horo'a mai te haapa'o i te mau haamaitairaa
Peresideni Thomas S. Monson

TUHAA PURERAA NO TE AVATEA SABATI

- 93 « E te Fatu, ua faaroo vau »
Elder Jeffrey R. Holland
- 96 Te feia pee i te Mesia
Elder Dallin H. Oaks
- 99 Te Metua e te Tamaiti
Elder Christoffel Golden Jr.
- 102 Te Utuafare : Te fare haapiiraa o te oraraa
Elder Enrique R. Falabella
- 104 Ia fariihia mai e te Fatu
Elder Erich W. Kopschke
- 107 Te mau po'ipo'i nehehehe
Elder Bruce D. Porter
- 109 Ora
Elder D. Todd Christofferson
- 113 Tæ atu ai i te farerei-faahou-raa
Peresideni Thomas S. Monson

PUTUPUTURAA RAHI NA TE FEIA APĪ TAMAHINE

- 115 To outou mau vahi mo'a
Ann M. Dibb
- 118 Ia faaora ana'e outou i te hoê tamahine, te faaora ra ia outou i te mau u'i
Mary N. Cook
- 121 Eiaha ia faanuu-ê-hia'tu !
Elaine S. Dalton
- 125 To outou tere ho'iraa nehehehe i te fare
Peresideni Dieter F. Uchtdorf
- 72 Te mau hui mana faatere o Te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei
- 130 Ua paraparau mai ratou ia tatou : Faairi i te amuiraa ei tuhaa no to tatou oraraa
- 132 Te mau aamu no te amuiraa ia au i te ana'iraa piapa
- 133 Te mau haapiiraa no to tatou anotau
- 133 Te mau peresideniraa rahi o te mau pūpū tauturu
- 134 Te mau parau apī o te Ekalesia

Haapotoraa no te 183raa o te amuiraa rahi matahiti

MAHANA MAA PO'IPO'I, 6 NO EPERERA 2013, TUHAA PURERAA RAHI

Peresidenihia : Peresideni Thomas S. Monson. Arata'ihia : Peresideni Dieter F. Uchtdorf. Pure matamua : Elder Randall K. Bennett. Pure hopea : Jean A. Stevens. Himene na te te Pūpū himene o te Fare Menemene ; Mack Wilberg e Ryan Murphy, na taata arata'i ; Richard Elliott e Andrew Unsworth, na taata i te hamonia : « E te Faaora o Iseraela », *Te mau Himene*, no. 6 ; « In Hymns of Praise », *Hymns*, no. 75 ; « Te mau Nunaa ! » *Te Mau Himene*, no. 163, faanahohia e Wilberg ; « Ara Mai Tatou » *Te mau Himene*, no. 148 ; « La foi », *Chants pour les enfants*, 50, faanahohia e Elliott, aita i haapararehia ; « Te Ora nei To'u Faaora », *Te mau Himene*, no. 68, faanahohia e Wilberg, aita i haapararehia.

MAHANA MAA AVATEA, 6 NO EPERERA 2013, TUHAA PURERAA RAHI

Peresidenihia : Peresideni Thomas S. Monson. Arata'iraa : Peresideni Henry B. Eyring. Pure matamua : Russell T. Osguthorpe. Pure hopea : Elder J. Devn Cornish. Himene na te hoê pūpū a te mau piahi tane e vahine no te Fare haapiiraa teitei no Brigham Young ; Ronald Staheli e Rosalind Hall, na taata arata'i ; Bonnie Goodliffe, te taata i te hamonia : « E Iesu, Ia Feruri Au », *Te mau Himene*, no. 71, faanahohia. Staheli, haapararehia. Jackman ; « Ua Pure Anei Oe ? » *Te Mau Himene*, no. 72, faanahohia. Johnson, haapararehia. Johnson ; « A Oaoa na, e Arii te Fatu ! » *Te mau Himene*, no. 29 ; « E te Fatu Here », *Te mau Himene*, no. 65, faanahohia. Staheli, haapararehia. Jackman.

MAHANA MAA AHIAHI, 6 NO EPERERA 2013, TUHAA PURERAA A TE AUTAHU'ARAA

Peresidenihia : Peresideni Thomas S. Monson. Arata'ihia : Peresideni Dieter F. Uchtdorf. Pure matamua : Elder Ronald A. Rasband. Pure hopea : Larry M. Gibson. Himene na te hoê pūpū himene a te feia apī paari no te area no Roto Miti, Utah ; Justin Bills, te taata arata'i ; Clay Christiansen, te taata i te hamonia : « Arise, O God, and Shine », *Hymns*, no. 265, faanahohia. Wilberg, haapararehia Oxford ; « Ei Pihai Iho Vau i To'u Fatu », *Te mau Himene*, no. 51, faanahohia. Bills, aita i haapararehia ; « Tiaturiraa no Ziona », *Te mau Himene*, no. 161 ; « E te Mau Tavini o te Atua » *Te mau Himene*, no. 195, faanahohia. Bills, aita i haapararehia.

SABATI PO'IPO'I, 7 NO EPERERA 2013, TUHAA PURERAA RAHI

Peresidenihia : Peresideni Thomas S. Monson. Arata'ihia : Peresideni Henry B. Eyring. Pure matamua : Elder Steven E. Snow. Pure hopea : Elder O. Vincent Haleck. Himene na te Pūpū himene o te Fare Menemene ; Mack Wilberg, te taata arata'i ; Andrew Unsworth e Clay Christiansen, na taata i te hamonia : « Haere Faaite i te Parau », *Te mau Himene*, no. 162 ; « Let Zion in Her Beauty Rise » *Hymns*, no. 41, faanahohia. Kasen, haapararehia Jackman ; « Mai Pee Mai », *Te mau Himene*, no. 58, faanahohia. Wilberg, aita i haapararehia ; « Aratai Mai, E Iehova », *Te mau Himene*, no. 40 ; « C'est l'amour », *Chants pour les enfants*, 76, faanahohia. Cardon, aita i haapararehia ; « Haere Mai, e te Feia Mo'a », *Te mau Himene*, no. 18, faanahohia Wilberg, aita i haapararehia.

SABATI AVATEA, 7 NO EPERERA 2013, TUHAA PURERAA RAHI

Peresidenihia : Peresideni Thomas S. Monson. Arata'ihia : Peresideni Dieter F. Uchtdorf. Pure matamua : Carole M. Stephens. Pure hopea : Elder Larry Y. Wilson. Himene na te Pūpū himene no te Fare Menemene ; Mack Wilberg e Ryan Murphy, na taata arata'i ; Linda Margetts e Bonnie Goodliffe, na taata i te hamonia : « Haere Mai e Himene », *Te mau Himene*, no. 25, faanahohia. Murphy, aita i haapararehia ; « Raconte moi les histoires de Jésus » *Chants pour les enfants*, 36, faanahohia. Murphy, aita i haapararehia ; « Oaoa Tatou i te Tau no te Ora », *Te mau Himene*, no. 3 ; « E te Fatu, Hou Matou e Ho'i ai te Fare », *Te mau Himene*, no. 89, faanahohia. Wilberg, aita i haapararehia.

PÔ MAHANA MAA 30 NO MATI 2013, PUTUPUTURAA RAHI NA TE FEIA APĪ TAMAHINE

Peresidenihia : Peresideni Thomas S. Monson. Arata'ihia : Elaine S. Dalton. Pure matamua : Ella Edgley. Pure hopea : Emily Maxwell. Himene na te hoê pūpū himene a te feia apī tamahine no te mau tītī no Highland, Utah ; Merrilee Webb, te taata arata'i ; Linda Margetts, te taata i te hamoni : « E te Mau Nunaa e », *Te mau Himene*, no. 4, e « Arise » na nia mai ; « In That Holy Place », DeFord, haapararehia. DeFord ; « E te Fatu Here », *Te mau Himene*, no. 65, faanahohia.

Goates, aita i haapararehia ; « Iesu, Mato no te Ora », *Te mau Himene*, no. 159, faanahohia. Kasen, haapararehia Jackman ; « Let Zion in Her Beauty Rise », *Hymns*, no. 41, faanahohia. Webb, aita i haapararehia.

E ROAA TE MAU A'ORAA NO TE AMUIRAA

No te farii i te mau a'oraa o te amuiraa rahi i ni'a i te Itenati na roto e rave rahi reo, a haere atu i ni'a ia conference.lds.org. I reira a ma'iti i te hoê reo. E tai'ohia e piti a'e ava'e i muri mai i te amuiraa, e roaa atoa te mau haruharuraa faaroo i te mau pū opereraa.

TE MAU PARAU PORO'I NO TE HAHAERERAA E TE HAAPIIRAA UTUAFARE

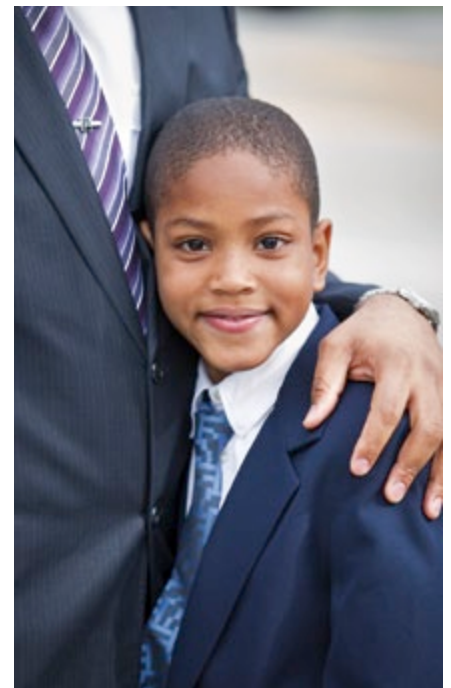
No te mau parau poro'i no te hahaereraa e te haapiiraa utuafare, a ma'iti i te hoê a'oraa e tano maitai i ni'a i te hinaaro o te mau taata ta outou e hahaere ra.

I NI'A I TE TAPO'I

I mua : Hoho'a na Leslie Nilsson
I muri : Hoho'a na Leslie Nilsson.

HOHO'A NO TE AMUIRAA

Te mau vahi o te amuiraa rahi i Salt Lake City ua patahia e Cody Bell, Randy Collier, Weston Colton, Scott Davis, Craig Dimond, Lloyd Eldredge, Sarah Jenson, Collin King, Ashlee Larsen, e Leslie Nilsson ; i Arizona, USA, na Mindy Sue Evans ; i Auteraria na Colin Ligertwood ; i Brasília, Paratira na Tomé Siqueira ; i Sobral, Paratira, na Francisco Flávio Dias Carneiro ; i California, USA, na Rhonda Harris ; i Tereni na Oscar Schmittner ; i Tanemateta na Ann-Mari Lindberg ; i Equateur na Jimmy Padilla Pin ; i El Salvador na Josué Peña ; i New York, USA, na Mark Weinberg ; i Scotland na Sylvia Mary Brown ; e i Afrita Apatoa na Jeremy Rakotomamonjy.

ME 2013. 15 NO. 2
LIAHONA 10785 895

Ve'a haamanahia na te ao taatoa nei a te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei

Te Peresideniraa Matamua : Thomas S. Monson,
Henry B. Eyring, Dieter F. Uchtdorf

Te Pūpū no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo :
Boyd K. Packer, L. Tom Perry, Russell M. Nelson,
Dallin H. Oaks, M. Russell Ballard, Richard G. Scott,
Robert D. Hales, Jeffrey R. Holland, David A. Bednar,
Quentin L. Cook, D. Todd Christofferson, Neil L. Andersen

Papa'i ve'a faatere : Craig A. Cardon
Feia tauturu e haamaramarama : Shayne M. Bowen,
Bradley D. Foster, Christoffel Golden Jr., Anthony D. Perkins

Faatere no te mau ve'a : David T. Warner
Ti'a faatere no te tururaa utuafare e te melo :
Vincent A. Vaughn

Ti'a faatere no te mau ve'a a te Ekalesia :
Allan R. Loyborg

Faatere ohipa : Garff Cannon

Faatere no te mau papa'iraa : R. Val Johnson

Tauturu papa'i ve'a faatere rahi : Ryan Carr,
LaRene Porter Gaunt

Tauturu no te mau haapurararaa : Melissa Zenteno
Pūpū papa'i ve'a : Susan Barrett, David Dickson, David A.
Edwards, Matthew D. Flitton, Mindy Raye Friedman,
Garrett H. Garff, Jennifer Grace Jones, Michael R. Morris,
Richard M. Romney, Paul VanDenBerghe

Faatere no te mau hoho'a : J. Scott Knudsen
Faatere i te mau Ohipa Peniraa : Tadd R. Peterson
Pūpū ihi tauhaa nihi : Jeanette Andrews, Fay P. Andrus,
C. Kimball Bott, Thomas Child, Nate Gines, Kerry Lynn C.
Herrin, Colleen Hinckley, Eric P. Johnsen, Susan Lofgren,
Scott M. Mooy, Brad Teare

Taata faaau i te faturaa mana'o : Collette Nebeker Aune
Faatere no te hamaniraa : Jane Ann Peters

Pūpū ohipa hamaniraa : Connie Bowthorpe Bridge,
Howard G. Brown, Julie Burdett, Bryan W. Gygi,
Kathleen Howard, Denise Kirby, Ginny J. Nilson, Ty Pilcher,
Gayle Tate Rafferty

Auraa e te mau ve'a : Jeff L. Martin

Faatere no te nene'iraa : Cwraig K. Sedgwick

Faatere no te opereraa : Evan Larsen

No te mau tapa'oraa e te mau moni hoo i rapae au i te Fenua
Marite e Canada, a farere'i i te faatere no ta outou Pū hoora
buka aore rā te faatere no te paroita aore rā amaa.

A hapono i te mau api parau e te mau aniraa na
ni'a i te itenati i te liahona.lds.org ; na roto i te imere i te
liahona@ldschurch.org ; e aore rā, na roto i te rata i te
Liahona, Rm. 2420, 50 E. North Temple St.,
Salt Lake City, UT 84150-0024, USA.

Ua nenehina te *Liahona* (te hoē parau no te Buka a
Moromona, oia hoi, « aveia » aore rā « arata'i ») na roto i
te mau reo Albania, Armenia, Bislama, Bulgaria, Cambodia,
Cebuano, Tinito, Croatia, Czech, Danemata, Holane,
Paratane, Estonia, Fiji, Finnilane, Farani, Purutia, Heleni, Hindi,
Hungarian, Icelani, Indonesia, Italia, Tapone, Kiribati, Korea,
Latvia, Lithuania, Malagasy, Marshallese, Mongolia, Norwetia,
Polane, Potiti, Romania, Russia, Samoa, Slovenia, Swahili,
Paniora, Tuetee, Tagalog, Tahiti, Thai, Tonga, Ukraina, Urdu, e
Anami. (Te rahiraa taime e nenehina ai tei te huru ia o te reo)
© 2013 na Intellectual Reserve, Inc. Faturaa paruruhia.
Nene'ihia i te Mau Hau Amui no Marite.

E nehenehe te mau papa'iraa e te mau hoho'a i roto i te
Liahona ia tapitihia no te faaohiparaa i roto i te Ekalesia aore
rā i te utuafare eiaha rā no te hoo. Eita te mau hoho'a e
nehenehe e tapitihia mai te mea te vai nei te mau haaviraa i
roto i te reni faaiteraa no te hoho'a. E tia i te mau aniraa no te
parau faturaa ia faataehia i te Intellectual Property Office, 50
E. North Temple St., Salt Lake City, UT 84150, USA ; e-mail:
cor-intellectualproperty@ldschurch.org.

For Readers in the United States and Canada

May 2013 Vol. 15 No. 2. LIAHONA (USPS 311-480)
Tahitian (ISSN 1521 4761) is published four times a year
(April, May, October and November) by The Church of
Jesus Christ of Latter-day Saints, 50 East North Temple, Salt
Lake City, UT 84150. USA subscription price is \$4.00 per year;
Canada, \$4.80 plus applicable taxes. Periodicals Postage Paid
at Salt Lake City, Utah. Sixty days' notice required for change
of address. Include address label from a recent issue; old and
new address must be included. Send USA and Canadian
subscriptions to Salt Lake Distribution Center at address
below. Subscription help line: 1-800-537-5971. Credit card
orders (Visa, MasterCard, American Express) may be taken by
phone. (Canada Poste Information: Publication Agreement
#40017431)

POSTMASTER: Send all UAA to CFS (see DMM 707.4.12.5).
NONPOSTAL AND MILITARY FACILITIES: Send address
changes to Distribution Services, Church Magazines,
P.O. Box 26368, Salt Lake City, UT 84126-0368, USA.

TAATA A'O IA AU I TE
ANA'IRAA PIAPA

Andersen, Neil L., 77
Ballard, M. Russell, 118
Beck, David L., 55
Bednar, David A., 41
Callister, Tad R., 52
Cardon, Craig A., 15
Christofferson, D. Todd, 109
Clayton, L. Whitney, 83
Cook, Mary N., 118
Cook, Quentin L., 32
Dalton, Elaine S., 12, 121
Davies, Dean M., 9
Dibb, Ann M., 115
Dickson, John B., 39
Ellis, Stanley G., 36
Eyring, Henry B., 22, 62
Falabella, Enrique R., 102
Golden, Christoffel, Jr., 99
Hales, Robert D., 48
Holland, Jeffrey R., 93
Kopischke, Erich W., 104
Monson, Thomas S., 4, 66,
89, 113
Nelson, Russell M., 45
Oaks, Dallin H., 96
Packer, Boyd K., 6
Perry, L. Tom, 86
Porter, Bruce D., 107
Scott, Richard G., 29
Uchtdorf, Dieter F., 26, 58,
70, 125
Wixom, Rosemary M., 81

FAAHORORAA TUMU PARAU

Aamu utuafare, 118
Aau mehara, Mauruuru, 113
Aparauraa, 81
Ati, 12, 70, 107, 118
Autahu'araa, 18, 52, 55, 62
Buka a Moromona, 45
Faaho'i-faahou-raa mai, 45
Faaineineraa, 66
Faaiipoiporaa, 83, 102
Faaitoitoraa, 55
Faanahoraa no te faaoraraa,
41, 125
Faaoraraa ma'i, 58, 70
Faaoreraa hapa, 15
Faaroo, 83, 93
Faaroo (tari'a), 81
Faatereraa, feia faatere, 52
Faatura, 83
Faatureraa (te mau), 48
Faauseraa (te mau), 86, 89
Fafauraa (te mau), 104
Feia Api Tamahine, 12
Haapa'o, 48, 86, 89
Haavare ore, 83
Haehaa, 83, 104
Hau, 29, 32
Heheuraa, 52
Here, 66, 83, 125
Hiero (te mau), 4, 32, 121
Hoëraa, 62
Huru mo'a, 115
Iesu Mesia, 22, 29, 48, 70, 89,
96, 99, 107, 109

Iteraa papū, 18, 66, 93
Natura hanahana, 12, 18, 58
Nohoraa, fare, 29, 102
Ohipa misionare, 4, 39, 45,
62, 66, 77
Oraraa tahuti, 125
Oro'a mo'a, 9
Papa'iraa mo'a (te mau),
66, 102
Parau mau, 89
Peropheta (te mau), 36
Pohe, 118
Pure, 9, 113
Tamarii (te mau), 81, 102
Taraehara, 12, 109, 121
Tarahapa, 15, 41, 83, 109
Taviniraa, 22, 55, 58, 109
Te Atua te Metua, 36, 99
Te oraraa hou teie oraraa,
125
Tia'iraa, ti'aturiraa, 70, 107
Ti'amāraa no te ma'itiraa, 86
Ti'araa pipi, 58
Ti'aturi, 52
Tuatapaparaa papa'iraa
mo'a, 9
Tupuraa o te Ekalesia, 39
Ture morare, 6, 41, 121
Tusia, 104
Utuaafare, 6, 18, 29, 55, 83,
102, 118
Varua Maitai, 6, 115

Na te peresideni Thomas S. Monson

Manava i te amuiraa

Te a'ō atu nei au ia outou ia vai ara e ia apo maitai i te mau a'ōraa ta tatou e faaroo mai. Ia ti'a ia tatou ia rave i te reira, o ta'u ia pure.

E mau taea'e e mau tuahine here e, ua oaoa roa vau i te fariiraa ia outou i te 183raa o te amuiraa rahi a te Ekalesia.

Ono ava'e i ma'iri mai ta tatou farereiraa hopea ra, ua ratere rii au e ua farerei au i te tahi o outou i to outou iho mau fenua. I muri mai i te amuiraa rahi no atopa ra, ua tere atu vau i te fenua Heremani, i reira vau i te fana'ōraa ia farerei i to tatou mau melo i te tahi mau vahi i tera fenua e i te fenua Auteria atoa.

I te hopea ava'e no atopa ra, ua haamo'a vau i te hiero no Calgary Alberta i Canada, tauturuhia mai e Elder M. Russell Ballard e to'na hoa, Elder Craig C. Christensen e to'na hoa e Elder William R. Walker e to'na hoa. I te ava'e no novema ra, ua haamo'a faahou vau i te hiero no Boise Idaho. E na muri ia'u i te oro'a haamo'āraa, ua haere atoa mai o Elder David A. Bednar e to'na hoa, o Elder Craig C. Christensen e to'na hoa, e o Elder William R. Walker e to'na hoa.

Ua riro te mau ta'urua faahanahana-raa no taua na oro'a haamo'āraa ei ohipa rahi i te faahiahia. Aita vau i tae tino roa'tu i te ta'urua faahanahana-raa i Calgary, no te mea ho'i e mahana

fanauraa te reira no te tuahine Monson, 85 matahiti, e ua mana'o vau e faaea i piha'i iho ia'na. Tera rā, ua fana'o maua i te mata'ita'iraa i te ta'urua faahanahana-raa na roto i te teata i roto i to maua piha faafaearaa na ni'a i te tahi reni haapuroraraa opani i te taata, e po'ipo'i a'e ua na ni'a atu vau i te manureva i Calgary no te haamo'āraa. I Boise, hau i te 9 000 feia apî no te mataienaa o te hiero tei amui mai no te ta'urua faahanahana-raa. Ua rahi roa ino te feia apî i roto e aita faahou te parahiraa i nava'i no te mau utuafare i roto i te vahi mata'ita'iraa i reira te ohipa i te tupuraa.

I te ava'e i ma'iri a'enei, ua tere te peresideni Dieter F. Uchtdorf, apee-hia e to'na hoa, na reira atoa o Elder Jeffrey R. Holland e to'na hoa, e o Elder Gregory A. Schwitzer e to'na hoa i Tegucigalpa, i te fenua Honduras no te haamo'a i ta tatou hiero tei oti noa mai i reira. E ta'urua faahanahana-raa rahi tei faatupuhia i te aru'i na mua a'e i te haamo'āraa.

Te vai faahou ra te tahi mau hiero tei faarahia, te vai ra tei roto i te taima faaineineraa e te vai ra te rave-hia ra te paturaa.

E haamaitairaa no'u i teie po'ipo'i e faaara atu e piti faahou â hiero,

e i te mau ava'e e te mau matahiti e haere mai nei, e patuhia te reira i te mau vahi i muri nei : Cedar City, i Utah, e Rio de Janeiro, i Beresiria. Te mau taea'e e te mau tuahine, te haere noa ra te paturaa hiero i mua e aita e tuuraa.

Mai ta outou i ite, i te amuiraa rahi no atopa, ua faaara atu vau i te tauraa i roto i te matahiti e tano ai te feia apî tamaroa e te feia apî tamahine ia tavini ei misionare rave tamau, no te feia apî

tamaroa, i te 18raa o te matahiti e no te feia apî tamahine, i te 19raa o te matahiti.

Ua faahiahia roa te pahonora a o te feia apî, ua riro ho'i te reira ei faaûruraa. Ia au i te numera no te 4 no eperera—a piti mahana i teie nei—65 634 misionare rave tamau e tavini ra, e te vai faahou ra 20 000 tei farii i ta ratou piiraa e aita râ i tomo atura i roto i te pû haapiipiraa misionare e te vai ra hau i te 6 000 faahou atu i roto

i te faanahoraa no te uiuiraa e te episekopo e te peresideni tīti. Titaurora-hia ia faati'a matou e 58 misioni apî no te farii i te maraaraa numera o te mau misionare.

No te tauturu i roto i te aupururaa i teie nuu misionare, e no te mea ho'i, e rave rahi o ta tatou mau misionare e oraraa haehaa to ratou, te ani nei matou ia outou, ia au i tei roaa ia outou, ia horo'a rahi i te afata moni rahi na te misionare o te Ekalesia.

I teie nei, e te mau taea'e e te mau tuahine, e faaroo tatou i te tahi mau a'oraaa faaûru, i teie mahana e ananahi. Ratou te a'o mai i mua ia tatou, ua imi ratou na roto i te pure ia ite mai i te mea ua hinaaro te Fatu ia tatou ia faaroo i teie taima.

Te a'o atu nei au ia outou ia vai ara e ia apo maitai i te mau a'oraa ta tatou e faaroo mai. Ia ti'a ia tatou ia rave i te reira, o ta'u ia pure i te i'oa o Iesu Mesia ra, te Fatu, amene. ■

Na te peresideni Boyd K. Packer

Peresideni no te Pūpū no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo

Teie mau mea ta'u i ite

I roto i te mau mea atoa ta'u i tai'o e i haapii e i apo mai, te parau mau faufaa roa a'e e te mo'a ta'u e nehenehe e pūpū atu, o to'u ia iteraa papū taa ê no te Faaora o Iesu Mesia.

I te matahiti ra 1992, ua iva matahiti to'u taviniraa ei Tauturu no te Tino Ahuru Ma Piti e ua 22 atura matahiti ei melo no te Tino Ahuru Ma Piti, ua ti'a to'u matahiti i te 68. Ua mana'o a'era vau e haamata i te hoê mea ta'u i topa te i'oa, « E pehepehe oti ore ». Teie te tuhaa matamua o taua ohipa ra :

*E mana'o to'u i tera ra pō,
E mana'o rahi e te hohonu.
Ua tae mai i to'u taime paruparu roa,
Rohirohi roa no te taoto atu.*

*E mahana ohipa rahi ho'i no'u
E ua feruri i to'u nei vairaa.
O teie te mau mana'o :
I to'u apîraa, aita atura ia te 68 !*

*Ua ti'a ia'u ia haere ma
te tuteitei ore ;
Aore mauiu i te tapono.
Ua ti'a ia'u ia tai'o i te reni parau
e piti taime
E faahiti faahou mai i te reira.*

*Ua ti'a ia'u ia rave i te ohipa e rave
rahi hora
E aita e faafaaearaa huti aho.
E te mau mea aita e noaa ia rave
i teie nei
Ua aravihi roa ia vau e ohie atoa.*

*Ahani ua ti'a ia'u ia faaho'i i ta'u
matahiti i muri,
Ahani na'u e ma'iti,
Eita roa vau e hoo i te matahiti
no te apîraa,
E pau rahi au.*

*Oaoo iti rahi to'u ia haere i mua,
Ia vaiiho i to'u apîraa, noa'tu â te
faahiahia.
Te mea ta'u e pau ia ho'i au i muri
O te mea ia ta'u i maramarama mai.*

E ahuru matahiti i muri mai,
ua faaoti atura vau e papa'i faahou
i te tahi reni no tera pehepehe :

*Ua ma'ue e ahuru matahiti,
o vai tei ite i hea râ
E na reira atoa e rave rahi mauiu.
E auri i te tauupu, ua ore ia te tuteitei ;
Afaro faahou mai nei te haereraa avae.*

*E auri ê e tape'a ra i te a'i—
Auê ia hamaniraa maere !
Ua mo'e ia te parau no to'u ma'i
haaparuparu « polio » ;
Tei roto atura vau i te u'i (a'i) etaeta.*

*E itehia te mau tapa'o o te ruhiruhiaraa.
Eita roa'tu te reira e maitai mai.
Te mea noa e tupu puai ra
O to'u ia meharo ore.*

*E ani oe, « Te haamana'o anei
ra vau ia oe ? »
Oia mau, aita ho'i oe i tau'i rahi roa.
Eiaha râ e riri mai
Ia ore au e haamana'o i to oe i'oa.*

*Parau mau, ua apo mai au
i te tahi mau mea
Aita vau i hinaaro ia ite,
Ua hopoti mai râ te matahiti i te
reira mau parau mau faufaa
E paari ai te varua.*

*I roto i te mau haamaitairaa
atoa tei tae mai,
Te mea maitai roa a'e o to'u oraraa
O te auhoaraa ia e te tamahanahana
Ta'u i fana'o mai roto mai i ta'u
vahine iti.*

*Pauroa ta maua mau tamarii
tei faaiipoipo maitai,
E utuafare to ratou,
Te tamarii e te mootua,
Oioi roa ho'i ratou i te paariraa.*

*Aita to'u mana'o i tau'i rii a'e
No ni'a i te ahu-faahou-raa i te apîraa.
E ruhiruhia tatou i te hopea, na roto
ho'i i te reira
Te ite o te parau mau e tae mai ai.*

*E ani oe, « E aha to ananahi ?
Eaha ra to'u vairaa i reira ? »
E haere noa ia i mua ma
te amuamu ore.
A ani mai i te 88 o to'u matahiti !*

E i te matahiti i ma'iri a'enei,
teie te mau reni apî :

*I teie nei, ua 88 matahiti to'u.
Ua tere vitiviti roa te mau matahiti.
Ua haere au, ua tuteitei, ua turu tootoo,
E i teie nei, ua na ni'a i te faura'o.*

*Taotooto vau e taotooto faahou,
Ua vai noa râ te mana autahu'araa.
E no te mea atoa ua ere au i te pae tino
Te vai nei te mau apî rahi i te pae varua.*

*Ua ratere au na te ao atoa nei e ua
mirioni maille
E mirioni faahou â.
E na roto i te pee'utari,
Aita to'u mau tere i oti roa,*

*Ua ti'a ia'u i teie nei ia parau papû e
Ua ite e ua here au i te Fatu.
Ua ti'a ia'u ia faaite papû e o ratou
no tahito ra
A poro noa ai au i Ta'na parau mo'a.*

*Ua ite au, te mea ua amo
Oia i Getesemane
Ua rahi roa ho'i no te haro'aro'a.
Ua ite au, ua rave Oia i te reira no
tatou paatoa ;
Aore Hoa rahi a'e no tatou.*

*Ua ite au, e ho'i faahou mai Oia
Ma te mana e te hanahana.
Ua ite au, e ite faahou vau Ia'na
I te hopea o te aamu o to'u nei oraraa.*

*E ma'iri atu vau i te pae o
To'na avae puta ;
E putapu atu vau i te anaaana
o To'na Varua.
A parau atu ai to'u reo muhumuhu
e te ruru e,
« To'u Fatu, to'u Atua, ta'u i ite ».¹*

E ua ite mau vau !

Na roto i te mau haamaramarama i muri mai to matou fare, e itehia te hoê aua tiare e te uru raau tapiri i te hoê anavai. Te hoê patu o te fare e taoti'a ra i te aua tiare, ua po'i roa ia i te pohue Peretane (te « lierre »), ua me'ume'u maitai. E rave rahi roa matahiti teie pohue Peretane i te riroraa ei ofaaraa na te mau vini. Ua riro te mau vahi ofaaraa na roto i te aua ei vahi paruru i te mau manu mai te mau alope e te mau « rats-laveurs » e te mau mimi e ratere mai.

I te hoê mahana, e arepurepuraa rahi tei tupu na roto i te pohue. E maniania iti rahi tei faarohia, ua rere mai e 8 e aore râ 10 vini na roto mai i te uru raau no te turu i teie maniania. Ite atura vau i te tumu no taua arepurepuraa. Ua nee mai te hoê ôphi i te afaraa o te taura pohue e te tarere ra i mua noa mai i te haamaramarama, ua iriti atura vau ia'na mai reira mai. E piti puu i ni'a i te tino o te ôphi—tapa'o papû roa tena e, ua horomii oia e piti fanau'a mai roto mai i te ofaaraa. 50 matahiti to matou faaearaa i to matou fare, e a tahi ra ohipa mai te reira te huru. E ohipa aita e tupu haere noa i roto i te hoê

oraraa—to matou ia mana'o.

Nau mahana noa i muri iho, teie faahou â te tahi arepurepuraa, i teie râ taime, na roto ia i te vine e tapo'i ra i te aua uri. Hoê â maniania ta matou i faaroo e hoê â haaputuraa vini na rapae mai ta matou i ite. Ua ite matou o vai te tino haamäta'u. Ua ta'uma a'era te mootua na ni'a i te e'a pa'umaraa e ua tatara mai i te tahi faahou ôphi, te tape'a papû noa roa i te ufa vini ta'na i haru e i haapohe mai roto mai i te ofaaraa.

Feruri atura vau, « Eaha ia tera ?
Te tomo-faahou-hia ra anei te Ô i
Edene e te enemi ? »

Ei reira ua tae mai i to'u mana'o te mau parau faaararaa a te mau peropheta. Eita tatou e vai-paruru-noa-hia i te faaûruraa o te enemi, i roto atoa i to tatou iho fare. E mea ti'a ia tatou ia paruru i ta tatou mau fanau'a.

Tei roto tatou i te hoê ao ri'ari'a e haamätau nei i te mau mea pae varua. No te utuafare, te faanahoraa tumu mau i roto i te tau e a muri noa'tu, tei raro a'e ia te reira i te aroraa o te mau puai tei itehia e tei ite-ore-hia. Te ohu noa ra te enemi. Ta'na fâ, o te haa-pêpêraa ia ia tatou. Ia roaa ana'e ia'na

i te haaparuparu e i te haamou i te utuafare, ua manuia ia oia.

Ua ite te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei i te faufaa teitei o te utuafare e te tutava nei ratou ia ora i te faito eita te enemi e haere mai e eiâ na roto i to ratou mau fare. E paruru e e hau ta tatou e ite mai, no tatou iho e no ta tatou mau tamarii, na roto i te haapa'oraa i te mau fafauraa ua rave tatou e na roto i te oraraa i te faito o te mau ohipa rii mâtau no te haapa'o i te mau ture, te mau ohipa titauhia i te feia pee i te Mesia.

Ua parau o Isaia, « E o ta te parau ti'a ra ohipa, o te hau ia, e te hope o te parau ra, o te pe'ape'a ore ia, e te ora e a muri noa'tu ».²

Te fafau-atoa-hia nei te reira hau i roto i te mau heheuraa ua parau te Fatu e, « Mai te mea râ ua ineine noa outou e ore outou e mäta'u ».³

Ua horo'ahia te mana hope o te autahu'araa no te paruru i te fare e te feia e noho ra i reira. Tei te metua tane ra te mana faatere e te hopoi'a ia haapii i ta'na mau tamarii e ia haamaitai e ia horo'a ia ratou i te mau oro'a o te evanelia e te tahi atoa mau parururaa autahu'araa ti'a. Na'na e faaite i te here

e te haapa'ō maitai e te faatura i te metua vahine ra ia ite mai ta raua mau tamarii i taua here ra.

Ua noaa ia'u ia ite e, e mana mau te faaroo, e ere noa i te hoê faaiteraa no te ti'aturiraa. Aore re'a mea tei puai a'e i te pure faaroo o te hoê metua vahine parau-ti'a.

A haapii ia outou iho e a haapii i to outou utuafare no ni'a i te horo'araa i te Varua Maitai e no ni'a i te Taraehara a Iesu Mesia. Aore e ohipa mure ore e te rahi a'e e rave atu outou maori râ tera i roto i te mau patu o to outou iho fare.

Ua ite tatou e, e tamarii varua tatou no na metua i te ra'i, e tei ô nei tatou i ni'a i te fenua nei no te farii i to tatou tino tahuti ia tamatahia tatou. Tatou e fana'ō nei i te tino tahuti, e mana to tatou i ni'a i te mau varua ua ere i te reira.⁴ E ti'amâraa to tatou no te ma'iti ia au i to tatou hinaaro e no te rave e no te ma'iti i ta tatou mau raveraa, aita râ ta tatou e ti'amâraa no te ma'iti i te mau faautu'araa. E topa mai ihoa te reira.

Ua haapapûhia te Ti'amâraa ia ma'iti i roto i te mau papa'iraa mo'a ei « ti'amâraa morare », te auraa ra, e ma'iti tatou i rotopu i te maitai e te ino. Te imi nei te enemi ia faahema ia tatou, ia faaohipa hape atu tatou i to tatou ti'amâraa morare.

Te haapii nei te mau papa'iraa mo'a ia tatou, « ia ti'a i te mau taata atoa ia haapa'ō i te mau haapiiraa e te mau parau tumu no te mau tau a muri atu ra, mai te au i te ti'amâraa ta'u i horo'a'tu ia'na ra, ia ti'a i te taata atoa ia faautu'ahia no ta'na iho mau hara ia tae i te mahana haavâraa ra ».⁵

Ua haapii o Alama, « aore ho'i e ti'a i te Atua ia hi'o noa'tu i te hara ma te faati'a e hoê iti a'e ».⁶ No te maramarama mai i te reira, ua ti'a ia tatou ia faataa ê te hara i te taata hara.

Ei hi'oraa, i to ratou afa'iraa mai i mua i te Faaora te hoê vahine tei haruhia i roto i te faaturi, e papû roa e, ua hara mau ihoa, ua faaafaro atura Oia i teie ohipa na roto e hitu ta'o : « A haere, eiaha ra ia hara faahou ».⁷ Tera mau te varua no Ta'na taviniraa.

E mea faufaa te mana'ō faati'ati'a, tera râ, mai te mau mea faufaa atoa, ia u'ana roa ana'e te reira, e taui te reira ei mea ino. E mea ti'a ia haapa'ō maitai tatou i te « apoo no te mana'ō faati'ati'a » ia ore tatou e topa'tu i roto. No te faati'a-noa-raa e tae mai na roto i te haaparuparuraa i te mau ture o te fenua no te faati'a i te tahi mau raveraa viivii ia haamanahia e te ture, eita te reira e faaiti i te mau faautu'araa teimaha i te pae varua e tae mai na roto i te ofatiraa i te ture no te viivii-ore a te Atua.

Ua fanau-pauroa-hia te taata e te Maramarama o te Mesia, e faaûruraa te reira e te arata'iraa, o te faati'a i te taata atoa ia ite mai i te maitai e te ino. Te mea e rave atu tatou e teie maramarama e te huru tatou e pahono ai i teie mau muhumuhuraa ia ora i te oraraa parau-ti'a, e tuhaa ia te reira no te tamataraa i te tahuti nei.

« Inaha ho'i, ua horo'a-noa-hia mai te Varua o te Mesia i te mau taata atoa ra ia ite ratou i te maitai e te ino ; no reira te faaite atu nei au ia outou i te rave'a e taa ê ai ; o te mau mea atoa ho'i te titau mai ia rave i te maitai, e te titau ho'i ia faaroo i te Mesia, ua haaponohia mai ia i te mana e te hamani maitai a te Mesia ; no reira e ti'a ia outo i te ite papû roa e, no ô mai ia i te Atua ra ».⁸

E mea ti'a roa ia tatou tata'itahi ia vai ineine noa no te pahono i te faaûruraa e i te mau muhumuhu o te Varua Maitai. E rave'a ta te Fatu no te manii mai i te maramarama mâ i roto i to tatou feruriraa no te muhumuhu mai ia tatou, no te arata'i mai, no te haapii mai e no te faaara mai. E ti'a i te tamaroa tata'itahi e i te tamahine tata'itahi na te Atua ia ite i te mau mea e ti'a ia ratou ia ite i tera ra iho taime. A haapii mai nahea ia farii e ia rave mai te au i te faaûruraa e te heheuraa.

I roto i te mau mea atoa ta'u i tai'o e i haapii e i apo mai, te parau mau faufaa roa a'e e te mo'a ta'u e nehe-nehe e pûpû atu, o to'u ia iteraa papû taa ê no te Faaora o Iesu Mesia. Te ora nei Oia. Ua ite au te ora nei Oia. E ite vau No'na. E No'na ua ti'a ia'u ia faaite papû. O Oia to tatou Faaora, to tatou Ora. Te vai nei to'u ite papû i te reira. O ta'u ia e faaite papû atu nei na roto i te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Boyd K. Packer, « Pehepehe hope ore », 2012.
2. Isaia 32:17.
3. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 38:30.
4. Hi'o *Te Mau Haapiiraa a te Mau Peresideni o te Ekalesia : Iosepha Semita* (2007), 211.
5. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 101:78.
6. Alama 45:16.
7. Ioane 8:11.
8. Moroni 7:16.

Na te Episekopo Dean M. Davies

Tauturu piti i roto i te Episekopora Faatere Rahi

Hoê niu papû

E mata na tatou ia farii i te titauraa a te Faaora ia haere Ia'na ra. E mata na tatou ia patu i to tatou oraraa i ni'a i te hoê niu hau e te papû.

I te 17 no te ava'e no atopa 1989, te ho'i ra vau i te fare na ni'a i te pereoo i muri iho i te ohipa, e ua fatata roa vau i mua i te mori puromu i te maa-raa puromu no Market Street e Beale Street i San Francisco, i California. I tera taime, ua ueue te pereoo e ua mana'o atura vau, « e huira perehu paha teie ». Ueue noa te pereoo, ua faaaaoa rii au e ua ite ihora i te hoê pereoo mataeinaa tei tapiri roa mai, ua mana'o a'era vau, « Ua faaû mai tera pereoo mataienaa ia'u ! » Puai faahou atu te pereoo i te ueue, e ua mana'o vau, « Perehu pauroa paha ia na huira e maha ! » E ere roa râ te huira perehu e te pereoo mataeinaa—e aueueraa fenua iti rahi ! Ua tape'a vau i mua i te mori uteute, e ua ite a'era vau i te tahi mau ominomino i ni'a i te puromu mai te aremiti ra te huru, te horo ra i raro ia Market Street. I mua noa mai ia'u, e fare iti rahi tera e oriori ra i tera pae e i tera pae, e te haamata ra te mau ofa'i araea i te maruarua mai ni'a mai te tahi fare rahi i to'u pae aui a tamau noa ai te fenua i te ueue.

Ua ta'iri te aueueraa fenua Loma Prieta i te ôoa no San Francisco Bay i tera avatea e e rave rahi tei vai ma te nohoraa ore.

E pêpê huru rahi ta teie aueueraa fenua i faatopa i ni'a i te ôoa no San

Francisco Bay, i ni'a ihoa râ i te fenua hirohirouri no San Francisco e no Oakland. I San Francisco, ua patuhia te vahi ra Marina District i ni'a i te hoê faaru'eraa pehu tei ano'ihia te one, te repo, te patu maruarua e te tahi atoa materia ua puru rahi i te pape no raro i te fenua. Ua ano'i-atoa-hia te tahi mau patu maruarua tei faaru'ehia i roto i te ôoa no San Francisco Bay i muri mai i te aueueraa fenua no 1906 ».¹

I te matahiti ra 1915, ua faati'ahia te tahi mau paturaa rarahi i ni'a i taua

mahora ra. I te aueueraa fenua no 1989, ua riro te repo tei puru roa ino i te pape, tei ano'ihia te one e te mau patu maruarua, ei tumu no te maruarua o taua mau paturaa rarahi ra. Aita teie mau paturaa rarahi i patuhia i ni'a i te niu papû.

Tauiraa iti rahi tei tupu i roto i te mau oraraa, i to'u atoa nei ho'i, no taua aueueraa fenua ra Loma Prieta. Na te feruri-maite-raa i te mau ohipa i taua mahana ra i haapapû i roto i to'u feruriraa e to'u aau e, no te pato'i manuia i te mau vero, te mau aueueraa fenua e te mau ati o te oraraa, e mea ti'a ia tatou ia patu i ni'a i te hoê niu papû.

Ua horo'a mai te peropheta ati Nephi ra, o Helamana, i te parau maramarama mau no ni'a i te faufaa ia patu i to tatou oraraa i ni'a i te hoê niu papû, oia ho'i te niu o Iesu Mesia. « E teie nei, e ta'u na tamarii, a haamana'o, a haamana'o e ia haamau i to orua niu i nia i te pãpã ra o to tatou Ora, o te Mesia ia, o te Tamaiti a te Atua hoi, e ia hapono mai te diabolo i to'na ra mata'i u'ana, e ta'na mau ohe na roto i te puahi'o-hi'o, e ia mairi mai to'na ra ûa paari, e to'na vero rahi i nia iho ia orua ra, e ere oia i te mana i nia iho ia orua e putôhia'i orua i raro i te abuso, a mamae ai i te oto mure ore ra, no te pãpã pai ta orua i tia i nia ra, o te niu mau ia, o te tumu ia patuhia i nia i te taata, e ore e tia ia mairi ratou i raro » (Helamana 5:12).

I roto i te hamaniraa i te mau hiero apî, e hi'opo'araa rahi te ravehia nei i ni'a i te hoho'a, te rave'a hamaniraa e te mau materia paturaa e faaohipahia. E ravehia te hi'opo'araa o te repo fenua e o te pãpã fenua i te vahi e patuhia ai te hoê hiero. E hi'opo'ahia te mau tuatapaparaa mata'i, te ua, e te mau tauiraa i roto i te reva ia nehe-nehe i te hiero ia faaruru eiaha noa i te mau vero e te anuvera e au i te hoê vahi, ua hamani-atoa-hia râ te hiero e ua faaotihia to'na vahi no te faaruru i te mau aueueraa fenua, te mau mata'i rorofa'i, te diluvi e te tahi atoa mau ati o te natura e nehenehe e tupu mai. I raro a'e e rave rahi hiero, ua haamure-hohonu-roa-hia te tahi mau pou tima

e aore râ pou auri i roto i te repo no te haamau i te niu o te hiero.

Mai te mau taata feruri e te mau taata hamani no to tatou anotau, ua faaineine to tatou Metua here i te Ao ra, te Metua maitai e Ta'na Tamaiti i te mau faanahoraa, te mau mauihaa e te mau rave'a ê no tatou ia faaohipa, ia nehenehe ia tatou ia patu e ia faahoho'a i to tatou oraraa i ni'a i te mea papû e te aueue ore. Tauga faanahoraa ra, o te faanahoraa no te faaoraraa ia, te faanahoraa rahi oaoa. Te faataa nei teie faanahoraa ia tatou i te hoê hoho'a papû e te haamaramaramaraa no ni'a i te haamataraa e te hopea, na reira atoa te mau tahiraa faufaa, mai te mau oro'a, o te riro mai ei rave'a faufaa na te tamarii tata'itahi a te Metua no te ho'i atu i mua i To'na aro e no te noho atu e Ana ra e a muri noa'itu.

Te faaroo, te tatarahapa, te bapetizoraa, te horo'araa i te Varua Maitai e te haapa'oraa e tae noa'itu i te hopea, e mau tuhaa te reira no taua « opuaraa » ra no te oraraa. Na ratou e tauturu i te hamani i te mau ofa'i patu tano no te haamau i to tatou oraraa i ni'a i te Taraehara a te Mesia. Na te reira e tarai e e faahoho'a i te huru paturaa o te

oraraa o te taata hoê. Ei reira, mai te mau faanahoraa no te hiero e faataa nei i te mau parau taa ê e faaite ra i te mau arata'iraa no te faahoho'a e no te ano'i i te mau materia faufaa rahi, e riro mai te pure, te tai'oraa i te mau papa'iraa mo'a, te raveraa i te oro'a e te fariiraa i te mau oro'a autahu'araa ei mau « parau taa ê » no te tauturu ia tatou ia ano'i e ia taamu tahoê mai i te huru paturaa o te oraraa.

E mea faufaa rahi te parau no te au maitai i roto i te faaohiparaa o teie mau parau taa ê. Ei hi'oraa, i roto i te hamaniraa i te tima, e faaohipahia te hoê faito ti'a no te one, no te iriiri, no te tima e no te pape no te hamani i te patu paari maitai. Ia hape noa'itu te faito e aore râ ia mo'e noa'itu te hoê tuhaa o teie mau mau mea rii tumu, e paruparu mai ia te tima e eita i te reira e nehenehe e pahono mai i to te reira tumu mau.

Ia au i te reira, ia ore tatou e haapa'o i te parau no te au maitai ti'a i roto i to tatou oraraa i te pae no te pure taata hoê e te tuatapaparaa papa'iraa mo'a i te mahana hoê, i te pae no te haapuairaa na roto i te raveraa i te oro'a, e i te pae no te amui-pinepine-raa i roto i te mau oro'a

autahu'araa mai te mau oro'a hiero, e riro atoa ia tatou i te haaparuparuhia i roto i to tatou puai pae varua.

I roto i te hoê rata i to Ephesia, teie ta Paulo i parau, o ta tatou atoa e nehenehe e faaohipa no te hoê tupuraraa au maitai i roto i to tatou huru e to tatou varua : « No'na te fare atoa i te ati-maitai-raa ia'na ra, i riro ai ei hiero mo'a no te Fatu ra » (Ephesia 2:21).

O te pure te hoê o te ofa'i patu niu e te mea faufaa no to tatou faaroo e to tatou huru. Na roto i te pure e nehenehe ai ta tatou e faaite i to tatou maururu, to tatou here e te pûpûraa ia tatou iho i te Atua. Na roto i te pure e nehenehe ai to tatou hinaaro e auraro i To'na e i muri iho, e farii mai i te puai no te faati'a i to tatou oraraa i ni'a i Ta'na mau haapiiraa. Ua riro te pure ei e'a rahi e pee atu no te imi i Ta'na faaûruraa i roto i to tatou oraraa, oia ho'i te heheuraa.

Ua haapii Alama e, « E ui atu i te Fatu i te mau mea atoa ta oe e rave ra, e na'na hoi oe e aratai i te maitai ; e ia taoto oe i te rui ra, ia taoto ia oe i te Fatu ra, ia tia mai oia ia oe i ta oe na taоторaa ; e ia tia a'era oe i te poipoi, ia i to aau i te haamaitai i te Atua ra ; e ia na reira oe, e faateiteihia ia oe ia tae te mahana hopea ra » (Alama 37:37).

Te faaiteraa i to tatou mana'o, te mea i te aau e te mau hiaai ho'i i mua i te Atua ra, na roto i te pure aau tae e te reo o te aau ; e ti'a te reira ia riro mai, no tatou paatoa, ei mea faufaa roa e te ohie atoa mai te hutiraa aho e te amuraa i te maa.

E riro atoa te tuatapaparaa i te mau papa'iraa mo'a i te mau mahana atoa i te haapuai i to tatou faaroo e to tatou huru. Mai te maa ua hinaaro tatou no te faatamaa i to tatou tino tahuti, e faaihia to tatou varua e e haapuaihia ho'i na roto i te popouraa i te parau a te Mesia mai papa'ihia na te mau peropheta. Ua haapii o Nephi, « A popou na outou i te parau a te Mesia : inaha hoi, e faaite te parau a te Mesia ia outou i te mau mea ta outou e haapao » (2 Nephi 32:3).

Mea maitai ihoa ia te tai'oraa papa'iraa mo'a, eita râ te tai'oraa e nava'i no te haru mai i te aano e te hohonu hope o te mau haapiiraa

a te Faaora. Na te ma'imiraa, te feruri-maite-raa e te faohiparaa i te parau a te Mesia mai haapiihia i roto i te mau papa'iraa mo'a e faatae mai i te paari e te ite i ô atu i te maramarama tahuti. Na te reira e haapuui atu i to tatou fafauraa ma te horo'a mai i te haaputuraa pae varua no te rave atu mai te au i to tatou faito maitai roa a'e e noa'utu te ohipa.

Te hoê o te mau taahiraa faufaa roa a'e ua ti'a ia tatou ia rave no te haapuui i to tatou oraraa e no te vai taamu papû i te niu o te Faaora, o te rave-ti'amâ-raa ia i te oro'a i te hepetoma atoa. Te horo'a nei te oro'a mo'a i te melo atoa o te Ekalesia i te taime no te feruri maite i ni'a i to'na oraraa hou te haamataraa, no te feruri i te mau ohipa e te mau ohipa ore e ti'a ia tatarahapa, ei reira, e rave ai i te faraoa e te pape ei tapa'o mo'a ma te haamana'o i te tino e te toto o Iesu Mesia, ei faaiteraa no To'na Taraehara. Ia rave tatou i te reira ma te haavare ore e te haehaa, e faaapî tatou i te mau fafauraa mure ore, e tamâhia e e haamo'ahia tatou, e e farii tatou i te fafauraa ia vai To'na Varua i roto ia tatou i te mau taime atoa. Mai te huru ra te Varua i te hoê tapiri, mai te hoê ave fifi e haamo'a ia tatou, e ere noa

râ te reira, no te hopoi atoa mai i te mau mea atoa i to tatou haamana'oraa ma te faaite papû faahou e faahou â no Iesu Mesia. Na te raveraa tatou i te oro'a ma te ti'amâ e haapuui i to tatou puoiraa i ni'a i te niu pãpã, oia ho'i o Iesu Mesia.

I te taime no Ta'na taviniraa, ua haapii te Faaora ma te here e te papû i te mau haapiiraa tumu, te mau parau tumu e te mau ohipa faufaa e faaherehere i to tatou oraraa e e haapuui i to tatou huru. I te hopea o te Haapiiraa i ni'a i te Mou'a ra, ua parau Oia :

« E teie nei, o te faaroo mai i ta'u nei mau parau e haapao atura, e faito vau ia'na i te hoê taata paari, o tei faatia i to'na fare i nia i te pãpã—

« E mairi ihora te ûa, e tahe ihora te pape pue, e te mata'i hoi i te uihiraa mai i nia iho i taua fare ra, e aore roa i parari, no te mea e pãpã te tiaraa.

« Area tei faaroo noa mai i ta'u nei mau parau, e aore i haapao, e faitohia ia i te maamaa, o tei faatia noa i to'na fare i nia i te one—

« E mairi ihora te ûa, e tahe ihora te pape pue, e te mata'i hoi i te uihiraa i nia iho i taua fare ra, mairi ihora, e e parari rahi to taua fare ra » (3 Nephi 14:24–27; hi'o atoa Mataio 7:24–27).

Te mau taea'e e te mau tuahine, e ore roa hoê a'e o tatou e patu i to tatou fare, to tatou vahi ohiparaa, to tatou fare pure mo'a i ni'a i te one, te patu maruarua e aore râ ma te ore e hi'o i te faanahoraa e te materia tano. E mata na tatou ia farii i te titauraa a te Faaora ia haere la'na ra. E mata na tatou ia patu i to tatou oraraa i ni'a i te hoê niu hau e te papû.

Ma te haehaa, te faaite papû nei au e, na roto i te haamauraa i to tatou oraraa i ni'a ia Iesu Mesia e i Ta'na Taraehara e na roto i te pee-maite-raa i Ta'na mau faanahoraa no to tatou oaoa, mai te pure i te mahana atoa, te tuatapararaa papa'iraa mo'a i te mau mahana atoa e te raveraa i te oro'a i te mau hepetoma atoa, e haapuuihia tatou, e ite tatou i te hoê tupuraa mau e te hoê fariuraa papû, e ineine maitai atu â tatou no te pato'i manuia i te mau vero e te mau ati o te oraraa, e farii tatou i te popou e te oaoa i fafauhia, e e farii tatou i te ti'aturi e, ua patuhia to tatou oraraa i ni'a i te hoê niu papû—e niu eita roa e marua. I te i'oa mo'a o Iesu Mesia ra, amene. ■

TE NOTA

1. A hi'o « 1989 Loma Prieta Earthquake », wikipedia.org/wiki/1989_Loma_Prieta_earthquake.

Na Elaine S. Dalton

Peresideni rahi o te Feia Apî Tamahine tei haamauuruhia

E mau tamarii tamahine matou na to tatou Metua i te Ao ra

Ei mau tamahine na te Atua, e mea faahiahia e te taa ê tatou i roto i to tatou huru e i to tatou mau iteraa. Noa'tu râ i te reira, e mea faufaa ta tatou tuhaa—no te mea e mea faufaa tatou.

I te mau hepetoma atoa, te faahiti nei te feia apî tamahine na te ao atoa nei i te parau tumu a te Feia Apî Tamahine. Noa'tu eaha te reo, te taima atoa e faaroo vau i teie mau parau : « E mau tamarii tamahine matou na to tatou Metua i te Ao ra, o tei here ia matou e te here nei matou Ia'na », ¹ e haapapû mai te Varua i to'u varua e, e parau mau te reira. E ere te reira i te hoê noa haapapûraa i to tatou ti'araa iho taata—o vai tatou—e faaiteraa atoa râ te reira e, na vai tatou. E mau tamahine tatou na te hoê taata faateiteihia !

Ua farerei au i roto i te mau fenua atoa i te mau feia apî tamahine ti'aturi papû e te maramarama te parau, tei î i te maramarama, tei aravihi i roto i te ohipa e te mau tamataraa, e faaroo mâ e te ohie noa to ratou. E mea viivii ore ratou. E mea haapa'ô papû ratou i te mau fafauaraa, o te ti'a nei « ei ite o te Atua i te mau mahana atoa, e i te mau mea atoa, e i roto i te mau vahi atoa ». ² Ua ite ratou o vai ratou e eaha to ratou ti'araa faufaa no te paturaa i te basileia o te Atua.

I te tau tei te fare haapiiraa tuarua vau, e melo vau no te Feia Ori no BYU. I te hoê pu'e tau mahanahana, ua fana'ô ta matou pûpû i te tere faaati i te mau misioni i Europa. Ua riro taua pu'e tau ra ei pu'e tau fifi no'u, i te mea e, tau ava'e na mua'tu ua faaru'e ta'ue mai to'u metua tane. Tei te fenua Etotia

matou, ua tupu to'u mana'ô otahi e te haaparaparuraa i roto ia'u. Ua ori matou i roto i te hoê fare pureraa i taua pô ra, e i muri iho i ta matou oriraa, ua haere atu matou i te fare misioni i piha'i iho noa mai. A haere ai au i reira, ite atura vau i te hoê ofa'i i roto i hoê aua nehenehe i piha'i iho noa i te uputa. Teie te mau parau ta'u i tai'o i ni'a iho, « Noa'tu eaha to oe huru, a rave maitai i ta oe tuhaa ». I taua taima ra, ua puta roa taua mau parau ra i roto i to'u aau, e ua mana'ô a'era vau e, te faatoro mai nei te mau mana o te ra'i i to'na rima no te horo'a mai i te hoê poro'i ia'u. Ua ite a'era vau e, ua ite te hoê Metua here i te Ao ra ia'u. Ua ite a'era vau e, aita vau i vai otahi noa. Ua ti'a noa vau i roto i taua aua ra ma te roimata i roto i to'u na mata. « Noa'tu eaha to oe huru, a rave maitai i ta oe tuhaa ». Na taua faahitiraa parau ohie ra i faaapî faahou i to'u iteraa e, ua ite te Metua i te Ao ra ia'u, e e faanahoraa Ta'na no to'u oraraa e na te varua ta'u i farii i tauturu ia'u ia haro'aro'a e, e mea faufaa ta'u tuhaa.

I muri a'e, ua haapii mai au e, i te hoê taima ua faaitoito atoa teie mau parau i te peropheta David O. Mckay i te tau a tavini ai oia ei misionare taure'are'a i Etotia. Ua ite oia i te reira i ni'a i te hoê ofa'i i ni'a i te hoê fare, i te hoê taima paruparu to'na mau mana'ô i roto i to'na oraraa e i roto i ta'na misioni, e ua faateitei mai teie mau parau ia'na. E rave rahi matahiti i muri mai, a tupararihia ai taua fare ra, ua imi oia i te rave'a ia roaa mai taua

Sydney, Auteralia

ofa'ī ra ia'na, e ua tuu i te reira i roto i te aua o te fare misioni.³

Ei mau tamahine na te Atua, e mea faahiahia e te taa ê tatou i roto i to tatou huru e i to tatou mau iteraa. Noa'tu râ i te reira, e mea faufaa ta tatou tuhaa—no te mea e mea faufaa *tatou*. E riro paha ta tatou mau horo'araa i te mau mahana atoa no te faaamu, no te haapii e no te aupuru ia vetahi ê, ei mau mea matarohia, ei mau mea iti roa, e i te tahi taime, ei mau mea haamâ, e noa'tu râ, ia haamana'o ana'e tatou i te reni matamua o te parau tumu a te Feia Apî Tamahine—« E mau tamarii tamahine matou na to tatou Metua i te Ao ra, o tei here ia matou »—na te reira e faatupu i te taa-ê-raa rahi i roto i to tatou mau autaaitiraa e ta tatou mau pahonoraa.

Aita i maoro a'enei, ua pohe to'u metua vahine nehenehe e 92 matahiti te paari. Ua vaiho mai oia i to'na oraraa tahuti nei mai te au i ta'na i ora mai—ma te hau. E ere to'na oraraa mai te au i ta'na i faanahonaho. Ua pohe ta'na tane faaiipoipo, to'u metua tane, i te 45raa o to'na matahiti, ma te vaiiho ia'na e e toru tamarii—o vau e to'u na taea'e e piti. Ua ora oia e 47 matahiti ei vahine ivi. No te tauturu i to matou utuafare ua riro oia ei orometua haapii i te fare haapiiraa i te ao, e ei orometua haapii faata'i piana i te pô. Na'na atoa i atuatu i to'na metua tane paari, oia ho'i to'u papa ruau, te ora ra i piha'i iho noa mai. Ua imi oia i te rave'a ia tae matou paatoa i te haapiiraa tuarua. Oia mau, ua onono papû oia ia tupu mau te reira, ia riro ho'i matou ei « feia horo'a ». E aita oia i amuamu noa a'e. Ua haapa'o oia i ta'na mau fafauraa, e no te mea ua na reira oia, ua tiaoro oia i te mau mana o te ra'i ia haamaitai mai i to matou utuafare e ia faatae mai i te mau semeio i te tahi taime. Ua ti'aturi oia i ni'a i te mana o te pure, i ni'a i te autahu'araa e i ni'a i te mau parau tohu o te fafauraa. Ua haapa'o maitai oia i roto i ta'na ohipa taviniraa i te Fatu. Na to'na faaroo aueue ore i faaetaeta ia matou, ta'na mau tamarii. Ua faahiti pinepine oia i ni'a ia matou i te papa'iraa : « Ua ruuruuhia vau, o te Fatu, ia rave outou i te mea ta'u i parau ra ; ia ore râ outou ia rave i ta'u i parau

ra, e ore ia ta outou e fafauraa i reira ».⁴ Ua riro te reira ei parau rahi na'na, e ua ite oia e, e parau mau te reira. Ua maramarama oia i te auraa ia haapa'o i te fafauraa. Aita to te ao nei i ite ia'na. Aita oia i hinaaro i te reira. Ua maramarama ia'na o vai oia e na vai oia—e tamahine na te Atua. E nehenehe e parau no ni'a i to matou metua vahine e, ua rave maitai oia i ta'na tuhaa.

No ni'a i te mau vahine e te mau metua vahine, ua parau te peresideni Gordon B. Hinckley i te hoê taime e :

« Eiaha roa'tu tatou e haamo'e i te puai o te mau vahine... Na te mau metua vahine e haaputapû maitai i te oraraa o ta ratou mau tamarii... Na te mau metua vahine e faaamu ia ratou e e arata'i ia ratou i ni'a i te haarea o te Fatu. E faufaa rahi ta ratou faaûruraa...

« Na ratou e hamani i te ora. Na ratou e faaamu i te tamarii. Na ratou e haapii i te mau tamahine apî. O ratou to tatou hoa hoê roa. O ratou to tatou apiti no te patu i te basileia o te Atua. E ohipa nehenehe mau ta ratou, e mea faahiahia ta ratou tauturu ».⁵

E no reira, nahea te hoê metua vahine e te hoê metua tane e ninii ai i roto i ta raua tamahine here i te parau mau hanahana e te mure ore e, e tamahine oia na te Atua ? Nahea tatou ia tauturu ia'na ia taahi i rapae i te ao e ia taahi i roto i te basileia o te Atua ?

I roto i te hoê ao e topa noa'tu ra te mau faufaa morare, e hinaaro te feia apî tamahine i te mau vahine e te mau tane no te « tia ei ite o te Atua i te mau

mahana atoa, e i te mau mea atoa, e i roto i te mau vahi atoa ». Aita â teie huru i riro a'enei ei ohipa faufaa mai teie nei tau te huru. E hinaaro te feia apî tamahine i te mau metua vahine e i te mau arata'i tei riro ei hi'oraa no te vahine viivii ore. E te mau metua vahine, e mea faufaa rahi te auraa i rotopu ia outou e ta outou tamahine, e na reira atoa to outou hi'oraa. Te huru no to outou here e to outou faatura i to'na metua tane, i to'na autahu'araa, e i ta'na ohipa hanahana, e itehia te reira, e peneia'e e rahi roa'tu, i roto i te mau peu e te huru o ta outou tamahine.

Eaha taua tuhaa ra tei titauhia ia tatou paatoa ia « rave maitai » ? E mea maramarama maitai te poro'i no ni'a i te utuafare :

« Na roto i te faaueraa hanahana, ua titauhia i te mau metua tane ia faatere i to ratou utuafare na roto i te here e te parau ti'a, e e hopoi'a na ratou ia imi i te ora e te parururaa no to ratou utuafare. Te hopoi'a matamua roa a te mau metua vahine o te aupururaa ia i ta ratou mau tamarii. I roto i teie mau hopoi'a mo'a, e mea ti'a i te mau metua tane e i te mau metua vahine ia tauturu te tahi i te tahi ei mau hoa aifaito...

Te faaara atu nei matou i te mau taata atoa o tei ofati i te mau fafauraa no te viivii ore, o tei hamani ino i to ratou hoa faaiipoipo e aore râ i ta ratou mau tamarii, e aore râ tei ore i rave i ta ratou hopoi'a utuafare, ia tae i te hoê mahana e ti'a mau â ratou i mua i te Atua ia haavahia ».⁶

I roto i te oraraa ino o te anotau o Moromona, ua oto oia i te mea e, ua rave-ê-hia te mea herehia e te faufaa roa a'e i te mau mea atoa o te mau vahine—to ratou viretu e te viivii ore.⁷

Faahou â, te tiaoro nei â vau ia ho'i mai i roto i te viivii ore. Te viivii ore o te puai ia e te mana o te mau tamahine a te Atua. Eaha ia te huru o te ao nei ahiri e, e faati'a-faahou-hia te viivii ore—oia ho'i, te hoho'a no te feruriraa e te raveraa tei niuhia i ni'a i te mau faatureraa morare teitei, mai te viivii ore atoa⁸—i roto i to tatou oraraa sotaiete ei faufaa tao'a rahi a'e? Mai te mea e, e topa te peu faufau, te hoho'a faufau, e te hamani-ino-raa, e iti mai anei te mau faaiipoioraa parari, te mau oraraa ino, e te mau aaui oto? E riro anei te mau rave'a haaparareraa i te faahanahana e i te haamaitai, eiaha râ i te faaino i te mau tamahine faufaa rahi a te Atua? Mai te mea e, e maramarama maitai te mau taata atoa i te faufaa o teie parau, « E mau tamarii tamahine matou na to tatou Metua i te Ao ra », nahea ia te mau vahine i te hi'ohia e i te ravehia?

E rave rahi matahiti i ma'iri a'enei, te patuhia ra teie Pû Amuiraa e ua fatata i te oti, ua tomo mai au i roto i teie fare mo'a i te tahua taupee i ni'a, e to'u taupoo paruru e te paruru mata, ua ineine no te faaote i te vauvau tahua ta to'u hoa faaiipoipo e tauturu ra ia tamau. Te vahi e vaihia nei i te pa'epa'e o te feia faatere i teie nei, e vahi ia i reira te repo e haaputu ai, e ua me'ume'u noa te repo puehu i roto i teie fare. E ua mau roa i roto i te vauvau tahua apî. O ta'u ia tuhaa te tamâraa i te reira. No reira, ua tamâ vau e ua tamâ vau e ua tamâ vau. E toru mahana i muri iho, ua paapaa ta'u matini faaote repo!

Te avatea na mua noa a'e i te amuiraa rahi matamua i roto i teie fare nehenehe, ua pii mai to'u hoa faaiipoipo ia'u. Te fatata ra oia i te tamau i te tuhaa hopea o te vauvau tahua—i raro a'e i teie terono faahiahia.

Ua ani mai oia, « Eaha te papa'iraa mo'a e tapa'o i raro a'e i teie vauvau tahua? »

E na ô atura vau e, « Mosia 18:9 : 'Ia tia [ei ite] o te Atua i te mau

mahana atoa, e i te mau mea atoa, e i roto i te mau vahi atoa' ».

I roto i te hoê ao fifi rahi, tera ia te ohipa ta'u e ite nei i te feia apî tamahine e i te mau vahine atoa o teie Ekalesia ia rave. Ua riro ratou ei faaûruraa no te maitai. E feia viivii ore e te hi'oraa maitai ratou, e feia maramarama e te itoito. Te faatupu nei ratou i te taa-ê-raa no te mea, e mea taa ê ratou. Te rave maitai nei ratou i ta ratou tuhaa.

E rave rahi matahiti i ma'iri a'enei, a tamâ ai au i teie vauvau tahua—ma te tamata i te rave maitai i ta'u tuhaa ha'iha'i roa—aita vau i ite e, te vai ra te mahana, e taahi to'u avae i ni'a i te vauvau tahua i raro a'e i teie terono.

I teie mahana, ei tamahine na te Atua, te ti'a nei ei ite no te parau e, te ora nei Oia. O Iesu te Mesia. Oia to tatou Faaora. Na roto i Ta'na tusia taraehara mure ore e ti'a ai ia'u, i te hoê mahana, ia ho'i e ora i piha'i iho Ia'na—ma te tamatahia, ma te viivii ore, e ma te taatihia i roto i te hoê utuafare mure ore. E arue tamau noa vau Ia'na no te haamaitairaa ia riro ei vahine, ei vahine faaiipoipo, e ei metua vahine. Te faaite papû nei au e, te arata'ihia nei tatou na te hoê peropheta a te Atua, te peresideni Thomas S. Monson, e te oaoa nei au no te mau tane parau-ti'a, e to ratou mana autahu'araa tei haamaitai i to'u oraraa. E e vai noa to'u mauruuru no te puai ta'u e farii nei na roto i te mana faati'a o te Taraehara mure ore a te Faaora, mai te mea e, e tamau noa vau i te rohi no te « rave maitai i [ta'u] tuhaa ». Na roto i te i'oa o Iesu Mesia ra, amene. ■

TE MAU NOTA

1. *Te Faahaereraa Ia'u Iho i Mua* (buka iti, 2009), 3.
2. Mosia 18:9.
3. See Matthew O. Richardson, "What E'er Thou Art, Act Well Thy Part": John Allan's Albany Crescent Stone », *Journal of Mormon History*, vol. 33 (Fall 2007), 31–61 ; Francis M. Gibbons, *David O. McKay: Apostle to the World, Prophet of God* (1986), 45.
4. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 82:10.
5. Gordon B. Hinckley, « Standing Strong and Immovable », *Haapiipiraa na te feia faatere o te ao nei*, 10 no tenuare, 2004, 21.
6. « Te utuafare : E Poro'i i to te Ao nei », *Liahona*, Novema 2010, 129.
7. Hi'o Moroni 9:9.
8. Hi'o *Hi'o Te Faahaereraa Ia'u Iho i Mua*, 70.

Na Elder Craig A. Cardon
No te Hitu ahuru

Ua hinaaro te Faaora ia faaore i te hara

Ua here te Fatu ia tatou e ua hinaaro ho'i ia maramarama tatou i To'na hinaaro ia faaore i te hara.

I te taima a tavini ai te Faaora i te oraraa tahuti nei, e rave rahi tei pee Ia'na, tae noa'utu te mau papa'i parau e te mau Pharisea, « mai Ierusalem mai, e mai te mau oire atoa i Galilea e Iudea ».¹ Te hopoihia ra, i ni'a iho i te ro'i, te hoê hapepa, tei hinaaro ia ora to'na ma'i, e putuputuraa rahi ho'i i reira e aita atura oia i tae i mua i te Faaora, ua fauta atura to'na mau hoa ia'na i ni'a iho i te fare e tuu ihora ia'na i raro na roto i te tapo'i fare. No to'na iteraa i teie faito faaroo, e no te hoê tumu papû aita â i maramaramahia e To'na mau taata pee, ua parau te Faaora e, « E teie nei taata, ua faaorehia ta oe hara ».²

Ua maere roa paha teie taata, e noa'utu aita te mau papa'iraa mo'a e parau nei no te reira, ua feruri paha oia e, ua taa maitai ra anei i te Faaora no te aha vau i haere mai ai.

Ua ite te Faaora e, te pee ra na taata e rave rahi Ia'na no Ta'na mau semeio rarahi. Ua oti a'ena te pape i te tauihia ei uaina,³ ua tiavaruhia na varua iino,⁴ ua faaorahia te tamaiti a te taata mana,⁵ te hoê lepera,⁶ te metua hoovai vahine⁷ a Petero e te vai atu ra.⁸

I teie râ taata hapepa, ua ma'iti te Fatu ia parau papû i mua i ta'na mau pipi e i mua atoa i te taata faaino Ia'na

i To'na ti'araa hoê roa ei Faaora no te ao nei. No to ratou faarooa i te parau a te Faaora, ua haamata ihora te mau papa'i parau e te mau Pharisea i te feruriruri i roto ia ratou, ma te faahapa ohie mai i te hara faainaina Atua e ma te pato'i e, o te Atua ana'e te nehenehe e faaore i te hara. E no To'na haro'arora i to ratou mau mana'o, ua na ô atura te Faaora ia ratou :

« Eaha ta outou i feruri noa i roto i to outou aau na ?

« Tei hea te mea rave ohie, o te parau anei, Ua faaorehia ta oe hara, e o te parau anei, A ti'a, a haere ? »⁹

Ma te tia'i ore i ta ratou pahonoraa, ua parau atura te Faaora, « Ia ite râ outou e, e mana to te Tamaiti a te taata *i te ao nei* ia faaore i te hara, [fariu a'era Oia i te taata hapepa ra] Te parau atu nei au ia oe, A ti'a, a rave i to roi, a hoi i te utuafare ».¹⁰ E ua na reira a'era oia !

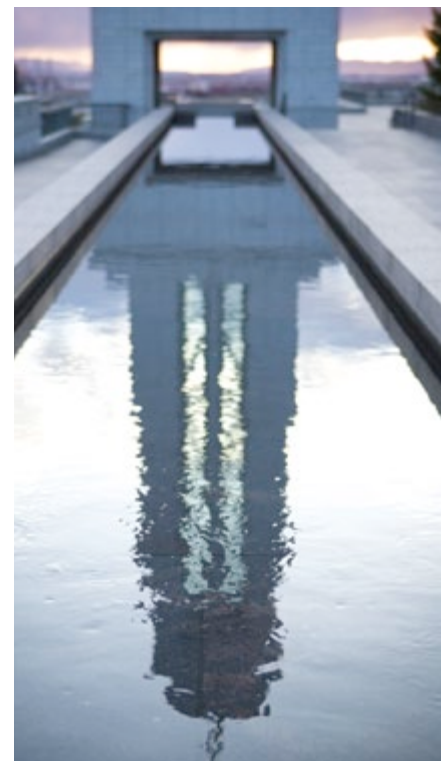
Na roto i teie faaoraraa maere o te tino, ua haapapû te Faaora ia tatou paatoa i teie parau mau pae varua e te mana hope roa : e faaore te Tamaiti a te Taata i te hara !

Noa'utu e, te farii-ohie-hia ra teie parau mau e te feia ti'aturi atoa, aita râ to te reira apiti faufaa rahi e ite-ohie-hia ra : e faaore te Faaora i te hara « i ni'a i

te fenua nei », eiaha râ i te taima no te Haavâraa Hopea ana'e. E ore Oia e farii ia tatou *i roto* i ta tatou hara.¹¹ E ore Oia e tapiri i te mata ia ho'i faahou tatou i ta tatou hara tahito.¹² Tera râ, ia tatarahapa ana'e tatou e ua haapa'o i Ta'na evanelia, e faaore Oia i ta tatou hara.¹³

I roto i teie faaoreraa hara e ite ai tatou i te mana faati'a e te mana faaora no te Taraehara i te tupuraa ma te au maite e te aroha. Mai te mea e faaohipa tatou i te faaroo i te Fatu ra ia Iesu Mesia, e *haapuai* te mana faati'a o To'na Taraehara ia tatou i roto i to tatou mau taima paruparu,¹⁴ e e *haamo'a* To'na mana faaora ia tatou mai te mea e « [haapae tatou] i te taata tino nei ».¹⁵ Na te reira e faatae mai i te tia'i i te taata atoa nei, ia ratou ihoa râ e mana'o ra e, ua hau roa'utu te mau paruparu o te taata nei i te hinaaro o te Faaora ia tauturu e ia faaora.

No te horo'a mai, te Faaroo, ia tatou i te hoê rave'a no te maramarama,¹⁶ i te hoê taima, ua ui haere o Petero e hia taima e ti'a ai ia'na i te faaore i te hapa a to'na taea'e ma te ani roa, « Ia hitu anei ? » Oia mau, ua rahi roa ia. Teie râ te pahonoraa a te Faaora tei faaano â i te uputa i *To'na* aau aroha :

« Aore au i parau atu ia oe e, Ia hitu : ia hitu râ ahuru i te hitu raa ». ¹⁷

Ua here te Fatu ia tatou e ua hinaaro ho'i ia maramarama tatou i To'na hinaaro ia faaore i te hara. Hau i te 20 taime i roto i Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau te Fatu i te parauraa i te taata Ta'na i a'o atu, « Ua faaorehia i ta oe mau hara », e aore râ, te tahi atoa parau mai te reira. ¹⁸ Te afa o te reira mau taime, i te peropheta Iosepha Semita ia Ta'na i parau taa ê te reira, o ona anei, e aore râ o ona e vetahi ê. ¹⁹ Te faahitiraa matamua ua tapa'opa'ohia ia i te matahiti 1830, e te hopea i te matahiti 1843. E no reira, i te roaraa e rave rahi matahiti, ua parau e ua parau faahou te Fatu ia Iosepha, « Ua faaorehia i ta oe mau hara ».

Noa'tu e, aita o Iosepha i rave i te « mau hara rahi e te ino », ²⁰ e mea maitai ia haamana'o tatou e, a taa noa'tu te tahi rii noa taime iti, aita teie parau ta te Fatu « ia hitu râ ahuru i te hitu raa » e taoti'a nei i te taime faaore-raa hara ia au i te teimaha o te hara.

I To'na paraparauraa i te mau peresibutero tei putuputu i Ketelani, ua na ô te Fatu, « Te hinaaro nei au ia upootia outou i te ao nei ; *no reira* e aroha atu vau ia outou ». ²¹ Ua ite te Fatu i to tatou paruparu e te hopearaa

mure ore o « te ao nei » i ni'a i te tane e te vahine tahuti. ²² Ua riro te ta'o *no reira* i roto i teie irava ei faaiteraa afaro Na'na e, e mea na roto ana'e i te rave'a o To'na aroha tatou e « upootia [ai] i te ao nei », i te pae hopea. E mea nahea teie aroha i te faaitehia ? I taua iho mau peresibutero ra i Ketelani, ua na ô Oia, « Ua faaore atura vau i ta outou mau hara ». ²³ *Ua hinaaro te Faaora ia faaore i te hara.*

Eiaha roa te hoê e mana'o e, e tae mai teie faaoreraa hara ma te tatarahapa ore. Oia mau, ua parau te Fatu, « O vau te Fatu, te faaore atu nei au i te mau hara a ratou o tei fa'i mai i ta ratou mau hara i mua ia'u nei e ia ani hoi i te faaoreraa » ei reira ua tuu mai Oia i te haapapûraa, « o tei ore i rave i te hara pohe ». ²⁴ Noa'tu e, « aita e ti'a... i te Fatu, ia hi'o noa'tu i ni'a i te hara ma te faati'a i te reira », ²⁵ te vai nei Ta'na faataaraa ia au i te huru teimaha o te hara. Te haapapû nei Oia e, e ore roa e faaorehia'tu i te hara « faainoraa i te Varua Maitai ». ²⁶ Ua faaite Oia i te teimaha o te taparahiraa taata ²⁷ e ua haapapû i te teimaha o te hara pae morare mai te faaturi. ²⁸ No ni'a i te rave e te rave-faahou-raa i te hara pae morare, ua faaite Oia i te fifi rahi atu â ia farii i Ta'na faaoreraa hara. ²⁹ E ua

parau Oia e, « o oia o te hara i te maramarama rahi a'e ra e farii atoa ia i te faahaparaa rahi a'e ». ³⁰ E teie nei râ, no To'na aroha, te faati'a nei Oia i te tahi taime no te haamaitai â ia tatou, aita e faaheporaa no te maitai-roa-raa i teie iho nei taime. E noa'tu te rau o te mau hara e ravehia ra no te paruparu tahuti nei, e mai te mea e pinepine tatou i te tatarahapa e i te imi i Ta'na faaoreraa hara, e faaore mai ia Oia i te hara, faahou e faahou â. ³¹

E no reira, tatou paatoa, e te feia atoa e tafifi ra no te upooti'a i ni'a i te hiaai maha ore mai te faaohiparaa i te raau e aore râ te hoho'a faufau e tera mau mea mai te reira, ua nehenehe ta tatou ia ite e, e hi'o mai te Fatu i ta tatou mau tautooraa parau-ti'a ma te faaore i ta tatou hara ia au i to'na here e mai te mea ua oti roa te tatarahapa, « ia hitu... ahuru i te hitu raa ». Eiaha râ te tahi e mana'o e, e nehenehe ta'na e *ma'iti* ia ho'i atu i te hara ra ma te utu'a ore. ³²

E haapa'o noa te Fatu i to tatou aau, ³³ e eita ta te faaroo haavare e te faaroo faatumu i ni'a i te mana'o e nehenehe e faati'a i te hara. ³⁴ I roto i teie tau tuuraa evanelia ua faaara te Fatu i te hoê o Ta'na mau tavini i tera huru faatumuraa i ni'a i te mana'o, ua na ô Oia, « A tuu [ia'na] ia haamâ oia i te pupu Nicolaitane e no ta ratou mau ohipa huna e te faufau atoa ra ». ³⁵ Ua riro te pûpû Nicolaitane ei haapa'oraa faaroo tahito tei parau e, e haamana-raa to ratou no te rave i te hara pae morare na roto i te aroha o te Fatu. ³⁶ Aita te Fatu e au nei i te reira. ³⁷ E ore To'na aroha e farii ia tatou ia ore « to [tatou] aau i mauruuru. [E ia ore hoi tatou] e haapa'o i te parau mau, [e] ua anaanatae i roto i te parau ti'a ore ». ³⁸ Aita, ia hope noa'tu râ to tatou itoitoto atoa, ³⁹ e riro mai ia To'na aroha ei rave'a, « i te tau e haapa'ohia ra », ⁴⁰ no te upooti'a tatou i ni'a i te ao nei na roto i te mana faati'a o te Taraehara. Na roto i te haehaa e te imiraa i teie horo'a faufaa rahi, e riro ai « te mau mea paruparu ei mea etaeta [no tatou] », ⁴¹ e na roto i To'na puai, ua ti'a atura ia ia tatou ia rave i te mea aita e noaa ia tatou ana'e iho.

Te hi'o nei te Fatu i te maramarama ta tatou i farii, ⁴² te hiaai o to tatou aau, ⁴³

e ta tatou mau ohipa,⁴⁴ e ia tatarahapa ana'e tatou e ua imi i Ta'na faaoreraa hara, e faaore mai ia Oia i te hara. Ia feruri ana'e tatou i to tatou iho oraraa e te oraraa o tei herehia e o te mau hoa, e ti'a roa ia ia tatou ia faatupu i te hinaaro aifaito no te faaore i ta tatou iho hara e ta vetahi ê atoa ho'i.⁴⁵

Te parau nei te buka *Ia Poro Haere i Ta'u nei Evanelia* no ni'a i te mau fifi ia upooti'a i te mau hinaaro maha ore ma te faaitoito i te feia faatere e te mau melo eiaha « ia huru ê e ia paruparu » mai te mea te tamau noa ra te feia imi e te melo apî i te tafifi i teie mau ohipa. Aita, ua faaitoitohia râ tatou « ia faaite [atu] i [te] ti'aturi i taua taata ra eiaha râ e haava... [ma te faariro i te reira] mai te hoê ohipa no te hoê noa taime poto ».⁴⁶ E ere anei tera a'e ta tatou e rave i ni'a i ta tatou iho mau tamarii e to tatou ho'i utuafare o te tafifi nei i teie huru pe'ape'a, ma te haere ê roa'tu te tahi taime mai te e'a no te parau-ti'a ? E mea au ihoa na ratou to tatou hinaaro papû, to tatou faaoromai e to tatou here—e oia mau, to tatou atoa ho'i faaoreraa hapa.

I roto i te amuiraa rahi no te ava'e atopa i ma'iri a'enei, ua parau te perezideni Monson :

« E ti'a ia tatou ia haamana'o noa e, e nehenehe i te taata e tau. E nehenehe ta ratou e faarue i te peu hape. E nehenehe ta ratou e tatarahapa i ta ratou mau hape...

« E nehenehe ta tatou e tauturu atu no te upooti'a i ta ratou mau hape-hape. E mea ti'a ia tatou ia faatupu i te aravihi ia hi'o i te mau taea'e eiaha mai ta ratou e faaite ra i teie nei, ei taata râ ta ratou e nehenehe e riro mai ».⁴⁷

I te hoê amuiraa mai teie te huru, i te mau mahana matamua o te Ekalesia, ua parau te Fatu i te mau melo :

« Oia mau te parau atu nei au ia outou, ua mâ outou, eiaha ra te paatoaraa...

« No te mea ua haaviivihia *te mau mea tahuti nei atoa* i mua ia'u nei...

« No te mea oia mau ia ua hape te tahi pae o outou i mua ia'u nei, *tera râ, e hi'o mārû noa'tu vai i to outou ra huru paruparu* ».⁴⁸

Hoê â huru Ta'na poro'i i teie mahana.

Ua ite to tatou Metua i te Ao ra i te mea ta tatou e faaruru nei, « ua rave paatoa ho'i i te hara, e ua ere i te haamaitai a te Atua ra », ⁴⁹ faahou e faahou â. Ua « ite [Oia] i te paruparu o te taata nei e te rave'a hoi no te faaetaeta ia ratou o te faahemahia ra ».⁵⁰ Te haapii mai nei Ta'na Tamaiti ia « pure tamau noa *ia ore* [tatou] ia tomo atu i roto i te faahemaraa ».⁵¹ Ua parauhia tatou ia « tiaoro atu... i [te Atua] ia *aroha mai* ; e puai rahi hoi to'na ia faaora ».⁵² Te faaue nei te Faaora ia tatou ia tatarahapa⁵³ e ia faaore i te hapa.⁵⁴ E noa'tu e, e ere te tatarahapa i te ohipa ohie, ia tutava ana'e tatou ma to tatou aau atoa e ua haapa'o i Ta'na evanelia ra, teie ia te fafauraa Ta'na e horo'a mai : « Oia mau te parau atu nei au ia oe, noa'tu i ta [outou] mau hara, *ua î roa to'u aau i te aroha ia [outou]*. E ore hoi au e faarue ê roa'tu ia [outou] ; *e i te mahana no te riri u'ana e haamana'o â vau i te aroha* ».⁵⁵ Ua hinaaro te Faaora ia faaore i te hara.

I te mau hebedoma atoa e haamata te pûpû himene o te Fare Menemene i ta'na haapuroreraa na roto i te mau parau o te himene a William W. Phelps, « Himene ma te Mārû ». Aita te irava maha i te mea mâtou-roa-hia, o teie râ te mau parau tamahanahana :

Mea mo'a mau te Fatu.

Faufaa rahi Ta'na mau parau...

Tatarahapa, e ia ora ;

Afâ'i ta tatou ra mau hara,

*E a tatarahapa, e faaore mai Oia.*⁵⁶

Te ani atu nei au ia outou ia haamana'o e ia ti'aturi i te mau parau a te Fatu ma te faaohipa i te faaroo Ia'na e ma te tatarahapa.⁵⁷ Ua here Oia ia outou. Ua hinaaro Oia ia faaore i te hara. O teie ia to'u iteraa papû i te i'oa mo'a o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Luka 5:17 ; hi'o atoa Mareko 2:2.
2. Luka 5:20 ; hi'o atoa Mataio 9:2 ; Mareko 2:5.
3. Hi'o Ioane 2:1–11.
4. Hi'o Mareko 1:21–28 ; Luka 4:33–37.
5. Hi'o Ioane 4:46–54.
6. Hi'o Mataio 8:1–4 ; Mareko 1:40–45 ; Luka 5:12–15.
7. Hi'o Mataio 8:14–15 ; Mareko 1:29–31 ; Luka 4:38–39.
8. Hi'o Mataio 8:16–17 ; Mareko 1:32–34 ; Luka 4:40–41.
9. Luka 5:22–23 ; hi'o atoa Mataio 9:3–5 ; Mareko 2:6–9.
10. Luke 5:24 ; reta tei faahuru-ê-hia ; hi'o atoa Mataio 9:6–7 ; Mareko 2:10–12.
11. Hi'o 1 Korinetia 6:9–10 ; Alama 11:34, 37 ; Helamana 5:10–11.
12. Hi'o 2 Petero 2:20 ; Iakobo 2:10 ; Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 82:7.
13. Hi'o Isaia 1:18 ; Ieremia 31:34 ; Luka 7:36–50 ; Enosa 1:5 ; Alama 24:10 ; Moroni 6:8 ; Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 1:32 ; 58:42–43.
14. Hi'o Iakoba 4:7 ; Alama 14:26 ; Moroni 10:7.
15. Mosia 3:19 ; hi'o atoa 2 Nephi 10:24–25.
16. Hi'o Alama 32:28, 34.
17. Mataio 18:21–22 ; reta tei faahuru-ê-hia ; hi'o atoa Luka 17:1–4.
18. Hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 20:5–7 ; 25:3 ; 29:3 ; 31:5 ; 36:1 ; 50:36 ; 60:6–7 ; 61:2 ; 62:3 ; 64:1–4, 5–7, 15–17 ; 75:6–8 ; 82:1 ; 84:60–61 ; 90:1, 6 ; 108:1 ; 110:5 ; 112:3 ; 124:74–76, 78 ; 132:50.
19. Hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 20:5–7 ; 29:3 ; 60:6–7 ; 61:2 ; 62:3 ; 64:5–7 ; 84:60–61 ; 90:1 ; 110:5 ; 132:50.
20. Iosepha Semita—Aamu 1:28.
21. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau

- 64:2 ; reta tei faahuru-ê-hia.
22. Hi'o 1 Nephi 20:9-11 ; Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 24:2 ; 50:41 ; 63:47 ; 108:1-8.
23. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 64:3.
24. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 64:7.
25. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 1:31 ; hi'o atoa te mau irava 32-33 ; Alama 45:16.
26. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 132:27 ; hi'o atoa Mataio 12:31 ; Luka 12:10.
27. Hi'o Exodo 20:13 ; Mosia 13:21 ; Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 132:19 ; Mose 5:31-36.
28. Hi'o Alama 39:5 ; Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 42:24-26.
29. Hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 42:22-26, 75-78, 80-82 ; 63:13-17 ; 76:103.
30. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 82:3 ; hi'o atoa Ioane 15:22.
31. Hi'o Moroni 6:8.
32. Hi'o Mosia 15:26.
33. Hi'o 1 Samuela 16:7 ; Salamo 24:3-4 ; Maseli 23:7 ; Mataio 15:18-20 ; Mareko 7:20-23 ; Hebera 3:12 ; 3 Nephi 12:19 ; Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 59:8 ; 64:34.
34. Hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 20:29-30 ; 121:37.
35. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 117:11.
36. Hi'o Bible Dictionary, « Nicolaitans ».
37. Hi'o Apokalupo 2:6, 15.
38. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 56:15.
39. Hi'o 2 Nephi 25:23 ; Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 138:4.
40. Mose 7:21.
41. Etera 12:27.
42. Hi'o Ioane 15:22 ; Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 1:33 ; 82:3.
43. Hi'o Alama 41:5-6 ; 3 Nephi 9:20 ; Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 137:9.
44. Hi'o 1 Nephi 15:33 ; Alama 41:3-4 ; Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 137:9.
45. Hi'o Mataio 6:14-15 ; Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 64:8-10 ; 98:39-48.
46. *Ia Poro Haere i Ta'u nei Evanelia : Te hoê arata'i no te ohipa misionare (2004)*, 230.
47. Thomas S. Monson, « Hi'o ia vetahi ê ei taata ta ratou e nehenehe e riro mai », *Liahona*, Novema 2012, 68, 69 ; reta tei faahuru-ê-hia.
48. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 38:10-11, 14 ; reta tei faahuru-ê-hia.
49. Roma 3:23.
50. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 62:1 ; hi'o atoa Alama 7:12.
51. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 61:39 ; reta tei faahuru-ê-hia.
52. Alama 34:18 ; reta tei faahuru-ê-hia ; hi'o atoa 2 Nephi 31:19 ; Alama 7:14.
53. Hi'o Helamana 13:11 ; Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 19:4, 13-21.
54. Hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 64:8-10.
55. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 101:9 ; reta tei faahuru-ê-hia ; hi'o atoa Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 82:1-7.
56. « Himene ma te Mârû », *Te mau himene*, no. 79.
57. Hi'o Alama 34:15-17.

Na Elder M. Russell Ballard

No te Pūpū no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo

« O teie ho'i ta'u ohipa e to'u hanahana »

Ua horo'a hua mai te Atua i To'na mana i te feia e farii e e faatura i To'na autahu'araa, e na te reira e arata'i atu ia ratou i te mau haamaitairaa no te tahuti ore e no te ora mure ore tei fafauhia.

E te peresideni Packer e, e tia'i atu matou i te puhararaa no te 98 matahiti o ta oe pehepehe. E mau haapiiraa faahiahia mau ta'na i horo'a mai ia tatou.

Maa hepetoma i ma'iri a'enei, e pô to'eto'e e te poiri mau, ua hi'o maere maua ta'u vahine, o Barbara, i te ra'i. E au e, ua anaana roa na milioni feti'a e te nehenehe atoa. Ua huri a'era vau i te api i roto i te Poe Tao'a Rahi e ua tai'o faahou ma te maere i te mea ta te Fatu te Atua i parau ia Mose : « E na'u i hamani i te mau ao aore e hope ia tai'ohia ; e ua hamani au ia ratou no ta'u ra opuaraa ; e na roto i te Tamaiti, oia ho'i, i ta'u Fanau Tahii i hamani ai au ia ratou » (Mose 1:33).

I teie tau, na te hi'o feti'a ra Hubble e haapapû nei i te rahi mau o te mea ta Mose i ite. Te parau nei te mau aivanaa faatere ia Hubble, ua riro te puturaa paraneta ra, te « Voie Lactée », tei roto atoa ho'i to tatou fenua e ta tatou mahana i te hoê tuhaa iti, hoê o na 200 miria puturaa paraneta. No'u nei, e ohipa fifi ia ia haro'aro'a i te reira, e aita e noaa ia taa hohonu roa,

no te aano pai e te rahi mau o te mau hamaniraa a te Atua.

Te mau taea'e e te mau tuahine, te mana i hamani i te ra'i e i te fenua nei, o te autahu'araa ia. Tatou te mau melo o te Ekalesia, ua ite tatou e, te puna o te mana o teie autahu'araa, o te Atua Mana Hope e Ta'na Tamaiti, o Iesu Mesia. E ere te autahu'araa te mana noa ua hamanihia te ra'i e te fenua nei, o te mana atoa râ ua faaohipa te Faaora i roto i Ta'na taviniraa i roto i te tahuti nei no te faatupu i te mau semeio, no te haamaitai e no te faaora i te feia ma'i, no te faaho'i mai tei pohe i te ora, e, ei Tamaiti Fanau Tahii na to tatou Metua, no te faaoromai atoa i te mauui rahi i Getesemane e i Kalavary—e na reira ua faaoti i te ture no te parau-ti'a ma te aroha e ua faafana'o mai i te Taraehara mure ore ma te upooti'a atoa i ni'a i te pohe pae tino na roto i te Ti'a-faahou-raa.

O te mau taviri no taua haamanaraa autahu'araa ra e no taua atoa mana ra, Ta'na i horo'a ia Petero, Iakobo e Ioane e i Ta'na atoa mau aposetolo no te haamaitai ia vetahi ê e no te taati i

ni'a i te ra'i ra i te mea i taatihia i ni'a i te fenua nei.

Te mana o te autahu'araa, o te hoê horo'a mo'a ia e te faufaa rahi a te Atua. E mea taa ê te reira i te haamanaraa autahu'araa, inaha e parau faati'a te haamanaraa no te rave atu na roto i te i'oa o te Atua. Te parau faati'a e aore râ te faatoro'araa, e horo'ahia ia na roto i te tuuraa rima. E tae mai te mana o te autahu'araa ia ti'amâ te feia e faaohipa ra i te reira, e ia rave ratou ia au i te hinaaro o te Atua. Mai ta te peresideni Spencer W. Kimball i parau, « Ua horo'a mai te Fatu ia tatou paatoa, te feia e mau nei i te autahu'araa, te tahi haamanaraa, are'a râ, e mea na roto ana'e i to tatou iho parau-ti'a ta tatou e nehenehe ai e titau mai i te mau mana o te ra'i mai » (« Boys Need Heroes Close By », *Ensign*, Me 1976, 45)

I te tau hanahana ra no te Faaho'i-faahou-raa mai e te faati'a-faahou-raa o te Ekalesia a Iesu Mesia i ni'a i te fenua nei i to tatou anotau, ua pou mai

o Ioane Bapetizo ; o Petero, Iakobo e o Ioane ; o Elia ; e o Eliaha i ni'a i te fenua nei no te faaho'i faahou mai na roto i te peropheta Iosepha Semita i te mau taviri atoa e te haamanaraa autahu'araa atoa e ti'a no te mau ohipa a te Atua i teie mau mahana hopea nei.

E mea na roto i teie mau taviri, teie haamanaraa e teie ho'i mana te Ekalesia a Iesu Mesia i faanahohia ai i teie anotau, e o te Mesia i te upoo no te arata'iraa i Ta'na peropheta ora, o Thomas S. Monson, tauturuhia e te mau aposetolo, tei pii-papû-hia e tei faatoro'ahia.

I roto i te faanahoraa rahi a to tatou Metua i te Ao ra no te tuuraa i te autahu'araa, na te mau tane ana'e te hopoi'a ia faatere i te autahu'araa, e ere râ o ratou te autahu'araa. Ua taa ê te ohipa a te mau tane e a te mau vahine, are'a râ, ua aifaito te faufaa o to ratou ti'araa. Mai te vahine o te ore e nehenehe e hamani i te tamarii aita ana'e e tane, aita atoa ta te tane e nehenehe e faaohipa hope roa i te

mana o te autahu'araa no te faati'a i te utuafare mure ore aita ana'e e vahine. Ia haapotohia te parau, i roto i te hi'oraa atea o te mure ore, toopiti atoa ra, te mana ia fanau e te mana o te autahu'araa, te amohia nei e te tane raua te vahine. E ei tane faaipoipo e ei vahine faaipoipo, e ti'a i te tane e te vahine ia tutava ia pee i to tatou Metua i te Ao ra. E mea ti'a ia riro te mau faufaa Keresetiano mai te here, te haehaa e te faaoromai ei tutonuraa no raua a titau noa ai raua i te mau haamaitairaa o te autahu'araa i roto i to raua oraraa e no to raua utuafare.

E mea faufaa roa ino ia maramarama tatou e, ua horo'a mai te Metua i te Ao ra i te hoê rave'a no Ta'na mau tamaroa atoa e Ta'na mau tamahine ia farii i te mau haamaitairaa e ia haapuaihia na roto i te mana o te autahu'araa. Teie te tumu rahi i roto i te faanahoraa o te Atua no Ta'na mau tamarii varua, mai Ta'na iho i parau : Inaha, o teie ho'i ta'u ohipa e to'u hanahana ho'i ia faatupu i te tahuti

ore e te ora mure ore o te taata nei » (Mose 1:39).

I roto i te heheuraa tei horo'ahia i te peropheta Iosepha Semita i te tuhaa 81 no Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau, te faataa nei te Fatu e, ua riro te mana o te autahu'araa no te « aupuru i te feia paruparu, a faateitei mai i te rima tautau ra i ni'a, e a faaetaeta i te mau turi avae paruparu ra » (irava 5).

« E i te raveraa i teie mau mea nei e maitai rahi roa a'e ta oe e faatupu i to oe na mau taata tupu, e e faarahi ho'i i te hanahana no'na o tei riro ei Fatu no oe » (PH&PF 81:4).

A feruri ai tatou i te hoho'a ia aupuru i te feia paruparu, ia faateitei mai i te rima tautau ra e ia faaetaeta i te mau turi avae paruparu ra, te haamana'o ra vau i te hoê tamahine iti ra, hitu matahiti, tei faaite i to'na papa ruau i te hoê tumu tomati ta'na i tanu te huero i roto i te hoê ohipa i te haapiiraa tuatahi.

Ua faataa mai oia e, no roto mai te hoê huero iti ra e tupu mai ai te hoê tumu. E ia aupuruhia te tumu, e hotu mai te maa e rave rahi e tei roto i te maa tata'itahi te huero e rave rahi.

Ua parau a'era oia, « E ahani teie mau huero atoa e tanuhia ma te horo'a mai i te tomati e rave rahi, e e tanu faahou oe i to te reira mau huero, te tahi rii noa tau, ua mirioni ta oe mau tomati ».

« *E pauroa te reira* » ua faahiahia oia i te parau, « no roto mai i te hoê noa huero iti ».

E ua parau atura oia, « Fatata roa ta'u tumu i pohe. Ua vaiiho noa vau ia'na i roto i te hoê piha poiri e ua mo'e ia'u i te pîpî ia'na i te pape. I to'u haamana'oraa ia'na, ua oriorio roa e e au ra e, ua pohe oia. Ua ta'i rii au no te mea ua mana'o vau i na mirioni tomati o te ore e hotu mai ».

Anaanatae roa a'era oia i te faati'a atu i to'na papa ruau no ni'a i te « semeio » i tupu.

Ua faataa oia, « ua parau mai mama ia'u e, peneia'e aita te tumu tomati i pohe roa. Peneia'e ua hinaaro noa oia i te tahi rii pape e te tahi rii mahana no te ora faahou mai.

« Ua tano roa ia oia. Ua pîpî rii au ia'na i te pape e ua tuu atura i te vahi maramarama. E maere oe ! » ua parau oia. « Ua ora faahou mai, e i teie nei e faahotu mai oia i tau mirioni tomati ! »

No teie tumu tomati ta'na, tei rahi te faito puai, are'a râ, tei paruparu e tei oriorio no te tahi noa hape haamana'oraa, ua haapuiahia e ua ora faahou mai na roto i te faatere-ohie-raa i te pape e te maramarama e te rima here e te aupuru a te tamahine iti ra.

Te mau taea'e e te mau tuahine—ei tamarii varua mau na to tatou Metua i te Ao ra—e faito puai atoa to tatou e te oti'a ore. Ia ore râ tatou e ara maitai, e nehenehe ta tatou e riro mai mai teie tumu tomati tei oriorio. E nehenehe ta tatou e hahi ê i te haapiiraa tumu mau e i te evanelia a te Mesia e e riro roa mai ei taata nava'i ore i te maa e te oriorio, inaha ua iriti tatou ia tatou iho mai raro a'e mai i te maramarama hanahana e te pape ora o te here mure ore o te Faaora e o te mana o te autahu'araa.

Te feia te mau nei i te autahu'araa, e o te ore e manuia i te tutava tamau noa no te faatura i te reira na roto i te taviniraa i to ratou utuafare e ia vetahi ê, e riro mai ia ratou mai te feia aita e *farii nei* i te mau haamaitairaa e au i te mana o te autahu'araa, e papû roa araua'e e oriorio roa'tu i te pae varua, inaha ua faaere ratou ia ratou iho i te maa pae varua faufaa rahi, i te maramarama e i te mana o te Atua i roto i to ratou oraraa—mai te huru atoa o te tumu tomati tei rahi i te faito puai are'a râ ua haapa'o-ore-hia e ua oriorio.

E nehenehe e e mea ti'a i taua iho mana o te autahu'araa ra tei hamani i te mau ao, te mau puturaa paraneta e te ao nui, ia riro ei tuhaa o to tatou oraraa no te aupuru, no te haapuai e no te haamaitai i to tatou utuafare, to tatou mau hoa e to tatou taata tupu—ia haapotohia te parau, no te rave i te mau mea e rave te Faaora ahani tei rotopu Oia ia tatou i teie mahana no te tavini.

E te fâ matamua o te mana o te autahu'araa, o te haamaitairaa ia, o te haamo'araa e o te tamâraa ia tatou ia nehenehe ia tatou ia ora tahoê e to tatou utuafare i mua i te aro o to tatou na metua i te ra'i, ma te taatihia e te taatiraa a te autahu'araa, ma te rave i te ohipa maere a te Atua e a Iesu Mesia ia haaparare e a muri noa'tu *To Raua* maramarama e hanahana.

E no reira, a maa ava'e i teie nei, ua horo'ahia mai te rave'a ia'u ia amui atu i roto i te hamaniraa i te haapiipiiraa na te feia faatere o te ao nei, e video te reira tei topahia te i'oa *Haapuai i te utuafare e te Ekalesia na roto i te Autahu'araa*.

Ua iritihia teie DVD apî e te taururu mau, i roto e 66 reo. Te haapii nei te reira nahea te mana o te autahu'araa e nehenehe ai e haamaitai, e faaoraora e e faaora faahou â i to outou oraraa, te oraraa o to outou utuafare e te oraraa o te mau melo atoa o te Ekalesia.

E faaite te reira ia tatou paatoa—te mau tane, te mau vahine, te mau tamarii ; tei faaipoipohia, te ivi, e aore râ te otahi ; e te taata noa'tu to'na oraraa—nahea tatou e nehenehe ai e farii mai i te mau haamaitairaa o te

autahu'araa. E mau tuhaa, 8 e aore râ 12 minuti te maoro, o te faataa nei no ni'a i te mau taviri, te haamanaraa e te mana o te autahu'araa e nahea te reira e haapuai ai i te taata hoê, te utuafare e te Ekalesia.

Hoê hoho'a tei tavirihia i roto i te fare pionie na'ina'i o to'u tupuna vahine i te pae o to'u mama, o Mary Fielding Smith. E vahine ivi oia na Hairamu, te tuaana o te peropheta Iosepha. Ei metua tootahi, e na roto i to'na faaroo i te autahu'araa, ua pii e ua turu'i oia i ni'a i taua mana ra no te aupuru e no te haamaitai i ta'na mau tamarii i roto i te here e te maramarama o te evanelia. I teie mahana, te haamaitai nei to'na huaai, tauasini e tauasini feia faatere faaroo e melo o te Ekalesia, ia'na no to'na faaroo, to'na itoito e to'na hi'oraa maitai.

Ua ineine teie haapiipiraa apî na te feia faatere i ni'a i te Itenati i ni'a ia LDS.org, ua matara i te mau taata atoa, ia hi'o e ia ite mai ratou (wwlt.lds.org). Ua nehenehe ta outou e hi'o ti'a'atu i ni'a ia LDS.org e aore râ ua nehenehe ta outou e faauta uira mai i ni'a i ta outou matini roro uira, te niuniu afa'i-fa'i e te iri papa'i roro uira.

Ua ani mai te Peresideniraa Matamua i « te mau peresideniraa tîti e i te mau episekoporaa ia faataa hoê e aore ra, hau atu, apooraa tîti e aore ra, apooraa paroisa, no te mata'ita'i i te DVD [taatoa]. E aparau te mau apooraa tîti e paroisa e nahea ia faaohipa i te mau haapiiraa tei vauvauhia ». (Rata na Peresideniraa Matamua, 1 no feppure 2013).

E faaûru atu te mea i roto ma te faaitoito atoa i te mau melo i roto i te apooraa a te mau pûpû autahu'araa, a te Sotaiete Tauturu, a te Haapiiraa Sabati, a te Feia Apî Tamahine, a te Feia Apî Tamaroa (ratou ihoa râ e faaineine ra no te misioni) e a te Paraimere, e aore râ i te taime no te haapiiraa i te pae o te Sabati. I muri iho, e ti'a ai i te mau melo o te apooraa ia faaitoito i te taata hoê e i te mau metua ia faaohipa atoa i teie faaiteite-
raa i roto i to ratou utuafare. Te mau taea'e e te mau tuahine, na te mau melo atoa o te Ekalesia teie haapiipiraa a te feia faatere. E te mau metua,

a hi'o, a faaite e a tauaparau i te mea ua haapii e ua putapu outou i ta outou mau tamarii, e a vaiho atu ia ratou ia mata'ita'i e ia rave i taua mea ra e outou atoa, ia haapuaihia to outou utuafare na roto i te autahu'araa.

Ua parau o Iesu e :

« Te taata i hiaai ra, e haere mai oia ia'u nei a inu ai » (Ioane 7:37).

« Area te inu i te pape e horo'a hia'tu e au nei, e ore roa ia oia e po'iha faahou, e riro râ taua pape e horo'a hia'tu e au na'na ra, ei pape pihaa i roto ia'na iho, e ti'a i te pihaa ra e tae noa'tu i te ora mure ore ra » (Ioane 4:14).

« O vau te maramarama o teie nei ao, o te pee mai ia'u ra... e maramarama ora ia to'na » (Ioane 8:12).

Ia mana'o noa'tu te tahi o outou e, to outou faaroo e aore râ to outou iteraa papû no ni'a i te faanahoraa a te Metua i te Ao ra, ua iti a'e i te mea ti'a, a fariu hope roa'tu i te Faaorara. Ia rave mai To'na maramarama e Ta'na pape ora no outou e no to outou utuafare i te mea ta te tahi rii pape e te maramarama i rave no te faaho'i mai i te ora i te hoê tumu tomati paruparu.

I teie nei, ua haamata na vau e te mau mea maere i roto i te mau hamaniraa a te Atua na roto i te mana o te autahu'araa. Te ti'a nei au i ô nei ma te uiui e, mai te rahiraa o outou atoa

paha, ua nehenehe anei te mana o te Atua no te haapii e no te haamaitai ia tatou ia haro'aro'a-hope-hia. Ua rahi roa ho'i to te reira hanahana e to te reira puai.

Ua parau te peropheta Iosepha Semita e, « Te autahu'araa o te hoê ia parau tumu mure ore, e i vai na i te Atua ra mai te haamataraa e e na reira noa e a muri noa'tu, aore o'na e mahana matamua, aore ho'i e matahiti hopea » (*Te Mau Haapiiraa a te Mau Peresideni o te Ekalesia : Iosepha Semita* [2007], 118).

Ua horo'a hua mai te Atua i To'na mana i te feia e farii e e faatura i To'na autahu'araa, e na te reira e arata'i atu ia ratou i te mau haamaitairaa no te tahuti ore e no te ora mure ore tei fafauhia.

Te faaite papû nei au e, e mea na roto i te autahu'araa te ohipa a Iesu Mesia e rave-faaoti-hia nei. O te mana te reira ua hamani to tatou Metua i te Ao ra e Ta'na Tamaiti Here i teie nei ao ma te faahaere i te faanahoraa rahi oao no tatou nei. Ia vai noa to tatou mana'o paari no te titau mai i te haapuiraa i roto i to tatou oraraa, te oraraa o to tatou utuafare, e Te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei na roto i te mana o te autahu'araa o te Atua, o ta'u ia pure haehaa na roto i te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

Na te Peresideni Henry B. Eyring
Tauturu hoê i roto i te Peresideniraa Matamua

« E haere mai outou Ia'u nei »

Na roto i Ta'na mau parau e To'na hi'oraa, ua faaite mai te Mesia ia tatou nahea ia haafatata i piha'i iho Ia'na.

Te oaoa nei au ia tae mai i rotopu ia outou i roto i teie amuiraa a Te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei. Teie Ta'na Ekalesia. Te rave nei tatou i To'na i'oa i ni'a iho ia tatou ia tomo ana'e tatou i roto i To'na basileia. Oia te Atua, te Rahu Nui, e ua maitai roa Oia. E taata tahuti tatou, e pohe e e hara. E na roto i To'na here ia tatou e i to tatou mau utuafare, ua ani mai Oia ia tatou ia vai noa i piha'i iho ia'na. Teie Ta'na parau: « A haafatata mai ia'u nei e haafatata atu ia vau ia outou na ; a imi itoitonoa mai ia'u nei e e ite mai hoi outou ia'u, a ani mai, e e farii ia outou ; a patoto mai e e iritihia'itu ia ia outou na ».¹

I teie pu'e tau Pasa te faahaamana'ohia nei ia tatou e, no te aha tatou e here ai Ia'na, e i te fafauraa Ta'na i fafau mai i Ta'na mau pipi haapa'o maitai ia riro ei mau hoa herehia e A'na. Ua fafau mai te Faaora i taua fafauraa ra e ua parau mai e nahea Oia ia haere mai ia tatou nei, ia tavini ana'e tatou Ia'na. Te vai ra hoê hi'oraa i roto i te hoê heheuraa ia Olive Kaudere a tavini ai oia i te Fatu i piha'i iho i te peropheta Iosepha Semita i roto i te iritiraa i te Buka a Moromona :

« Inaha, o Olive oe, e no to oe mau hinaaro i parau atu ai au ia oe ; no reira a haaputu maite i teie nei parau i roto i to oe na aau. A haapao maitai e a faaitoitono hoi i te haapaoraa i te mau faaueraa a te Atua, e e faaati au ia oe i na rima o to'u nei here ».²

Pinepine roa vau i te ite i te oaoa o te haafatataraa i piha'i iho i te Faaora e To'na haafatataraa mai ia'u na roto i te mau ohipa rii ha'ihia'i o te haapa'oraa i te mau faaueraa.

Ua farii outou i taua huru iteraa ra. Peneia'e i te taime a faaoti ai outou e haere i te hoê pureraa oro'a. No'u nei, ua tupu te reira i te hoê Sabati i te tau e mea apî roa â vau. I taua tau ra, e ravehia te oro'a i roto i te hoê pureraa i te ahiahi. Ia haamana'o ana'e au i te hoê mahana hau i te 65 matahiti i ma'iri ra, a haapa'o ai au i te faueraa ia haaputupu e to'u utuafare e te Feia Mo'a, e haafatata roa te reira ia'u i te Faaora.

E mea pouri e te to'eto'e i rapae. Te haamana'o nei au e, ua ite au i te maramarama e te mahanahana i roto i te fare pureraa i taua ahiahi ra i piha'i iho i to'u na metua. Ua rave matou i te oro'a mo'a tei haamaitahia e to te Autahu'araa a Aarona, ma te fafau i to tatou Metua i te Ao ra ia haamana'o

noa i Ta'na Tamaiti e ia haapa'o i Ta'na mau faueraa.

I te hopea o te pureraa ua himene matou i te himene ra « E ia'u nei to'u Atua e », e teie mau parau i roto ra, « Ei ia'u nei e te Fatu ».³

Ua ite au i te here e te fatata o te Faaora i taua ahiahi ra. E ua ite au i te tamahanahana a te Varua Maitai.

Ua hinaaro vau e faaiho faahou mai i te here o te Faaora e To'na piri ia'u, ta'u i ite i roto i taua pureraa oro'a ra i roto i to'u taure'are'araa. No reira, aita i maoro a'enei, ua haapa'o vau i te tahi atu faueraa. Ua imi au i te parau i papa'ihia. I roto i te reira, ua itehia ia'u e, e nehenehe ta te Varua Maitai e faaite faahou mai ia'u i te mana'o tei fariihia e na pipi e piti a te Fatu ti'a faahou, i te taime a farii ai Oia i ta ratou titauroa ia haere mai i roto i to ratou fare e ia parahi i piha'i iho ia ratou.

Ua tai'o vau i te mau parau no te toru o te mahana i muri a'e i To'na faasatauroaahia e te hunaraahia. Ua ite atura te tahi mau vahine faaroo i te ofa'i ua faataa-ê-hia i te menema, e aita atoa To'na tino i reira. No to ratou here Ia'na i haere mai ai ratou e faatahinu i To'na tino.

Te ti'a noa ra e piti na melahi i reira e ua ani maira eaha ratou i mäta'u ai, e na ô maira :

« Eaha outou i imi ai i tei ora i te vairaa o te pohe ?

« Aore oia i ô nei, ua tia ia i nia ; a haamana'o i ta'na i parau mai ia outou ia'na i parahi i Galilea ra,

« A na ô mai ai ra e, E tuuhia te Tamaiti a te taata nei i te rima o te feia rave hara, e faasataurohia, e e tia faahou ia tae i te rui toru ra ».⁴

Te parau faahou nei te Evanelia a Mareko no te parau faaite a te hoê o na melahi : « E haere râ outou e parau atu i ta'na mau pipi e ia Petero, e te na mua ra oia ia outou i te haere i Galilea, ei reira outou e ite ai ia'na, ta'na i parau mai ia outou na ».⁵

Ua putupu te mau Aposetolo e te mau pipi i Ieruselema. E mai ia tatou atoa, ua mäta'u e ua maere ratou, a tau'aparau ai ratou i te auraa no te pohe e te mau parau faaite no To'na ti'afaahouraa.

E piti na pīpī na Ierusalemā mai te haere na ni'a i te purumu no Emausa i taua avatea ra. Ua fā maira te Mesia ti'a faahou i ni'a i te purumu e ua haere atura na muri iho ia raua. Ua haere mai te Fatu ia raua ra.

Te farii nei te buka a Luka ia haere tatou na muri iho ia ratou i taua ahi-ahi ra :

« E te paraparau noa ra raua, e te feruri noa ra raua raua iho, ua taati atoa maira Iesu ia raua, haere atoa'tu ra ratou.

« Ua faaorehia rā te ite i to raua mata, aita'tura raua i ite ia'na.

« Ua parau maira oia ia raua, eaha tena na parau ta orua i paraparau noa na ma te mata huru oto ?

« Ua parau atura te hoē o raua ra ia'na o Keleopa te i'oa na ô atura, O oe ana'e na paha te taata ê i Ierusalemā nei aore i ite i te mau mea i tupu i reira i teie nei pue mahana ? »⁶

Ua faaite atura raua i to raua pe'a-pe'a i te mea e, ua pohe Iesu i te taimē hoi a ti'aturi ai ratou e, e riro Oia ei Faaora no Iseraela.

E mea papū e, e reo here to te Fatu ti'a faahou a paraparau atu ai Oia i teie na pīpī pe'ape'a e te oto hoi :

« Ua parau maira oia ia raua, auē ia pue taata mana'o ore e, e te faaroo taiata i tei hope i te parauhia mai e te mau peropheta ra e !

« E ere anei ia na reirahia to te Mesia pohe e tia'i, a reva'tu ai i to'na ra ao ?

« Ua faaite maira oia ia raua i te auraa i te mau parau atoa i papaihia ra, mai ia Mose mai â e tae roa a'era i te mau peropheta atoa ».⁷

E ua tae maira te hoē taimē tei haamahanahana i to'u aau mai to'u tamariiri-raa mai â :

« E fatata maira ia raua taua oire haerehia e raua ra, ua faahua haere rôa oia.

« Tapea atura rā raua ia'na, na ô atura, e faaea na tatou ; ua huru ahihi hoi, ua mure te mahana. Haere atura oia i roto e parahi atoa ratou ».⁸

Ua farii te Faaora i taua pô ra i te aniraa manihini ia tomo i roto i te fare o to'na na pīpī i pihā'i iho i te oire iti no Emausa.

Tei te amuraa maa Oia e o ratou atoa ra. Rave ihora Oia i te faraoa,

haamaitai ihora, vavahi ihora, e horo'a'tura ia ratou ra. Ua araara to ratou mata i ite ai ratou Ia'na. E i muri iho, mo'e atura Oia. Ua papa'i o Luka no tatou i te mau mana'o o taua mau pīpī haamaitaihia ra : « Ua parau ihora raua raua iho, e ere, e hoa, i anaanae to tūa aau ia'na i paraparau mai ia tūa i te aratia ra, a faaite mai ai ia tūa i te auraa i te mau parau i papaihia ra ? »⁹

I taua iho hora ra, horo atura na pīpī i Ierusalemā no te faaite i na Apōsetolo hoē ahuru e ma hoē i te ohipa tei tupu i ni'a ia raua. I taua taimē ra, fā faahou mai nei te Faaora.

Ua hi'o faahou a'era Oia i te mau parau tohu no Ta'na misioni ia pohe ei taraehara no te hara a te mau tamarii taatoa a To'na Metua e ia ofati i te tapea o te pohe.

« Ua na ô maira oia ia ratou, i na reirahia taua parau ra i te papai, e ia na reirahia to te Mesia pohe e tia'i, e ia tia faahou mai te pohe mai i te rui toru :

« e ia poro-haere-hia te tatarahapa e te faaoreraa i te hara i to'na ra i'oa, na Ierusalemā'tu nei â, e ati noa'e te mau fenua atoa e tia'i.

« E teie nei, ei ite outou i teie nei mau parau ».¹⁰

E parau mau te mau parau a te Faaora no tatou mai tei To'na ra mau pīpī. Te ite nei tatou i teie mau mea. E te ohipa hanahana ta tatou i farii a bapeti-zohia ai tatou i roto i Te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei, ua haapapū-maitai-hia mai ia ia tatou na te peropheta Alama e rā ê te tau, i te pae pape no Moromona ra :

« E ua parau atura oia ia ratou e, inaha, tei ô nei te pape o Moromona ; (ua parauhia hoi te pape ra i te reira i'oa). E teie nei, no te mea ua hinaaro outou ia ô i te aua o te Atua, e ia parauhia i to'na ra mau taata, e ua hinaaro outou ia tauturu te tahi i te tahi i te hopoi i ta outou mau hopoia, ia māmā te reira ;

« Oia ia, ua au ia outou ia oto, a oto ai te feia oto ra ; oia ia, e ia haamahanahana ia ratou i tei au ia haamahanahanahia ra, e ia tia ei ite o te Atua i te mau mahana atoa, e i te mau mea atoa, e i roto i te mau vahi atoa ta outou e parahi ra, e ia amuihia i roto i to te tia-faahou-raa matamua, ia noaa te ora mure ore ia outou—

« E teie nei, te parau atu nei au ia outou e, mai te mea i hinaarohia teie e to outou aau, eaha te mea e ore

e au ai ia outou ia bapetizohia i te i'oa o te Fatu ei faaite i mua ia'na e, i faaau outou i te hoe faufaa ia'na ra, ia haamori atu outou ia'na, e ia haapao i ta'na ra mau faaue, ia rahi atu ta'na niiraama mai i tona Varua i nia ia outou ?

E teie nei, ia faaroo a'era te feia i teie nei mau parau, ua paipai ihora ratou i to ratou rima i te oaoa, e ua tiaoro maira ratou, o te hinaaro teie o to matou aau ».¹¹

Tei raro a'e tatou i te fafauraa ia faati'a i tei nava'i ore e ia riro ei mau ite no te Faaora a ora noa ai tatou.

E ti'a ia tatou ia rave i te reira ma te maitai mai te mea noa e, e here tatou i te Faaora e e here mai Oia ia tatou. Mai te mea e, e haapa'o maitai tatou i te mau fafauraa ta tatou i rave, e ite tatou i to tatou here Ia'na. E tupu te reira i te rahi no te mea, e ite tatou i To'na mana e To'na haafatataraa mai ia tatou ia rave ana'e tatou i Ta'na ohipa.

Ua faahaamana'o pinepine mai te peresideni Thomas S. Monson ia tatou i te fafauraa a te Fatu i Ta'na mau pipi haapa'o maitai : « E o oia o te farii mai ia outou na, ei reira atoa ia vau, no te mea e haere au na mua i to outou mata. E vai hoi au i to outou pae atau e i to outou pae aui, e ei roto hoi to'u Varua i to outou mau aau, e ta'u mau melahi hoi e ati noa'e ia outou na, ia haamaraa mai ia outou i nia ».¹²

Te vai ra te tahi atu rave'a ua ite outou e o vau atoa nei Ia'na i te tupu-fatata-raa mai i piha'i iho ia tatou. Mai te mea e, e rave maite tatou i Ta'na

ohipa, e haafatata Oia i piha'i iho i te feia ta tatou i here i roto i to tatou utua-fare. I te mau taima atoa a piihia ai au i roto i te ohipa a te Fatu ia tere e aore râ, ia faaru'e i to'u utua-fare, ua ite au e, ua haamaitai te Fatu i ta'u vahine e i ta'u mau tamarii. Ua faaineine Oia i te mau tavini maitai Na'na e i te mau rave'a no te haafatata i to'u utua-fare Ia'na ra.

Ua ite atoa outou i te reira mau haamaitairaa i roto i to outou oraraa. E rave rahi outou te vai nei te mau taata ta outou i here o te overe haere nei na rapae i te e'a o te ora mure ore. Te uiui nei outou e, eaha'tu â te ti'a ia'u ia rave no te faaho'i mai ia ratou. E nehenehe ta outou e turu'i i ni'a i te Fatu no te haafatata atu ia ratou a tavini ai outou Ia'na ma te faaroo.

Te haamana'o ra outou i te fafauraa a te Fatu ia Iosepha Semita e ia Sideney Rigdon, i te taima tei te atea ê raua i to raua utua-fare no te rave i Ta'na ohipa : « O ta'u na hoa ra o Sidene e o Iosepha, te ora maitai nei to orua na utua-fare ; tei roto ratou i to'u pue rima, e na'u ia e haapao ia ratou mai te au i te mana'o i roto ia'u nei ; no te mea tei roto ia'u nei te mana atoa ».¹³

Mai ia Alama e te Arii Mosia, ua tavini maoro te tahi mau metua haapa'o maitai i te Fatu ma te maitai, e noa'tu râ, e tamarii ta ratou tei hahi ê, noa'tu te faatusiaraa a to ratou mau metua i te Fatu. Ua rave ratou i te mau mea atoa e ti'a ia ratou ia rave, e aita e haavareraa, ma te tauturu-atoa-hia mai e te tahi atu mau hoa here e te maitai.

Ua pure Alama e te Feia Mo'a i to'na tau ra no ta'na tamaiti e no te mau tamaiti a te Arii Mosia. E ua tae mai te hoê melahi. Na ta outou mau pure e te pure a te feia e faaohipa nei i to ratou faaroo, e arata'i mai i te mau tavini o te Fatu no te tauturu i te mau melo o to outou utua-fare. E tauturu ratou i ta outou mau tamarii ia ma'iti ia ho'i mai i te Atua ra, noa'tu e, ua haru satane e to'na mau tauturu ia ratou, inaha, ta'na opuaraa o te haamou ia i te utua-fare i roto i teie oraraa e i roto i te tau a muri atu.

Te haamana'o ra outou i te mau parau i faahitihia e te melahi i ni'a ia Alama Tamaiti e i ni'a i te mau tamaiti a Mosia i roto i to ratou orurehau :

« Ua parau faahou maira te melahi, na o maira, Inaha, ua faaroo a'enei te Fatu ra i te pure a to'na ra mau taata, e te mau pure hoi a to'na ra tavini a Alama, to oe ra metua ; e ua pure hoi oia ia oe ma te faaroo rahi, ia arataihia oe i te ite i te parau mau : e no reira i haere mai ai au e faaite atu ia oe na i te mana e te puai o te Atua ra, ia faatiahia te pure a to'na ra mau tavini mai te au i to ratou ra faaroo ».¹⁴

Ta'u fafauraa ia outou o te pure nei e o te tavini nei i te Fatu, e ere ia e, e farii outou i te mau haamaitairaa ta outou e hinaaro nei no outou iho e no to outou utua-fare. E nehenehe râ ta'u e fafau atu ia outou e, e haafatata mai te Faaora ia outou, e e haamaitai mai ia outou e i to outou utua-fare i te mea maitai a'e. E roaa ia outou te marû o To'na here, e e haafatata mai Oia ia outou ei pahonora a ta outou mau pure, mai te mea e, e faatoro outou i to outou rima no te tavini ia vetahi ê. Mai te mea e, e tapiri outou i te mau puta o te feia nava'i ore, e e pûpû i te tamaraa o Ta'na Taraehara i te feia e oto nei no ta ratou hara, e paturu mai te mana o te Fatu ia outou. Te toro mai nei To'na na rima e to outou no te tauturu e no te haamaitai i te mau tamarii a to tatou Metua i te Ao ra, tera atoa i roto i to outou utua-fare.

E ho'iraa hanahana tei faaineine-hia no tatou. Ei reira tatou e ite ai i te tupuraa o te fafauraa a te Fatu ta tatou i here. Na'na e farii mai ia tatou i roto i te ora mure ore i piha'i iho Ia'na e i to

Los Angeles, California, Hau Amui no Marite

tatou Metua i te Ao ra. Teie te faaiteraa a Iesu Mesia no te reira :

« A imi i te mau ravea no te faa-tupuraa e no te haamauraa i ta'u Ziona. A haapao i ta'u mau faaueraa no nia i te mau mea atoa ra.

« E, mai te mea e haapao oe i ta'u mau faaueraa e e itoito noa e tae noa'tu i te hopea e noaa ia ia oe te ora mure ore, o te horoa hau a'e te reira i te mau horoa atoa a te Atua ».¹⁵

« No te mea o ratou atoa o te ora ra no ratou ia te fenua nei, e o ratou atoa ra o te pohe ra e faaea ia ratou i ta ratou mau ohipa atoa, e e pee mai ta ratou mau ohipa ia ratou ra ; e e farii ratou i te hoe korono i roto i te mau aorai o to'u Metua ra, o ta'u i faaineine no ratou ra ».¹⁶

Te faaite nei au e, na roto i te Varua, e nehenehe ta tatou e pee i te aniraa manihini a te Metua i te Ao ra : « O Ta'u Tamaiti Here teie. A faaroo Ia'na ! »¹⁷

Na roto i Ta'na mau parau e To'na hi'oraa maitai, ua faaite mai te Mesia ia tatou nahea ia haafatata i piha'i iho Ia'na. Te mau tamarii atoa a te Metua i te Ao ra tei ma'iti e tomo na roto i te uputa o te bapetizoraa i roto i Ta'na

Ekalesia, e farii ia ratou i te rave'a i roto i teie oraraa ia haapiihia i Ta'na evanelia e ia faaroo, na roto mai i To'na mau tavini ma'itihia, i Ta'na aniraa manihini e, « E haere mai outou ia'u nei ».¹⁸

E farii te mau tavini fafauhia Na'na ra i roto i To'na basileia, i ni'a i te fenua nei e i roto i te ao varua, i Ta'na arata'iraa na roto i te Varua a haamaitai ai ratou e a tavini ai ratou ia vetahi ê No'na ra. E e farii ratou i To'na here, e i te oaoa i te haafatata-raa'tu Ia'na ra.

E ite au no te Ti'a-faahou-raa o te Fatu mai te huru e, tei reira vau i te ahiahi i piha'i iho i na pipi toopiti i roto i te fare i ni'a i te e'a no Emausa. Ua ite au e, te ora nei Oia mai ia Iosepha Semita atoa i ite na, a ite atu ai oia i te Metua e te Tamaiti i roto i te maramarama o te hoê po'ipo'i anaana i roto i te hoê uru raau i Palmyra.

Teie te Ekalesia mau na Iesu Mesia. Tei roto ana'e i te mau taviri autahu'araa tei mauhia e te peresideni Thomas S. Monson, i vai ai te mana ia taatihia tatou i roto i te utuafare no te ora e a muri noa'tu i piha'i iho i to tatou Metua i te Ao ra e i te Fatu ia Iesu Mesia. Ia tae i te mahana haavâraa,

e ti'a'tu tatou i mua i te Faaora, mata e mata. E taima ia no te oaoa no ratou tei haafatata Ia'na i roto i Ta'na ohipa i roto i teie oraraa. E oaoa e tupu mai no te faarooaraa i te mau parau ra :

« Ua tia roa, e teie nei tavini maitai e te haavare ore ».¹⁹ Te faaite papû nei au i te reira ei ite no te Faaora tei ti'a faahou e to tatou Faaora na roto i te i'oa o Iesu Mesia ra, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 88:63.
2. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 6:20.
3. « Ei Ia'u Nei, e te Fatu », *Te mau himene*, n° 91
4. Luka 24:5-7.
5. Mareko 16:7.
6. Luka 24:15-18.
7. Luka 24:25-27.
8. Luka 24:28-29.
9. Luka 24:32.
10. Luka 24:46-48.
11. Mosia 18:8-11.
12. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 84:88.
13. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 100:1.
14. Mosia 27:14.
15. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 14:6-7.
16. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 59:2.
17. Iosepha Semita—Aamu 1:17.
18. Mataio 11:28.
19. Mataio 25:21.

Vauvauhia e te peresideni Dieter F. Uchtdorf
Tauturu Piti i roto i te Peresideniraa Matamua

Te patururaa i te feia faatere o te Ekalesia

Te anihia nei e, ia paturu tatou ia Thomas Spencer Monson ei peropheta, ei hi'o, e ei heheu parau e ei peresideni no te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei ; ia Henry Bennion Eyring ei Tauturu Matamua i roto i te Peresideniraa Matamua ; e ia Dieter Friedrich Uchtdorf ei Tauturu Piti i roto i te Peresideniraa Matamua.

Te feia atoa e farii, ia faaite mai te reira

Te feia e pato'i, mai te mea te vai ra, ia faaite mai te reira.

Te anihia nei e, ia paturu tatou ia Boyd Kenneth Packer ei peresideni

no te Pūpū no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo e te mau melo o teie pūpū i muri nei : Boyd K. Packer, L. Tom Perry, Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks, M. Russell Ballard, Richard G. Scott, Robert D. Hales, Jeffrey R. Holland, David A. Bednar, Quentin L. Cook, D. Todd Christofferson, e Neil L. Andersen.

Te feia atoa e farii, ia faaite mai te reira

Te pato'i ra ia na reira atoa mai.

Te anihia nei e, ia paturu tatou i na tauturu i roto i te Peresideniraa Matamua e na Ahuru Ma Piti Aposetolo ei mau peropheta, ei mau

hi'o, e ei mau heheu parau.

Te feia atoa e farii, ia faaite mai te reira

Te pato'i ra, mai te mea te vai ra, ia na reira'toa mai.

Ua haamauruuruhia o Elder Walter F. González ei melo no te peresideniraa no te mau pūpū o te Hitu Ahuru.

Te feia atoa e amui mai ia matou i roto i teie haamauruururaa, ia faaite mai te reira.

Te anihia nei e, ia paturu tatou ia Elder Ulisses Soares ei melo no te peresideniraa no te mau pūpū o te Hitu Ahuru.

Te feia atoa e farii, ia faaite mai te reira

Te pato'i ra, mai te mea te vai ra.

Te anihia nei e, ia haamauruuru tatou i te mau Hitu Ahuru Area i muri nei, e mana noa e tae roa i te 1 no me 2013 : Rubén V. Alliaud, Sergio M. Anaya, Nolan D. Archibald, Carlos L. Astorga, Hector Avila, M. Anthony Burns, David Cabrera, Milton Camargo, Robert E. Chambers, Victor Kah Keng Chen, Kuo Chiang Chung, Nelson D. Córdova, Gary L. Crittenden, Edward Dube, Matthew J. Eyring, Sione M. Fineanganofa, Alfredo L. Gessati, James B. Gibson, Jovencio A. Guanzon, Mario E. Guerra, Luis S. Hernandez, Hernan I. Herrera, Javier Ibañez, Paulo H. Itinose, Douglas W. Jessop, Stephen C. Kerr, Joni L. Koch, Faustino López, Richard K. Melchin, Freebody A. Mensah, Benson E. Misalucha, Abelardo Morales, W. T. David Murray, K. Brett Nattress, S. Gifford Nielsen, Satoshi Nishihara, Michael D. Pickerd, William F. Reynolds, Michael A. Roberts, Fernando A. R. Da Rocha, Manfred Schütze, Terrence C. Smith, Rubén L. Spitale, Joshua Subandriyo, Frank V. Trythall, Miguel R. Valdez, Arnulfo Valenzuela, Carlos A. C. Villanova, Terence M. Vinson, Louis Weidmann, e Richard C. Zambrano.

Te feia atoa e amui mai ia matou i roto i te faaiteraa i te maururu rahi no ta ratou taviniraa maitai, ia faaite mai te reira.

Te anihia nei e, ia haamauruuru tatou ma te aau maururu maitai i te mau tuahine Elaine S. Dalton, Mary N. Cook, e Ann M. Dibb i roto

i te peresideniraa rahi o te Feia Apî Tamahine.

Te faatae atoa nei matou i te haamauruurua i te mau melo atoa o te apooraa faatere rahi o te Feia Apî Tamahine.

Te feia atoa e hinaaro nei e amui mai ia matou i roto i te faaiteraa i te faahiahia o teie mau tuahine no ta ratou taviniraa maitai e te itoito, ia faaite mai te reira.

Te anihia nei e, ia paturu tatou ei mau melo apî no te pŭpŭ matamua no te Hitu Ahuru : Edward Dube, S. Gifford Nielsen, e Arnulfo Valenzuela ; e ei mau melo apî no te pŭpŭ piti no te Hitu Ahuru : Timothy J. Dyches, Randy D. Funk, Kevin S. Hamilton, Adrián Ochoa, e Terence M. Vinson.

Te feia e farii, ia faaite mai te reira.

Te feia e pato'i, ia na reira atoa mai.

No to'na piiraa ei melo no te pŭpŭ piti o te Hitu Ahuru, te haamauruuru atoa nei matou i te taea'e ia Adrián Ochoa ei tauturu piti i roto i te peresideniraa rahi o te Feia Apî Tamahine.

Te feia atoa e hinaaro e faatae mai i te haamauruurua ia faaite mai te reira.

Te anihia nei e, ia paturu tatou ei mau Hitu Ahuru Area apî i muri

nei : Ruben Acosta, Frederick O. Akinbo, Omar A. Alvarez, Sergio Antunes, Alan C. Batt, Grant C. Bennett, Fernando E. Calderón, Wilson B. Calderón, H. Marcelo Cardus, Yoke Sang (Freddie) Chan, Christopher Charles, Valeri V. Cordón, Paul R. Coward, M. T. Ben Davis, Massimo De Feo, Marion B. De Antuñano, Francisco J. Ruiz de Mendoza, Robert A. Dryden, Robert J. Dudfield, Daniel F. Dunnigan, Jeffrey D. Erekson, E. Xavier Espinoza, Meliula M. Fata, Sam M. Galvez, Claude R. Gamiette, Mervyn C. Giddey, João R. Grahl, David P. Homer, Daniel W. Jones, John A. Koranteng, Steven O. Laing, Axel H. Leimer, Gustavo Lopez, José E. Maravilla, Alfredo Miron, Hugo Montoya, Joaquim J. Moreira, Katsuyuki Otagara, José C. Pineda, Gary S. Price, Miguel A. Reyes, Gary B. Sabin, Alfredo L. Salas, Netzahualcoyotl Salinas, Ciro Schmeil, D. Zackary Smith, Michael L. Southward, G. Lawrence Spackman, Vern P. Stanfill, William H. Stoddard, Stephen E. Thompson, George J. Tobias, 'Aisake K. Tukuafu, Jacques A.

Van Reenen, Raul E. Vicencio, Raul S. Villanueva, Alan R. Walker, Keith P. Walker, e Hoi Seng Leonard Woo.

Te feia atoa e farii, ia faaite mai te reira.

Te feia e pato'i, mai te mea te vai ra.

Te anihia nei e, ia paturu tatou ia Lee Green Oscarson ei peresideni rahi no te Feia Apî Tamahine, ia Carol Louise Foley McConkie ei tauturu hoê e ia Evelyn Neill Foote Marriott ei tauturu piti.

Te feia e farii, ia faaite mai te reira.

Te feia e pato'i, ia na reira atoa mai.

Te anihia nei e, ia paturu tatou i te tahi atu mau Hui Mana Faatere Rahi, te mau Hitu Ahuru Area, e te mau peresideniraa rahi o te mau pŭpŭ taururu e vai nei.

Te feia e farii, ia faaite mai te reira.

Te feia e pato'i, ia na reira atoa mai.

Mauruuru ia outou, te mau taea'e e te mau tuahine, no ta outou patururaa e no to outou faaroo tamau e ta outou mau pure no matou.

Te ani nei matou i te mau Hui Mana Faatere Rahi e te peresideniraa rahi o te Feia Apî Tamahine tei pii-apî-hia ia haere mai e ia parahia i to ratou parahiraa i mua nei. ■

Parau faaite a te Tuhaa faatere hi'opo'a faufaa a te Ekalesia, matahiti 2012

Vauvauhia mai e Robert W. Cantwell

Upoo faatere, Tuhaa faatere hi'opo'a faufaa a te Ekalesia

*I te Peresideniraa Matamua o Te Ekalesia a Iesu Mesia
i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei*

Ete mau taea'e here : Ia au i te heheuraa i roto i te tuhaa 120 o te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau, na te Apooraa haapa'o i te mau tuhaa ahuru e haamana i te mau haamau'araa a te Ekalesia. Teie te mau melo no taua apooraa ra, te Peresideniraa Matamua, te Pūpū no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo e te Episekopora Faatere Rahi.

Na teie apooraa e faati'a i te moni afata no te mau tuhaa faatere a te Ekalesia, te mau tereraa faufaa, na reira atoa no te moni tatuhaa a te mau amuiraa. E faaohipa te mau faanahoraa a te Ekalesia i te moni ia au i te moni afata tei faataahia e te mau ture arata'i a te Ekalesia.

Ua horo'ahia i te Tuhaa faatere hi'opo'a faufaa a te Ekalesia te parau faati'a no te hi'opo'a i te mau parau faataaraa atoa e te mau faanahoraa no te haapapū e, ua nahonaho maitai te mau ohipa i roto i te fariiraa i te mau haamau'araa o te mau faufaa a te Ekalesia e te parururaa i te reira mau

faufaa. E mea taa ê te Tuhaa faatere hi'opo'a faufaa a te Ekalesia i te tahi atu mau tuhaa faatere a te Ekalesia e te mau tereraa faufaa, e i roto i te reira pūpū, e feia aravihi roa ia e parau tu'ite ta ratou no te mau ohipa hi'opo'a faufaa moni, te feia hi'opo'a faufaa i haamanahia, te feia hi'opo'a i te mau faanahoraa, e te tahi atu mau taata aravihi no te mau ohipa moni.

Ia au i te mau hi'opo'araa i ravehia, ua ite te Tuhaa faatere hi'opo'a faufaa a te Ekalesia e, i roto i te mau ohipa materia atoa, te fariiraa i te mau ô, te mau haamau'araa e te mau faufaa o te Ekalesia i roto i te matahiti 2012, ua tapa'opa'ohia te reira e ua faaohipahia ia au i te mau arata'iraa no te pae moni, te mau afata moni i haamanahia, e te mau ture arata'i a te Ekalesia.

Ma te faatura,
Te tuhaa faatere hi'opo'a faufaa
a te Ekalesia
Robert W. Cantwell
Upoo faatere ■

Parau faataaraa, matahiti 2012

Vauvauhia e Brook P. Hales

Papa'i parau o te Peresideniraa Matamua

No te haamaramaramaraa o te mau melo o te Ekalesia, ua horo'a te Peresideniraa Matamua i te parau faataaraa i muri nei, mai te au i te tupuraa e te huru o te Ekalesia i te 31 no titema 2012.

Amuiraa a te Ekalesia

Titi.....	3 005
Misioni.....	347
Mataeinaa	591
Paroisa e Amaa	29 014

Parau meloraa o te Ekalesia

Te rahiraa o te parau meloraa	14 782 473
Te mau tamarii tei tapa'o-apî-hia i roto i te matahiti 2012	122 273
Feia faafariu tei bapetizohia i te matahiti 2012	272 330

Te mau misionare

Te mau misionare rave tamau.....	58 990
Te mau misionare totauturu a te Ekalesia.....	22 961

Te mau hiero

Te mau hiero i haamo'ahia i te matahiti 2012 (Kansas City Missouri, Manaus Brazil, Brigham City Utah, e Calgary Alberta).....	4
Te mau hiero tei haamo'a-faahou-hia i te matahiti 2012 (Buenos Aires Argentina e Boise Idaho).....	2
Te mau hiero e ohipa nei.....	140

Na Elder Richard G. Scott
No te Pūpū no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo

No te hau i te fare

Te hoê o te mau haamaitairaa rahi roa a'e ta tatou e nehenehe e pūpū atu i teie nei ao, o te puai ia o te hoê utuafare tei faatumuhia i ni'a i te Mesia, i reira te evanelia e haapiihia ai, te mau fafauraa e haapa'ohia ai e e unauna ai te here.

Ua rau te mau reo i roto i teie ao ta tatou e ora nei o te parau mai nei ia horo haere i roto i te oraraa.

Ua pu'e noa te ohipa ia rave e te ohipa ia faaoti. Noa'tu râ te reira, i roto i te hohonu o to tatou hiro'a tata'itahi, te vai ra te titauroa ia vai te hoê vahi haapuraa i reira te hau e te au maitai e vai tamau noa ai, te hoê vahi e nehenehe ai ta tatou e faaapî ia tatou, e haaputu-putu e e faaineine e e faaitoito faahou no te mau faaheporaa no ananahi.

Te vahi tano maitai no taua hau ra, tei roto ia i te patu o to tatou fare, i reira tatou i te rohi-noa-raa no te faariro i te Fatu ra ia Iesu Mesia ei tuhaa tumu no tatou.

Te vai ra te mau utuafare e metua tane ti'amâ o te mau nei i te autahu'araa, apitihia e te hoê metua vahine haapa'o maitai o te te pūpū nei ia'na iho ; e raua toopiti e arata'i ra na roto i te parau-ti'a. E rave rahi utuafare e faanahoraa taa ê to ratou. Noa'tu â te huru o to tatou oraraa, e nehenehe ta tatou e faatumu i to tatou utuafare e i to tatou oraraa i ni'a i te Fatu ra ia Iesu Mesia, o Oia ho'i te tumu no te hau mau i roto i te oraraa nei.

A haapapū maitai e, te mau faaotiraa atoa ta outou e rave, i te pae tino anei e aore râ i te pae varua, tei te

huru ia i te mea ta te Faaora e tia'i ia outou ia rave. Ia riro ana'e Oia ei tumu no to outou utuafare, e vai ia te hau e te au maitai. E varua taiâ ore te tomo mai i roto i te fare, e pauroa te taata e noho i reira e farii mai i te reira.

Aita te manu'araa o teie parau e turu'i noa i ni'a i na metua toopiti, noa'tu â pai na raua te hopoi'a ia faatere. E ti'a atoa i te mau tamarii ia amo i te hopoi'a no te haamaitairaa i te mau tautooraa o te utuafare, ia faatumu i ni'a i te Mesia. E mea faufaa roa no te mau metua ia haapii i te mau tamarii ia ara e nahea ta ratou mau ohipa i te haaputapū i te taata hoê e ora ra i roto i te utuafare. Te mau tamarii tei haapiihia ia amo i te utu'a no ta ratou mau ohipa, te mea parau-ti'a anei e aore râ aita, e paari mai ia ratou ei tino huiraatira ti'aturihia i roto i te basileia o te Atua.

Ua papū ia'u e, ua nehenehe ta outou e faataa mai i te mau ture niu no te faatumu i to outou utuafare i ni'a i te Faaora. Te parau a'o a te peropheta ia rave i te pure taata hoê e te pure utuafare i te mau mahana atoa, te tuatapaparaa i te papa'iraa mo'a a te taata hoê e a te utuafare i te mau mahana atoa, e te pureraa pō utuafare i te mau hebedoma atoa, e mau pou faufaa ia o te turu nei i te paturaa i te hoê fare

Sydney, Auterlia

faatumuhia i ni'a i te Mesia. Aita ana'e teie mau raveraa tamau, e fifi ia tatou no te ite mai i te hau e hinaarohia e o te titauhia, e i te haapuraa no te paruru ia tatou i to teie nei ao.

A haapa'o i te mau haapiiraa a te peropheta ta te Mesia e tia'i ra ia outou ia pee. Eiaha te popou no ananahi e faatumu-haere-noa-hia i ni'a i te mana'o, e na te mau tapu-haapoto-raa e mono i te mau parau tumu papū o te evanelia. A haamana'o e : e arata'i te mau mea iti i te mau mea rarahi. E te mau mana'o rii paari ore e te mau haapa'o-ore-raa na'ina'i, e nehenehe ia e arata'i i te fifi rahi. Hau atu râ, te mau peu rii ohie e te tamau e te maitai, e arata'i ia te reira i te oraraa ua i te mau haamaitairaa.

O outou te mau tamarii o te Paraimere, outou te feia apî tamaraa e tamahine e ta outou mau faanahoraa ohipa, e outou atoa te mau misionare aueue ore e tavini ra, ua rahi a'e te mau mea aravihi ta outou e rave ra i tei noaa ia'u i to outou faito matahiti. I roto i te oraraa hou i te tahuti nei, ua faaite outou i to outou itoito, to outou haapa'o maitai e to outou ti'araa mâ. I reira, ua haa puai outou no te faatupu i te mau taleni e te mau aravihi no te faaineine ia outou no te faaruru i te tahuti nei ma te itoito, te ti'amâ, te tura e te manu'a.

Aita i maoro a'enei ua tae mai outou i te tahuti nei e to outou mau aravihi teitei e ta outou mau rave'a pau ore. Teie râ, te vai mau ra te fifi rahi i roto i te ao e faaati ra ia outou. To outou faito puai rahi e to outou aravihi, e nehenehe te reira e tao-ti'ahia e aore râ e mou roa ia hema outou i mua i te viivii e faaati ra ia outou tei faaûruhia e te diabolô. Noa'tu râ, eita te faito o Satane e ti'a i te faito o te Faaora. Ua oti te parau o Satane i te faataahia. Ua ite oia i to'na pau, ua hinaaro noa râ oia e huti mai ia'na ra te rahi a'e e noaa ia'na. E tamata oia i te tu'ino i to outou maitai e to outou aravihi na roto i te 'umeraa i to outou mau paruparu. A faaea i te pae o te Fatu e e upooti'a outou i te mau taime atoa.

Te ora nei outou i roto i te hoê ao no te mau rave'a apî o te nuu vitiviti roa nei. E mea fifi rii no te rahiraa o te u'i no to'u faito matahiti ia pee i teie mau rave'a. Ia au i te faaohiparaa i teie mau rave'a apî, e riro mai teie mau nuuraa ei haamaitairaa e aore râ ei faahahi-ê-raa. Teie mau rave'a apî, ia maramaramahia e ia faaohipahia no te mau opuaraa parau-ti'a, eita ia te reira e riro mai ei haamäta'uraa, ei rave'a faarahi râ i te aparauraa pae varua.

Ei hi'oraa, e rave rahi o tatou e fana'o nei i te hoê matini uira o te ô

i roto i te pute. Varavara tatou e vaiiho i te reira ; e e hi'o tatou i te reira e rave rahi taime i te mahana hoê. Te vahi ino ra, e nehenehe i teie mau matini e riro mai ei tumu no te ha'iriiri e no te taime pau. Ia faaohipahia râ ma te auraro i te tahi ture, e riro mai ia teie mau rave'a apî ei tauihaa paruru ia tatou i te ino rahi o te sotaiete.

I roto i te mau matahiti i ma'iri na, o vai pai te nehenehe e feruri e, e ô roa mai te mau buka tumu a te Ekalesia e te mau a'oraa o te mau amuiraa rahi i ma'iri i roto i to'na pute ? Aita te fana'oraa i te reira i roto i to outou pute e paruru ia outou, na te tuatapaparaa râ, e te feruri-maite-raa e te faarooraa i te reira i roto i te mau taime maniania ore o te mahana hoê e faarahi i te aparauraa na roto i te Varua.

A faaite i te paari i roto i te huru o ta outou faaohiparaa i te mau rave'a apî. A tapa'o i te mau papa'iraa mo'a faufaa rahi i ni'a i ta outou matini e a hi'o pinepine i te reira. Ahani outou te feia apî e hi'o pinepine i te hoê irava o te papa'iraa mo'a mai ta outou e ha-pono nei i te parau niuniu, oiio roa ia outou i te tamauraa e rave rahi hanere irava papa'iraa mo'a. E riro mai teie mau irava ei puna rahi no te faaûruraa e no te arata'iraa na roto i te Varua Maitai i te taime hinaarohia.

Te imiraa i te mau rave'a atoa no te titau i te faaûruraa mârû e te arata'iraa a te Varua Maitai i roto i to tatou oraraa, e ohipa faufaa ia te reira i roto i ta tatou mau tamataraa no te faatumu i to tatou utuafare i ni'a i te Faaora. E na te raveraa i te ohipa ma te haapa'o i teie mau muhumuhu e haapuai atu â ia tatou.

E hau rahi a'e te tae mai a rave apiti ai outou i te mau tautooraa ia haapa'o ma te taviniraa ia ratou e faaati ra ia outou. E rave rahi ho'i taata, o te hi'ohia nei ei taata taleni na'ina'i, e faaohipa nei i te reira mau taleni ma te haehaa e te rima here no te haamaitai i te oraraa o te feia e faaati nei ia ratou. O te peu pipiri te aa o te ino rahi. E ite-papû-hia te rave'a no te faaoraraa i teie ino i roto i te oraraa o te Faaora. Te faaite nei Oia e, nahea ia haamo'e i to tatou oraraa i roto i te taviniraa pipiri ore.

E parau mau ta'u i apo mai, tei tupu pinepine roa i roto i to'u oraraa, e ua tae roa vau i te faariro i te reira ei ture rahi mau. Te faataa nei te reira i te huru haapa'oraa e te taviniraa e tu'ati i te mana o te Atua. Ia haapa'o ana'e tatou i te mau faaueraa a te Fatu ma te tavini i Ta'na mau tamarii ma te pipiri ore, te hopearaa ohie o te tae mai, o te mana ia no ô mai i te Atua ra—te puai no te rave rahi atu â, i te mea o ta tatou e nehenehe e rave no tatou iho. To tatou mau mana'o, ta tatou mau taleni, to tatou mau aravihi, ua faaaanohia ia no te mea ua farii tatou i te puai e te mana no ô mai i te Fatu ra. O To'na mana te hoê tuhaa faufaa rahi roa no te faati'a i te hoê utuafare ua i te hau.

A faatumu ai outou i to outou utuafare i ni'a i te Faaora, e riro ohie mai ia te reira ei haapuraa eiaha no to outou noa utuafare no to outou atoa râ mau hoa e ora ra i te mau taime fifi. E 'umehia mai ratou i te au maitai ta ratou e ite i reira. A farii i taua mau huru hoa ra i roto i to outou fare. E u'aa mai ratou araua'e i roto i taua vahi ra tei faatumuhia i ni'a i te Mesia. A riro ei hoa no te mau hoa o ta outou mau tamarii. A riro ei hi'oraa ti'amâ no ratou.

Te hoê o te mau haamaitairaa rahi roa a'e ta tatou e nehenehe e pûpû

atu i teie nei ao, o te puai ia o te hoê utuafare tei faatumuhia i ni'a i te Mesia, i reira te evanelia e haapiihia ai, te mau fafauaraa e haapa'ohia ai e e unauna ai te here.

A rave rahi matahiti i teie nei, i muri iho i te hoê tere misioni, ua parau mai ta'u vahine Jeanene ia'u no ni'a i te hoê misionare ta'na i farerei. Ua ani atu Jeanene ia'na no ni'a i to'na utuafare. Ua maere roa oia e, ua pahono mai oia aita to'na e utuafare. Ua faataa atura oia e, i to'na fanauraahia, ua tuu to'na metua vahine ia'na i roto i te hoê pû a te hau no te haapa'o ia'na. I to'na vai-tamarii-raa, ua haere noa oia mai tera utuafare i tera utuafare. Ei taure'are'a, ua haamaitahia oia i te iteraa i te evanelia. Ua tauturu te hoê utuafare o te paroisa ia'na no te fana'o i te rave'a no te tavini i te hoê misioni.

I te hoê mahana i muri iho, ua ani o Jeanene i te vahine a te peresideni misioni no ni'a i teie misionare maitai. Ua faaroo atura oia e, te tahi rii noa ava'e na mua a'e, ua faaea taua misionare ra i te fare misioni no te tahi rii mahana, ua roohia oia i te ma'i. No tera roaraa taime, ua amui oia ia ratou no te pureraa pô utuafare. Hou oia a faaru'e atu ai no te ho'i i roto i te aua misioni, ua ani oia i te peresideni misioni, e nehenehe anei ta'na e faaea faahou â i te fare misioni e piti e aore râ e toru mahana i te hopea o ta'na misioni. Ua hinaaro oia i te hi'o maitai nahea te hoê utuafare faatumuhia i ni'a i te Mesia e tere ai. Ua hinaaro oia e faahoho'a i to'na utuafare i ni'a i to ratou.

A rave i te mea atoa e roaa ia outou no te faatupu i te hoê utuafare mai te reira. A faatoro atu i te rima ia ratou o te ora ra i roto i te oraraa huru ê. A riro ei hoa mau. Teie huru auhoaraa maoro, mai te tâ ia e tapo'i nei i te mau apoo o te oraraa no te faaohie i te tere ia riro mai ei mea au. Eiaha te reira ia riro ei rave'a no te apî mai i te tahi faufaa na outou iho, ia riro râ ei tao'a au i rotopu ia outou. A farii i roto i to outou utuafare i te tahi atu feia ia haapuaihia i teie huru iteraa.

Teie te tahi mana'o hopea ta'u e pûpû nei no ratou o te here nei i te hoê melo utuafare aita e rave ra

New York City, New York, Hau Amui no Marite

i te ma'itiraa maitai. E riro te reira i te tamata i to tatou faaoroma'i e to tatou tape'a-noa-raa. E mea titauhia ia tatou ia ti'aturi i te Fatu e i Ta'na tarena, ma te ti'aturi e, e pahonora maitai te tae mai, no ta tatou mau pure e ta tatou tautooraa ia faaora'tu. E rave tatou mai te roaa ia tatou no te tavini, no te haamaitai e no te auraro maite i te hinaaro o te Atua i roto i te mau mea atoa. E faaohia tatou i te faaroo e te haamana'o e, te vai ra te tahi mau mea e ti'a ia vaiihohia i te Fatu ra. Te titau nei Oia ia tatou ia tuu i ta tatou mau hopoi'a i To'na ra avae. Na roto i te faaroo e ite ai tatou e, teie taata iti here tei taiva, aita oia i faaru'e-roa-hia e tei mua oia i te mata here a te Faaora.

A hi'o i te maitai i roto ia vetahi ê eiaha râ te mau hape. E tae mai ihoa te taime, e titauhia te hoê hape ia haapa'ohia no te rapaau, e patu tamau râ i ni'a i te mau maitai o taua taata ra.

Ia mana'o noa'tu outou e, ua rairai roa te taura no te ti'aturiraa ; e ere roa'tu ia te hoê taura, e taamuraa me'ume'u râ no te puoi, mai te hoê ahu paruru no te haapuai e no te faateitei ia outou. E horo'a mai te

reira i te tamahanahana ia nehenehe ia outou ia faaea i te mäta'u. A tutava ia ora ti'amâ noa e a tuu i to outou ti'aturi i te Fatu.

Eiaha tatou e haape'ape'a aita ana'e e roaa ia tatou ia rave i tera iho taime i te mau mea atoa ta te Fatu i a'o mai ia tatou ia rave. Ua parau Oia e taime e e tau to te mau mea atoa. Ei pahonora i ta tatou mau pure aau tae no te arata'iraa, e faaite mai Oia ia tatou i te mea e ti'a ia haamaraa'tu i tera e tera taime o to tatou oraraa. E haapii mai tatou, e e tupu rahi tatou e e riro mai tatou mai Ia'na ra, te hoê taahiraa papû i muri mai i te tahi.

Te faaite nei au i to'u iteraa papû e, na roto i te oraraa i te oraraa haapa'o, tei aa-papû-hia i roto i te evanelia a Iesu Mesia, e fana'o ai tatou i te taiâ ore rahi roa a'e o te hau e o te haapuraa i roto i to tatou mau fare. E vai noa mai â te mau tamataraa e rave rahi e aore râ te aau mauuiui, e noa'tu â tei roto tatou i te ahoaho, e nehenehe ta tatou ia oaoa i te hau i roto e te popou hohonu. Te faaite papû nei au e, o te Taraehara a Iesu Mesia te puna no taua hau rahi ra, na roto i te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

Na Elder Quentin L. Cook

No te Pūpū no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo

Te hau i roto ia tatou : Te utu'a no te parau-ti'a

Noa'tu te mau tamataraa o te oraraa nei, na roto i te Taraehara a te Faaora e To'na aroha, e upooti'a te oraraa parau-ti'a e te hau i roto ia tatou.

No te mau ohipa i tupu iho nei, ua feruri au i ni'a i te haapiiraa tumu o te hau, e te hopoi'a taa ê a Iesu Mesia i roto i te tautururaa ia tatou tata'itahi ia farii i te hau vai maoro i roto ia tatou.

E piti ohipa tei tupu i te mau ava'e i ma'iri a'enei tei haaputapu roa ia'u. A tahi, ua paraparau vau i te oro'a hunaraa o Emilie Parker, hoê tamahine iti ono matahiti, tei pohe e e 25 atoa mau taata, tei roto e 19 tamarii apî, no te pupuhiraa i tupu i Newtown, Connecticut. Ua heva vau e te utuafare e ua ite atoa vau e, e rave rahi tei haru-ê-hia te hau. Ua farii râ vau i te puai e te faaroo mai roto mai i to'na na metua o Robert e o Alissa Parker.

A piti, ua farerei au tauasini e tauasini melo faaroo o te Ekalesia i te fenua Côte d'Ivoire, i te oire no Abidjan.¹ E fenua reo farani teie, i Afrita Tooa o te râ, tei faaruru i te fifi no te haapa'oraa faufaa, te orure hau a te nuu faehau e e piti tama'i i rotopu i te huiraatira iho tei hope i te matahiti 2011. E noa'tu râ te reira, e hau taa ê ta'u i farii i rotopu ia ratou ra.

Pinepine te tahi mau ohipa i te tupu no te haru ê atu i te hau ma te faarahi i to tatou mana'o paruparu.

O vai te nehenehe e haamo'e i te mau ati rahi no te 11 no setepa 2001, i ni'a e rave rahi mau oire no marite? Na teie huru ohipa e faahaamana'o ia tatou i te oioi to tatou hau e to tatou mana'o paruru e nehenehe ai e haamouhia.

Te tia'i ra ta maua tamaroa matahiapo raua ta'na vahine i ta raua tamarii matamua, e te ora ra raua e toru pû fare i te atea o te World Trade Center i te Oire no New York, topa mai nei te manureva matamua i ni'a i te fare matamua, tera i te pae apatoerau. Pa'uma a'era raua i ni'a i te tapo'i o te fare tahua ei reira to raua horuhoruraa te aau a hi'o ai raua i teie ohipa mai te huru ra e hoê ati rahi. I reira, ite mata roa'tu râ raua i te toparaa o te piti o te manureva i ni'a i te tahi fare, tera i te pae apato'a. Mana'o oioi atura raua e, e ere roa te reira i te ati manureva noa e ua ti'aturi e te ta'irihia râ te tuhaa raro no Manhattan. I to te fare i te pae apato'a maruaraa i raro, ua po'i roa to raua nohoraa i te ata repo tei puohu i te tuhaa raro no Manhattan.

No te taa ore i te mea ta raua i ite mata atu e no te mana'ona'oraa i te tahi tupitaraa, ua imi raua i te rave'a ia tae i te hoê vahi papû a'e e ua haere roa'tu i te fare tîti a te Ekalesia no Manhattan i Lincoln Center. I to raua tapaeraa i ô, ua ite raua ahuru ma piti tiahapa melo no te tuhaa raro no Manhattan tei faaoti atoa ia haaputupu i te fare tîti. Taniuniu mai nei ia matou no te faaite mai e tei hea raua. Topa'tura te hau no te mea tei te vahi paruruhia ratou e aita atoa râ vau i maere rii a'e i te vahi ta raua i horo. Te haapii nei te heheuraa no teie tau e, ua riro te mau tîti no Ziona ei parururaa e ei « vahi haapuraa no te vero, e i te riri ia ninihia'tu te reira ma te anoi ore i ni'a i te ao paatoa nei ».²

Aita e ti'a ia raua e ho'i i to raua vahi faaeraa ua hau i te hoê hepetoma, e ua pe'ape'a roa raua i te poheraa te mau taata hara ore, aita râ e fifi rahi i tupu mai i ni'a ia raua.

I to'u hi'oraa i teie mau ohipa, ua faahiahia vau i te taa-ê-raa o te haapiiraa tumu i rotopu i te hau nui e aore râ a to te ao nei e te hau i roto ia tatou.³

I te fanauraahia o te Faaora, e melahi nahoa rahi no te ra'i ra tei arue i te Atua ma te parau e, « Ia haamaitai hia te Atua i ni'a i te rai teitei, ei hau to teie nei ao, e ia ite au hia mai te taata nei ».⁴

E teie râ, ua papa'i-papû-atoa-hia e, i taua iho tau hanahana mure ore ra i muri mai te fanauraa o te Tamaiti a te Atua, ua faaue te arii Heroda i te taparahiraa o te mau aiû hara ore i Betelehemara.⁵

E mea faufaa rahi te ti'amâraa no te ma'itiraa i roto i te faanahoraa no te oaoa. E faati'a te reira i te parau no te here, te tusia, te tupuraa o te taata iho e te iteraa faufaa rahi no to tatou haereraa mure ore i mua. E faati'a atoa teie ti'amâraa no te ma'itiraa i te mau iho atoa e te mamae ta tatou e ite nei i roto i te oraraa tahuti nei, noa'tu â te mau tumu aita tatou e maramarama ra e te mau ma'itiraa ino e te pau rahi a vetahi ê. Te Tama'i iho i te Ra'i ra, ua ravehia ia no to tatou ti'amâraa mo-rare, e inaha, e mea faufaa ho'i te reira

no te maramarama maitai i te taviniraa a te Faaora i ni'a i te fenua nei.

Mai tei faahitihia i roto i te penes 10 no Mataio, ua haapii te Faaora i te Tino Ahuru ma Piti e ua haapapû Oia e, eita Ta'na misioni e hopoi mai i te hau nui i roto i teie oraraa tahuti. Ua faauehia te mau aposetolo ia vai-iho i te hau i ni'a i te mau fare parau-ti'a ta ratou e ratere atu ma te faaara atoa'tu e, e riro ratou i te ti'a « i rotopu i te mau luko ra... [E] e riri hia outou e te taata'toa i to'u nei i'oa : o te taata râ e tape'a maite e tae noa'tu i te hopea, o te ora ia »⁶. E haapapû-raa e vai ra i te irava 34 : « Eiaha e mana'o e, i haere mai au e hopoi mai i te hau i te fenua nei ».⁷ E mea papû roa, aita te hau nui i vai i te tau o te taviniraa tahuti o te Mesia, e aita atoa ho'i i teie nei mahana.

I roto i te omuaraa parau o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau, te haapiihia nei e rave rahi parau tumu faufaa roa. No ni'a i te feia o te ore e tatarahapa, e ore roa ia To'na Varua (te Varua o te Mesia), tei horo'ahia i te mau taata atoa e tae mai i roto i teie nei ao,⁸ e « mârô noa'tu i te taata ».⁹ E teie atoa, « e rave-ê-hia'tu... te hau no ni'a mai i te ao nei ».¹⁰ Ua faaite mau ihoa te mau peropheta e, ua rave-ê-hia te hau mai ni'a mai te fenua nei.¹¹ Aita â Lucifer o ruuruuhia e te faatere mana nei oia i reira.¹²

Ua vai na e e vai noa â te hiaai hanahana o te taata maitai i te mau vahi atoa, te hau i roto i te ao nei. Eiaha roa'tu tatou e faaru'e i te tapae-raa i teie fâ. Noa'tu râ, ua haapii te peresideni Joseph F. Smith e, « eita roa e nehenehe i te varua o te hau e o te here ia tae mai i te ao nei... maori râ, ia farii te taata nei i te parau mau a te Atua e te parau poro'i a te Atua, e ia farii i to'na puai e to'na mana tei riro hoi ei mea hanahana ».¹³

Te tia'i mau nei tatou e te pure atoa nei no te hau nui, tera râ, e mea na roto i te taata hoê e i te utuafare e roaa ai ia tatou te huru hau tei fafauhia ei utu'a no te parau-ti'a. Te reira hau, o te hoê horo'a fafauhia ia mai roto mai i te misioni a te Faaora e To'na tusia taraehara.

Ua papa'i-haapoto-hia teie parau tumu i roto i Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau : « A haapii mai râ e o oia o te rave i te mau ohipa parau ti'a ra e farii ia oia i ta'na utu'a, oia ia te mana'o hau i roto i teie nei ao, e te ora mure ore i roto i te ao a muri atu ra ».¹⁴

Ua haapii te peresideni John Taylor e, e ere teie hau i te mea hinaaroonoa-hia, e « horo'a [râ] na te Atua ».¹⁵

Te hau ta'u e faahiti ra, e ere ia te vai-hau-raa no te tahi noa taime poto. E popou hohonu mure ore ia e te oaoa i te pae varua.¹⁶

Ua faaite mai te peresideni Heber J. Grant i te hau o te Faaora mai teie te huru : « Na To'na hau e haamâmâ i to tatou mamae, e faaora i to tatou auu oto, e iriti i te riri i roto ia tatou, e faatupu i roto ia tatou i te here i to tatou mau taata tupu e na te reira e faa'i i to tatou varua i te mârû e te oaoa ».¹⁷ I to'u farereiraa i na metua o Emilie Parker, ua ite au e, ua haamâmâ te hau o te Faaora i to raua mamae e te tauturu nei ia faaora i to raua auu oto.

E mea au ia haapapû e, i muri noa iho i te pupuhiraa, ua faaite te taea'e Parker i to'na faaoreraa hapa i taua taata hara ra. Mai ta te peresideni Grant i parau, e nehenehe i te hau o te Faaora e « iriti i te riri i roto ia tatou ». Na te Atua te haavâraa.

No te feia mo'a i te fenua Côte d'Ivoire, i te roaraa o te tama'i i roto i to ratou fenua, ua ite mai ratou i te hau na roto i te tutonuraa i ni'a i te evanelia a Iesu Mesia, ma te rave puai i te ohipa aamu utuafare e te ohipa hiero no to ratou hui tupuna.¹⁸

Te hiaai nei tatou paatoa i te hau. E ere te hau i te vahi ruru noa e aore râ te ereraa te tama'i, te hitahita, te aroraa e te mârôraa. E tae mai te hau na roto i te iteraa e, ua ite te Faaora e, o vai tatou, e e faaroo to tatou Ia'na, e e here to tatou Ia'na e te haapa'o nei tatou i Ta'na mau faauerua, e te reira, noa'tu â te mau tamataraa pohe rahi e te mau ati o te oraraa. Na te pahonora a te Fatu i te peropheta ra Iosepha Semita i te fare tape'araa no Liberty e hopoi mai i te tamahanaharaa i te auu :

« E tau tamaiti, ia hau mai na to oe aau ; e vai poto noa mai to oe enemi e to oe mau ati hoi ;

« E i reira, mai te mea e faaoromai maite oe i te reira, e faateitei mai te Atua ia oe ».¹⁹

A haamana'o e, « e ere te Atua i te tumu no te anoi noa, no te hau râ.²⁰ Inaha o te faaru'e i te Atua, aita to reira e hau. Ua amui tatou paatoa i roto i te apooraa i te ra'i ra, tei horo'a mai i te ti'amâraa morare, e ua ite a'ena tatou e, e ma'iri mai te mauui i te tahuti nei na reira atoa te mau ati aita e nehenehe e parau no te rave-inoraa i te ti'amâraa no te ma'itiraa. Ua taa a'ena ia tatou e, e faatae mai te reira i te riri, te mana'o arepurepu, te paruru ore e te mana'o paruparu. Ua ite atoa

râ tatou e, na te Taraehara a te Faaora e faaupooti'a e e faatuea i te mau mea ti'a ore atoa o te oraraa tahuti ma te hopoi mai i te hau. E papa'iraa ta Elder Marion D. Hanks i ni'a i to'na papa'i fare, na Ugo Betti te reira, te na ô ra : « Te ti'aturiraa i te Atua, o te iteraa ia e, ua tano te mau ture atoa, e e tupu mai te mau ohipa maere ».²¹

Eaha te mau puna no te hau ? E rave rahi o te imi nei i te hau na roto i te mau rave'a o te ao nei, e aita râ teie imiraa i manuia, e eita roa'tu te reira e manuia. Eita te hau e itehia na roto i te roaaraa i te tao'a rahi, te mana e aore râ te roo rahi.²² Eita te hau e itehia i roto i te tapaparaa i te ohipa faaanaanatae, te ohipa arearea e aore râ te ohipa faaoaoa noa. Eita hoê a'e o

teie mau mea, noa'tu â ua roaa era a'e te rahi, e nehenehe e faatupu mai i te oaoa vai maoro e te hau.

I roto i te himene au-roa-hia a Emma Lou Thyne, te uihia ra te uiraa tano e : « I hea vau e farii ai te hau ? Tei hea te tautururaa ?²³ Te pahonoraa, o te Faaora ia, o Oia te puna e te tumu o te hau. O Oia te « Arii no te hau ».²⁴

Nahea tatou e vai fatata noa ai i te Faaora ? Te faahaehaaraa ia tatou i mua i te Atua, te pure-tamau-raa, te tatarahaparaa i te hara, te tomoraa i roto i te pape no te bapetizoraa ma te aau oto e te varua haehaa, e te riroraa ei pipi mau na Iesu Mesia, e mau hi'oraa papû te reira no te parau-ti'a e faautu'ahia i te hau tamau.²⁵ I muri mai to te arii Beniamina horo'araa i ta'na a'oraa hanahana no ni'a i te Taraehara a te Mesia, ua topa te nahoa rahi i raro i te repo. « O te Varua o te Atua i ni'a maira ia ratou ra, i ihora ratou i te oaoa, i matara hoi ta ratou mau hara, e ua hau to ratou aau, no te mea tei ia ratou te faaroo rahi ia Iesu Mesia ra o te tae mai ».²⁶ E faati'a te tatarapaha e te oraraa parau-ti'a i te hau o te aau, o te mea faufaa rahi ho'i no te oaoaraa.²⁷ Mai te mea e ofatiraa ture teimaha, titauhia te faîraa no te faatae mai i te hau.²⁸ Peneia'e aita'tu e mea e aifaito i te hau e tae mai i roto i te hoê varua tei ta'irihia e te hara e o te fauta nei i ta'na hopoi'a i ni'a i te Fatu ra ma te titau mai i te mau haamaitairaa no te Taraehara. Mai ta te tahi faahou himene au e parau nei, « E tuu vau i ta'u hopoi'a Ia'na e e haere ma te himene ».²⁹

Te oaoa nei to'u aau ia ite au e, i teie nei mahana, ahuru tauasini feia apî tamaroa, feia apî tamahine e te misionare paari tei farii i to ratou piiraa ei ti'a mana no to tatou Fatu e Faaora, o Iesu Mesia. Te hopoi nei ratou i te evanelia hau tei faaho'i-faahou-hia mai i to te ao nei, te hoê taata e te hoê utuafare i te taima hoê—e ohipa no te parau-ti'a o te hopoi i te hau i te mau tamarii a te Metua i te Ao ra.

E haapuraa te Ekalesia i reira te feia pee i te Mesia e tae ai i te hau. Te parau nei vetahi feia apî i roto i teie nei ao e, te haapa'o nei ratou

i te pae varua, aita rā e haapa'oraa. E taahiraa matamua maitai roa te haapa'oraa i te pae varua. Are'a rā, tei roto i te Ekalesia tatou e aupuru-hia ai, e haapiihia ai e e faaamuhia ai e te parau maitai a te Atua. Hau atu ra, na te mana o te autahu'araa i roto i te Ekalesia e faafana'o i te mau oro'a mo'a e te mau fafauraa e taamu i te mau utuafare e e faati'a atoa ho'i ia tatou tata'itahi ia ho'i atu i te Atua te Metua e ia Iesu Mesia i roto i te basileia tiretiera. E hopoi mai teie mau oro'a i te hau no te mea e mau fafauraa te reira i te Fatu ra.

O te mau hiero te mau vahii i reira te rahiraa o teie mau oro'a mo'a e tupu ai e ua riro atoa te reira ei hoê puna no te haapuraa hau i roto i te ao nei. Te feia e ratere nei na roto i te mau aua hiero e aore rā o te haere nei i te mau opani iriti, ua putapu atoa ia ratou i te reira hau. Te vai nei te hoê ohipa tei vai noa i roto i to'u feruriraa, o te hiero ia no Suva Fiti, ua ravehia te opani iriti e te haamo'araa. Ua tupu te arepurepuraa poritita, e ua tutu'i te mau orure hau e ua eiâ atoa na roto i te oire ra no Suva, e ua parahi roa ratou i te Fare iriti ture ma te haru atoa i te mau auvaha iriti ture. Tei raro a'e te oire i te ture a te faehau. Ua taoti'a te mau faehau no Fiti i te parau faati'a i te Ekalesia ia ore te nahoa rahi e

putuputu i te taime no te opani iriti e ua faaiti faahou atu te pūpū no te haamo'araa. Aita atura te mau melo i titau-manihini-hia ia haere mai no te paruru ho'i ia ratou. Tera ana'e te haamo'araa hiero, mai te tau mai ā o te hiero no Nauvoo, tei faatupuhia i te taime pato'iraa rahi.

Te vai ra te hoê vahine tei titau-manihini-hia ia haere mai i te opani iriti, e Hindu oia, e huaai Initia, hoê melo no te Fare iriti ture, e ua haru-atoa-hia oia e i muri iho ua tuuhia no te mea e vahine.

I roto i te piha tiretiera, aita faahou te ahoaho o to te ao, ua ta'i atura oia ma te faaite mai i te mana'o hau tei haaputapu ia'na. Ua putapu oia i te Varua Maitai tei tamahanahana e tei faaite papū i te natura mo'a o te hiero.

O te Faaora te puna no te hau mau. Noa'tu te mau tamataraa o te oraraa nei, na roto i te Taraehara a te Faaora e To'na aroha, e upooti'a te oraraa parau-ti'a e te hau i roto ia tatou. I roto i te faanahoraa mo'e ra no te piha no te Pasa, ua fafau te Faaora i Ta'na mau aposetolo e, e haamaitahia ratou e te « Faaa'o, te Varua Maitai » ma te faahiti atoa i teie mau parau rahi : « E hau ta'u e vai iho ia outou nei, o to'u nei hau ta'u e ho atu no outou ; e ere mai ta to te ao nei horo'a ta'u horo'a ia outou ».³⁰ E i muri mai, na mua noa a'e

Ta'na pure arai : « I parau atu vau ia outou i teie nei mau parau, ia hau hia to outou ia'u nei. E pohe to outou i teie nei ao. E faa itoito rā, ua riro te re o teie nei ao ia'u ».³¹

Ua tarima nehenehe o Eliza R. Snow i te reira mana'o :

*Arue i te Atua,
Ia rahi te oaoa.
Noa'tu te mau ati ra,
Tei ia Iesu ana'e te hau.*³²

O teie ia to'u iteraa papū i te i'oa mo'a o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. E piti amuiraa rahi tei faatupuhia i Abidjan i te mahana sabati ra, te 10 no fepure 2013 ; 9 693 taata tei tae mai—e 619 e ere i te melo o te Ekalesia. Te rahiraa melo o te Ekalesia i te fenua Côte d'Ivoire, fatata i te 19 000 tiahapa.
2. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 115:6.
3. Te ta'o hau ua rau to'na auraa. Na roto i te reo Hereni mātauhia, to'na auraa te faae meta, te tapuraa e aore rā te oraraa te enemiraa. Na roto i te reo hebera, e auraa aano to te ta'o e i te tahi taime o te hoê noa ia huru aroharaa. Te hau o te hoê atoa « huru oraraa o te tae mai i te taata na roto noa i te mau parau titau e te ture i haamuhia e te Atua ». (Howard W. Hunter, i roto i te Conference Report, Atopa 1966, 14–17.)
4. Luka 2:14; reta tei faahuru-ê-hia.
5. Hi'o Mataio 2:16; hi'o atoa Ross Douthat, « The Loss of the Innocents », *New York Times*, 16 no titema 2012, 12.
6. Mataio 10:16, 22.
7. Mataio 10:34.
8. Hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 84:46.
9. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 1:33.
10. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 1:35.
11. Ua faahiti te peresideni Woodruff i te reira i te matahiti 1894 e faahou ā i te matahiti 1896. Hi'o *The Discourses of Wilford Woodruff*, ed. Romney, i roto Conference Report, Eperera 1967, 79–82.
12. Hi'o Joseph Fielding Smith, *The Predicted Judgments*, Brigham Young University Speeches of the Year (Mar. 21, 1967), 5–6. Hau atu rā, ua parau atoa o Elder Neal A. Maxwell e, « Ua nehenehe ta tatou e farii i te hau roto noa'tu ā ua rave-ê-hia te hau mai ni'a mai te fenua... e ua arepurepu te mau mea atoa » (« Behold, the Enemy Is Combined », *Ensign*, Me 1993, 79).
13. *Te Mau Haapiiraa a te Mau Peresideni o te Ekalesia* : Joseph F. Smith (1998), 442.
14. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 59:23.
15. *Te Mau Haapiiraa a te Mau Peresideni o te Ekalesia* : John Taylor (2001), 169.
16. No te tau mai ā o te Heleni e tae mai i to tatou nei anotau, ua ravehia teie na ta'o—te popou e te oao meta—e ua hiopo'ahia, ua

Copenhagen, Tanemateta

tatatarahia e ua haruhia eiaha no te auraa noa o te reira, no te arata'iraa atoa ta raua e horo'a nei i roto i te oraraa. Hi'o David Malouf, *The Happy Life: The Search for Contentment in the Modern World* (2011). Hi'o atoa a review of Mr. Malouf's book, i roto R. Jay Magill, « How to Live Well », *Wall Street Journal*, 26–27 no tenuare 2013, C6.

17. *Te Mau Haapiiraa a te Mau Peresideni o te Ekalesia* : Heber J. Grant (2002), 255.
18. « Toru o na tīti e pae no te fenua Côte d'Ivoire tei roto i te apararaa 25 a te Ekalesia no ni'a i te mau taata paari e haponono nei i te i'oa o te fetii no te mau oro'a o te hiero, ia au i te tai'oraa i ni'a i te hanere », e ua riro te tīti no Cocody Côte d'Ivoire te numera hoê. (C. Terry Warner e Susan Warner, « Apostle Visits Ivory Coast, Is 'Impressed with Exceptional Spirit,' » *Church News*, 3 no mati 2013, 4, 14). No te tama'i i tupu i rotopu i te nunaa iho e no te mea ua riro te hiero fatata roa a'e i te hoê atea 12 hora na ni'a i te pereoo mataeinaa e tae atu i Accra, Ghana, ua riro ia i te reira ei faaiteraa umere no te faaroo e ua noaa ia ratou te hau i roto i te taata iho e i roto i te utuafare.
19. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 121:7–8. Ua haapii te peresideni Harold B. Lee, « No reira, ia haamaitai-roa-hia tatou e ti'a'i ; e ti'a tatou ia hi'opoahia no te faaiteraa i te puai e te mana e vai ra i roto ia tatou » (*Te Mau Haapiiraa a te Mau Peresideni o te Ekalesia* : Harold B. Lee [2000], 241).
20. 1 Korinetia 14:33.
21. I roto Marion D. Hanks, « A Loving, Communicating God », *Ensign*, Novema 1992, 63.
22. Hi'o Jeffrey R. Holland, *For Times of Trouble* (2012), 79. Te haapii nei Elder Holland e, « E roaa paha i te vëvë mau i te haamou i te varua o te taata, hau atu â i te tahi huru oraraa eiaha râ hau atu i te hara iho ».
23. « I hea Vau e Farii ai te Hau ? » *Te mau himene*, n° 62.
24. Isaia 9:6.
25. Ua parau ohie noa o John Greenleaf Whittier : « A ara nahea oe e ora nei. Eiaha e haa i te ao i te mea i roto i te pô e arata'i ê atu i to oe hau » (« Conduct [From the Mahabharata] », i roto *The Complete Poetical Works of John Greenleaf Whittier* [1802], 484).
26. Mosia 4:3; reta tei faahuru-ê-hia ; hi'o atoa Marion G. Romney, i roto Conference Report, Eperera 1967, 79–82.
27. Ua riro te mana'o haavâ ei avei'a i te pae morare o te faatoro ia tatou i te hau. E piti a'e puna e faahaere i te reira : te maramarama o te Mesia, e fana'o teie no roto mai i te fanauraa tei horo'ahia mai e to tatou Metua i te Ao ra (hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 88:6–13; 93:2), e te horo'araa i te Varua Maitai (hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 39:6).
28. « E piti huru faaorerara e titauhia no te faatupu i te hau i roto i te taata hara— a tahi na roto mai i te mau ti'a faatere mana o te Ekalesia a te Fatu, e te tahi na roto mai ia i te Fatu iho. [Hi'o Mosia 26:29.] » (*Te Mau Haapiiraa a te Mau Peresideni o te Ekalesia* : Spencer W. Kimball [2006], 49).
29. « Auê te Aroha Rahi », *Te mau himene*, n°63.
30. Ioane 14:26–27.
31. Ioane 16:33.
32. « Noa'tu te Pe'ape'a », *Te mau himene*, n° 60.

Na Elder Stanley G. Ellis
No te Hitu ahuru

Te haerea o te Fatu

Teie te haerea o te Fatu, ia haapa'o tatou i te mau haapiiraa a to tatou feia faatere, ia maramarama i te mau parau tumu tano e ia faatere ia tatou iho.

Hitu ahuru

E Hitu ahuru ta'u toro'a. Ua piihia te mau Hitu ahuru no te riro ei mau ve'a—no te faaite i te parau a te Fatu mai te fariiha no roto mai i te mau aposetolo e te mau peropheta e no roto mai i te Varua e no te riro ei ite taa ê no te i'oa o te Mesia na roto i te pororaa i te evanelia i te ao atoa nei, na roto i te paturaa i te Ekalesia e na roto i te faanahoraa i to te reira mau ohipa (hi'o PH&PF 107:25, 34).

Tamarii faaapu

Ua paari au i roto i te hoê fare faaapu piri ia Burley, i Idaho—e « tamarii faaapu e e tamarii Idaho papû » ! E no reira, ua haapii au :

1. Ia rave i te ohipa—aita ana'e te rima e tanu, aita atoa ia e ooti.
2. Ia rave maramarama i te ohipa—e pîpî oe i te pape ma te aupuru i te repo, rahi atu â ia ta oe e ooti.
3. Te faufaa no te taima ti'a—Ia ore oe e tanu i te taima tano, e puhi mai te mata'i to'eto'e e ua mau'a ia te maa.
4. Ia rave i tei titauhia e aore râ i te mea ti'a ia rave noa'tu te mau mea arearea, te mau mea au roa'tu e te mau taima au a'e—e ti'a ia faatehia te û o te ufa puatoro i te taima titauhia e ana, eiaha râ ia au i to oe hinaaro.

5. Parau ohie—ia ohipa oe e te nănă e te mau matini, aita e taima no te « ta-amino noa » e aore râ no te feruri e, eaha ra te parau tano a'e mai te mau parau poritita. (E no reira, a tavini ai au i roto i te Ekalesia, pinepine au i te ani e, « Nahea, e paraparau afaro'tu vau e aore râ e faanavenave noa ? » Mai te hoê ra ture, ua ma'iti te Feia Mo'a i te « afaro ! » E paparau afaro atu ia vau i teie mahana).
6. E i te pae hopea, ei tamarii faaapu no Idaho, ua haapii au i te haapa'o noa i te mau mea rii tumu.

Aita e mea tumu rahi a'e no tatou e no to tatou haapiiraa tumu, i te mau parau i roto i te hiro'a faaroo mata-mua : « Te ti'aturi nei matou i te Atua, te Metua Mure Ore, e i Ta'na Tamaiti ia Iesu Mesia, e i te Varua Maitai ho'i » (Te mau Hiro'a Faaroo 1:1).

Hau atu ra, o Oia to tatou Metua i te Ao ra, e ua ite Oia ia tatou, e ua here Oia ia tatou e ua hinaaro Oia ia ho'i tatou Ia'na ra. O Iesu to tatou Faaora e te Ora, e na roto i te Taraehara Oia i haapapû e, e upooti'a tatou i te pohe no te ora faahou mai e e nehenehe ia tatou ia faateiteihia e ia farii i te ora mure ore. O te Varua Maitai to tatou faaa'o, to tatou hehe parau, to tatou orometua haapii, to tatou rave'a haapapû e to tatou arata'i.

A feruri na i te reira, te mau taea'e e te mau tuahine—e ere tatou i te otare i te pae varua ! Aita tatou i haamo'ehia.

Eaha te faufaa ia fana'o i te mau metua—ia ore ia riro mai ei otare ? Ua nehenehe ta tatou e haapii i piha'i iho ia raua, e ap'i mai mai roto mai i te mau iteraa no raua, e faaatea'tu i te mau herepata ta raua e faaara mai, e e maramarama maitai a'e no te hi'oraa atea ta raua e horo'a mai. Aita e ti'a ia tatou ia vai mo'e, ia arepurepu te mana'o, ia vare haere e aore râ ia riro mai ei taata aravihi ore. E parau mau ihoa te reira ia feruri ana'e tatou i to tatou Metua i te Ao ra, tei haapii e tei faaite ia tatou eiaha noa te hoê haerea, o te haerea mau râ.

Tei te Atua ra te haerea

Oia mau, tei te Atua ra te haerea no te oraraa,¹ no te here,² no te tauturu,³ no te pure,⁴ no te paraparau,⁵ te raveraa te tahi i te tahi,⁶ no te faatere,⁷ no te faaiipoipo,⁸ no te haapa'o i te tamarii,⁹ no te haapii,¹⁰ no te ite mai i te parau mau,¹¹ no te faaite i te evanelia,¹² no te ma'iti ma te paari i te mea e amu,¹³ e te vai atu ra.

Apitihia e te mau papa'iraa mo'a, te tahi o te mau puna rahi no te ite mai i te haerea o te Fatu, o te mau buka ra *Mau Maite i te Faaroo, No te Puai o te Feia Ap'i*, e te mau haapiiraa a te mau aposetolo ora e te mau peropheta ora.

1. Ei hi'oraa, ua haapii mai te Fatu ia tatou i roto i te mau papa'iraa mo'a :
« E ere hoi to'u ra mana'o i to outou ra mana'o ; e ere hoi to outou ra haerea i to'u ra haerea, te na reira maira Iehova.
« Mai te rai nei hoi e teitei rahi to'na i to te fenua ; oia'toa to'u ra haerea, e teitei ia i to outou haerea, e to'u ra mau mana'o i to outou ra mau mana'o » (Isaia 55:8-9).
2. Teie te hoê o te mau peu iino o teie mau mahana hopea nei, oia ho'i, « te haere nei te taata tata'itahi i to'na ihora haerea » (PH&PF 1:16). I roto i te Maseli, te vai nei te faaararaa, « eiaha... e ti'aturi i to oe ihora haapa'o » e « eiaha oe ia paari i to oe iho mana'o raa » (hi'o Maseli 3:5-7).
3. Te haapiihia nei tatou e, ia rave tatou i te mau mea ia au i te haerea

o te Fatu, ua ruuruuhia ia Oia no te haamaitai ia tatou e e ti'araa to tatou no te titau i Ta'na mau fafauaraa ; e e ere noa'tu To'na haerea, aita ta tatou e fafauaraa (hi'o PH&PF 82:10).

4. Ua faataa mai te Fatu i To'na haerea e to tatou atoa na roto i Ta'na haapiiiraa i te peropheta Samuela, tei tonohia ia itehia mai te hoê arii ap'i :
« Ua na ô mai râ Iehova ia Samuela, Eiaha e hi'o i to'na mata, e to'na huru i te teitei, no te mea, aore oia i ti'a hia e au ; E ore hoi ta Iehova hi'o raa e au i ta te taata ; e hi'o hoi te taata i te huru i rapae au a'e, area o Iehova, e hi'o ia i te aau » (1 Samuela 16:7).
5. I roto atoa i to tatou hiaai mâtau maitai ia tauturu i tei vëvë e tei rava'i ore, te amui nei te Fatu i ta tatou fâ, tera râ ua faaara atoa mai Oia, « Tera râ ia ravehia te reira na roto i ta'u iho ravea » (PH&PF 104:16). Aita ana'e, e riro paha ta tatou mau tau-tooraa ia tauturu ei haamauuiraa ia ratou. Ua haapii mai te Fatu ia tatou i te titauraa ia faaitoito i te faarava'iraa ia'na iho. Noa'tu â ua nehenehe ta tatou ia tauturu atu, aita roa e ti'a ia horo'a'tu tatou e aore râ ia faafana'o'tu i te mea ua nehenehe ta ratou e rave no ratou iho. I te mau vahi atoa ua tamatahia te reira, ua apo mai to teie nei ao i te mau ino no te parau no te ohipa ore. Papû roa, ua ite maitai a'e te Atua.

E feruri ana'e i te tahi atu mau hi'oraa. Tei te Fatu te haerea no te rave i te ohipa misionare. Ua tapa'opa'ohia te reira i roto i te mau papa'iraa mo'a e i roto atoa i te buka *Ia Poro Haere i Ta'u nei Evanelia*, e te ravehia nei mai tei arata'ihia e te Varua.

Te vai nei ta te Fatu, To'na haerea, e mea au a'e paha ia parau e, te haerea mau no te here. Te parau nei to te ao nei e, te mea faufaa a'e, ia here na taata e piti ia raua. Te haapii nei to tatou Metua i te Ao ra e, e mea faufaa ihoa te reira, te haapii atoa ra râ Oia ia tatou e : te vai nei te hoê haerea tei haamanahia e te taime atoa no te faaite i taua here ra.

Te faatereraa ia tatou iho

Ua haapiihia Iosepha Semita mai to'na ap'iraa i te mau haerea o te Fatu.

Sydney, Auteralia

I te aniraahia oia e, nahea oia i te arata'i i te Ekalesia, ua faataa mai oia e, ua haapii atu oia i te mau parau tumu ti'a e na te mau melo iho e faatere ia ratou iho.¹⁴ Te mau taea'e e te mau tuahine, te haapii noa nei te mau aposetolo ora e te mau peropheta ora i te mau parau tumu ti'a. Teie râ te uiraa, « Te faaohipa nei anei tatou i teie mau parau tumu no te faatere ia tatou ? »

Te hoê mea tei haapii-noa-hia tatou, o te u'araa ia i te vahi i reira tatou i tanuhia. I te tahi râ mau taime, te mana'o nei tatou ia faanuu atu i te hoê vahi ap'i, ma te mana'o atoa e, e rahi atu â te mau hoa o ta tatou mau tamarii, i reira e tere maitai ai te mau faanahoraa a te feia ap'i.

E te mau taea'e e te mau tuahine, te mana'o rahi nei anei tatou e, te mea faufaa rahi roa e faatupu atu i te faaararaa o ta tatou mau tamarii, o te mau taata ia e ora nei i to tatou vahi ? Pinepine te mau aposetolo e te mau peropheta i te haapii e, te mea e tupu nei i roto i te fare, e mea faufaa a'e ia i te mea e farereihia ra na rapae au mai. O te huru tatou e aupuru i ta tatou mau tamarii te mea faufaa a'e i te vahi i reira ratou e aupuru ai ia ratou.

Papû roa, te vai atu ra te tahi mau ohipa e tura'i i ta tatou faaotiraa no te vahi oraraa, e aua'e, e arata'i mai te Fatu ia tatou ia imi tatou i Ta'na haapapûraa.

Te tahi atoa uiraa, o teie ia, « I hea tatou e hinaarohia ai ? » 16 matahiti to'u taviniraa i roto i te peresideniraa no

te tītī no Houston Texas North. E rave rahi tei haere mai no te noho i taua area ra i roto i tera mau matahiti. E pinepine roa matou i te taniuniuhia no te parau mai e, e taata tera e haere mai nei ma te ani tei hea te paroisa maitai roa a'e. Hoê noa taime i roto i te roaraa o na matahiti 16 to'u taniuniuraahia no te ani mai, « Tei hea paroisa e titau nei i te hoê utuafare maitai ? I hea matou e nehenehe ai e tauturu atu ? »

I te mau matahiti matamua o te Ekalesia, ua pii te peresideni Brigham Young, e te tahi atoa, i te tahi mau melo no te haere i te hoê vahi e faati'a atu ai i te Ekalesia. E te mea maere, te vai faahou nei te tahi mau melo faaroo o te Ekalesia i te mau vahi rau o te faanuu atu i te hoê vahi, e noa'tu te vahi, ia ani noa mai te peropheta ia ratou ia haere. Te tia'i mau nei anei tatou ia parau mai te peresideni Monson ia tatou tata'itahi, hau i te 14 mirioni tiahapa taata, tei hea vahi ua hinaarohia to tatou utuafare ? Teie te haerea o te Fatu, ia haapa'o tatou i te

mau haapiiraa a to tatou feia faatere, ia maramarama i te mau parau tumu tano e ia faatere ia tatou iho.

Te mea faufaa taa ê

Ia au i te mea atoa e tupu nei i roto i te Ekalesia i teie mahana, e no te haapeepeeraa te Fatu i Ta'na ohipa i te mau pae atoa, e mea faufaa faahou ia ia rave tatou ia au i To'na haerea !

I roto ihoa râ i te ohipa no te faaoraraa, te haapii nei tatou e, « I te maitai o ta'na Tamaiti ra, ua faaineine te Atua i te hoê [haerea] maitai a'e » (Etera 12:11). O te haapiiraa tumu a te Mesia « te [haerea] mau ; aita'tu e [haerea], e aore hoi e i'oa i horo'ahia mai i raro a'e i te ra'i, e ti'a'i i te taata ia faaorahia i te basileia o te Atua ra » (2 Nephi 31:21).

Puohuraa

A ite noa ai tatou i te rahiraa taata i roto i te ao nei i teie mahana, te ora ra i roto i te aehuehu, e ino roa'tu, te otare noa ra na te mau e'a ti'a ore ma te mamae faufaa ore atoa ra i te mau

faautu'araa o te mau ma'itiraa hape, ua hinaaro roa vau i te parau mai ia Alama ra te huru :

« Ahiri au e melahi e, e e roaa mai hoi ia'u te hinaaro o to'u nei aau, e ti'a'i ia'u ia haere, e ia parau ma te pu o te Atua ra, e ma te reo e rurutaina'i te fenua nei, i te piiraa'tu i te tatarahapa i te taata atoa ra ;

« Oia ia, e faaite hua'tu vau... te rave'a ora i te taata atoa ra, ia tatarahapa ratou e ia haere mai i to tatou Atua [e i To'na mau haerea], ia ore roa te oto i ni'a i te fenua atoa nei » (Alama 29:1-2).

Faahou â, te faaite papû nei au e, tei te Fatu ra te haerea ! Ua ite to tatou Metua i te Ao ra ia tatou, ua here Oia ia tatou e ua hinaaro ho'i ia tauturu mai. Ua ite roa ino Oia nahea i te tauturu mai. E ere tatou i te otare pae varua !

O to tatou Faaora, o Iesu Mesia, te « e'a, te parau mau e te ora (Ioane 14:6 ; hi'o atoa Alama 38:9). To'na haerea, ua niuhia i ni'a i te parau mau mure ore e na te reira e arata'i ia tatou i te « mana'o hau i roto i teie nei ao, e te ora mure ore i roto i te ao a muri atu ra » (PH&PF 59:23). O teie to'u iteraa papû na roto i te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Hi'o 2 Nephi 5:27 ; Mosia 4:27 ; Alama 7:23-25.
2. Hi'o Exodo 20:14 ; Deuteronomi 6:5 ; Ioane 13:34-35 ; Roma 1:24-32 ; 1 Tesalonia 4:3 ; Alama 39:3-5.
3. Hi'o Mosia 4:21-27 ; Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 104:15-18.
4. Hi'o Mataio 6:5-13 ; 2 Nephi 32:8-9 ; 3 Nephi 18:21 ; Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 10:5.
5. Hi'o Maseli 15:1 ; Kolosa 4:6 ; Iakobo 5:12 ; 3 Nephi 11:29-30.
6. Hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 64:10-11 ; 121:41-46.
7. Hi'o Mataio 25:14-30 ; Ioane 10:1-14 ; Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 50:26 ; 107:99-100 ; 121:34-40.
8. Hi'o Genese 2:24 ; Jacob 2:27 ; Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 42:22 ; 132:19.
9. Hi'o Mosia 4:14-15 ; Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 68:25-28.
10. Hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 43:8-9 ; 88:77-79, 118.
11. Hi'o Moroni 7:15-19 ; 10:3-5 ; Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 9:7-9.
12. Hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 33:8-10 ; 100:3-8.
13. Hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 89.
14. Hi'o *Te Mau Haapiiraa a te Mau Peresideni o te Ekalesia : Iosepha Semita* (2007), 321.

Na Elder John B. Dickson

No te Hitu ahuru

Te evanelia i to te ao atoa nei

Ua nuu tamau noa te Ekalesia i roto i te ao, mai tera fenua i tera fenua, mai tera hiro'a tumu i tera hiro'a tumu, mai tera nunaa i tera nunaa ia au i te talena a te Fatu e To'na taime.

Ua hope roa te taviniraa tahuti a te Faaora. Ua oti To'na mamae i Getesemane e i ni'a i te satauro. Te haapii nei tatou i roto i Te Ohipa, te pene hoê e : Hau i te 40 mahana to'na taviniraa i muri mai i To'na Ti'a-faahou-raa, « i te hi'ohi'o-raa-hia » e te mau aposetolo e « te parauraa... i te parau o te basileia o te Atua » (Te Ohipa 1:3).

Ua parau Oia ia ratou e, « E noaa râ toutou mana i te Varua Maitai ia haere mai i ni'a iho ia outou : E ei ite hoi outou no'u i Ieruselema nei e Iudea'toa hoi e ati noa'e, e Samaria, e tae noa'tu i te hopea o te fenua ra » (Te Ohipa 1:8).

I reira noa iho, « rave hia'tura oia i ni'a, e vehia maira oia e te ata moe atura oia i to ratou mata.

« E tei to ratou tiatonu maite raa i ni'a i te rai i te pee raa'tu oia i ni'a ra, inaha, te ti'a noa maira e toopiti pue taata i piha'i iho ia ratou ma te ahu teatea ;

« O tei parau mai ia ia ratou e, E te mau taata o Galilea nei, eaha outou i ti'a noa'i e i tiatonu maro ai i ni'a i te rai ra ? o Iesu nei â, tei rave hia a'enei i ni'a i te rai, e hoi mai ia mai te reira'toa ra, mai ta outou i ite atu ia'na i te reva raa'tu i ni'a i te rai ra » (Te Ohipa 1:3).

Oia mau, e ho'i faahou mai te Faaora i To'na Tae-piti-raa mai, e tae roa'tu i te reira ra taime, e porohia te evanelia a Iesu Mesia « tae noa'tu i te hopea o te fenua ra ».

Mai roto mai ia Mataio te haapii nei tatou i te hoê faaue taa ê i te mau aposetolo ia faatae i te evanelia i te mau nunaa atoa :

« Ua faafatata maira Iesu, na o maira ia ratou, O te mana'toa i te rai e te ao atoa nei ua pupuhia mai tei ia'u ana'e.

« E teie nei, e haere outou e faairi i te mau fenua'toa ei pipi, a bapetizo atu ai ia ratou i roto i te i'oa o te Metua, e no te Tamaiti, e no te Varua Maitai » (Mataio 28:18-19).

I te mau mahana matamua o te Ekalesia, i te afa ti'a o te mau tau ra, ua faataehia te evanelia i te utuafare o Iseraela ana'e ; e i muri iho ua tae mai ia Petero ra, te aposetolo matahiapo, te heheuraa e, ua tae te taime no te rave i te evanelia i ô atu i te utuafare o Iseraela, i te Etene ho'i. Te haamaramama nei te mau pene 10 e te 11 no Te Ohipa i te tereraa e te arata'iraa na roto i te reira e tupu ai te haaparareraa i te Ekalesia i te tahi atu mau tamarii a te Atua, e ua faaitehia te

reira i te mau feia faatere peresideni e i te mau melo atoa.

Ma te faaohipa ia Korenelio, no roto mai i te nunaa Etene, e raatira hanere e e taata maitai ho'i, ua faatae te Fatu i ni'a ia Petero i te mana'o e, e haere atu te evanelia i te mau Etene atoa ra, e mana'o apî ia te reira e te faahuru ê atoa i te feia mo'a i tera ra tau. Te heheuraa no te tau i te faanahoraa i roto i te Ekalesia, ua tae mai ia ia Petero ra, te aposetolo matahiapo. E ua ite tatou e, ua purara oioi atura te evanelia na roto i te mau nunaa Etene atoa.

Te hoê hi'oraa no te parareraa o te Ekalesia i tera ra tau, o te faafariuraa ia o Paulo, tei riro mai ei aposetolo rahi i tonohia i rotopu i te mau Etene. E orama ta'na i farii a tere ai oia i Damaseko, ua ite ho'i oia i te hoê pou maramarama e ua faaroo oia i te hoê reo, ua tatarahapa atura i ta'na mau hara e ua piihia e te Atua, (hi'o Te Ohipa 22:6-18) e mai reira mai, ua riro ei puai faahiahia no te haaparare i te evanelia a Iesu Mesia.

I teie nei, e fariu tatou e 1 800 matahiti i muri iho, i te taime no te Faaho'i-faahou-raa mai i te evanelia, e aore râ te faaho'iraa i te mau mea atoa hou te Tae-piti-raa mai. Te faaite papû nei au e, e mea na roto i te peropheta Iosepha Semita te Ekalesia i te faaho'i-faahou-raa-hia mai, e te tamau noa nei te reira i te haere i mua i raro a'e i te faatereraa a te Peresideniraa Matamua e a te Pûpû no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo. Te faaue no ratou, oia ho'i, ia faatae i te evanelia i to te ao atoa nei, tera mau ia o to te mau aposetolo i tahito ra.

Mai te tau mai â o te faanahoraa o Te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei i te matahiti 1830, ua nuu tamau noa te Ekalesia i roto i te ao, mai tera fenua i tera fenua, mai tera hiro'a tumu i tera hiro'a tumu, mai tera nunaa i tera nunaa ia au i te talena a te Fatu e To'na taime.

I te matahiti ra 1978, ia au i te arata'iraa tei haamauhia no te heheuraa na roto i te aposetolo matahiapo, oia ho'i te peresideni Spencer W. Kimball, ua tae mai te hoê heheuraa, i tera taime, no te haamatarararaa i te mau haamaitairaa o te autahu'araa i te mau tane ti'amâ atoa na te ao atoa

nei. Te auraa ra, i to tatou nei anotau, te taatoaraa atura ia o te mau tamarii a te Metua i te Ao ra i ni'a i te fenua o te nehenehe e amui mai i roto i te mau haamaitairaa o te evanelia tei faaho'i-faahou-hia mai. Auê ia ohipa ti'a no te basileia o te Atua i ni'a te te fenua nei i te mau mahana ho'i fatata i te Tae-piti-raa mai o te Mesia.

No'u iho, no pii-noa-hia mai au ei peresideni misioni, e te faaineine ra maua te tuahine Dickson i te reva e to maua nei utuafare i te fenua Mehiko, tae mai nei Elder Richard G. Scott, e melo no te Hitu ahuru i tera taime, e ua parau mai ia'u no ni'a i teie heheuraa taa ê. Te haamana'o ra vau i to'u roimata i te taheraa a faati'a mai ai oia i te mea i tupu. Aita e nehenehe e parau to'u oaoa, ua ite ho'i au e, ua tano roa te reira, ua tae mau â te taime no te taata atoa ia fana'o i te mau oro'a atoa, te mau fafauraa e te mau haamaitairaa atoa o te evanelia.

A 35 atura matahiti i teie nei teie ohipa, aita re'a vau i ite i taua taime ra e, tau matahiti au e tavini atu ei Hitu

ahuru i roto i te Area no Afirita Too'a o te ra, i rotopu i te hoê nunaa faaroo e te haapa'o maitai, o to ratou ho'i oraraa tei fana'o mau i teie heheuraa no 1978 no ni'a i te autahu'araa. E maha matahiti maua te tuahine Dickson i ô, e ua riro mai te reira ei iteraa faahiahia tei tau i to maua nei oraraa.

Te nunaa no Afirita too'a o te ra, e nunaa ti'aturi ia i te Atua, aore e haamâ to ratou no te parau e no te faaite atu i to ratou ti'aturiraa ia vetahi ê, e aravihi rahi atoa ho'i no te faatere. Hanere e hanere ti'ahapa e tomo nei i roto i te Ekalesia, e mai te huru ra e, i te mau hepetoma atoa e piti paroisa e aore râ piti amaa te faati'ahia nei i te hoê vahi no te Area no Afirita Too'a o te ra, e fatata pauroa te taime, e taata tumu no Afirita iho no te faatere i te autahu'araa e te mau pûpû tauturu.

Ahani pai ua nehenehe ta outou e haere mai i te hiero no Aba, i te fenua Nigeria, e aore râ i Accra, i te fenua Ghana, ia ite outou i te itoitō o te feia mo'a e ia farerei outou i te peresideni-raa hiero, e mau taata tumu no Afirita

ana'e. E ahani pai ua nehenehe ta'u e faafarerei ia outou i te mau Hitu ahuru area, e mau taata tumu no Afirita atoa, tei ô nei ratou i rotopu ia tatou i roto i teie pû amuiraa, e toro'a paruru to ratou, e orometua, e faatere taiete, e ahani atoa pai ua mâtau ia outou te feia faatere tîti e paroisa e to ratou utuafare, e mau taata tumu no Afirita ana'e.

I Afirita ma, ia haere noa'tu outou i te hoê haapiiraa no te Haapiiraa Sabati, e aore râ no te pûpû tauturu e te autahu'araa, e putapu atu outou i te hoê iteraa mo'a, e te peehia ra te faanahoraa haapiiraa a te Ekalesia e ua rahi te maramarama evanelia, te haapiiraa e te aporaa na roto i te Varua.

I Afirita, te porohia nei te evanelia i te hoê nunaa oaoa, aita tera mau herepata e faaapiapi ra i te oraraa o te feia i to tatou nei mau pae fenua i te Too'a o te ra. Aita to ratou mana'ona'oraa i ni'a i te hororaa hopea ore ia fana'o i te tao'a.

Ua parauhia no ni'a i te taata Afirita e, varavara roa ta ratou mau mea faufaa iti e rahi roa ino ta ratou mau mea faufaa rahi roa a'e. E mea iti to ratou hiaai

no te mau fare rahi e te mau pereoo anaana, are'a rā, ua rahi to ratou hiaai ia ite i to ratou Metua i te Ao ra e i Ta'na Tamaiti, o Iesu Mesia, e ia faati'a i te utuafare mure ore. Ei faahopearaa ohie no to ratou faaroo, te faateitei nei te Fatu ia ratou na roto e rave rahi rave'a.

No teie ite to maua ia ratou, aita maua i maere e, e riro mai ratou ei tufaa faufaa rahi no te haaparareraa i te Ekalesia a Iesu Mesia i roto i te mau mahana hopea nei. Ia au i te orama a Daniela, te peropheta i roto i te Faufaa Tahito, no ni'a i te basilea o te Atua i te mau mahana hopea nei, te « tere atu [ra] e tae noa'tu i te mau hopea o te ao nei mai te hoê ofai i ootihia no roto mai i te mou'a ma te rima ore e tere atu ai, e tae noa'tu i te taima i î ai te ao nei i te reira » (PH&PF 65:2), e tano roa ia ia mana'o e, e riro mai to tatou mau taea'e e tuahine no Afirita ei tuhaa faufaa no te faatupu-faaoiti-raa i teie parau tohu e e tae atoa mai te mau heheuraa no te faati'a i te reira ia au i te mau faanahoraa i haamauhia e te Fatu.

Te faaite papû nei au e, ua here to tatou Metua i te Ao ra i Ta'na mau tamarii atoa, e o Iesu te Mesia, e ua matara te evanelia i te mau taata atoa, te feia ora e tei pohe. Na roto i te i'oa mo'a o Iesu Mesia, amene. ■

Na Elder David A. Bednar

No te Pūpū no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo

Te ti'aturi nei matou e, e mea ti'a i te taata ia ora ma te viivii-ore

Na te haapa'oraa i te ture o te viivii-ore e faarahi i to tatou oaoa i te tahuti nei, e e faatupu i to tatou haereraa i mua i roto i te mure ore.

Ta'u parau poro'i, no te pahono ia i te hoê uiraa tumu faufaa rahi no te oraraa pae varua : No te aha e mea faufaa rahi te ture no te viivii-ore ? Te pure nei au ia haapapû mai te Varua Maitai i te parau mau o te mau parau tumu ta'u e faataa atu.

Te faanahoraa no te oaoa a te Metua

I roto ana'e i te parau no te faanahoraa rahi no te oaoa a to tatou Metua i te Ao ra no Ta'na mau Tamarii e maramarama ai tatou i te faufaa mure ore o te parau no te viivii-ore. « Ua hamanihia te mau taata atoa—te tane e te vahine—i te hoho'a o te Atua ra. Ua riro tatou tata'itahi ei tamaiti e ei tamahine varua herehia e na metua i te ra'i ra, e... e huru e e hopea hanahana to tatou » (« Te utuafare : E Poro'i i to te Ao nei », *Liahona*, Novema 2010, 129) I ora na te mau tane e te mau vahine atoa i pihai iho i te Atua ei mau tamarii varua Na'na hou a haere mai ai i te fenua nei ei taata tahuti. Na roto i te faanahoraa a te Metua, e farii Ta'na mau tamaiti e Ta'na mau tamahine

varua i te tino tahuti, ia noaa ho'i ia ratou te iteraa no te tahuti, e ia nuu ratou i mua e tae atu i te faateiteiraa.

Te faufaa o te tino tahuti

Aua'e te tino tahuti e ti'a ai ia tatou ia farii i te iteraa aano e te hohonu e te puai o te ore roa e roaa ia tatou i roto i to tatou oraraa hou te tahuti nei. No reira, na to tatou tino i'o e faananea i to tatou mau auraa e te tahi atu mau taata, to tatou ti'araa ia ite e ia rave i te parau mau, e to tatou ti'araa ia haapa'o i te mau parau tumu e te mau oro'a o te evanelia a Iesu Mesia. I te haapiiraa o te tahuti nei tatou e haapii ai i te parau no te mārū, no te here, te maitai, te oaoa, te oto, te pe'ape'a, te mauui, e tae roa'tu i te mau tamataraa no te tino huma, no te faaineine ia tatou no te tau a muri atu. E parau poto noa tatou e, te vai nei te mau haapiiraa o te ti'a ia tatou ia apo, e te mau iteraa o te ti'a ia tatou ia farii, mai ta te mau papa'iraa e parau ra e, ia au i « te tino nei » (1 Nephi 19:6 ; Alama 7:12–13).

Te mana o te fanauraa

I te otiraa te fenua i te hamanihia, tuuhia'tura Adamu i roto i te Ô i Edene ra. E te mea faufaa rahi, ua na ô a'era te Atua e « e ere ia i te mea maitai ia parahi noa te taata o oia ana'e ra » (Moses 3:18 ; hi'o atoa Genese 2:18), riro a'era Eva ei vahine e ei tauturu au no Adamu. Ua titauhia ia tahoê i te mau mea o te varua, o te tino, o te feruriraa e o te aau, o te tane e o te vahine ho'i no te faatupu i te faanahoraa no te oaoa. « Aita râ te tane i taa ê i te vahine, aita atoa te vahine i taa ê i te tane i te Fatu nei » (1 Korinetia 11:11). Ua faataahia te tane e te vahine ia haapii, ia faaitoito, ia haamaitai e ia faananea te tahi i te tahi.

Na te Atua i faataa i te rave'a no te faatupu i te ora tahuti. (*Liahona*, Novema 2010, 129) E no reira, ua riro te faaipoiporaa i rotopu i te hoê tane e te hoê vahine ei rave'a haamanahia e ti'a ai i te mau varua ia haere mai i te tahuti nei. Na te haapaeraa hope roa i te taotora te tane i te vahine hou te faaipoiporaa e te haapa'o maitai hope roa i roto i te faaipoiporaa e paruru i te huru mo'a o teie rave'a mo'a.

E faufaa rahi i te pae varua to te mana o te fanauraa. Te taata e faaohipa tano ore i teie mana, te imi ra ia oia ia mau te mau opuaraa o te faanahoraa a te Metua e te oraraa tahuti nei. Na to tatou Metua i te Ao ra e Ta'na Tamaiti Here i poiete i te mau mea atoa, e ua tuu mai Raua i te hoê tuhaa o to raua mana poiete i roto

ia tatou nei. Ua riro te mau arata'iraa papû no te faaohipa-tano-raa i te ti'araa ia poiete i te ora ei mau mea faufaa i roto i te faanahoraa a te Metua. Na to tatou mana'o i mua i taua mana hanahana ra e ta tatou faaohiparaa i te reira e faaoti papû mai i te faito o to tatou oaoa i te tahuti nei e to tatou hopea i roto i te ao a muri atu.

Teie te haapapûraa a Elder Dallin H. Oaks :

« Te mana no te poiete i te ora tahuti, o te mana teitei a'e ia ta te Atua i horo'a mai i Ta'na ra mau tamarii. Na te faaueraa matamua i faaue i to te reira faaohiparaa, tera râ ua horo'a-atoa-hia te tahi atu faaueraa faufaa no te opani i te faaohipa-ti'a-ore-raa i te reira. Na to tatou maramaramaraa i te tumu o to tatou mana poiete i te faatupuraa i te faanahoraa a te Atua, e faaite mai i te huru o te faufaa ta tatou e tuu i roto i te parau no te ture o te viivii-ore...

« I rapae au i te mau taamura a o te faaipoiporaa, e riro te mau faaohiparaa atoa o te mana fanau, i tera e tera anei faito, ei hara faufau e te haaviivii i te huru hanahana roa a'e o te tane e te vahine » (« The Great Plan of Happiness », *Ensign*, Novema 1993, 74).

Te faatureraa morare

Hoê ana'e iho ta te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei faatureraa morare, e haere-ê-raa : e peu tano te herehere-raa i rotopu ana'e i te tane e te vahine tei roto i te taatiraa o te faaipoiporaa

mai faauehia i roto i te faanahoraa a te Atua. E ere taua mau peu ra i te hoê noa ohipa taa ê e hi'opo'a atu, te hoê hiaai e haamâha atu, e aore râ, te hoê ohipa ha'uti noa e aore râ faaarearea-noa-raa e imi atu ma te pipiri. E ere te haruraa perapaio, e aore râ, te tahi ohipa iti noa e rave atu. Aita, o te hoê râ te reira o te mau rave'a hau roa a'e i te faahiaha no te faaite i to tatou natura e to tatou faito puai Atua, e rave'a atoa no te haapaari i te mau taamura o te aau e o te varua i rotopu i te tane e te vahine faaipoipo. E mau ti'amana tatou e te ti'amâraa morare, tei haapapûhia te hiro'a na roto i to tatou ti'araa hanahana ei mau tamarii na te Atua—eiaha râ na roto i te mau huru peu taotora, te mau peu o teie anotau e aore râ, na roto i te mau feruriraa paieti ore.

Te taata tino nei

Te ora nei i roto ia tatou tata'itahi te tahi tuhaa iti o te taata tino nei, mai tei tatarahia mai e te Arii Beniamina (hi'o Mosia 3:19). Te taata e aore râ, te vahine tino nei, e ore oia e tatarahapa, e haapa'o noa i ta te tino e te arearea tino (hi'o Mosia 16:5 ; Alama 42:10 ; Mose 5:13), e taata faarii noa e te hau ino i tei ti'a, e aau te'ote'o e te pipiri. Mai ta te peresideni Spencer W. Kimball i haapii mai, « Te 'taata tino nei' e 'taata ia no te repo' tei vaiiho i te mau hiaai ino o te animara ia tapo'ipo'i i to'na mau hinaaro pae varua » (« Ocean Currents and Family Influences », *Ensign*, Novema 1974, 112).

Are'a te « taata [e te vahine] a te Mesia » ra (Helamana 3:29) e huru varua ia to'na, e e tape'a oia i to te tino hinaaro (hi'o Alama 38:12), e taata hau e te faaahaaha ore, e taata maitai e te aau pipiri ore. E mau maite te tane e te vahine o te Mesia i te parau na te Atua, e haamo'e ia ratou iho, e e amo i To'na satauro (see Mataiao 16:24 ; Mareko 8:34 ; Luka 9:23 ; PH&PF 56:2), e e haere oia na te e'a afaro e te pirihao, te e'a no te haapa'o maitai, no te haapa'oraa i te ture e no te tuuraa ia'na iho i roto i te Faaora e i Ta'na evanelia.

Ei mau tamaiti e ei mau tamahine na te Atua, ua fatu tatou i te mau aravihi hanahana no ô mai Ia'na ra. Are'a

râ, te ora nei tatou i teie taime i roto i te hoê ao hi'a. Te mau mea rii tumu i hamanihia ai to tatou tino, e natura hi'a ia to te reira, e riro ia i raro a'e i te umeraa a te hara, te tahuti e te pohe. E no reira, ua roohia tatou i te mau hopearaa pae varua e pae tino o te Hi'araa o Adamu na roto mai i to tatou tino tahuti. E e piti tuhaa i roto ia tatou, inaha, te vai ra to tatou varua, oia to tatou tuhaa mure ore, tei ahuhia i te tino tahuti o te nehenehe e hi'a. Mai ta Iesu i haapapû atu i te aposetolo Petero, « Ua ti'a hoi i te varua, e paru-paru râ to te tino » (Mataio 26:41).

No reira, e nehenehe e tatara poto noa i roto i te uiraa i muri nei, i te natura mau o te tamataraa o te tahuti nei : E pahono anei au i te mau hinaaro o te taata tino nei, e aore râ, e auraro anei au i te mau parau a te Varua Maitai ma te faaru'e i te mau peu a te taata tino nei, e ma te riro ei taata mo'a na roto i te Taraehara a te Mesia ra te Fatu (hi'o Mosia 3:19) ? Tera ia te tamataraa. E nehenehe i te mau hiaai atoa, te hinaaro, te oparaa e te tôraa a te taata tino nei e upooti'ahia na roto i te Taraehara a Iesu Mesia. Tei te fenua nei tatou no te faatupu i te mau huru o te Atua e no te tape'a i to te tino hinaaro.

Te opuaraa a te enemi

Ua faataahia te faanahoraa a te Metua no te horo'a i te arata'iraa i Ta'na mau tamarii, no te tauturu ia ratou ia oaoa, e no te faaho'i ia ratou ma te maitai e te hau i piha'i iho Ia'na ma te tino ti'a faahou e tei faateiteihia. Te hinaaro nei te Metua i te Ao ra ia tahoêhia tatou i roto i te maramarama e ia faaihia i te ti'aturiraa. Are'a o Lucifero ra, te rohi nei ia oia no te faatupu i te mana'o tapitapi e te oaoa ore i roto i te mau tamaiti e te mau tamahine a te Atua, e no te tape'a i to ratou haerea mure ore. Te opuaraa tumu a te metua o te haavare o te titauraa ia ia roohia tatou paatoa « i te ati mai ia'na ihora » (2 Nephi 2:27). Te hinaaro nei Lucifero ia tatou, i te pae hopea roa, ia vai otahi noa tatou i roto i te poiri ma te ti'aturiraa ore.

Te rohi nei Satane ma te tuutuu ore no te tu'ino i te mau mea rii tumu faufaa roa a'e o te faanahoraa a te Metua. Aita to'na e tino, e no reira, ua mau

to'na haereraa i mua mure ore. Mai te pape tahe i roto i te hoê anavai i tape'ahia e te hoê patu, oia atoa te tupuraa mure ore o te enemi, ua mau atoa te reira no te mea aore to'na e tino tahuti. No to'na orurehau, ua faaere o Lucifero ia'na iho i te mau haamaitairaa o te tino nei, e i te mau tamataraa e tupu mai na roto i te hoê tino i'o e te ivi. Aita ta'na e nehenehe e apo i te mau haapiiraa ta te hoê ana'e varua i ahuhia i te tino e nehenehe e apo. Te hoê o te mau auraa puai i roto i te papa'iraa mo'a o te ta'o ra *anatemahia* ua faaitehia ia i roto i to'na oreraa e tamau noa i te tupu i te rahi no te riro mai mai to tatou Metua i te Ao ra te huru.

No te mea ho'i e tumu rahi to te tino tahuti nei i roto i te faanahoraa oaoa a te Metua, te imi nei Lucifero i te rave'a ia tape'a i to tatou haereraa i mua na roto i te faahemaraa ia tatou ia faaohipa i to tatou tino ma te ti'a ore. Te hoê o te mau ohipa huru ê roa ino o te mure ore, o te imiraa ia te enemi, ona ho'i tei roto i te ati rahi no te ereraa oia i te tino, i te mau rave'a atoa ia apiti atu tatou ia'na i roto i to'na ati na roto i to

tatou faaohiparaa i to tatou tino ma te ti'a ore. Ua riro te tauihaa hoê roa tei ore i mauhia e a'na ei tumu matamua roa no ta'na mau tamataraa ia faahema ia tatou i te haamouraa pae varua.

E hara rahi te ofatiraa i te ture no te viivii-ore, e e faaohiparaa hape ia o to tatou tetene tahuti nei. No ratou o tei ite e o tei maramarama i te faanahoraa o te faaoraraa, ua riro te haaviiviiiraa i te tino ei ohipa orurehau (hi'o Mosia 2:36–37 ; PH&PF 64:34–35) e te hunaraa i to tatou hiro'a mau ei tamaiti e ei tamahine na te Atua. Ia hi'o ana'e tatou i ô mai i te tahuti nei e i roto i te mure ore, e mea ohie ia ite e, te auhoaraa haavare i parauhia e te enemi, no te tahi noa ia taime, e aore ho'i e faufaa to roto.

Te mau haamaitairaa no te haapa'oraa i te viivii-ore

Ua a'o Alama i ta'na tamaiti ia Si-belona ia « tape'a i [to'na mau hinaaro tino] atoa ra, ia faaihia [oia] i te aroha » (Alama 38:12). Mai te mea e, e haavipapû-hia te taata tino nei i roto ia tatou tata'itahi, e riro ia to tatou here

i te Atua e Ta'na mau tamarii ei here rahi a'e, ei here hohonu a'e, e o te vai maite. E tupu te here i te rahi na roto i te haavîraa ti'a, e e topa ho'i na roto i te faarii-noa-raa i te hinaaro hitahita.

Ua parau te peresideni Marion G. Romney e :

« Aita ta'u e nehenehe e feruri i te mau haamaitairaa hau atu i te hinaaro-hia i te mau haamaitairaa tei fafauhia i te feia mâ e te viivii-ore. Ua faaite mai Iesu i te mau utu'a papû maitai no tera e tera mau maitai, ma te faaherehere râ oia i tei rahi roa a'e, mai te mea ra e, no tei mâ te aau, inaha na ô maira oia e, 'e ite ratou i te Atua' (Mataio 5:8). Eita ratou e ite noa i te Fatu, e tupu atoa râ te au maite i roto ia ratou i mua i to'na aro.

« Teie hoi... te fafau a te Faaora : 'E ia faaunauna noa te taiata ore i to outou mau feruriraa i te mau taime atoa ; ei reira to outou ti'aturiraa e puai roa ai i mua i te aro no te Atua' » (PH&PF 121:45) (« Trust in the Lord », *Ensign*, Me 1979, 42).

Ua fafau-atoa-hia mai ia tatou e, mai te mea e, e tamau noa tatou i te haere na te e'a o te viivii-ore, « e riro te Varua Maitai ei apiti no [tatou] i te mau taime atoa » (PH&PF 121:46). No reira, ia haapa'o tatou i te ture no te viivii-ore, e tae mai ia te mau haamaitairaa rahi roa a'e o te ti'a i te tane e te vahine ia farii i te tahuti nei : te ti'aturiraa papû i te pae varua i mua i te aro o te utuafare, o te mau hoa, o te mau apiti no te Ekalesia,

e, i te hopea roa, i mua i te Faaora. To tatou hinaaro tumu ia fariihia, e tupu ia ma te parau-ti'a a haere ai tatou na roto i te maramarama e te ti'aturi.

Te parau tumu o te tatarahapa

E titauhia i te tahi pae o outou o te farii nei i teie parau poro'i ia tatarahapa i te hara taotora te tane e te vahine e aore râ, i te tahi atu mau hara. E mea pinepine te Faaora i te faaauhia i te hoê Taote Rahi, e auraa taïpe e e auraa mau atoa ho'i to teie ti'araa. Ua ite paatoa tatou i te mau iui ia pêpê ana'e te hoê vahi tino. Ia mau iui ana'e tatou, e imi iho tatou ia tamârûhia te reira, e e oaoa tatou no te raau o te tauturu ia faaiti i to tatou mau iui. A feruri na i te hara mai te hoê pêpê i te pae varua o te faatupu i te hirahira e aore râ, mai ta Alama i faataa atu i ta'na tamaiti o Korianotona, « i te mau iui i roto i te aau » (Alama 42:18). Ua riro te hirahira no to tatou varua, mai te mau iui no to tatou tino—ei faaararaa i te fifi e ei paruru i te tahi atu mau ati. Mai roto mai i te Taraehara a te Faaora, e tahe mai te raau tamârû o te nehenehe e faaora i to tatou mau puta i te pae varua e e iriti i te hirahira. Teie noa râ, na roto ana'e i te mau parau tumu o te faaroo i te Fatu ia Iesu Mesia, te tatarahapa e te haapa'o tamau maite e faufaahia ai teie raau. Ta te tatarahapa mau e faatupu mai o te hau ia i te

aau, te tamahanahana, e te ora e te faaapîraa i te pae varua.

To outou episekopo e aore râ, te peresideni amaa te tauturu o te taote pae varua tei haamanahia no te tauturu ia outou ia tatarahapa e ia ora. Tera râ, a haamana'o e, ia tu'ati te rahi e te hohonu o ta outou tatarahapa i te huru e i te teimaha o ta outou mau hara e ti'a ai—no te feia mo'a iho râ i te mau mahana hopea nei i raro a'e i te fafau-raa mo'a. E titau te mau puta rarahi i te pae varua i te hoê rapaauraa tamau e i te taime no te faaora hope roa.

Te hoê fafauaraa e te hoê faaiteraa papû

E riro paha te haapiiraa tumu ta'u i tatara atu na ei haapiiraa tahito e tei hope to'na tau no te mau taata e rave rahi i roto i te hoê ao e vahavaha rahi noa nei i te huru mo'a o te fanauraa, e o te faaiti nei i te faufaa o te ora o te taata. Tera râ, aita te parau mau a te Fatu e tauihia nei ia au i te mau peu no te ahu, te roo, e aore râ, te titoro-torora mana'o o te taata. Te fafau atu nei au e, na te haapa'oraa i te ture o te viivii-ore e faarahi i to tatou oaoa i te tahuti nei, e e faatupu i to tatou haereraa i mua i roto i te mure ore. Te riro nei, e ua riro noa na, e e riro noa â te oraraa mâ e te viivii-ore ei mea « tei hau ê e tei hinaarohia hoi i te mau mea atoa » (Moroni 9:9). Teie ta'u e faaite papû nei na roto i te i'oa mo'a o te Fatu ra ia Iesu Mesia, amene. ■

Na Elder Russell M. Nelson
No te Pūpū no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo

Haru i te vave'a

Te haamauruuru nei au i te Atua e i Ta'na Tamaiti, o Iesu Mesia, no te Faaho'i-faahou-raa mai e no te mana o te reira i te tura'iraa i te hoê vave'a no te parau mau e no te parau-ti'a na te ao atoa nei.

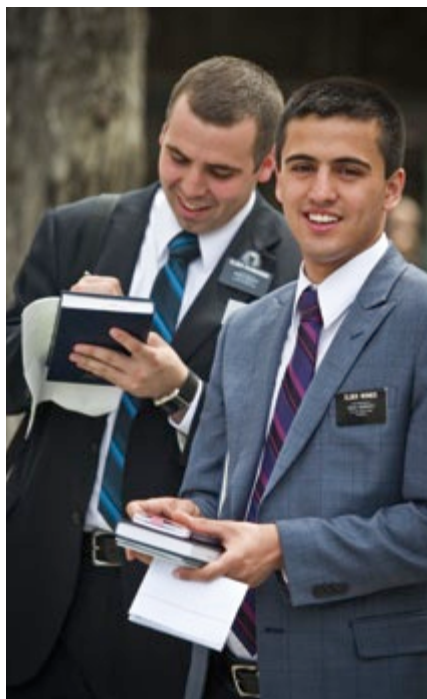
E au mau taea'e e tuahine, te tahoê atoa nei au i to'u reo i to te peresideni Thomas S. Monson e vetahi ê no te arue i te feia tei pahono i te piiraa a te peropheta ia rahi atu â te mau misionare ti'amâ. I teie mahana, e vave'a anaanatae teie no te ohipa misionare, aita i itehia a'enei, o te tere ra na te ao atoa nei. Mai te taima mai â o te parau faaite rahi a te peresideni Monson i te ava'e atopa ra, tauasini e tauasini taea'e e tuahine e taata faaipoipo tei farii i te piiraa, e te vai nei e rave rahi â e faaineine ra ia ratou.¹ I teie nei râ, teie te uiraa, « Eaha pai ta outou e rave atu i teie mau misionare atoa ? » Ohie roa te pahonora. E rave ratou i te mea i ravehia na e te mau misionare. E poro atu ratou i te evanelia ! E haamaitai atu ratou i te mau tamarii a te Atua Mana Hope !

E rave rahi atu â feia apî tamaroa e feia apî tamahine e riro i te haru mai i teie vave'a a tutava noa ai outou i te faati'amâ ia outou no te hoê piiraa misioni. Te hi'o nei outou i te reira ei vave'a no te parau mau e no te parau-ti'a. Te ite nei outou i te rave'a no outou no te ti'a tu i ni'a i taua mataare ra.

Outou te mau taure'are'a, a rave i te faanahoraa haapiiraa apî no outou e a haapii te tahi i te tahi i te haapiiraa

tumu a Iesu Mesia. Teie te taima no outou no te faaineine ia haapii ia vetahi ê no ni'a i te maitai o te Atua.

E te feia apî tamaroa e tamahine, e mea faufaa roa atoa te haapiiraa no outou—no matou nei, no outou e no te Atua. Ia ti'a ana'e teie raveraa, e ua hinaaro outou i te haere i te haapiiraa tuatoru *i muri iho* i ta outou misioni, te faaitoito nei matou ia outou ia tapa'o i to outou i'oa i te hoê fare haapiiraa, ta outou e ma'iti, *na mua a'e* te haamataraa o ta outou misioni. E rave rahi fare haapiiraa teitei e horo'a

mai i te 18 e tae roa'tu i te 30 ava'e faataimeraa na te feia e tano no te hoê misioni. E na reira, e tavini atu outou, e te mau taea'e e te mau tuahine, ma te haape'ape'a ore i hea outou e haere atu no te haapiiraa teitei i muri iho. Ua maururu roa matou i te mau ti'a faatere o te mau fare haapiiraa tei haamanuia i teie huru faanahoraa !

Outou te mau metua, te mau oro-metua e te vai atu ra, a haru i te vave'a ma te faaineine i ta tatou u'i apî ia vai ti'amâ ratou no te taviniraa misionare. E na reira, e riro te hi'oraa maitai o to outou oraraa i te ume mai i te mana'o o to outou mau hoa e taata tupu. A vai ineine noa no te horo'a'tu i te pahonora i te feia e ani mai ia outou no te aha taua huru oraraa ra no outou. A vai ineine noa no te horo'a'tu i te tumu o te ti'aturiraa e te oaoa ta ratou e ite nei i ni'a ia outou.² Ia tae mai tera huru mau uiraa, e pahono atu outou ma te parau e, « Ei ani ana'e i te mau misionare ! Ua nehenehe ta ratou e tauturu mai ! E ia hinaaro noa'tu oe, e parahi vau i piha'i iho ia oe ia pahono mai te mau misionare e ia haapii mai raua ».

Outou te feia paari, a haru i te vave'a ma te tauturu i te faaineineraa pae varua, pae tino e pae moni a te mau misionare no ananahi. Ua mâtau roa outou i te haaputu i te tahi moni i te fare moni. O outou te taata faaipoipo paari, a opua i te mahana e haere atu orua i ta orua misioni. Papû maitai, e maururu ihoa matou no ta outou taviniraa. A tia'i noa'tu taua mahana ra, peneia'e ua nehenehe ta outou e haponi i ta outou mau moni tara i te misioni na roto i te horo'araa i te ô i te afata moni rahi na te misionare, mai ani-faahou-hia mai e te peresideni Monson i teie po'ipo'i.³

Te maraa noa'tu ra te numera o te mau tane ma'iti e to ratou hoa here, o te haru nei i te vave'a a piihia ai ratou no te peresideni i te hoê misioni a te Ekalesia. Na roto i teie taviniraa, e hamani atu ratou i te ananahi o na u'i rahi, tei fanauhia e tei ore i fanauhia. Te mau peresideni misioni, te mau nei ratou i te mau taviri e au i te hopoi'a no te maitai, te paruru e te manuiaraa o ta ratou mau misionare. I muri iho to ratou farereiraa i te mau peresideni tîti

e mataeinaa na roto i ta ratou misioni, e tono te peresideni tata'itahi i te mau misionare no te tavini atu na roto i te mau tīti, te mau paroisa e te mau amaa.

E haru te mau peresideni tīti e te mau episekopo i te vave'a ia faataa ratou e rave rahi atu â hora no te uiui i te feia e tano no te misioni. Te mau nei teie mau ti'a faatere o te autahu'araa i te mau taviri e au i te hopoi'a no te ohipa misionare i roto i ta ratou amuiraa e te faaûru nei ratou i te mau melo ia rave atoa i te reira.

Te haamata ra te mau taea'e e te mau tuahine i roto i te apooraa paroisa tata'itahi ia haru mai i te vave'a. I roto i taua apooraa ra, te vai nei te taata faatere i te ohipa misionare o te paroisa (te DMP).⁴ Ua hinaaro rii au e paraparau atu ia outou, e te mau taata faatere i te ohipa misionare no te paroisa (te mau DMP). Ua pihia outou e to outou episekopo no te faatere i te ohipa misionare i roto i te paroisa. E vetahi o outou, ua manuia rahi roa, e no reira ua pihia te hoê taata tauturu ia outou. I roto i te apooraa paroisa na muri i te tahi mau pu'eraa, e faataa outou o vai te mau melo paruparu, te mau utuafare afa melo, na reira atoa te mau hoa e anaanatae ra. Pinepine outou i te farerei i te mau misionare

rave tamau. Na outou e arata'i e e tauturu i te mau misionare. E mata na outou ia i ta ratou tapura ohipa i te mau haapiiraa ma te fâ papû e te faufaa mau. O teie ia ta outou hopoi'a. E mea faufaa mau to outou ti'araa no te manuiaraa o teie nei ohipa. Mai te peu e haru mai outou i te vave'a ma te faaroo e te anaanatae, e na reira atoa mai te tahi mau pu'eraa. Outou, i te ti'araa taata faatere i te ohipa misionare no te paroisa (DMP), o outou te pu'oiraa i rotopu i te mau melo e te mau misionare i roto i teie ohipa mo'a no te faaoraraa i te mau tamarii a te Atua.⁵

Ua nehenehe atoa i te mau hoa e i te taata tupu e ere no to tatou faaroo e o te imi haere ra, ia haru mai i te vave'a. Te faaitoito nei tatou ia tape'a mai ratou i te mau mea maitai atoa e te mau parau mau atoa i roto i to ratou oraraa. E te ani atoa nei tatou ia ratou ia farii faahou mai, teie ihoa râ parau mau hanahana e, na roto i te faanahoraa mure ore a te Atua, e ti'a i te utuafare ia ora tahoê.⁶

E mea faahiahia mau teie vave'a no te parau mau e no te parau-ti'a ! E ere na te taata te reira ! No ô roa mai te reira i te Fatu, tei parau e, « E [haapeep-pee] au i ta'u ohipa i roto i te tau mau no te reira ».⁷ Ua haapuiahia teie vave'a

na roto i te hoê parau faate tei faahitihia a 193 matahiti i teie nei. E va'u noa ta'o : « O ta'u Tamaiti Here teie. A faaroo Ia'na ! »⁸ Faahitihia e te vaha o te Atua Mana Hope ra, ua faatae te reira parau faate i te tamaiti apî ra o Iosepha Semita i mua i te Fatu ra Iesu Mesia. Na teie na ta'o e va'u i haamata i te Faaho'i-faahou-raa mai o Ta'na evanelia. No te aha ? No te mea e Atua aroha to tatou Atua ora ! Ua hinaaro Oia ia ite Ta'na mau tamarii Ia'na e ia Iesu Mesia, Ta'na i tono mai !⁹ E ua hinaaro Oia ia roa i Ta'na mau tamarii te tahuti ore e te ora mure ore !¹⁰

No teie fâ hanahana ta tatou mau misionare e haapii nei i te Faaho'i-faahou-raa mai. Ua ite ratou e, a 2 000 matahiti i teie nei, ua faati'a te Fatu i Ta'na Ekalesia. I muri iho To'na faasatauroraahia e te poheraa atoa o Ta'na mau aposetolo, ua faahuru ê te taata i te Ekalesia e to te reira haapiiraa tumu. I reira, i muri mai e rave rahi u'i i roto i te poiri pae varua, e mai tohuhia e te mau peropheta i mutaa ra,¹¹ ua faaho'i faahou mai te Metua i te Ao ra e Iesu Mesia i te Ekalesia, e to te reira haapiiraa tumu e to te reira haamanaraa autahu'araa. Aua'e teie Faaho'i-faahou-raa mai, ua matara faahou mai te ite e te mau oro'a faufaa rahi no te faaoraraa e te faateiteiraa i te mau taata atoa.¹² I te hopea roa, e faati'a'tu teie faateiteiraa ia tatou tata'itahi ia parahi e to tatou utuafare i mua i te aro o te Atua e ia Iesu Mesia, e a muri noa'tu !

Eita ta'u e nehenehe e paraparau no ni'a i te Faaho'i-faahou-raa mai ma te reo mārû noa. Teie ohipa i roto i te aamu, e ohipa faahiahia mau ia ! E ohipa maere ! E ohipa faatupu i te tahi hutiraa aho ! Eaha pai te faito maere i te mea e, ua pou roa mai te mau ve'a mai te ra'i mai no te horo'a i te haamanaraa e te mana no te rave i teie ohipa ?

Ua fâ te Metua Mure Ore e o Iesu Mesia e rave rahi taimi i te peropheta Iosepha Semita.¹³ I raro a'e i Ta Raua faatereraa, ua pou mai te tahi faahou mau ve'a, e tera ve'a to'na fâ taa ê. Ei hi'oraa :

- Ua heheu mai te melahi Moroni no ni'a i te Buka a Moromona.¹⁴

- Ua faaho'i faahou mai Ioane Bapetizo i te Autahu'araa a Aarona.¹⁵
- Ua faaho'i faahou mai Petero, Iakobo, e Ioane i te Autahu'araa a Melehizedeka.¹⁶
- Ua tuu mai Mose i te mau taviri no te haaputuraa ia Iseraela.¹⁷
- Ua horo'a mai o Elia i te mau taviri no te ite no ni'a ia Aberahama.¹⁸
- Ua faaho'i faahou mai Eliaha i te mau taviri no te mana taatiraa.¹⁹

E hau atu ra, ua horo'a atoa mai te Faaho'i-faahou-raa mai i te ite ua fana'o te Feia Mo'a i mutaa ra. Ua horo'a mai te Fatu i te hoê buka papa'iraa mo'a apî. I te Bibilia Mo'a ra, ua amui mai Oia i te Buka a Moromona : Te tahi faahou ite no Iesu Mesia. E papaa parau te reira no te mau tohuraa e te taviniraa a te Fatu tei ti'a faahou mai e tei haere i rotopu i te nunaa ra no Amerika tahito. Te faataa nei te reira i te faanahoraa oaoa rahi²⁰—te faanahoraa no te faaoraraa.²¹ Ua tua'ti hope te Buka a Moromona i te Bibilia. Te haapapû nei teie na papaa parau toopiti i te parau mau o te evanelia a Iesu Mesia e te faufaa rahi o Ta'na Taraehara.²²

E rave rahi tohuraa bibilia e faatupu nei te Faaho'i-faahou-raa mai. Te tahi

hi'oraa, ua tohu o Isaia e, e faati'ahia te fare o te Fatu ra i ni'a i te tupuai mou'a.²³ Ua riro te tere a te mau pionie Momoni na ni'a i te mau mou'a ra no Amerika too'a o te râ ei tere faatupuraa i te tusia e te faaroo. Ua tohu atoa o Isaia e, e rave te Atua i « te rave raa umere hia e te maere hia ».²⁴ Te tupu ra ia te reira i teie nei na roto i te ohipa mo'a a to tatou nuu faehau misionare.

Ua faaho'i-faahou-hia mai te mau haapiiraa o te Faufaa Tahito no ni'a i te tufaa ahuru.²⁵ E te faahopearaa, ua rahi atu â te taata aufau i te tufaa ahuru o te haamaitahia ra no to ratou haapa'o maitai. Ua haamaramamahia te mau faahoraraa parau no ni'a ia Melehizedeka na roto i te mau papa'iraa mo'a no te Faaho'i-faahou-raa mai.²⁶ Te mau tohuraa no ni'a i te raau a Iosepha (te Buka a Moromona) e te raau a Iuda (te Bibilia), tei faarirohia ei hoê i te rima o te Atua, ua tupu ia te reira i teie nei.²⁷

E haamaramama atoa te Faaho'i-faahou-raa mai i te mau papa'iraa mo'a o te Faufaa Apî. Te faahitiraa no ni'a i te bapetizoraa no te feia i pohe, ua maramarama-maitai-hia i teie nei.²⁸ E te mau oro'a no to tatou hui tupuna, te ravehia nei ia, na roto

i te ohipa monoraa, i roto i na hiero 141 na te ao atoa nei ! Aita e rave'a ê atu no te pûpû i te faaoraraa i to tatou hui tupuna tei pohe ma te ere i te ite no ni'a i te evanelia !²⁹ Te orama a Ioane te Heheu Parau no ni'a i « te hoê melahi i te maue raa na ropu i te reva nei, ma te evanelia e ti'a i te vai raa ra ei poro raa'tu i te feia e parahi i te ao nei ra », ua riro ia ei tohuraa no te misioni a te melahi o Moroni e te Buka a Moromona.³⁰

O te Buka a Moromona te tuhaa tumu no te Faaho'i-faahou-raa mai. Ua papa'ihia te reira, ua faaherehehia e ua faahaerehia mai i raro a'e i te faatereraa a te Fatu. Ua iritihia te reira « na roto i te horo'a e te mana ho'i o te Atua ».³¹ Te vai nei i roto i te buka Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau e rave rahi atu â heheuraa tei horo'ahia i te peropheta Iosepha Semita. Na roto ia'na, ua farii tatou e rave rahi api papa'iraa mo'a, hau atu â i tei noaa mai na roto i te tahi atu peropheta. I te hoê taime, tei riro paha ei taime rumaruma, ua parau oia i te Feia Mo'a i Nauvoo, i Illinois, « Aita roa vau i parau noa'e ia outou e e taata maitai roa vau ; aita râ e hape i roto i te mau heheuraa ta'u i haapii ».³²

Ma te tahoê, te ani nei te mau melo e te mau misionare i te feia atoa ia haapii mai no ni'a i te Atua, no ni'a ia Iesu Mesia e no ni'a i Ta'na evanelia. Te taata atoa e imi haere ra, e ti'a ia'na ia imi papû ma te pure tuutuu ore i teie haapapûraa e, e parau mau anei teie mau mea. E faaitheia te parau mau na roto i te mana o te Varua Maitai.³³

Te haamauruuru nei au i te Atua e i Ta'na Tamaiti, o Iesu Mesia, no te Faaho'i-faahou-raa mai e no te mana o te reira i te tura'iraa i te hoê vave'a no te parau mau e no te parau-ti'a na te ao atoa nei. Ia haru mai tatou i teie vave'a ma te faatupu i te faaueraa a te Fatu ia hopoi i te evanelia i « te mau fenua'toa, e te mau opu atoa, e te mau reo atoa, e te mau nunaa'toa », ³⁴ o ta'u ia pure i te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Hi'o Thomas S. Monson, « Manava i te amuiraa », *Liahona*, Novema 2012, 4–5.
2. Hi'o 1 Petero 3:15.
3. Hi'o Thomas S. Monson, « E Amuiraa Faahou », *Liahona*, Me 2011, 6.

4. Hi'o *Manuel 2: Administration de l'Eglise* (2010), 5.1.
5. Ua maururu maitai matou no te Feia Mo'a e tutava maite ra no te haamo'araa. Te tamata nei ratou ia riro ei mea mo'a faahou atu. Te imi nei ratou ia « patu na mua i te basileia o te Atua, e ia faati'a i to'na parau-ti'a » (iritiraa a Iosepha Semita, Mataio 6:38 [i roto Mataio 6:33, nota raro a]).
6. Hi'o « E Ti'a i te Utuafare ia Ora Tahoê », *Te mau himene*, n° 184 ; te vai atoa ra te tahi faahou haapapûraa i roto i te Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 132:7, 19.
7. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 88:73.
8. Iosepha Semita—Aamu 1:17.
9. Hi'o Ioane 17:3.
10. Hi'o Mose 1:39.
11. Hi'o Mataio 17:11 ; Te Ohipa 3:20–21 ; Ephesia 1:10 ; 2 Nephi 30:8 ; Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 132:40, 45.
12. Hi'o 3 Nephi 27:13–14, 21 ; Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 39:6 ; Te mau Hiro'a Faaroo 1:4.
13. Hi'o Karl R. Anderson, *The Savior in Kirtland* (2012), 228–43.
14. Hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 27:5 ; hi'o atoa Iosepha Semita—Aamu 1:33–34.
15. Hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 13.
16. Hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 20:2–3 ; 27:12 ; 128:20 ; hi'o atoa Larry C. Porter, « Dating the Restoration of the Melchizedek Priesthood », *Ensign*, Tiunu 1979, 4–10.
17. Hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 110:11.
18. Hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 110:12.
19. Hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 110:13–16.
20. Hi'o Alama 42, hi'o ihoa râ irava 8.
21. Hi'o, ei hi'oraa, Alama 12:28–30.
22. Hi'o, ei hi'oraa, 1 Korinetia 15:22 ; Alama 34:9.
23. Hi'o Isaia 2:2.
24. Isaia 29:14.
25. Hi'o Genese 14:18–20 ; Malaki 3:8–10 ; Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 119–20.
26. Hi'o Genese 14:18 ; Salamo 110:4 ; hi'o atoa Alama 13:14–18 ; Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 84:14–22.
27. Hi'o Ezekielia 37:16, 19 ; Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 27:5.
28. Hi'o 1 Korinetia 15:29 ; Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 128.
29. Hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 137:7 ; 138:31–34.
30. Apokalupo 14:6 ; hi'o atoa Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 133:36–39.
31. Api upoo parau o te Buka a Moromona, tei papa'ihia e Moroni ; Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 135:3.
32. *Te Mau Haapiiraa a te Mau Peresideni o te Ekalesia : Iosepha Semita* (2007), 591.
33. Hi'o Moroni 10:4–5.
34. Apokalupo 14:6 ; hi'o atoa 1 Nephi 19:17 ; Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 133:37.

Na Elder Robert D. Hales

No te Pūpū no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo

Ti'a mau papû i te mau vahi mo'a ra

Ia ti'a tatou i ni'a ma te haapa'o e, ua ti'a mau papû atoa i ni'a i te haapiiraa tumu o to tatou Atua, ua ti'a ia tatou i te mau vahi mo'a ra, no te mea e mea mo'a Ta'na haapiiraa tumu e eita te reira e tau.

Ete mau taea'e, e haamaitairaa no'u te amuiraa mai i te hui arii e mau nei i te autahu'araa a te Atua. Tei roto tatou i te mau mahana hopea nei, i reira « te ati rahi ». ¹ Ei tino no te autahu'araa, tei ia tatou nei te hopoi'a ia ti'a mau papû ma te tape'a i te paruru no te faaroo no te pato'i atu i te mau ihe auahi o te enemi. O tatou te mau hi'oraa maitai o teie nei ao, i te parururaa i te mau ti'araa mana e te mau ti'amâraa ua horo'a mai te Atua. Te ti'a nei tatou ei paruru no to tatou mau fare e to tatou utuafare.

I tera tau tei roto vau i te piha 3 i te haapiiraa tuarua, ua ho'i mai au mai ta'u tata'uraa matamua na rapae i te oire no te pūpū ha'uti « baseball » o te haapiiraa tuarua. Ua haro'aro'a a'era to'u metua tane e, i te roaraa o te tere ho'iraa, ua apo rii au i te tahi mau parau e te tahi mau raveraa aita i tu'ati i te mau faatureraa o te evanelia. No te mea e taata peni oia, ua parahi oia e ua papa'i mai i te hoho'a o te hoê faehau aau uraeva—te hoê toa e

nehenehe e paruru i te mau parenu e te mau basileia.

A papa'i noa ai oia ma te tai'o atoa i roto i te mau papa'iraa mo'a, ua haapii au e nahea i te riro mai ei taata haapa'o maitai i roto i te autahu'araa—no te paruru e no te aro no te basileia o te Atua. Ua riro te mau parau a te aposetolo Paulo ei arata'i no'u :

« E rave hoi outou i te haana tama'i atoa a te Atua ra, ia tia ia outou i patoi atu i te enemi i te mahana ino ra, e tia roa a'era ia, ia *mau â*.

« Ia *mau*, ma te tatuahia to outou tauupu i te parau mau, e ma te tapo'i ouma ra o te parau-tia i te ahuraa ;

« E ma te faatamaahia to outou avae i te faaineineraa o te evanelia ra o te hau ;

« A rave hoi i te paruru ra o te faaroo, ei nia roa iho ia, o te mea ia e pohe ai te mau ihe auahi atoa a taua varua ino ra.

« A rave atoa hoi i te faaupoo ra i te ora ; e te 'o'e a te Varua ra o te parau a te Atua ».²

E te mau taea'e, mai te mea e vai haapa'o maitai tatou i roto i te autahu'araa, e riro mai teie haana tama'i i te horo'ahia mai ia tatou ei horo'a na te Atua. Titauhia no tatou teie haana tama'i !

E te feia apî tamaroa e, aita to outou mau metua tane e mau papa ruau i faaruru a'enei i te mau faahemaraa e faruru nei outou i te mau mahana atoa. Te ora nei outou i roto i te mau mahana hopea nei. Ahani ua hinaaro to outou metua tane i te pe'ape'a, na'na iho ia i imi mai i te reira. E ere faahou mai te reira ! I te mahana, na te faahemaraa e imi ia outou ! Ei haamana'o na i te reira ! Ua hinaaro Satane i te haru ia outou, e « tei mua ia te hara i te uputa na ».³ Nahea outou i te pato'i i ta'na mau onoonoraa aravihi ? A oomo i te haana tama'i atoa a te Atua.

E haapii atu vau ia outou mai te tahi faahou iteraa o to'u oraraa :

I te ava'e tenuare no te matahiti 1982, ua paraparau vau i roto i te hoê pureraa i te fare haapiiraa tuatoru no BYU i Provo, i Utah. Ua ani au i te mau piahi ia feruri e, tei te hoê pae o te terono te Ekalesia, i ô nei noa, e tei te tahi pae teie nei ao, hoê e aore râ piti noa avae e faataa ra. E hi'oraa teie no te « atea iti e vai ra i rotopu i teie nei ao e te mau faatureraa o te Ekalesia » i tera tau tei te haapiiraa tuatoru vau. E i to'u ti'araa i mua i teie mau piahi 30 matahiti i muri mai, ua faaite faahou vau i to'u na rima ma te tatara atu ia ratou e, « Ua nuu atea atu â te ao nei. Aita e nehenehe faahou e ite ; ua nuu atea roa te reira, [ua ratere na te atea roa ; aita e nehenehe e ite faahou â] ua atea roa ino, i ô atu i teie [paturaa e na te ao atoa nei]... Te mea e ti'a ia tatou, ta tatou mau tamarii e ta tatou mau mootua e haamana'o noa, oia ho'i, e vai noa te Ekalesia i to'na vahi, [tei ô nei noa, are'a râ] te ao nei, e tamau noa te reira i te nuu atu—e te rahi noa'tu ra te apoo [e e rahi faahou atu]... E no reira, a ara maitai. Mai te peu e hi'o outou i ta outou mau ohipa e te mau faatureraa o te Ekalesia ia au i te vahi i reira to teie nei ao e te vahi te haere ra oia, e ite mai outou e, aita outou i te vahi ua ti'a ia outou ia riro ».⁴

I tera ra tau, aita vau i mana'o a'e i te faito atea e te oioi e nuu ê atu teie nei ao ; e aita ihoa e roaa ia maramarama mai i te reira, ua nuu ê atu mai te haapiiraa tumu, te mau parau tumu e te mau faaueraa ua horo'a mai te Atua. E tena na, aita te mau faatureraa a te Mesia e a Ta'na Ekalesia i ha'uti a'e. Mai Ta'na i parau, « e vai noa te parau mau e a muri e a muri noa'tu ».⁵ Ia maramarama tatou e ia farii tatou i te reira, ua ineine ia tatou no te faaruru i te nene'iraa sotiare, te parau faaoo, e tae noa'tu te hi'o-ê-raa e tae mai na roto mai i teie nei ao na reira atoa na roto i te tahi pu'eraa o te parau nei ia ratou ei hoa.

Te rahiraa o tatou nei ua mâtau i te hoê taata tei parau mai e, « Ua hinaaro oe ia riro vau ei hoa no oe, e farii oe i ta'u mau peu ». Eita te hoa mau e ani ia outou ia ma'iti i rotopu i te evanelia e i to'na faahoaraa. No te tipee i te mau parau a Paulo, « E fariu ê oe i te reira ».⁶ E haupuai te hoa mau ia tatou ia faaea noa tatou i ni'a i te e'a afaro e te piriha'o.

Na te faaearaa i ni'a i te e'a evanelia o te mau fafauraa e te faaueraa e te mau oro'a e paruru ia tatou e e faaineine ia tatou ia rave i te ohipa a te Atua i roto i teie nei ao. Ia haapa'o tatou i te Parau Paari, ua paruruhia to tatou

ti'amaraa no te ma'itiraa mai te faatitiraa a te mau mea mai te ava, te ava taero e te avaava. Ia aufau tatou i ta tatou tuhaa ahuru, ia tuatapapa tatou i te mau papa'iraa mo'a, ia farii tatou i te bapetizoraa e te haamauraa, ia ora tatou ma te hoaraa tamau a te Varua Maitai, ia rave ti'amâ tatou i te oro'a, ia haapa'o tatou i te ture no te viivii ore, ia faaineine tatou no te Autahu'araa a Melehizedeka ma te farii roa i te reira, e ia rave tatou i te mau fafauraa mo'a i roto i te hiero, i reira, ua ineine ia tatou no te tavini.

I roto i te hiero, e faaineinehia tatou e e fafau tatou ia ora i te ture no te haamo'araa. Te feia apî tamaroa te nehenehe, e haamata ratou i te ora i teie ture na roto i te titauraa i te hoê piiraa misionare—ma te horo'a'tu i te tufaa ahuru no te mau matahiti matamua o to ratou oraraa i roto i te hoê taviniraa rave tamau na te Fatu. Na te reira tusia

e haapuui ia ratou no te haere atu â i mua e tae atu i te fafauraa teitei roa a'e o te oraraa—e no te rahiraa o te taata, e riro mai ia i te faaipoiporaa e te taatiraa i roto i te hiero e te haamataraa i te hoê utuafare mure ore.

A haere noa ai tatou i mua i ni'a i te e'a afaro e te piriha'o, e faarahi atu â tatou i to tatou puai pae varua—te puai no te faaohiparaa i to tatou ti'amâraa no te ma'itiraa no te rohi no tatou iho. No te feia apî tamaroa e te feia apî tamahine, e turuhia teie tupuraa no outou a haapii ai outou i te haapiiraa tumu e a faaite ai outou i to outou iteraa papû na roto i te faanahoraa haapiiraa i ni'a i te Itenati, *Viens, et suis-moi*.

Hau atu ra, a faaohipa i to outou ti'amâraa no te ma'itiraa no te faatupu ia outou iho. A ara noa ai outou i ta outou mau horo'a e ta outou mau taleni, ei haamana'o e, e tauturu mai ihoa te mau metua e te mau tino

arata'i, tera râ, ei vaiiho outou i te Varua ia arata'i ia outou. A ma'iti e a rohi no outou iho. A imi i te faaitoraa o roto. A faanaho i to outou oraraa, mai te huru haapiiraa anei e te haapiiiraa. A hi'opo'a haere i to outou mau hiaai e to outou aravihi. A rave i te ohipa ma te faarava'i ia outou iho. A tuu i te mau fâ, a faaafaro i te mau hapehape, a faarahi i te ite, e a faaoti i te mea ua haamata outou.

I te roaraa o taua ohipa nei, a haapapû e, te amui ra outou i roto i te mau ohiparaa a te utuafare, a te pûpû autahu'araa, a te piha haapiiraa, e a te Feia Apî. A arearea amui i te ohipa maitai. Na roto i teie mau ohipa e riro ai outou i te faatura e i te au ho'i i te mau horo'a pae varua a te tahi e te tahi na reira atoa te natura mure ore e te tu'ati maitai o te mau tamaiti i te mau tamahine a te Atua.

E na ni'a roa ho'i, a faatupu i te faaroo i te Faaora ! Eiaha e mâtā'u ! A ora itoito noa ai tatou i te evanelia, e puai mai tatou i roto i te Fatu. E ma To'na puai, ua nehenehe ta tatou e pato'i i te aneti Mesia o te parau nei e, « A amu, a inu, e ia oaoa », te Atua ho'i, « e faatia hoi oia [ia outou] i te raveraa i te hara iti... e ere te reira i te hara... ananahi hoi e pohe ai tatou ».⁷ Na roto i te puai o te Fatu e nehenehe ai ta tatou e ti'a mau no te pato'i i te mau mana'o hohonu atoa o te taata e aore râ te mau feruriraa atoa e haapae nei i te Faaora e o te faahapa nei i te faanahoraa rahi oaoa e te mure ore na te mau tamarii atoa a te Atua.

Aita ta tatou haamanaraa no te tauaparau i te mau ture no taua faanahoraa mure ore ra. A haamana'o ia Nehemia tei faauehia ia faati'a i te hoê patu no te paruru ia Ierusalem ra. Ua hinaaro te tahi ia'na ia pou mai e ia ore e haapa'o i to'na ti'araa, ua pato'i râ o Nehemia. E ere oia i te taata farii ore i te taata ; ua faataa noa mai oia e, « e ohipa rahi ta'u e rave nei, eita e tia ia'u ia haere i raro na ; eaha e tia'i ia'u ia faarue i te ohipa ? »⁸

Te tahi taime, o tatou te tira uira, e e mea ti'a ia tatou ia « haru mai i te uira » no te tape'a noa i te mau faatureraa a te Atua e no te rave i Ta'na ohipa. Te faaite papû nei au e, aita e

faufaa e mätä'u mai te peu ua tanuhia tatou i roto i Ta'na haapiiraa tumu. E faaruru atu paha tatou i te taa ore, te faainoraa, e tae noa'tu i te faahaparaa hape, eita râ tatou e ti'a otahi noa. To tatou Faaora atoa, « ua vahavahahia oia, e aore i haapaohia e te taata ».⁹ No tatou ho'i te fana'oraa taa ê e te mo'a ia ti'a e Ana ra !

Te mea huru ê râ, i te tahi mau taime e riro te ti'a-mau-araa ei hoê aperaa e tae noa'tu ei hoê mehooa i teie nei ao. Ua parau te Faaora, « E haere ê atu oe, e Satani ».¹⁰ Ua horo o Iosepha no Aiphiti i mua i te mau faahemaraa a te vahine a Potiphara,¹¹ e ua faaru'e o Lehi ia Ieruselema i muri ia'na ma te rave i to'na utuafare i roto i te medebara.¹²

A haamana'o papû e, te mau peropheta atoa na mua a'e ia tatou, ua ti'a mau papû ratou i to ratou ra tau :

Ua rave o Nephi i te ohipa maere a te Atua noa'tu te mau arepurepura a Satane e te mau hamani-ino-araa a Lamana e o Lemuela, to'na na tuuana.¹³

Ua faaite papû o Abinadi no te Mesia i mua i te mana'o ino, te tahito-hito e te pohe papû mau.¹⁴

Ua aro na faehau apî 2 000 no to ratou utuafare i mua i te feia tei vahavaha i te faufaa o te evanelia.¹⁵

Ua amo o Moroni i te tapa'o no te ti'amâ no te paruru i te mau utuafare o to'na nunaa e te ti'amâraa o te haapa'oraa.¹⁶

Ua ti'a o Samuela i ni'a i te hoê patu e ua tohu i te taeraa mai o te Mesia, noa'tu e ua pehahia oia i te mau ofa'i e te mau te'a.¹⁷

Ua faaho'i faahou mai te peropheta Iosepha Semita i te evanelia a te Faaora, e ua nati i to'na iteraa papû i to'na ratoto.¹⁸

Ua ti'a mau papû te mau pionie Moroni i mua i te pato'iraa e te fifi haaparuparu, ma te pee noa i te peropheta i roto i to ratou tere atea no te faati'a i to ratou nohoraa i te pae tooa o te râ.

Ua ti'a i teie mau tavini e teie feia mo'a a te Atua ia ti'a mau papû no te mea ua ti'a na ratou e te Faaora ra. A hi'o na nahea te Faaora i te ti'a-mau-papû-araa :

Ei taure'are'a, ua haere Iesu ma te haapa'o maitai i te ohipa a To'na

Metua, ma te poro i te evanelia i te mau taata paari i roto i te hiero.¹⁹ I roto i Ta'na taviniaraa, ua rave faaoti oia i te ohipa a te autahu'araa—ua haapii, ua faaora i te ma'i, ua tavini e ua haamaitai e ua faateitei ia vetahi ê. I te taime tano, ua ti'a itoito Oia no te pato'i i te ino, e ua tamâ roa i te hiero.²⁰ E ua ti'a mau papû atoa Oia no te parau mau—na roto anei i te mau parau faahiti e aore râ na roto i to'na hi'oraa tura. I to te mau tahu'a rarahi pariraa Ia'na i mua ia Pilato, ua vai hau noa Iesu e ua pato'i itoito i te pahonora a te mau parau haavare e ua mamû noa Oia.²¹

I roto i te Ô no Getesemane, aita te Faaora e te Ora i oriorio ia inu i te au maramara no te Taraehara.²² E i ni'a i te satauro, ua mamae faahou Oia no te rave i te hinaaro o To'na Metua, e tae roa i te taime ua ti'a Ia'na ia parau e, « Ua oti ».²³ Ua faaoromai Oia e tae noa'tu i te hopea. Ei pahonora a te haapa'o maitai roa o te Faaora e i To'na ti'a-mau-papû-araa, ua faaite to tatou Metua i te Ao ra e, « Inaha, o tau Tamaiti here, ua mauruuru roa vau ia'na, ua haamaitai hoi au i to'u i'oa ia'na ».²⁴

E au mau taea'e here no te autahu'araa, te mea apî e te mea paari, ei faahanahana na tatou i te i'oa o te Atua na roto i te ti'a-mau-papû-araa e to tatou Faaora, o Iesu Mesia. Te faaite nei au i to'u ite taa ê e, te ora nei Oia e « i parauhia'i [tatou] i te toroa mo'a »²⁵ no te amui atu i roto i Ta'na ohipa. « No reira, a tia na outou i roto i te mau vahi mo'a ra, e eiaha e faanuu-ê-hia'tu ».²⁶ Ia ti'a tatou i ni'a ma te haapa'o e, ua ti'a mau papû atoa i ni'a i te haapiiraa tumu o to tatou Atua, ua ti'a ia tatou i te mau vahi mo'a ra, no te mea e mea mo'a Ta'na haapiiraa tumu e eita te reira e tau i mua i te mau mata'i sotiare e te mau mata'i poritita o to tatou anotau. Te faaite nei au, mai te aposetolo Paulo ra, « A ara ; ia mau papu i te faaroo, e faa taata paari outou, e faa itoito ».²⁷ O teie ta'u pure tuutuu ore no outou, i te i'oa mo'a o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. 2 Timoteo 3:1.
2. Ephesia 6:13–17; reta tei faahuru-ê-hia.
3. Mose 5:23.
4. Robert D. Hales, « This Is the Way; and There Is None Other Way », i roto *Brigham*

Young University 1981–82 Speeches (1982), 3–4; e roa i ni'a ia speeches.byu.edu.

5. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 1:39 ; reta tei faahuru-ê-hia .
6. 2 Timoteo 3:5.
7. 2 Nephi 28:8.
8. Nehemia 6:3.
9. Isaia 53:3 ; Mosia 14:3.
10. Luka 4:8.
11. Hi'o Genese 39:7–12.
12. Hi'o 1 Nephi 2.
13. Hi'o , ei hi'oraa, 1 Nephi 18.
14. Hi'o Mosia 11–17.
15. Hi'o Alama 53, 56–58.
16. Hi'o Alama 46:11–13.
17. Hi'o Helamana 13–16.
18. Hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 135.
19. Hi'o Luka 2:46–49.
20. Hi'o Mataio 21:12–13.
21. Hi'o Mataio 26:57, 59–63.
22. Hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 19:16–19.
23. Ioane 19:30.
24. 3 Nephi 11:7.
25. Alama 13:3 ; hi'o atoa 2 Timoteo 1:9.
26. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 87:8.
27. 1 Korinetia 16:13.

Na Elder Tad R. Callister
No te Peresideniraa o te Hitu Ahuru

Te mana o te autahu'araa i roto i te hoê tamaiti

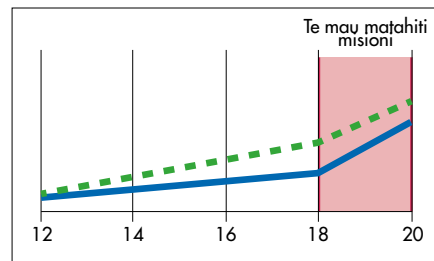
Te autahu'araa i roto i te hoê tamaiti ua aifaito noa ia te mana i te autahu'araa i roto i te hoê tane mai te mea e, e faaohipahia te reira na roto i te parau-ti'a.

I te matahiti 1878 ra, 17 matahiti to to'u metua tupuna o George F. Richards. Mai tei itehia i taua anotau ra i te tahi taime, ua faatoro'ahia oia ei peresibutero. I te hoê Sabati, ua uuru noa to'na metua vahine i te mauui rahi. Aita to'na metua tane i reira, no reira ua anihia i te episekopo e i te tahi atu mau taata ia horo'a i te hoê haamaitairaa ia'na, aita râ i ore te mauui. No reira, ua fariu atu oia i ni'a i ta'na tamaiti o George e ua ani atu ia'na ia horo'a i te hoê haamaitairaa no'na. Ua papa'i oia i roto i ta'na buka aamu, « No to'u oto rahi no te mauui o to'u metua vahine e no te titauroa ia rave i te hoê haamaitairaa aore â vau i rave a'enei, ua haere atu vau i roto i te tahi atu piha i reira vau i ta'i ai e i pure ai ».

Ia tupu a'era te hau i roto ia'na, ua tuu ihora oia i to'na na rima i ni'a ia'na e ua horo'a'tura ia'na i te hoê haamaitairaa ohie roa. Ua papa'i oia i muri a'e ra e, « Ua faaea to'u metua vahine i te uuru e ua mārū to'na mauui, a vai noa ai to'u na rima i ni'a

i to'na upoo ». I muri iho, ua papa'i oia i roto i ta'na buka aamu i teie parau hohonu. Ua parau oia e, ua ite a'ena oia e, te tumu aita to'na metua vahine i ora i te haamaitairaa a te episekopo, e ere ia no te mea e, aita te Fatu i farii i te haamaitairaa a te episekopo, no te mea râ e, ua faaherehere te Fatu i teie haamaitairaa na te hoê tamaiti, no te haapii ia'na i te hoê haapiiraa e, te autahu'araa i roto i te hoê tamaiti ua aifaito noa ia te mana i te autahu'araa i roto i te hoê tane mai te mea e, e faaohipahia te reira na roto i te parau-ti'a.

I teie pô te hinaaro nei au e paraparau atu no ni'a i taua mana ra. Noa'utu

Te huru pae varua e te feia faatere

e, e faahiti au i te parau no te mau peresideni pūpū diakono, te mau parau tumu ta tatou e tuatapapa, e au atoa ia no te feia apī atoa no te Autahu'araa a Aarona e to ratou mau ti'a faatere, mai te mau peresideni pūpū haapii e te mau tauturu no te peresideni pūpū tahu'a.

A tavini ai au ei peresideni misioni, ua hi'o vau e, ua maraa roa te huru pae varua e te aravihi i te pae faatereeraa o te feia apī tamaroa i roto i ta ratou tau misioni. Ahiri e nehenehe ta tatou e numera i teie mau maitai i roto i ta ratou tau Autahu'araa a Aarona e te misioni, peneia'e paha e riro ia ratou mai te reni ninamu ta outou e ite nei i ni'a i teie hoho'a. I to'u feruriraa te vai ra e toru a'e ohipa e faatupu i teie huru tupuraa rahi i roto i te tau misioni : (1) Te ti'aturi nei tatou i teie mau feia apī mai ta tatou i ore â i na reira a'enei, (2) E mau titauroa teitei e te here ta tatou e titau nei ia ratou, e (3) te haapii tamau noa nei tatou ia ratou ia ti'a ia ratou ia rave i te mau titauroa ma te maitai roa.

E ui mai paha te hoê ma te ti'a e, « No te aha aita e nehenehe e faaohipa i teie mau arata'iraa i ni'a i te mau peresideni pūpū diakono ? » Mai te mea e, e ravehia te reira, peneia'e e haamata oioi ia te tupuraa e e riro ia mai te reni matie i ni'a i te hoho'a. Te hinaaro nei au e paraparau atu maa taime iti nahea teie mau parau tumu e au ai i te hoê peresideni pūpū diakono.

A tahi—ti'aturi. E nehenehe ta tatou e horo'a i te hopoi'a rahi i ni'a i to tatou mau peresideni pūpū diakono. E mea papū e, e na reira te Fatu—mai ta tatou i ite i to'na hinaaro ia horo'a ia ratou i te mau taviri, oia ho'i, te ti'araa no te peresideni e no te faatere i te ohipa i roto i ta ratou pūpū. Ei tapa'o faaite no taua ti'aturiraa ra, te pii nei tatou i te mau peresideni pūpū diakono na roto i te heheuraa, eiaha râ na roto noa i to ratou matahiti paari a'e e aore râ, na roto i te tahi atu huru titauroa. Te mau ti'a faatere atoa i roto i teie Ekalesia, tae roa'utu i te peresideni pūpū diakono, e mana to ratou no te ite, e ia ite ratou e, ua piihia ratou na roto i te heheuraa. Na teie iteraa e tauturu ia'na ia ite e, te ti'aturi nei e te paturu nei te Atua ia'na.

Te piti e te toru o te ohipa, e toaati raua—te mau titauroa teitei e te haapiiira no te rave i te reira. Ua apo mai au i te hoê haapiiira rahi i roto i te misioni : E maraa e aore râ, e topa te mau tautooraa misionare ia au i te faito titauroa a te peresideni misioni, e mai te reira atoa ia no te mau peresideni pūpū diakono. Mai te mea e, e titauhia ratou ia arata'i noa i te mau putuputuraa a te pūpū e ia haere atu i roto i te mau apooraa a te tomite episekoporaa na te feia apī, o te reira ana'e ihoa ia ta ratou e rave. Tera râ, outou e te feia faatere, e nehenehe ta outou e horo'a ia ratou i te hoê hi'oraa atea aano a'e—te hi'oraa atea a te Fatu. E no te aha e mea faufaa rahi te hi'oraa atea ? No te mea ia maraa te hi'oraa atea, e maraa atoa ia te anaanatae.

I roto i te mau piiraa atoa i roto i teie Ekalesia te vai ra te ti'araa ia farii i te heheuraa. No reira, titauhia i teie mau peresideni pūpū diakono ia ite e, e mana to ratou no te farii i te heheuraa no te ma'iti i to ratou mau tauturu, e mana no te farii i te heheuraa no ni'a i te faaoraraa i tei mo'e, e e mana no te farii i te heheuraa no te haapii i te mau melo o te pūpū i ta ratou ohipa.

E haapii te ti'a faatere paari i te peresideni pūpū diakono i te mau paratumu maitai o te tauturu i te fariiraa i te heheuraa. E ti'a ia'na ia haapii i te peresideni i te fafauaraa papū maitai a te Fatu : « Mai te mea e ani mai outou, e farii mai hoi outou i te heheuraa na ni'a i te heheuraa » (PH&PF 42:61). E aau horo'a rahi to te Fatu no te horo'a i te heheuraa. Aita anei Oia i faahaa mana'o atu ia Iosepha Semita raua o Olive Kaudere e, « I ta oe mau aniraa'toa i farii na hoi oe i te haapiiira

o to'u nei Varua » (PH&PF 6:14) ? Mai te reira atoa ia te huru no outou e te mau peresideni pūpū diakono. Ua here te Fatu ia outou e te hinaaro nei oia e heheu mai ia outou i To'na mana'o e To'na hinaaro. E nehenehe anei ta outou e feruri i te Fatu ia farii i te hoê fifi aita e ti'a ia'na ia faatitiaifaro ? Aita. No te mea ho'i e, e mana to outou no te farii i te heheuraa, e nehenehe Ta'na e tauturu ia outou ia faatitiaifaro i to outou mau pe'ape'a atoa i roto i to outou ti'araa ei peresideni no ta outou pūpū mai te mea e, e hinaaro outou e imi i Ta'na tauturu.

E ti'a ia outou, te feia faatere maitai, ia haapii i te peresideni pūpū diakono e, eita te heheuraa e mono i te ohipa teimaha e i te ohipa a te taata iho. I te hoê taime ua ui te peresideni Henry B. Eyring i te peresideni Harold B. Lee e, « Nahea vau e farii ai i te heheuraa ? » Pahono mai nei te peresideni Lee e, « Mai te mea e, e hinaaro oe ia farii i te heheuraa, a rave i ta oe iho ohipa ». ¹ E mea au i te ti'a faatere paari ia aparau i to'na peresideni pūpū diakono i ni'a i te tahi mau ohipa na'na iho i te pae varua te ti'a ia'na ia rave no te faaineine ia'na ia ma'iti i to'na na tauturu. E riro oia i te ui e i te pahono i te mau uiraa mai teie : O vai te nehenehe e riro ei hi'oraa maitai no te faati'a i te tahi atu mau tamaroa ? E aore râ, o vai te ite ohie i te hinaaro o te feia e faaruru nei i te mau titauroa taa ê ?

E i te pae hopea e nehenehe ta teie ti'a faatere paari e haapii ia'na nahea ia ite e ia faaohipa i te heheuraa ia tae ana'e mai te reira. Te ora nei tatou i roto i te hoê ao tei i te mau ohipa vitiviti e te aehuehu, te hoê ao tei faariro i te mau mori anaana e te mau afata haapuui reo ei mau mea matarohia. Tera râ, titauhia i teie taure'are'a ia ite e, te haerea teie o te ao, e ere i te haerea o te Fatu. Ua fanauhia te Faaora i roto i te hoê phatene ite-ore-hia ; ua rave oia i te ohipa hanahana roa a'e e te faito ore o te mau tau atoa i roto i te hau o te hoê ô ; e ua farii Iosepha i ta'na Orama Matamua i roto i te hoê uru raau mo'emo'e. E tae mai te mau pahonora a te Atua na roto i te hoê reo iti ha'iha'i—e mau mana'o hau e aore râ, e mana'o tamahanahana, e mau mana'o no te rave i te maitai, e haamaramaramaraa—i te tahi taime, na roto mai i te mau mana'o ha'iha'i mai te huero te huru, e mai te mea e, e feruri-hohonu-hia e e aupuruhia ma te faatura, e nehenehe ia e tupu i te rahi, riro mai ai ei tumu raau rahi i te pae varua. I te tahi taime, e nehenehe i teie mau feruriraa e aore râ, teie mau mana'o, e faa'uru ia outou, e te mau peresideni pūpū diakono, ia ma'iti i te hoê feia apī tamaroa paruparu i teie taime, ei tauturu e aore râ, ia horo'a i te hoê ohipa na'na.

E rave rahi matahiti i ma'iri a'enei, ua tupu mai te mana'o i roto ia matou

te peresideniraa tītī, ia pii i te hoê taata maitai ei papa'i parau no te tītī. E ere oia i te mea itoito roa ia haere mai i te pureraa i tera ra tau. Noa'tu râ i te reira, ua ite matou e, mai te mea e, e farii oia i taua piiraa ra, e rave oia i te hoê ohipa faahiahia roa.

Ua pii matou ia'na, tera râ, ua pahono mai oia e, « Aita, aita vau e mana'o nei e, e nehenehe ta'u e rave i te reira ».

Ua puta maira te hoê mana'o. Na ô atura vau e, « No reira, te mana'o nei au aita ia to te tītī no Glendale e papa'i parau ».

Ma te maere, pahono mai nei oia e, « Eaha ta oe e parau ra ? E mea ti'a ia outou ia ma'iti i te hoê papa'i parau no te tītī ».

Pahono atura vau e, « Te hinaaro ra anei oe ia pii matou i teie nei i te tahi atu taata ei papa'i parau no te tītī, inaha ho'i, ua faaûru mai te Fatu ia matou ia pii ia oe ? »

Na ô mai nei oia e, « Na reira, e rave ia vau ».

E ua rave oia. E ere te mau taata paari ana'e, te mau tamaiti atoa râ o te pahono i te hoê piiraa mai te peu e, te ite ra ratou e, na te Fatu e pii ra ia ratou, e te hinaaro ra te Fatu ia ratou.

I muri iho, e nehenehe ta outou e faaite i teie peresideni pūpū diakono e, te hoê o te mau titaaraa a te Fatu ia'na maori râ, te faaoraraa ia i tei mo'e ra, i tei paruparu e i te melo ore. Teie te mau parau a te Fatu no ni'a i ta'na misioni tumu : « I haere mai hoi te Tamaiti a te taata e imi e faaora i tei mo'e ra (Mataio 18:11). Mai te mea e, e ohipa matamua na te Faaora i te faaoraraa i tei mo'e ra, mai te mea e, te ohipa matamua teie a te peresideni Thomas S. Monson, mai ta to'na oraraa taatoa i faaite ra, eita anei ia te reira e riro atoa ei ohipa matamua na te mau ti'a faatere atoa, na te mau peresideni pūpū diakono atoa i roto i teie Ekalesia ? Te ohipa rahi o ta tatou faatereraa, te tumu o ta tatou ohiparaa, o te mana'o tuutuu ore ia e te itoito ia haere e tii i tei mo'e ra, e ia faaho'i mai ia ratou.

Teie te parau a te hoê taure'are'a tei haerehia e farerei na te mau melo o to'na pūpū : « E mea maere i teie mahana i te taimē... a haere mai ai

e 30 taata i to'u fare... Ua faatupu te reira i te hinaaro i roto ia'u ia haere i te pureraa i teie nei ». Nahea e ti'a ai i te hoê taure'are'a ia pato'i i te here e i te aupuru mai te reira te huru.

Te oaoa nei au ia faaroo i te mau aamu e rave rahi no te mau peresideni pūpū diakono tei apo i te hi'oraa atea, e o te haapii nei i te tahi taimē i te taatoaraa e aore râ, i te hoê tuhaa o te haapiiraa i roto i ta ratou mau putuputuraa pūpū. E rave rahi hepetoma i ma'iri a'enei, ua haere atu vau i roto i te piha haapiiraa a te hoê pūpū diakono. Na te hoê tamaiti 12 matahiti i horo'a i te hoê haapiiraa e 25 minuti te maoro no ni'a i te Taraehara. Ua haamata oia na roto i te uiraa i to'na mau hoa diakono e, i to ratou mana'o-raa eaha te Taraehara. I muri iho ua faaite oia i te tahi mau irava faufaa roa e ua ui i te mau uiraa maramarama, o ta ratou i pahono. E no to'na iteraa e, e taimē rahi â te toe ra, e ua potohia te haapiiraa, ua roaa ia'na te feruriraa, peneia'e e, na to'na atoa paha metua tane i haapii ia'na, ia ui i te feia faatere tei tae mai, eaha te mau uiraa tei uihia ia ratou no ni'a i te Taraehara i roto i ta ratou misioni e ta ratou mau pahonora. Ua faaoti oia i te haapiiraa na roto i to'na iteraa papū. Ua faaroo vau ma te faahiahia. Ua feruri au i roto ia'u iho e, « Aita vau e haamana'o ra i te hoê a'e taimē a horo'a ai au i te hoê tuhaa rahi o te hoê haapiiraa i te tau a riro ai au ei taure'are'a no te Autahu'araa a Aarona. E nehenehe ta tatou e faateitei i te auri e i te hi'oraa atea no

teie feia apī, e e pahono mai ratou.

E te feia faatere, e maitai roa'tu ta outou tautururaa i teie mau peresideni pūpū diakono mai te mea e, e vaiho outou ia ratou ia faatere, e e faaea noa outou i muri atu. E faarahi maitai a'e outou i to outou piiraa eiaha na roto i te horo'araa i te hoê haapiiraa faahiahia, na roto râ i to outou tautururaa ia ratou ia horo'a i te hoê haapiiraa faahiahia, eiaha na roto i to outou faaoraraa i te taata, na roto râ i to outou tautururaa ia ratou ia faaora.

Te vai ra te hoê parau paari : Eiaha e pohe ma te tape'a noa i ta oe pehe i roto ia oe. Te hinaaro atoa nei au e parau ia outou e te feia faatere paari e, eiaha outou ia iritihia i to outou piiraa ma te ore outou e faahotu i to outou ite faatereraa. A haapii i to tatou feia apī i te mau taimē atoa ; a haapii ia ratou nahea ia faaineine i te hoê tarena ohipa, nahea ia arata'i i te mau putuputuraa ma te maitai e te nahonaho, nahea ia faaora i te hoê taata, nahea ia faaineine e ia horo'a i te hoê haapiiraa faaûru, e nahea ia farii i te faaûruraa. Teie te faito o to outou manu'ia—te faufaa ai'a o te faatereraa e o te pae varua ta outou e vaiho i roto i te aau e te feruriraa o teie mau feia apī.

Mai te mea e, e faateitei outou, te mau peresideni pūpū diakono, i ta outou toro'a, e riro ia outou ei mauhaa i roto i te rima o te Atua i teie nei, no te mea, te autahu'araa i roto i te hoê tamaiti, ua aifaito noa ia to'na mana i to te autahu'araa i roto i te taata paari mai te mea e, e faaohipahia te reira ma te parau-ti'a. E i teie nei, mai te mea e, e rave outou i te mau fafauraa o te hiero, e e riro mai ei mau misionare e ei feia faatere no ananahi no teie Ekalesia, e ite ia outou e, nahea ia farii i te heheuraa, nahea ia faaora i te taata, e nahea ia haapii i te haapiiraa tumu o te basileia ma te puai e te mana. Ei reira outou e riro ai ei feia apī no te ti'araa matahiapo hanahana. E te faaite papū nei au i te reira na roto i te i'oa o Iesu Mesia ra, te Faaora e te Taraehara no to te ao nei, amene. ■

TE NOTA

1. I roto i te Henry B. Eyring, « Waiting upon the Lord », i roto i te *Brigham Young University 1990–91 Devotional and Fireside Speeches* (1991), 17.

Na David L. Beck
Peresideni rahi no te Feia Apî Tamaroa

Ta outou hopoi'a mo'a ia tavini

Ua farii outou i te mana, te haamanaraa e te hopoi'a mo'a no te taviniraa i te taime ua faatoro'ahia outou i roto i te autahu'araa.

Te oaoa ia tavini

E te feia apî tamaroa no te Autahu'araa a Aarona, e mau tamaiti here outou na te Atua, e e ohipa hanahana Ta'na no outou ia rave. No te rave faaoti i teie ohipa, e ti'a ia outou ia rave hope i ta outou hopoi'a mo'a ia tavini atu ia vetahi ê.¹

Ua ite anei outou eaha te auraa ia tavini? A feruri i teie uiraa a faati'a noa ai au ia outou no ni'a i te hoê tamahine, to'na i'oa o Chy Johnson.

I to Chy haamataraa i te haapiiraa tuarua i te matahiti i ma'iri a'enei, ua riro mai oia ei tîfî na te tahi mau piahi taehae e te feruriraa ino. E rave-ino-hia oia, e tura'ihia e e faaohia a haere noa ai oia i roto i te piha haapiiraa—ua taora roa atoa te tahi mau piahi i te pehu i ni'a ia'na. Ua ite atoa paha outou i teie huru taata tei rave-ino-hia mai te reira te huru i to outou haapiiraa.

Rahi roa te taata, ua riro te tau taure'are'araa ei taime no te vai otahinoaraa e no te mātā'u. Aita e faufaa ia vai mai te reira te huru. Aua'e no Chy, te vai ra te tahi feia apî tamaroa i to'na haapiiraa tei maramarama i te auraa o te parau tavini.

Ua ani te metua vahine o Chy i te mau orometua haapii ia tauturu mai ia ore te hamani-ino-raa, e aita ihoa, tamau noa teie ohipa. Ua taniuniu atura oia ia Carson Jones, e tamaroa e mau nei i te Autahu'araa a Aarona, e o oia te taata taora popo numero hoê i roto i te pūpū no te ha'uti faahoro popo. Ua ani oia ia'na ia tauturu mai no te ite mai o vai ma tera e hamani ino ra.

Ua farii o Carson e tauturu ia'na, i to'na ra aau, ua mana'o oia e, e rahi atu â ta'na e nehenehe e rave i te imi-noa-raa mai i te feia hamani ino. Ua muhumuhu te Varua ia'na e, titauhia ia'na ia tauturu ia Chy, ia herehia oia.

Ua ani Carson i te tahi o to'na mau hoa pūpū ha'uti ia amui mai ia'na no te tavini ia Chy. Ua titau ratou ia'na ia haere mai e parahi i piha'i iho ia ratou i te taime tamaaraa. Ua apee ratou ia'na i ta'na piha haapiiraa no te hi'o e, aita ihoa e fifi. Aita ihoa i maere, no teie mau hoa apî to'na, na tamaroa ha'uti faahoro popo, aita faahou o Chy i hamani-ino-hia.

E matahiti maitai roa no te pūpū ha'uti. E noa'tu â te faaoruraa i te mea aita hoê a'e ha'uti ta ratou i pau, aita teie na feia apî tamaroa i haamo'e ia Chy. Ua titau roa ratou ia'na ia haere mai i ni'a i te mahora i muri mai i te mau ha'uti. Ua mana'o atura Chy e, ua herehia oia e ua auhia. Ua hau atura. Ua oaoa roa oia.

Haere noa'tura te pūpū ha'uti e noaa roa mai nei te re matamua o te haruraa au'a o tera tuhaa fenua. E ohipa rahi a'e râ i te haruraa au'a faahoro popo tei tupu i to ratou fare haapiiraa. Ua faaitoito te hi'oraa o teie nau feia apî tamaroa i te tahi atu mau piahi ia farii rahi a'e i te taata, e ia faahoa rahi a'e. I teie nei, ua rave ratou te tahi i te tahi na roto i te mārū e te faatura.

Ua ite mai te mau ve'a fenua i te mea ta teie feia apî tamaroa i rave e ua faaite atu i to ratou aamu i te fenua atoa. Te mea i haamata na ei tautooraa no te tavini i te hoê, ua riro roa mai ei faaûruraa i na tauasini atu â ia rave mai te reira atoa te huru.

Ua pii roa te metua vahine o Chy i teie na feia apî tamaroa, « te mau melahi huna ». Oioi atoa o Carson e to'na mau hoa i te parau e, ua haamaitai Chy i to ratou oraraa, hau atu i ta ratou i haamaitai ia'na. Tera mau te ohipa e tupu ia haamo'e tatou ia tatou iho i roto i te taviniraa ia vetahi ê—e ite mai tatou ia tatou iho.² E tavi outou e e paari mai ho'i i te huru ra eita e roaa i te tahi atu rave'a. Ua ora teie nau feia apî tamaroa i te oaoa ia tavini e te tamau nei ho'i i te imi i te rave'a no te haamaitai ia vetahi ê. Ua

anaanatae roa ratou i te faananea atu â i ta ratou taviniraa i te mau ava'e i muri nei ia tavini atu ratou ei misio-nare rave tamau.³

Te hoê hinaaro e te hoê hopoi'a

Tauasini Chy Johnson e vai ra na te ao atoa nei—te mau taata ua hinaaro te aau i te putapu i te here o te Metua i te Ao ra. Tei roto ratou i to outou mau fare haapiiraa, to outou mau pûpû autahu'araa, e i roto atoa i to outou utuafare. Te vai ra e mana'o oioi atu outou ia ratou. Te vai atoa râ, e mea fifi rii ia ite mai i to ratou mau hinaaro. Ia feruri-maitai-hia râ, pauroa te taata ua ite outou, ua nehenehe ratou e haamaitaihia na roto i ta outou taviniraa. Te turu'i nei te Fatu i ni'a ia outou no te tapapa atu ia ratou.

Aita i titauhia ia outou ia riro mai ei taata tui roo i te pae no te tu'aro no te tavini ia vetahi ê. Ua farii outou i te mana, te haamanaraa e te hopoi'a mo'a no te taviniraa i te taime ua faatoro'ahia outou i roto i te autahu'araa. Ua haapii te peresideni James E. Faust e, « Te autahu'araa, o te haamanaraa ia tei horo'ahia i te taata no te *tavini* na roto i te i'oa o te Atua ».⁴ Te mau nei te Autahu'araa a Aarona i te mau taviri no te [taviniraa] a te mau melahi.⁵

Ia here outou i Ta'na mau tamarii, e arata'i mai te Metua i te Ao ra ia outou e na te mau melahi e tauturu ia outou.⁶ E horo'ahia ia outou te mana no te haamaitai i te mau oraraa e no te faaora i te mau varua.

O Iesu Mesia to outou hi'oraa. Aita Oia i haere mai « ia tavini hia to'na, ei tavini râ ».⁷ E tavini, te auraa ra, e here e e aupuru ia vetahi ê. Te auraa ra, e haapa'o i to ratou mau hinaaro pae tino e pae varua. No te faaohie-roa-raa, o te raveraa ia i te mea e rave atu te Faaora ahani o Oia i reira.

To outou utuafare

A haamata i roto i to outou iho utuafare. Tera te vahi e rave atu outou i ta outou taviniraa faufaa roa a'e.⁸

Ua hinaaro anei outou e tamata i te hoê ohipa ? Ia ani mai to outou metua vahine ia tauturu mai outou i te fare, a parau mai teie te huru, « Mauruuru no te aniraa mai, e mama. Ua oaoa roa

vau i te tauturu atu ». Ei reira, a hi'o i te mea e rave mai oia. E tano paha ia haapii faahou outou i te mau rave'a ru no te faaora i te hoê taata hou outou a rave ai i teie ohipa. A marua mai oia i mua ia outou no te hitimahuta rahi. I muri mai to outou tamârûraa ia'na, e ite mai outou i te tahi haamaitairaa i rotopu ia'na e o outou e e na reira atoa no te parahiraa o te Varua i to outou fare.

O te hoê noa rave'a te reira no te tavini i to outou utuafare ; te vai faahou ra. E tavini atu outou ia parau outou i te mau parau maitai i te mau melo o te utuafare. E tavini atu outou ia faafero outou i to outou mau taea'e e tuahine ei hoa rahi no outou.

E peneia'e te mea faufaa roa e, e tavini atu outou ia tauturu outou i to outou metua tane i roto i ta'na mau hopoi'a ei faatere pae varua i roto i to outou fare. A horo'a i te paturu hope e i te faaitoitoraa i te pureraa pô utuafare, i te pure utuafare e i te tuatapa-paraa papa'iraa mo'a e te utuafare. A rave i ta outou tuhaa no te haapapû e, e parahi mai te Varua i roto i to outou fare. Na te reira e haapuai i to outou metua tane i ni'a i to'na ti'araa ma te tauturu atoa ia outou iho ia riro atu ei metua tane i te hoê mahana. E mai te mea ua ere outou i te metua i te fare, ua hau atu â ia ta outou hopoi'a no te tavini i to outou utuafare.

To outou pûpû autahu'araa

E hopoi'a atoa ta outou ia tavini i to outou pûpû autahu'araa.

Te parare ra te autahu'araa na te ao atoa nei. E rave rahi o outou e pee nei i te piiraa a te peresideni Monson ia faaora. Ua rahi atu â te feia itoito e mau nei i te Autahu'araa a Aarona i teie mahana, rahi atu â i tei matamua ra ia au i te aamu o te Ekalesia. Noa'tu râ, te vai noa ra o ratou tei ore i itoito roa e o te hinaaro nei ia outou.

I te ava'e tiunu i ma'iri, ua faati'ahia te hoê amaa apî i Bangalore, i te fenua Initia, e hoê noa tamaroa i parahi i roto i te pureraa autahu'araa, e diakono tei faatoro'a-apî-hia, to'na i'oa o Gladwin.

Haamata a'era o Gladwin, ratou te peresideni o te Feia Apî Tamaroa e te

peresideni amaa ia taniuniu i te feia apî tamaroa paruparu ma te hahaere ia ratou i to ratou fare. Aita i maoro roa, ua haamata te piti o te tamaroa, o Samuela, i te ho'i faahou mai i te pureraa.

Pauroa te hepetoma, ua taniuniu Gladwin e o Samuela ia ratou tei ore i tae mai i te pureraa autahu'araa ma te faaite ia ratou i te mea ua haapii mai raua. E taniuniu atoa raua ia ratou e aore râ e hahaere roa'tu i to ratou mahana fanauraa. Hoê i muri mai i te tahi, riro mai nei teie nau feia apî tamaroa paruparu ei hoa no raua e ua haamata i te farii i te titauraa ia haere mai i te mau ohiparaa a te pûpû autahu'araa, ia haere mai i te mau pureraa a te pûpû autahu'araa e ia amo atoa mai i ta ratou iho hopoi'a ia tavini. I teie mahana, pauroa te feia apî tamaroa i roto i te amaa tei itoito faahou mai i roto i te Ekalesia.

Te haapii nei te mau papa'iraa mo'a e, e ti'a i te mau pûpû Autahu'araa a Aaron a ia parahi ei apooraa e ia haamaitai—e aore râ ia patu e ia haapuai—te tahi i te tahi.⁹ E faatupu outou i te maitai ia haapii atu outou i te mau parau mau o te evanelia, ia faaite atu outou i te mau iteraa pae varua, e ia faaite atu outou i te iteraa papû. Te faaitoito nei te faanahoraa haapiiraa na te feia apî i teie mau aitauraa i roto i te mau pureraa pûpû

autahu'araa, tera noa râ, e tupu te reira ia farii te aau o te mau melo atoa o te pûpû autahu'araa i te here e te faatura. E ere te mau pureraa pûpû autahu'araa i te vahi no te faaooraa e te parau ha'uti—ia matara ihoa râ te mana'o o te aau. E ti'a i te mau peresideniraa pûpû autahu'araa ia rave i te faatere-raa ma te haapa'o maitai e, e riro te mau pureraa pûpû autahu'araa ei vahi hau no te taata atoa ia amui mai.

Ua a'o te aposetolo Paulo, « Eiaha e parau faufau to roto mai i to outou vaha, ei parau maitai râ, e tupu ai te maitai au ra, e maitai ai te feia e faaroo ra ».¹⁰

E ore roa te feia e mau nei i te autahu'araa e faaohipa i te parau faufau e te ha'iri'iri. E ore roa ratou e faahaehaa e aore râ e haamauiui ia vetahi ê. E tamau noa ratou i te patu e i te haapuai ia vetahi ê. E rave'a ohie teie e te puai atoa râ no te tavini.

I te mau taime atoa

Aita te ohipa taviniraa i taoti'ahia i te mau oro'a e aore râ i te mau tere haapiiraa utuafare e aore râ i te mau ohipa rii tautururaa. E tamau noa tatou i te vai ei taea'e no te autahu'araa—eiaha i te Sabati noa e eiaha atoa i te taime noa ua oomo tatou i te ahu uou e te taamu arapo'a. E hopoi'a ta tatou ia tavini noa'tu te vahi ua ti'a tatou. E ere te taviniraa i te ohipa noa

e rave tatou—e faati'a te reira o vai mau tatou.

A tavini i te mau mahana atoa. Tei piha'i iho noa ia tatou te mau rave'a. A imi i te reira. A ani i te Fatu ia tauturu mai ia outou ia ite mai i te reira. E ite mai outou e, e au te rahiraa o te reira i te mau ohipa na'ina'i tei ravehia ma te aau tae no te tauturu ia vetahi ê ia riro mai ei feia pee ia Iesu Mesia.¹¹

A tutava ai outou ia vai ti'amâ noa no te Varua, e ite mai outou i te mau mana'o e te mau muhumuhu e titau mai ia outou ia tavini. A rave ai outou ia au i teie mau muhumuhu, e farii mai outou e rave rahi atu â, e e rahi e e aano faahou atu ta outou mau rave'a e to outou aravihi ia tavini.

To'u mau taea'e feia apî, te faaite papû nei au e, ua horo'ahia ia outou te haamanaraa e te mana o te Autahu'araa hanahana a Aaron no te tavini na roto i te i'oa o te Atua.

Te faaite papû nei au e, a rohi noa ai outou, e riro mai outou ei mauihaa i roto i te rima o te Atua no te tauturu ia vetahi ê. E apî rahi atu â to outou oraraa, e e rahi atu â te auraa o te reira. E ite outou i te puai rahi a'e no te pato'i i te ino. E ite outou i te oaoa mau—tera tei ite-noa-hia e te feia e pee mau ia Iesu Mesia.

Ia ite outou i te oaoa no te rave-faaoti-raa i ta outou hopoi'a mo'a ia tavini, o ta'u ia pure na roto i te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 84:111.
2. Hi'o Mareko 8:35.
3. Hi'o Trent Toone, « Kindness of Arizona High School QB Carson Jones and Teammates Has Gone Viral », *Deseret News*, 9 no novema 2012, deseretnews.com/article/865566351/Kindness-of-Arizona-high-school-QB-Carson-Jones-and-teammates-has-gone-viral.html.
4. James E. Faust, « Parau poro'i na ta'u mau mootua », *Liahona*, Me 2007, 54; reta tei faahuru-ê-hia.
5. Hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 13:1.
6. Hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 84:88.
7. Hi'o Mataio 20:27–28.
8. Hi'o *Manuel 2 : Administration de l'Eglise* (2010), 2.4.5.
9. Hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 107:85.
10. Ephesia 4:29.
11. Hi'o *Manuel 2*, 3.2.3.

Na Peresideni Dieter F. Uchtdorf
Tauturu Piti i roto i te Peresideniraa Matamua

E maha ti'araa

Te hinaaro nei au e horo'a'itu e maha ti'araa... o te tauturu ia tatou ia ite i ta tatou ohipa i roto i te faanahoraa mure ore a te Atua, e i to tatou faito puai ei mau taea'e te mau nei i te autahu'araa.

E au mau taea'e here, e e au mau hoa here, te î nei to'u aau i te mauruuru e i te oaoa ia tae mai i rotopu ia outou. Te haapopou nei au ia outou e te mau metua tane e te mau metua ruau tei afa'i mai i ta outou mau tamaiti e ta outou mau tamaiti mootua. Te haapopou nei au ia outou e te feia apî tamaroa i te mea e, ua ma'iti outou e haere mai i ô nei i teie mahana. Teie te vahi no outou ia haere mai. Te ti'aturi nei au e, e nehenehe ta outou e ite i te autaea'eraa o te tahoê nei ia tatou, e te pure nei au e, i ô nei, i rotopu i to outou mau taea'e, e itehia ia outou te fariiraa, te patururaa e te auhoaraa.

Tatou te mau tane, i te tahi mau taime, te faaite nei tatou ia tatou na roto i te mau ti'araa. E rave rahi o tatou e mau nei i te mau ti'araa rau, e te parau nei te reira mau ti'araa tata'itahi i te hoê mea faufaa no ni'a i to tatou ti'araa taata. Ei hi'oraa, te tahi mau ti'araa te faaite nei ia i to tatou ti'araa i roto i te utuafare, mai te *tamaiti, taea'e, tane faaiipoipo e metua tane*. Te tahi atu mau ti'araa te faaite nei ia i to tatou toro'a i roto i te ao nei, mai *te taote, te faehau, e aore râ, te rima î*. E te tahi te faaite nei ia i to tatou mau piiraa i roto i te Ekalesia.

I teie mahana te hinaaro nei au e horo'a'itu e maha ti'araa ta'u e ti'aturi nei e, e au ia i te mau taea'e atoa te mau nei i te autahu'araa i roto i te ao atoa nei—e mau ti'araa o te tauturu ia tatou ia ite i ta tatou ohipa i roto i te faanahoraa mure ore a te Atua, e i to tatou faito puai ei mau taea'e te mau nei i te autahu'araa i roto i Te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei.

E tamaiti na te Metua i te Ao ra

Hoe ti'araa e faaite nei ia tatou paatoa, ma te faufaa rahi, te ti'araa ia ei *tamaiti na te Metua i te Ao ra*. Noa'itu eaha'itu â te tahi ti'araa to tatou e aore râ, eaha ta tatou e rave nei i roto i te oraraa, eiaha roa'itu ia mo'ehia ia tatou e, e mau tamarii varua tatou na te Atua. I riro na tatou ei mau tamarii Na'na hou a haere mai ai tatou i te ao nei, e e riro tatou ei mau tamarii Na'na e a muri noa'itu. Na teie parau mau faufaa e tau i ta tatou huru hi'oraa ia tatou iho e ti'a'i, e i to tatou mau taea'e e mau tuahine, e i te oraraa nei.

Te fifi râ, maori râ, aore hoê o tatou e ora hope nei i te mau mea atoa ta teie mau ti'araa e faaite nei, « ua rave paatoa hoi i te hara, e ua ere i te haamaitai a te Atua ra ».¹

E riro ia ei ohipa haaparuparu mana'o i te tahi taime ia ite e, eaha te auraa ia riro ei tamaiti na te Atua e aita e faaohipa i te reira iteraa. E mea au na te enemi ia faahohonu i teie mau huru mana'o. E imi Satane i te rave'a ia faaite outou ia outou iho na roto i ta outou mau hara, eiaha râ na roto i to outou faito puai hanahana. E te mau taea'e, eiaha e faaroo'itu ia'na.

Ua ite paatoa tatou i te hoê aiû ia haapii i te haere. E haere oia ma te paruparu e te papû ore. E topa oia. E tama'i anei tatou i te reira huru tautoo-raa ? Aita ia. Eaha ia huru metua tane o te faahapa i te hoê aiû no te hi'araa ? E faaitoito râ tatou, e popo tatou, e e arue tatou, no te mea, na roto i te mau taahiraa na'ina'i atoa, e riro mai te tamarii mai to'na ra na metua.

I teie nei, e te mau taea'e, ia faaau-hia i te huru maitai roa o te Atua, e mea ino roa'itu ia tatou i te mau aiû papû ore, e te paruparu. Tera râ, te hinaaro nei to tatou Metua i te Ao ra ia riro tatou mai Ia'na ra te huru, e, e te mau taea'e here, ia riro atoa teie ei opuaraa mure ore na tatou. Ua taa i te Atua e, e tae'ahia ia tatou te reira faito eiaha i te hoê noa taime, na roto râ i te haereraa ma te hoê taahiraa i te taime hoê.

Aita vau e ti'aturi nei i te hoê Atua o tei haamau i te mau ture e te mau faaueraa no te tia'i noa ia hi'a tatou, ia nehenehe Ia'na e faahapa ia tatou. Te ti'aturi nei râ vau i te hoê Metua i te Ao ra tei here e tei aupuru e tei oaoa i ta tatou mau tautoo-raa atoa no te ti'a papû e no te haere Ia'na ra. Noa'itu e, e topa tatou, e faaitoito Oia ia tatou eiaha ia paruparu—eiaha roa e faaru'e e aore râ, e horo ê i ta tatou vahi taviniraa—ia faaitoito râ, ia faatupu i to tatou faaroo, e ia tamata tamau noa.

E arata'i to tatou Metua i te Ao ra i Ta'na mau tamarii e e mea pinepine Oia i te tono mai i te tauturu ite-ore-hia no te ra'i mai i te feia e hina-aro ia pee i te Faaoara.

E pipi na Iesu Mesia

Na teie e arata'i ia tatou i ni'a i te ti'araa i muri iho o ta tatou paatoa e mau nei : Te feia atoa e tautoo ma te itoito i te pee i te Mesia e parauhia ratou e *pipi* Na'na. Noa'itu e, te ite nei

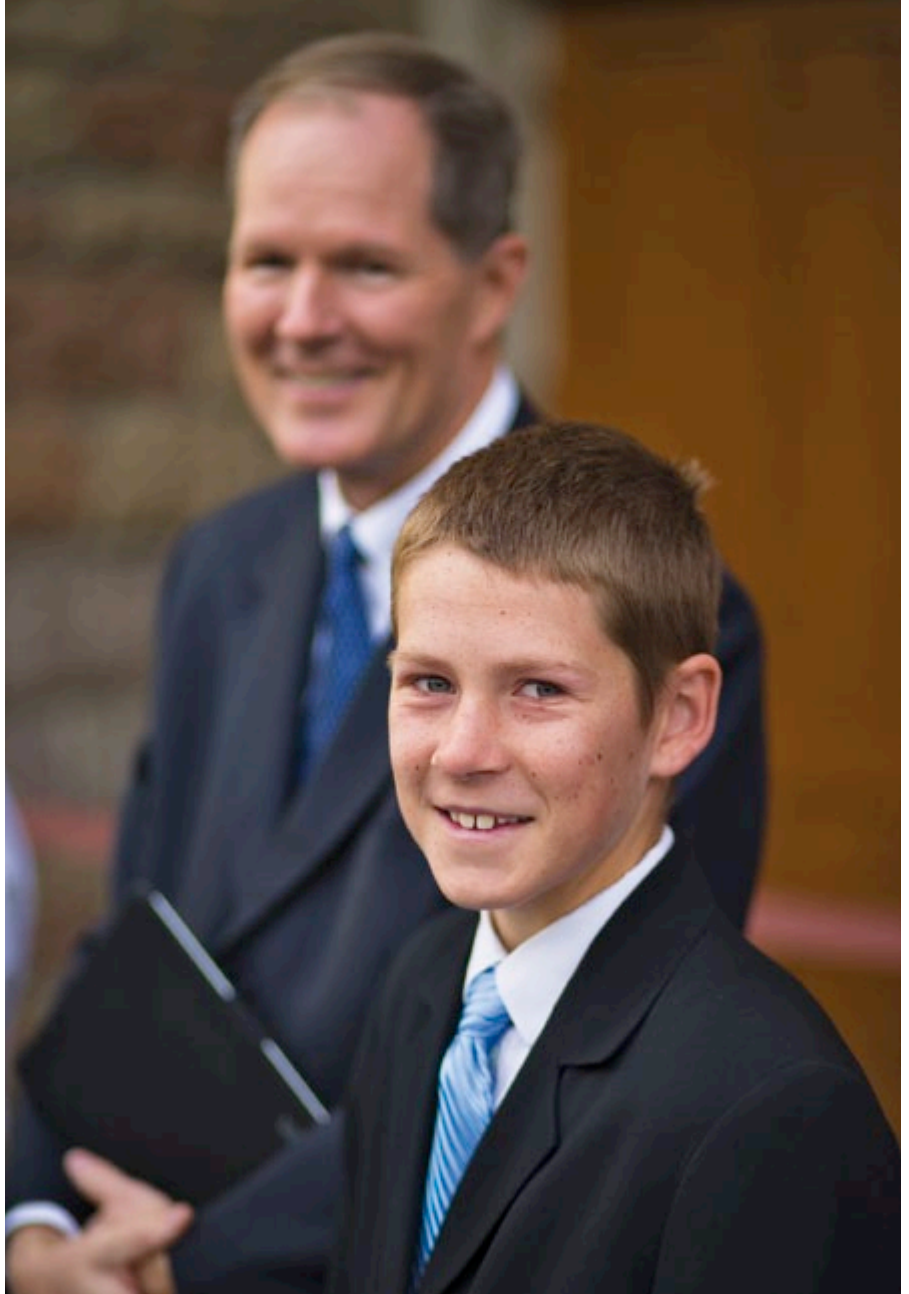
tatou e, aore hoê o tatou i maitai roa, eiaha tatou e faaohipa i te reira iteraa ei otheraa no te faaiti mai i ta tatou mau titauroa, no te ora i raro iho i to tatou mau haamaitairaa, no te faataere i te mahana o to tatou tatarahaparaa, e aore râ, no te pato'i ia tupu ei mau pîpî maitai a'e no to tatou Fatu e Arii.

A haamana'o e, ua patuhia Te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei, eiaha no te mau tane e te mau vahine maitatai roa e aore râ aita i farii i te mau faahemaraa tahuti nei, aita, ua patuhia râ no te mau taata mai ia outou e o vau nei. E ua patuhia te reira i ni'a i te pâpâ o to tatou Faaora, te Fatu o Iesu Mesia,² na roto ho'i i ta'na Taraehara e ti'a ai ia tatou ia tamâhia e ia riro mai « hoê... oire... no te fetii o te Atua ».³

Ahiri aita te Taraehara a Iesu Mesia, e riro ia te oraraa nei mai te hoê e'a aore e uputa haereraa i rapae, aore e tia'iraa e aore râ, aore e ananahi. Na roto i te Taraehara, ua riro te oraraa nei mai te hoê tere maitai i te pae varua, e te faaûruhia no te tupuraa i te rahi e te hoturaa, e tae atu ai i te ora mure ore ra i mua i te aro o to tatou Metua i te Ao ra.

Tera râ, noa'tu e ua faataahia te Taraehara no te tauturu ia tatou paatoa ia riro mai te Mesia ra te huru, aita te reira i faataahia no te faairi ia tatou paatoa hoê â huru. I te tahi mau taime, te ano'i nei tatou i te parau no te taa-ê-raa te huru o te taata i te parau no te hara. E haere roa'toa tatou i te feruri-hape-raa e, e mea taa ê te tahi mau taata ia tatou, te auroa ra, aita ia ratou i auhia mai e te Atua. E faatupu teie huru feruriraa i te ti'aturiraa i roto i te tahi mau taata e, te hinaaro nei te Ekalesia e hamani hoê noa iho huru faito melo—oia ho'i, ia hi'o, ia mana'o, ia feruri e ia haa te taata tata'itahi mai te tahi atu mau huru taata. Te faahape ra ia te reira i te paari o te Atua, tei hamani i te taata ma te taa ê i to'na taea'e, tei hamani i te tamaiti ma te taa ê i to'na metua tane. Noa'tu te hoho'a aifaito o te mau maehaa, aita râ ratou i aifaito i roto i to ratou huru taata e to ratou huru i te pae varua.

Te faahape atoa ra te reira i te hinaaro e i te opuaraa a te Ekalesia a

Iesu Mesia, tei ite e o te paruru nei i te ti'amâraa morare—e te mau hopearaa rarahi atoa o te reira—o te mau tamarii atoa a te Atua. Ei mau pîpî na Iesu Mesia, ua hoê tatou i roto i to tatou iteraa papû no ni'a i te evanelia i faaho'ihia mai, e i roto i ta tatou fafauraa ia haapa'o i te mau faaueraa a te Atua. Ua taa ê râ tatou i roto i to tatou mau ti'araa i te pae no te hiro'a tumu, no te oraraa sotiare e poritita.

E tupu te Ekalesia i te puai mai te mea e, e faaohipa maitai tatou i teie huru taa-ê-raa, e mai te mea e, e faaitoito tatou te tahi i te tahi ia faahotu e ia faaohipa i to tatou mau tareni no te faaitoito e no te haapuai i to tatou taata tupu.

E te mau taea'e, ua riro te ti'araa pîpî ei tere no te oraraa taatoa na muri iho i to tatou Faaora. I ni'a i to tatou e'a mai Betelehema e tae atu i Golagota, e rave rahi taime e hinaaro tatou e faaru'e i to tatou tere. I te tahi taime, mai te mea ra e, e mea huru fifi rii te e'a i ta tatou i mana'o ra. Tera râ, ei mau tane no te autahu'araa, ia itoito tatou no te pee i to tatou Faaora e ti'a ai, noa'tu te teimaha o to tatou satauro ia amo i te tahi taime.

No te mau taahiraa atoa ta tatou e rave no te pee i te Tamaiti a te Atua, e faahaamana'o mai te reira ia tatou e, aita â tatou i maitai roa'tura. Ei mau pîpî aueue ore râ tatou e te tamau maite e ti'a ai. Eiaha e faaru'e.

E haapa'o maitai tatou i ta tatou mau fafauaraa. Eiaha tatou e faaea i te hi'o i to tatou Arai e to tatou Faaora a haere ai tatou Ia'na ra, hoê taahiraa paruparu i muri iho i te tahi.

E taata faaora no te mau Varua

E te mau taea'e, mai te mea e, e hinaaro mau tatou e pee i to tatou Fatu ia Iesu Mesia, e ti'a ia ia tatou ia rave i te toru o te ti'araa : E *faaora no te mau varua*. Tatou tei faatoro'ahia i te autahu'araa o te Atua, ua pihia ia tatou « ia faaora ia vetahi ê ».⁴

E ohipa na tatou ia patu, ia tâtâi, ia haapuai, ia faati'a i ni'a, e ia faaora. Ua titauhia ia tatou ia pee i te hi'oraa o te Faaora e ia toro i te rima i te feia mauiu. Ua au ia tatou « ia oto, a oto ai te feia oto ra... ia haamahanahana ia ratou i tei au ia haamahanahania ra ».⁵ E rapaau tatou i te puta o tei ati ra. E au ia tatou ia « aupuru i te feia paruparu, [ia] faateitei... i te rima tautau ra i ni'a, e [ia] faaetaeta i te mau turi avae paruparu ra ».⁶

Ei mau taea'e haapii utuafare, e mau taata faaora tatou. Ei mau ti'a faatere autahu'araa, e mau taata faaora tatou. Ei mau metua tane, mau tamaiti, mau taea'e, e e mau tane faaiipoipo, ia riro na tatou ei mau taata faaora itoito e te haapa'o. I roto i te hoê rima e ta'ita'i tatou i te mohina hinu haamo'ahia no te haamaitai i tei ma'ihia ; i roto i te tahi rima, e ta'ita'i tatou i te hoê tapu faraoa no te faaamu i tei po'ia ; e i roto i to tatou aau e ta'ita'i tatou i te parau hau a te Atua o te « faaora i te aau i putahia ra ».⁷

Teie ta tatou hopoi'a faufaa mata-mua ei mau taea'e tei mau i te autahu'araa—no na autahu'araa toopiti teie parau, to te Autahu'araa a Aarona e to te Autahu'araa a Melehizedeka. E haamaitai te evanelia a Iesu Mesia i faaho'ihia mai i te oraraa, eiaha i te taime ana'e tatou e ti'aturi ai—e hau atu râ mai te mea e, e haapa'o tatou i te reira. E mea na roto i te faaohiparaa i te mau parau tumu o te evanelia e faateiteihia ai te taata i ni'a, e e faaetaetahia ai te mau utuafare. E haamaitairaa e e hopoi'a na tatou eiaha ia parau noa i te parau ti'a, ia rave atoa râ i te ohipa ti'a.

Na te Faaora e faatupu i te semeio. O Oia te taata faaora rahi. O Oia to

tatou hi'oraa, to tatou maramarama, noa'tu te mau taime teimaha, e Na'na e faaite ia tatou i te e'a ti'a.

E pee ana'e tatou Ia'na. E ti'a ana'e tatou i roto i to tatou ti'araa, e ia riro tatou ei mau taata faaora na roto i te taviniraa i te Atua e i to tatou mau taata tupu.

E feia tufaa no te Ora Mure Ore

E faaho'i te maha o te ti'araa ta tatou paatoa e mau nei ia tatou i roto i te ti'araa matamua i roto i ta tatou tapura—Ei mau tamaiti na to tatou Metua i te Ao ra, e *feia tufaa* tatou no te mau mea atoa Na'na ra.

« O te Varua iho hoi, e to tatou atoa nei varua, o tei faaite ia e, e tamarii tatou na te Atua :

« E tamarii ra, e feia tufaa ia ; e feia tufaa i te Atua ra, e feia tufaa tatou e te Mesia ; te pohe apipiti nei hoi tatou e oia atoa, ia haamaitai-apipiti-hia tatou e oia atoa hoi ».⁸

A feruri na i teie mea, e au mau taea'e here. E feia tufaa tatou e te Mesia !

No reira, no te aha e rave rahi o tatou e haamau'a nei i to tatou taime faufaa rahi, to tatou mau mana'o, ta tatou mau rave'a e to tatou puai no te imi i te hanahana e aore râ, te maitai o to te ao nei e aore râ, no te ha'uti i teie mau matini apî o teie nei tau ?

Ua tuu mai te Fatu i mua ia tatou i te fafauaraa hanahana e « No te mea o tei haapa'o maitai e ua noaa hoi ia ratou teie nei na autahu'araa e piti... e ua faarahi hoi i to ratou parauraahia... E farii atoa mai ia ia'u nei, te na reira maira te Fatu... e o oia o te farii mai ia'u nei ua farii atoa ia i to'u Metua... no reira o te mau mea atoa na to'u Metua ra, e hope roa ia i te horo'ahia na'na ».⁹

Eita e roaa ia'u ia feruri i te mau mea atoa ta teie fafauaraa e parau nei. Ua ite râ vau e, e mea rahi, e mea hanahana, e mea mure ore, e e faufaa-raa maitai ta tatou mau tautooraa atoa i roto i te oraraa nei.

Ma te ite i te reira, nahea e ore e nehenehe ai ia tatou ia fafau ma te aau tae e te oaoa ia tavini i te Fatu e i to tatou taata tupu, e ia haapa'o i ta tatou mau hopoi'a i roto i te autahu'araa o te Atua ?

Te hoê teie ohipa hanahana roa a'e o te titau i te taatoaraa o to tatou maramarama e o te faananea i to tatou aravihi taatoa. E hinaaro anei tatou e ite i te mau ra'i ia matara e ia ite i te mau muhumuhuraa a te Varua Maitai no te faaite mai ia tatou i te e'a ? No reira, e haamata ana'e ia i te rave i te ohipa, e e rohi ana'e i roto i teie ohipa rahi—hoê ohipa rahi a'e ia tatou iho !

Na roto i te taviniraa i te Atua e i to tatou mau taata tupu, na te reira e haaferuri e e huri ia tatou i roto i te hoê mea rahi a'e aita â tatou i mana'o a'enei e, e nehenehe.

E feruri paha outou e, aita outou e hinaarohia—te tau'a-ore-hia nei outou e aore râ, aita outou e auhia nei, e mea faufaa ore outou.

Te oto nei au mai te mea e, te vai nei te hoê taea'e o te autahu'araa e feruri i te reira huru feruriraa. E mea papû maitai e, aita outou i tau'a-ore-hia e aore râ, i au-ore-hia e to outou Metua i te Ao ra. Ua here Oia ia outou. E te parau papû atu nei au ia outou e, te hinaaro nei te Ekalesia ia outou.

Aita anei outou i ite e « ua ma'iti... te Atua i te mau mea maamaa o te ao nei, ei faahaama'tu i te feia paari ; e ua ma'iti hoi te Atua i te mea paruparu o te ao nei, ei faahaamaraa'tu i te feia puai ? »¹⁰

Peneia'e ua tano te parau e, e mea paruparu tatou. E ere paha tatou i te feia paari e aore râ, i te feia puai. Tera râ, ia ohipa ana'e te Atua na roto ia tatou, aore e taata e nehenehe e mârô mai ia tatou.¹¹

Tera te tumu e hinaarohia ai outou. E ohipa taa ê ta outou i titauhia, e e nehenehe i te Atua e faarahi i te reira horo'araa i roto i te puai rahi. Aita to outou aravihi no te horo'a i faaauhia i ni'a i to outou piiraa i roto i te Ekalesia. Aita e hopearaa ta outou mau rave'a no te tavini. Mai te mea e, te tia'i nei outou i te hiti, te faaitoito atu nei au ia outou ia tomo i roto i te ha'utiraa.

Eiaha e tia'i i te hoê piiraa taa ê hou a horo'a hope ai outou ia outou iho no te paturaa i te basileia o te Atua. I roto i to outou ti'araa taea'e no te autahu'araa, ua pii-ê-hia na outou i roto i te ohipa. A tuatapapa i te parau na te Atua i te mau mahana atoa, a pure i te Metua i te Ao ra i te mau mahana atoa, a tamau i te mau parau tumu o te evanelia i faaho'ihia mai, a haamaitai i te Atua, e a ani i Ta'na arata'iraa. E i muri iho, a ora i te mau mea ta outou i apo mai, na mua roa i roto i to outou utuafare, i roto atoa râ i te mau huru taime atoa o to outou oraraa.

I roto i te pehe a te Rohi pehe rahi, te vai ra ta outou tuhaa taa ê ia ha'uti—ta outou iho nota no te

himene. Ia ore outou e rave i ta outou tuhaa, e tamau noa te pehe i te ohu ma te papû. Mai te mea râ e, e ti'a outou i ni'a e e tomo i roto i te pûpû himene, e e vaiho i te mana o te Atua ia ohipa i roto ia outou, e ite outou i « te mau haamaramarama o te ra'i » ia matara, e i reira Oia « e ninii mai ai i te hoê haamaitairaa, e ore e nava'i te vairaa no te farii i te reira ». ¹² A ti'a i to outou faito puai mau ei tamaiti na te Atua, e riro ia outou ei puai no te ohipa maitai i roto i to outou utuafare, to outou fare, to outou oire, to outou fenua, e i roto i te ao nei.

Ia « tuu [outou] i to outou ora » no te tavini ia vetahi ê,¹³ e tupu ia outou i te rahi e e hotu ho'i e tae roa'tu i « te faito ra i te î o te Mesia i te rahi ». ¹⁴ Ei reira outou e ineine ai no te fatu, e te Mesia atoa, i te mau mea atoa a to outou ra Metua.

E mea faufaa outou i te Atua

E au mau taea'e here, e au mau hoa here, e mea faufaa outou. Ua herehia outou. Ua hinaarohia outou. E parau

mau teie ohipa. Te autahu'araa i haa-maitaihia outou no te mau i te reira, na te Atua ia.

Te pure nei au mai te mea e, e feruri hohonu outou i te mau ti'araa e rave rahi o te hoê taea'e ti'amâ o te autahu'araa, e ite outou i te hoê maitai hanahana i muri ia outou, o te amo ia outou i ni'a, e tae roa'tu i te faturaa ai'a rahi ta to outou Metua i te Ao ra i faaherehere no outou. Te vaiiho atu nei au i teie haamaitairaa e i to'u iteraa papû ia outou na, i te i'oa mo'a o Iesu Mesia ra, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Roma 3:23.
2. Hi'o Helamana 5:12.
3. Ephesia 2:19.
4. « Pee Au ia Oe », *Te mau himene*, no. 131.
5. Mosia 18:9.
6. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 81:5.
7. Iakoba 2:8.
8. Roma 8:16–17.
9. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 84:33, 35, 37–38.
10. 1 Korinetia 1:27.
11. Hi'o Roma 8:31.
12. Malaki 3:10.
13. Mataio 16:25.
14. Ephesia 4:13.

Na te Peresideni Henry B. Eyring

Tauturu Matamua i roto i te Peresideniraa Matamua

Ua hoê tatou

Te pure nei au e, noa'tu te vahi ta tatou e noho nei, noa'tu te huru o ta tatou mau ohipa i roto i te autahu'araa o te Atua, ia tahoêhia tatou i roto i te ohipa hopoira a i te evanelia i to te ao atoa nei.

Ua faaite papû mai te Fatu i te omuaraa o teie tau tuuraa e, ua titauhia ia tatou ia poro i te evanelia i to te ao atoa nei. Ta'na i parau i te tahi mau taea'e o te autahu'araa i te matahiti 1831, Ta'na atoa ia e parau nei i te mau taata e rave rahi i teie nei. Noa'tu to tatou matahiti paari, to tatou ite, to tatou piiraa i roto i te Ekalesia, e aore râ, to tatou vahi nohoraa, ua piihia tatou paatoa ia rave amui i te ohipa no te tauturu Ia'na i roto i Ta'na auhuneraa varua e tae roa'tu i te taima e ho'i faahou mai ai Oia. Teie Ta'na parau i te feia ohipa matamua i roto i Ta'na ovine :

« E teie faahou â, te parau atu nei au ia outou e, te horo'a'tu nei au ia outou te hoê faauerua, ia haere te mau taata'toa, te peresibutero, te tahu'a, te haapii, e te melo atoa hoi, mai to'na puai atoa, mai te ohipa a to'na ra rima, ia faaineine e ia faaoti hoi i te mau mea ta'u i faaue ra.

« E ia riro ta outou a'oraa ei reo faaaraa, te taata atoa i to'na ra taata tupu, na roto i te marû e te haehaa.

« E a haere ê atu na outou mai rotopu atu i te feia ino ra. A faora na ia outou iho. Ia mâ roa outou o te hopoi i te mau farii a te Fatu ra ».¹

I teie nei, outou, e te mau melo no te Autahu'araa a Aarona, te ite ra

outou e, no outou atoa teie faauerua a te Fatu. Mai ta outou i ite, e faaineine ihoa te Fatu i te hoê rave'a no te haapa'o i Ta'na mau faauerua, no reira, e nehenehe ta outou e ti'aturi e, e rave Oia i te reira no outou tata'itahi.

E faaite atu vau ia outou e nahea Oia ia rave i te reira no te hoê tamaiti e mau nei i te toro'a tahua i roto i te Autahu'araa a Aarona. 16 to'na matahiti. Te ora nei oia i roto i te hoê fenua hoê noa matahiti i teie nei te taeraa'tu te mau misionare i reira. E piti oire i faataahia na raua, eiaha râ te oire e orahia ra e teie tamaiti.

I to'na apî-roa-raa ra, ua afa'i mai to'na na metua ia'na i Utaha no te paruru ia'na. Ua haapiihia te utuafare e ua baptizohia na te mau misionare. Aita râ oia i baptizohia i roto i te Ekalesia no te mea, aità to'na matahiti i tae'ahia i te va'u.

Ua pohe to'na na metua i roto i te hoê ati purumu. No reira, ua ani to'na mama ruau ia ho'i oia i to'na fenua, na ni'a i te moana, i te oire i reira oia i fanauhia ai.

Te haere noa ra oia na ni'a i te purumu i te ava'e mati hoê matahiti i ma'iri a'enei, i puta mai ai i roto ia'na te mana'o e, e ti'a ia'na ia paraparau i te hoê vahine aita i mâtau ia'na. Ua

paraparau oia i teie vahine na roto i te reo marite ta'na e haamana'o rii noa ra. E vahine tuati ma'i teie tei tonohia mai e te peresideni misioni i roto i to'na oire no te imi i te fare faaearaa e te mau rave'a utuuturaa ma'i no te mau misionare fatata i te tonohia mai i reira. Ua riro mai raua ei hoa a paraparau noa ai raua. Ia ho'i atu teie vahine i te fare faatereraa o te misioni, ua paraparau atu oia i te mau misionare no ni'a i taua tamaiti ra.

Ua tae mai na misionare matamua i te ava'e setepa 2012. Teie tamaiti otare ta raua baptizoraa matamua i roto i te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei. I te ava'e mati o teie matahiti i ti'ahia ai e maha ava'e to'na riroraa ei melo. Ua faatoro'ahia oia ei tahua i roto i te Autahu'araa a Aarona, e ua nehenehe ia ta'na e baptizo i te piti o te taata faafariuhia i roto i te Ekalesia. O oia te pionie autahu'araa matamua no te haaputupu i te tahi atu mau tamarii a te Metua i te Ao ra i piha'i iho ia'na no te haamau i te Ekalesia i roto i te hoê oire fatata e 130 000 huiraa-tira.

I te Sabati pasa ra, 31 no mati 2013, ua ra'ehia te numera rahi o te ono melo no te Ekalesia i roto i taua oire ra. Oia ana'e te melo no te reira vahi tei tae atu i te pureraa i taua Sabati ra. Ua pêpê to'na turi avae i te mahana na mua'tu, tera râ, ua hinaaro mau oia ia tae atu i reira. Ua pure oia ia ti'a ia'na ia haere i te pureraa. E tei reira mau oia. Ua amu oia i te oro'a mo'a i piha'i iho e maha misionare apî e hoê na misionare faaipoipo—te taatoaraa ia o te amuiraa.

E ere paha teie i te hoê aamu faahiahia roa, tera râ, te ite ra outou i te huru o te rima o te Atua ia patu Oia i To'na basileia. E rave rahi taima to'u iteraa i te reira.

Ua ite au i te reira i New Mexico i to'u taure'are'araa. I tera u'i e tera u'i, ua parau mai te mau peropheta ia tatou ia tauturu i te mau misionare ia imi e ia haapii i te feia aau parau-ti'a e ia here ia ratou o te haere mai i roto i te basileia.

Ua ite roa vau no'u iho nei eaha ta te mau taea'e no te autahu'araa e ta te mau melo haapa'o maitai e nehenehe e rave. I te matahiti 1955 ua riro vau ei raatira faatere i roto i te Nu'u Reva no te

Hau Marite. Ua horo'a mai to'u episekopo i te hoê haamaitairaa na mua noa a'e a reva'tu ai au no ta'u ohipa matamua, i Albuquerque, i New Mexico.

I roto i ta'na haamaitairaa ua parau oia e, to'u taime i roto i te nuu no te reva, e ohipa misionare ia. Ua haere au i te pureraa i te Sabati matamua i roto i te Amaa Hoê no Albuquerque. Ua haere maira te hoê taata i mua ia'u, e ua faaite maira e, e peresideni mataeinaa oia, e ua parau maira ia'u e, e pii oia ia'u ei misionare mataeinaa.

Ua parau atura vau ia'na e, tei ô nei au no te hoê tau haapiiira no te tahi noa tau hepetoma, e i muri iho, e tonohia vau i te tahi atu vahi. Na ô maira oia e, « Aita vau i ite i te reira, tera râ, ua titauhia ia matou ia pii ia oe no te tavini ». I roto i ta'u faaineineraa faehau, mai te mea ra e, e pea teie e tupu nei, inaha, i rotopu i na raatira faatere e rave rahi hanere e faaineinehia nei, ua ma'itihia vau no te rave i te

ti'araa, i te pû fare faehau, no te hoê raatira faatere tei pohe ta'ue mai.

No reira, i roto i te roaraa o na matahiti e piti to'u faae meta i reira, ua haa vau i roto i to'u piiraa. I te rahiraa o te ahiahi e i te mau hopea hepetoma atoa, ua haapii au i te evanelia a Iesu Mesia i te mau taata ta te mau melo e arata'i mai ia matou ra.

Ua tae'ahia ia'u e to'u mau hoa hau atu i te 40 hora i te ava'e i roto i ta matou ohipa misionare, ma te ore noa a'e e patoto i ni'a i te opani no te imi i te hoê taata no te haapii. Ua faaohipa maitai te mau melo ia matou, e i te tahi taime, e mea pinepine matou i te haapii e piti utuafare i te hoê ahiahi. Ua ite roa vau i te mana e te haamaitairaa i roto i te piiraa tamau a te mau peropheta i te mau melo atoa ia riro ei misionare.

I te Sabati hopea hou a faaru'e atu ai au i Albuquerque, ua faati'ahia te tîti matamua i roto i te reira oire. Te vai ra hoê hiero mo'a i reira i teie nei, hoê

fare no te Fatu, i roto i te hoê oire i reira matou i putuputu ai i roto i tera fare pure hoê e te Feia Mo'a tei arata'i mai i to ratou mau hoa ia matou ra, ia haapiihia e ia farii i te faaiteraa a te Varua. Ua ite taua mau hoa ra i te fariiraa pou pou i te fare i roto i te Ekalesia mau a te Fatu.

Ua ite faahou vau i te reira i New England a haere ai au i te haapiiraa. Ua pihia vau ei tauturu no te hoê peresideni mataeinaa maitai, tei riro na ei taata paruparu i roto i te parau no te Ekalesia e i muri iho, ua riro mai ei taata puai i te pae varua. No te here rahi o to'na tae'a'e hahere, aita oia i tau'a i ta'na ohipa puhupuhi avaava, ua hi'o râ i te mea ta te Atua e hi'o i roto ia'na. Ua tere maua te peresideni mataeinaa na ni'a i te mau aivi e na te pae tahatai no te farerei i te mau amaa na'ina'i e vai ra i Massachusetts e i Rhode Island no te patu e no te haamaitai i te basileia o te Atua.

I roto i te mau matahiti a tavini ai au i piha'i iho i taua ti'a faatere rahi ra, ua mata'ita'i matou i te taata ia afa'i mai i te mau hoa i te pureraa na roto i to ratou hi'oraa maitai e ta ratou aniraa manihini ia faaroo i te mau misionare. No'u nei, mai te huru ra e, e mea taere rii, e e ere i te mea papû roa te tupuraa o taua mau amaa ra. Tera râ, i te Sabati a faaru'e atu ai au i reira, oia ho'i, e pae matahiti i muri a'e, ua haere mai e piti aposetolo no te faanahonaho i to matou mataeinaa ei tîti i roto i te fare pureraa no Longfellow i Cambridge.

E rave rahi matahiti i muri mai, ua ho'i faahou atu vau i reira no te faatere i te hoê amuiraa tîti. Ua afa'i te peresideni tîti ia'u e hi'o i te hoê mou'a ofa'i i Belmont. Ua parau mai oia ia'u e, e vahi tano maitai te reira no te hoê hiero o te Atua. Te vai nei hoê hiero i reira i teie nei. A hi'o ai au i te reira, te haamana'o nei au i te mau melo haehaa e to'u parahiraa i piha'i iho ia ratou i roto i te mau amaa na'ina'i, te mau taata ta ratou i ani ia haere mai, e te mau misionare tei haapii ia ratou.

Te vai nei te hoê diakono apî i roto i teie pureraa i teie pô. Tei piha'i iho vau ia'na i taua Sabati Pasa ra i reira te tahu'a ta'u i faahiti atu na, i haere atu i ta'na pureraa hoê ana'e melo. Ua oaoa roa te diakono i te parauraa to'na metua tane e, e haere atoa mai oia na

Los Angeles, California, Hau Amui no Marite

muri iho i to'na metua tane i roto i teie pureraa autahu'araa i teie pō. I riro na teie metua tane ei misionare rahi i roto i te misioni i reira to'na metua tane tei riroraa ei peresideni. Ua ite au i te *Buka Arata'i Misionare* no te matahiti 1937 a te papa o to'na papa ruau. Hohonu mau teie hiro'a tumu no'na no te ohipa arata'iraa i te taata i roto i te Ekalesia.

E no reira, ua paraparau vau i te episekopo o tera diakono no te ite e, eaha te mau iteraa ta teie tamaiti e nehenehe e apo mai i roto i te parau no te faaotiraa te autahu'araa i te ohipa o te haaputuputuraa i te mau varua no te Fatu. Ua oaoa roa te episekopo e ua faaite mai e, e mea nahea te ti'a faatere no te misioni paroisa ia hi'opo'a i te maraaraa o te mau hoa o te Ekalesia. E roaa mai ia'na te reira haamaramaramaraa na roto i te farerei-tamau-raa i te mau misionare.

E paraparau te episekopo e te apooraa paroisa i te parau no te hoa o te Ekalesia e vai ra. E faaoti ratou eaha te ti'a ia ratou ia rave no te taata tata'itahi e to ratou mau utuafare no te tauturu ia ratou ia riro ei hoa hou te baptizoraa, no te faaō ia ratou i roto i te mau faaoaoaraa, e no te faaamu

ia ratou tei baptizohia. Ua parau mai oia e, i te tahi taime e mea rahi roa ta ratou farereiraa no te hapii, e no reira, e rave ratou i te mau taea'e no te Autahu'araa a Aarona ei hoa no ratou.

I roto i te faanahoraa no te ohipa misionare a te paroisa te vai ra te mau opuaraa a te mau pūpū autahu'araa ia ani manihini i te feia ta ratou i mātāu ia farerei i te mau misionare. Ua ani-atoa-hia i te peresideniraa no te pūpū diakono ia haamau atoa i te mau opuaraa e te faanahoraa no te mau melo o ta ratou pūpū ia tauturu i te afa'iraa mai i te feia ta ratou i mātāu i roto i te basileia o te Atua.

I teie nei, teie diakono i roto i te paroisa puai e teie tahu'a apī—te taata faafariu—i roto i taua pūpū na'ina'i ra, aita paha to raua hoē tu'atiraa te tahi i te tahi e aore rā, ia outou. Aita paha outou e ite ra i te tu'atiraa i roto i ta outou mau ohipa e rave nei no te patu i te Ekalesia, e i roto i te mea ta'u i ite i New Mexico e i New England mai te au i te semeio.

Tera rā, te vai ra hoē rave'a e hoē ai tatou i roto i ta tatou hopoi'a no te autahu'araa. E haamo'a tatou ia tatou iho e e faaoti tatou i ta tatou iho mau ohipa i roto i te faaueraa ia hopoi i te

evanelia i te mau tamarii paatoa a to tatou Metua i te Ao ra.

Ua hoē te tahi mau iteraa to tatou paatoa i roto i te huru no to te Fatu paturaa i To'na basileia i ni'a i te fenua nei. I roto i Ta'na Ekalesia, na roto i te mau mauhaa faahiahia atoa e te faanahonahoraa tei horo'ahia mai ia tatou, te vai noa ra hoē parau mau faufaa rahi tei haapiihia mai e te mau peropheta no ni'a i te huru e ti'a ai ia tatou ia rave i ta tatou hopoi'a no te autahu'araa i roto i te ohipa misionare.

I roto i te amuiraa rahi no eperera 1959, ua haapii te peresideni Davida O. McKay i teie parau tumu, e na reira atoa te mau peropheta i muri mai ia'na, e tae roa mai i te peresideni Thomas S. Monson. I roto i ta'na mau parau opaniraa, te parau ra te peresideni McKay e, i te matahiti 1923, i roto i te Misioni no Peretane, ua faataehia te hoē haapiiraa rahi i te mau melo o te Ekalesia i roto i te reira misioni. Ua parauhia ia ratou eiaha e haamau'a i te moni i roto i te ohipa faatianiraa no te tau i te feruriraa ino o te taata i ni'a i te Ekalesia. Ua parau te peresideni McKay e, te faaotiraa i ravehia maori rā : E tuu i te hopoi'a i ni'a i te mau melo paatoa o te Ekalesia, oia ho'i, i roto

i te matahiti 1923 e misionare te mau melo atoa. E misionare te mau melo atoa ! E arata'i mai paha outou i to outou metua vahine i roto i te Ekalesia, e aore râ, to outou paha metua tane ; to outou paha hoa rave ohipa. E faaroo te hoê taata i te parau poro'i maitai o te parau mau na roto ia outou ».

E te parau faahou ra te peresideni McKay : « E tera ia te poro'i i teie mahana. *Te mau melo atoa*—hoê miri-
oni e te afa—*e misionare ia* »²

I te faaararaahia i te matahiti 2002 e, e riro mai te ohipa misionare ei hopoi'a na te mau episekopo, ua uiui noa vau e, nahea ia faaoti i te reira ohipa. Ua riro atoa ho'i au ei episekopo. Mai te mea ra hoi ia'u e, ua piri roa'tu ratou i te faito hopea o te teimaha o te ohipa ta ratou e amo ra i roto i te parau no te utuuturaa i te mau melo e te arata'iraa i te mau pūpū i roto i te paroisa.

Hoê episekopo ta'u i mātāu, ua hi'o oia i te reira mai te tahi hopoi'a apī i tuuhia mai, tera râ, mai te tahi atoa rave'a no te amui tahi i te paroisa i roto i te hoê ohipa rahi i reira te mau melo atoa e riro ai ei misionare. Ua pii oia i te hoê ti'a faatere misioni no te paroisa. Ua putuputu oia iho e te mau misionare i te mau mahana maa atoa no te haapii mai i ta ratou ohipa, e no te faaitoito ia ratou, e no te hi'opo'a i te nuuraa o

te mau hoa o te Ekalesia. Ua itehia i te apooraa paroisa te mau rave'a e ti'a i te mau pūpū tauturu e te mau pūpū autahu'araa ia faaohipa i te mau ohipa taviniraa ei faaineineraa misionare. E i roto i to'na ti'araa ei haavā i roto ia Iseraela, ua tauturu oia i te feia apī ia ite i te mau haamaitairaa o te Taraehara no te tape'a ia vai viivii ore noa ratou.

Aita i maoro a'enei ua ui au eaha ta'na tatararaa no te maraaraa oiio o te mau bapetizoraa faafariu i roto i ta'na paroisa, e no te maraaraa te numera o te feia apī ineine e te hinaaro rahi ia hopoi atu i te evanelia a Iesu Mesia i to te ao nei. Te parau ra oia e, mai te mea ra e, e ere roa atoa no te mau ohipa tei ravehia e ratou, no te huru râ o to ratou hoêraa i roto i te anaanatae i te arata'iraa mai i te taata i roto i te autahiraa o te Feia Mo'a tei horo'a mai ia ratou i taua oaoaraa ra.

No te tahi pae, no te tahi ia mea taa ê atu i te anaanatae. Mai te mau tamaiti a Mosia, ua ite ratou i te mau ino o te hara i roto i to ratou iho oraraa, e i te faaoraraa nehenehe a te Taraehara i roto i te Ekalesia a te Atua. No te here e te aroha o te horo'a a te Faaora no ratou, ua hinaaro a'era ratou e tauturu i te mau taata atoa eiaha ia roohia i te oto o te hara, ia farii râ i te oaoa o te faa-oreraa hara, e ia haaputuputu e o ratou,

ma te hau, i roto i te basileia o te Atua.

Na te here o te Atua e te here no to ratou mau hoa e no te mau taata tupu i faatahoê ia ratou no te tavini i te taata. Ua tupu te hinaaro i roto ia ratou ia hopoi i te evanelia i te mau taata atoa i roto i to ratou tuhaa o te ao nei. E ua faaineine ratou i ta ratou mau tamarii ia piihia e te Fatu no te haapii, no te faaite papū, e no te tavini i roto i te tahi atu mau tuhaa o Ta'na ovine.

I roto anei i te paroisa rahi i reira te diakono apī e rave ai i ta'na ohipa no te faaite i te evanelia e no te patu i te basileia, e aore râ, i roto anei i te pūpū iti ha'ihā i te atea ê roa, i reira te tahu'a apī e tavini ai, e riro ratou ei hoê i roto i te opuaraa. E faaūru te here o te Atua i te diakono no te toro i te rima i te hoê hoa e ere â i te melo no te Ekalesia. E tuu oia i to'na hoa i roto i te tahi mau taviniraa e aore râ, ohiparaa i roto i te Ekalesia, e i muri iho, e ani ia'na e i to'na utuafare ia haapiihia na te mau misionare. E riro oia ei hoa hinaarohia e te feia tei bapetizohia.

E ani manihini te tahu'a ia vetahi ê ia amui mai ia'na i roto i te pūpū ha'ihā i to te Feia Mo'a i reira oia i farii ai i te here o te Atua e i te hau haamaitai o te Taraehara.

Mai te mea e, e tamau noa oia i te haapa'o maitai i ta'na ohipa autahu'araa, e ite oia i te pūpū ia riro mai ei amaa, e i te hoê mahana, e tae mai te hoê tīti o Ziona i roto i to'na oire. E ti'a mai hoê paroisa e hoê episekopo aupuru. E riro e i te hoê mahana, na te hoê o ta'na mau tamaiti e arata'i atu i te hoê tavini o te Atua i ni'a i te hoê aivi a parau ai e, « E vahi nehenehe roa teie no te hoê hiero ».

Te pure nei au e, noa'tu te vahi ta tatou e noho nei, noa'tu te huru o ta tatou mau ohipa i roto i te autahu'araa o te Atua, ia tahoêhia tatou i roto i te ohipa hopoiraa i te evanelia i to te ao atoa nei, e ia faaitoito tatou i te taata ta tatou i here ia tamāhia i te hara e ia oaoa e o tatou i roto i te basileia o te Atua. Na roto i te i'oa o Iesu Mesia ra, Na'na ho'i teie Ekalesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 38:40–42.
2. David O. McKay, i roto Conference Report, Eperera 1959, 122.

Na te Peresideni Thomas S. Monson

A haere mai outou, e te mau tamaroa

Ia rohi tatou tata'itahi no te tuatapapa i te mau papa'iraa mo'a ma te itoito, no te faanaho i to tatou oraraa ma te hoê fâ, no te haapii atu i te parau mau ma te iteraa papû, e no te tavini i te Fatu ma te here.

Piti taimē i te matahiti, e au e, te parau mai nei teie pû amuiraa rahi ia tatou, e to'na reo iti taparu, « A haere mai outou, e te mau tamaroa » tei mau i te autahu'araa.¹ E varua taa ê mau e puta mai i roto i te pureraa autahu'araa rahi a te Ekalesia.

I teie pō, e rave rahi tauasini o tatou na te ao atoa nei e tavini ra i te Fatu ei misionare Na'na. Mai ta'u i faahiti ihora i roto i ta'u poro'i i teie po'ipo'i nei, ua hau i te 65 000 tiahapa misionare ta tatou i roto i te aua, e tauasini faahou â e tia'i ra ia tomo i roto i te pû haapiiira misionare e aore râ te hi'opo'ahia ra ta ratou aniraa misionare. Ua here roa matou e te arue atoa nei ho'i matou i te feia o te hinaaro nei, e o te ru nei, ia tavini.

I roto i te mau papa'iraa mo'a, aore e faahitiraa tano a'e, aore e hopoi'a ruuruu a'e, aore e haapiiraa afaro a'e i te parau a'o tei horo'ahia mai e te Fatu i ti'a faahou mai a fâ ai Oia i Galilea ra i na pipi ahuru ma hoê ra. Ua parau oia e :

« E teie nei, e haere outou e faa riro i te mau fenua'toa ei pipi, a bapetizo

atu ai ia ratou i roto i te i'oa o te Metua, e no te Tamaiti, e no te Varua Maitai ;

« Ma te haapii atu ia ratou i te haapao'o i te mau mea'toa ta'u i parau atu ia outou na : e inaha, tei pihai atoa iho ia vau ia outou, e tae noa'tu i te hopea o teie nei ao ».²

Teie faaueraa hanahana, apitihia e to te reira fafauraa hanahana, o ta tatou ia parau aroraa i teie mahana mai i te mau mahana no te afa ti'a o te mau tau ra. E faaiteraa taa ê te ohipa misionare no Te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei. I vai na ; e e vai noa'tu te reira. Mai ta te peropheta Iosepha Semita i parau, « I muri a'e i te mau mea ato'a tei parauhia, te ohipa rahi roa'e e tei hau atu i te faufaa o te pororaa ia i te Evanelia ».³

Ia ma'iri na matahiti e piti no teie mau misionare rave tamau atoa e tavini nei i roto i teie nuu faehau hui arii a te Atua, ua oti ia ta ratou ohipa e ho'i atu ratou i to ratou fare e i te feia ua here ratou. No te mau taea'e misionare, teie ia to ratou mau mono i ô nei i teie pō, na roto i te mau ana'i o te Autahu'araa a Aarona a te Ekalesia.

E te feia apî tamaroa e, ua ineine anei outou no te farii i te piiraa ? Ua hinaaro anei outou ia rave i te ohipa ? Ua ineine anei outou no te tavini ?

Te faito maitai a'e, e titau te ohipa misionare i te faatitiaifaroraa rahi i roto i te huru oraraa. E titau te reira i na hora roa roa e te pûpûraa rahi, te tusia pipiri ore e te pure tuutuu ore. E i te hopea, e hopoi mai te taviniraa misionare, teie taviniraa pûpû, i te popou mure ore oia te tae mai i roto i te tahuti nei e i roto i te mure ore.

Te opuaraa no tatou, o te riroraa ia ei tavini i roto i te ô vine ia apî mai te Fatu. Ua tano te reira no tatou paatoa, noa'tu te matahiti, e e ere no ratou ana'e e faaineine ra no te tavini ei mau misionare rave tamau, inaha ho'i, tei ia tatou tata'itahi nei te faaueraa ia poro i te evanelia a te Mesia.

Teie te tahi mana'o e faahitiraa parau e haapapû mai i to tatou manui-araa : a tahi, **e tuatapapa i te mau papa'iraa mo'a ma te itoito** ; a piti, **e faanaho i to outou oraraa ma te hoê fâ** (e e parau atoa'tu vau, a faanaho i to outou oraraa noa'tu to outou matahiti) ; a toru, **e haapii atu i te parau mau ma te iteraa papû** ; e te maha, **e tavini i te Fatu ma te here.**

E hi'o tatou i na tuhaa e maha no te faahitiraa parau.

A tahi, **e tuatapapa i te mau papa'iraa mo'a ma te itoito.**

Te faaite papû nei te mau papa'iraa mo'a no ni'a i te Atua e tei roto atoa ho'i te mau parau no te ora mure ore. Ua riro te reira ei niu no ta tatou poro'i.

Te mea e turu nei i te mau faanahoraa haapiiraa a te Ekalesia, o te mau papa'iraa mo'a ia, faanahohia e faaauhia na roto i te ohipa faatahoêraa. Ua faaitoitohia tatou, ia tuatapapa atoa i te mau papa'iraa mo'a i te mahana tata'i-tahi, tatou ana'e iho e na muri atoa i to tatou utuafare.

Teie hoê noa a'e faahororaa parau e tano ti'a roa i to tatou oraraa. Tei roto i te Buka a Moromona, i te pene 17 no Alama, te tai'o nei tatou i te parau no te popou o Alama a farerei faahou ai oia i na tamaiti a Mosia ma te ite atoa mai i to ratou aueue ore i roto i te ohipa o te parau mau. Te parau nei te papaa parau e, « ua tupu

to ratou ite i te parau mau i te rahi ;
e mau taata mana'o papû ho'i ia ratou,
e i imi maite ratou i te parau i papa'i-
hia ra, ia ite ratou i te parau a te Atua.

« E ere râ te reira ana'e ; I pinepine
ratou i te pure, e i te haapae i te maa ;
no reira i noaa'i ia ratou te Varua tohu,
e te Varua ho'i o te heheuraa parau ;
e ia haapii ratou, ua haapii ma te
mana e te toroa no ô mai i te Atua ».⁴

E te mau taea'e, a **tuatapapa i te
mau papa'iraa mo'a ma te itoit.**

Te piti i roto i te faahitiraa parau :
**E faanaho i to outou oraraa ma te
hoê fâ.**

Peneia'e paha aore e u'i feia apî tei
faaruru i teie huru faaotiraa rahi mai te
feia apî o teie anotau. E ti'a ia ravehia
te tahi faanahonahoraa no te haapii-
raa, no te misioni e no te faaipoiporaa.
No vetahi, e faanahonaho-atoa-hia te
taime no te tau faehau.

E haamata oioi roa te faaineineraa
no te hoê misioni. No te faananea i te
faaineineraa pae varua, e faafana'o te
metua mana'o paari i te mau rave'a e
haamata ai te tamaiti apî i te haaputu
i te moni no te misioni. E mea maitai
atoa ia faaitoitohia oia, na roto i te mau
matahiti e tere iho, ia haapii mai i te
hoê reo ê, ei reira, ia hinaarohia ana'e,
e faaohipahia ia teie aravihi i te pae
o te reo. E i te hopea roa, e tae mai
taua mahana faahiahia ra, e titau mai
te episekopo e te peresideni tîti i taua
tamaroa ra no te hoê uiuiraa. Ia papû
ana'e te ti'amaraa ; ua faaihia ia te hoê
aniraa no te taviniraa misionare.

Ei reira, i te roaraa o taua mau
mahana ra, hopea ore ia te utuafare
taatoa i te hi'ohi'o noa ma te tia'i noa
i te rata no ô mai i te *47 East South
Temple, Salt Lake City, Utah*. E ia tae
mai te rata ; puai faahou atu ia te
hinaaro ia ite mai ; e tera, ua tai'ohia te
piiraa. Te mea pinepine roa, tei te hoê
vahi atea ia i te fare te taata i te tonohia-
tu. E noa'tu râ te vahi, teie noa ihoa
te pahonoraa o te misionare ineine e
te haapa'o : « E haere atu vau e tavini ».

Haamata a'era te mau faaineineraa
no te faarevaraa. E te feia apî tamaroa
e, e mea maitai e, te mauruuru ra outou
no te mau tusia ta to outou mau metua
e horo'a nei ma te aau tae ia nehenehe
ia outou ia tavini. Na ta ratou mau

ohipa e paturu ia outou, na to ratou
faaroo e faaitoitohia ia outou, na to ratou
mau pure e turu ia outou. Te misioni,
e ohipa utuafare te reira. Noa'tu â te
aano o te mau fenua e te mau moana
e faataa ra, ua tahoêhia te aau.

E te mau taea'e, ia faanaho outou i
to outou oraraa ma te hoê fâ, a haama-
na'o e, e ore ta outou rave'a misionare
e taoti'a-noa-hia i te hoê noa taima e
piiraa mana ta outou. Inaha o outou
e tavini ra i roto i te aua faehau, ua
nehenehe atoa i te reira taima ia riro
mai ei apî no outou, ua ti'a oa atoa
ho'i. Pauroa te mau matahiti, e hopoi
mai te feia apî tamaroa i roto i te aua
faehau e rave rahi varua i roto i te basi-
leia o te Atua na roto i te faaturaraa i to
ratou autahu'araa, ma te ora i te mau
faaueraa a te Atua, e ma te haapii ia

vetahi ê i Ta'na parau hanahana.

Eiaha outou e haafaufaa ore i te
taime no outou ia riro ei misionare a
haere noa ai outou i te haapiiiraa. E
matahia to outou hi'oraa ei Feia Mo'a i
te Mau Mahana Hopea Nei, e hiopo'ahia
e e pee-roa-hia i te rahiraa o te taima.

E te mau taea'e, noa'tu to outou
faito matahiti, noa'tu to outou oraraa,
te pii nei au ia outou ia **faanaho i to
outou oraraa ma te hoê fâ.**

I teie nei, te toru o te faahitiraa
parau : **E haapii atu i te parau mau
ma te iteraa papû.**

A haapa'o i te a'o a te aposetolo
Petero, tei parau e, « Ia vai ineine â
outou ia parau atu i te taata'toa ia
ui mai ia outou i te ti'aturi i roto ia
outou na ».⁵ A faateitei i to outou reo
e a faaite papû no te natura mau o te

Atuaraa. A faaite atu i to outou iteraa papû no ni'a i te Buka a Moromona. A faatae atu i te mau parau mau hana-hana e te nehenehe e vai ra i roto i te faanahoraa o te faaoraraa.

I to'u taviniraa ei peresideni misioni i te fenua Canada, ua hau i te 50 matahiti i teie nei, ua maere rahi roa te hoê misionare i te aano o te oire no Toronto, inaha no roto mai oia i te hoê oire iti, e oire faaapu. E mea na'ina'i oia, to'na râ iteraa papû te mea rahi roa. Aita i maoro i muri mai to'na taeraa mai, raua to'na hoa misionare, ua pii raua i te fare no Elmer Pollard i Oshawa, i Ontario, i Canada. No to'na aroha i teie na taure'are'a, e vero hiona ho'i e te haere ra raua e patoto i tera e tera fare, ua farii o Pollard tane i na misionare ia tomo mai i roto i to'na fare. Ua hohora raua ia'na i ta ratou poro'i. Aita oia i farii a'e i te varua. E ma'iri a'era te taime, ua ani oia ia raua ia faaru'e i to'na fare ma te ore e ho'i mai faahou. Ta'na mau parau i na taea'e misionare ra, a reva ai raua mai te muaraa o te fare ra, mai te huru ra te hoê faaooraa : « Eita e ti'a ia orua

e parau e, ua ti'aturi orua e peropheta na te Atua o Iosepha Semita ! »

Piri atura te opani. Haere atura na misionare i to raua tere. Paraparau mai nei teie tamaiti faaapu i to'na hoa : « E Elder, aita taua i pahono ia Pollard tane. Ua parau mai oia e, aita taua e ti'aturi ra e peropheta mau o Iosepha Semita. E ho'i ana'e taua e faaite atu i to tatou iteraa papû ia'na ». Ua tapitapi na mua te mana'o o te misionare maoro a'e, e i te pae hopea, ua farii oia e haere na muri i to'na hoa. Ua tupa'ipa'i noa to raua aau i te taiâ a haafatata noa ai raua i te uputa tei opanihia i ni'a ia raua. Ua patoto, ua hi'o mata e mata ia Pollard tane, e ere te ahoaho iti rahi, ei reira, ma te mana tei mahuti mai na roto i te Varua mai, ua parau to tatou misionare apî : « E Pollard tane, ua parau mai oe e, aita maua i ti'aturi e, e peropheta na te Atua o Iosepha Semita. Te faaite papû nei au ia oe e, e peropheta mau o Iosepha. Ua iriti mau oia i te Buka a Moromona. Ua ite mau oia i te Atua te Metua e ia Iesu te Tamaiti. Ua ite au i te reira ».

Te tahi tau i muri iho, teie o Pollard tane, o te taea'e Pollard i teie nei, ua ti'a i roto i te hoê amuiraa na te autahu'araa ma te faaite e, « I tera ra pô, aita i topa te taoto. I vai noa na i roto i to'u tari'a i te mau parau, 'E peropheta Iosepha Semita na te Atua. Ua ite au i te reira. Ua ite au i te reira. Ua ite au i te reira'. Te mahana no muri mai, ua taniuniu vau i na misionare ma te ani ia raua ia ho'i mai. No ta raua poro'i, apitihia e to raua iteraa papû, ua tau roa to'u oraraa e te oraraa o to'u utua-fare ». E te mau taea'e, a **haapii atu i te parau mau ma te iteraa papû.**

Te tuhaa hopea o ta tatou faahitiraa parau, oia ho'i, **e tavini i te Fatu ma te here.** Aita to te here e mono. Te mau misionare manuia, ua here ratou i to ratou hoa, to ratou mau ti'a faatere misioni, e te mau taata faufaa rahi ta ratou e haapii. I roto i te tuhaa maha no Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau, ua faati'a te Fatu i te mau titauraa no te mau rave ohipa i roto i te taviniraa. E hi'o noa tatou te tahi mau irava :

« No reira, o outou o te haamata i te rave i te ohipa a te Atua, a mata na

outou i te taviniraa ia'na ma to aau atoa, ma to puai, to mana'o e ma to itoitou ho'i, ia ti'a parau-ti'a mai outou i mua i te aro o te Atua ia tae i te mahana hopea ra...

« E na te faaroo, te ti'aturi, te aroha e te here, ma te mata rotahi i te hana-hana o te Atua, e faaineine ia'na no te ohipa.

« A haamana'o noa i te faaroo, te viivii ore, te ite, te hitahita ore, te faa-oromai, te aroha taea'e, te huru paieti, te aau aroha, te haehaa i te aau, e te itoitou ».⁶

E mea maitai ia ui outou ia outou iho, outou e faaroo mai nei i to'u reo, i te uiraa, « I teie mahana, ua maraa anei to'u faaroo, to'u viivii ore, to'u ite, to'u huru paieti e to'u here ? »

I roto i ta outou mau pûpûraa rahi ia outou iho i te fare e na rapae mai, e riro paha te mau varua ua tauturu atu outou ia faaora, tera mau ta outou i here rahi roa a'e.

A rave rahi matahiti i teie nei, na hoa rahi no'u tei haere mai i to'u piha toro'a, o Craig Sudbury e to'na metua vahine, o Pearl, te faaineine ra o Craig ia reva'tu no te misioni no Auteraria Melbourne. Are'a o Fred Sudbury, te metua tane o Craig, aita roa ia i tae mai. Piti ahuru ma pae matahiti na mua'tu, ua faaiipoipo te metua vahine o Craig ia Fred, e aita râ to Fred here i te Ekalesia mai to'na, e inaha, e melo ore ho'i.

Ua faaite mai o Craig ia'u i to'na here rahi e to'na here tamau i to'na na metua

na reira atoa to'na tia'i rahi, ia tae mai te rave'a, noa'tu te rave'a, e putapu ai to'na metua tane i te Varua e e matara to'na aau i te evanelia a Iesu Mesia. Ua pure au no te faaûruraa ia faatupuhia taua hiaai ra. Teie te faaûruraa i tae mai, e ua na ô vau ia Craig, « A tavini i te Fatu ma to aau atoa. A haapa'o i ta oe piiraa mo'a. I te hepetoma atoa, a papa'i i te hoê rata i to oe na metua, e te tahi mau taime, a papa'i taa ê i to oe metua tane, e a faaite ia'na i to oe here ia'na, e a parau ia'na i to oe maururu ia riro ei tamaiti na'na ». Ua haamau-ruru oia ia'u, e ua faaru'e raua to'na metua vahine i te piha toro'a.

Aita vau i farerei faahou i te metua vahine o Craig, 18 ava'e, e ua haere mai i to'u piha toro'a, e ma te te roimata, ua parau mai oia, « Fatata roa e piti matahiti ua faaru'e mai o Craig no ta'na misioni. Aita roa oia i ma'iri i te papa'i mai i te hoê rata ia matou i te hepetoma tata'itahi. Aita i maoro a'enei, ua ti'a o Fred, ta'u tane, no te taime matamua i roto i te hoê pureraa haapaeraa maa, ua maere roa vau e ua hitimahuta pauroa te feia i reira, e ua parau mai e, ua rave oia i te faaotiraa ia riro mai ei melo no te Ekalesia. Ua faaite mai oia e, e haere atu maua i Auteraria no te farerei ia Craig i te hopea o ta'na misioni, ia riro mai o Fred te bapetizoraa hopea a Craig ei misionare rave tamau ».

Aita e te'ote'oraa rahi a'e no Craig Sudbury, i te atea i Auteraria,

ua tauturu oia i to'na metua tane ia pou mai i roto i te pape i te hohonu o to'na tauupu e, ma te faati'a taea i te rima atou i ni'a, ua parau oia na parau mo'a ra : « E Frederick Charles Sudbury, no te mana i tuuhia mai ia'u e Iesu Mesia, te bapetizo nei au ia oe i te i'oa o te Metua, e no te Tamaiti, e no te Varua Maitai ».

Ua noaa te re i te here. **A tavini i te Fatu ma te here.**

E te mau taea'e, ia rohi tatou tata'itahi no te **tuatapapa i te mau papa'iraa mo'a ma te itoitou, no te faanaho i to tatou oraraa ma te hoê fâ, no te haapii atu i te parau mau ma te iteraa papû, e no te tavini i te Fatu ma te here.**

Na te tia'i mamoe maitai roa o to ta-tou mau varua, te misionare i faaora i te taata nei, i horo'a mai i Ta'na parau haapapûraa :

« E mai te mea e hope to orua pue mahana i te pororaa i te parau tatara-hapa i teie nei mau taata, e ia arata'i mai orua, i te hoe noa a'e varua taata ia'u nei, aue ho'i to orua oaoa rahi i piha'i iho ia'na i roto i te basileia o to'u Metua !

« E i teie nei, mai te mea ua rahi to orua oaoa i te varua taata hoê a'e o tei arata'ihia mai e orua ia'u nei i roto i te basileia o to'u Metua, eaha'tura â ia te huru o to orua oaoa rahi ia rahi noa'tu â ta orua varua taata e arata'i mai ia'u nei ! »⁷

No'na i parau i teie mau parau, te faaite nei au i to'u iteraa papû : O Oia te Tamaiti a te Atua, to tatou Taraehara e to tatou Faaora.

Te pure nei au ia pahono tatou i Ta'na titauroa mărû, « E pee mai oe ia'u ».⁸ Na roto i To'na i'oa mo'a—oia ho'i te i'oa o Iesu Mesia, te Fatu—amene. ■

TE MAU NOTA

1. « A Haere Mai Outou, E te Mau Tamaroa », *Te mau himene*, n°197.
2. Mataio 28:19–20.
3. *Te Mau Haapiiraa a te Mau Peresideni o te Ekalesia : Iosepha Semita* (2007), 373.
4. Alama 17:2–3.
5. 1 Petero 3:15.
6. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 4:2, 5–6.
7. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 18:15–16.
8. Ioane 21:22.

Na te Peresideni Dieter F. Uchtdorf

Tauturu Piti i roto i te Peresideniraa Matamua

Te ti'aturiraa i te maramarama o te Atua

Mai te mea e, e imi tatou i te rave'a no te faarahi i to tatou here i te Atua e e faaitoito ia here i to tatou taata tupu, e haati mai te maramarama o te evanelia ia tatou ma te faateitei ia tatou.

Te uputa e tae atu ai i te maramarama

I roto i ta'u piha ohiparaa, te vai ra hoê hoho'a peni au-roa-hia e au, tei parauhia, *Te uputa e tae atu ai i te maramarama*. Na te hoê hoa to'u i hamani i te reira, o Johan Benthin to'na i'oa, e taata peni no Danemaka, tei riro na ei peresideni tii matamua i Copenhagen, i Danemaka.

Te faaite ra teie hoho'a i te hoê piha pouri e te hoê uputa mahiti noa, na reira mai ho'i te maramarama i te hiti mai. Ta'u vahi au i teie hoho'a, te maramarama ia e tomo maira na roto i te uputa, inaha, aita te reira e turama ra i te piha taatoa—te vahi noa râ i mua i te uputa.

I to'u feruriraa, te pouri e te maramarama i roto i teie hoho'a peni, e au ia i te oraraa nei. Te hoê tufaa o to tatou oraraa tahuti nei, o te mana'o-raa ia i te tahi taime e, mai te huru ra e, te haatihia nei tatou i te pouri. Ua mo'e paha te hoê taata tei herehia e tatou ; ua hahi ê paha te tahi tamarii ; ua farii paha tatou i te hoê hi'opo'araa fifi a te taote ; te fifi ra paha tatou i te vahi ohiparaa, e te teimaha nei paha

tatou i te mana'o tapitapi e aore râ, i te mäta'u ; e aore râ, te feruri nei paha tatou e, o tatou ana'e, e aore râ, aita tatou e herehia mai nei.

Tera râ, noa'tu e, aita tatou e taa faahou ra e, nahea tatou i roto i to tatou nei oararaa, ua fafau mai te Atua e horo'a mai Oia i te ti'aturiraa o To'na maramarama—ua fafau mai Oia e, e turama oia i te e'a i mua ia tatou, e e faaite mai Oia i te e'a e matara ai tatou i rapae i te pouri.

Te piha tei i te pouri

Te hinaaro nei au e faatia'tu ia outou i te parau no te hoê vahine tei paari i roto i te hoê piha tei i te pouri—e pii au ia'na e, o Jane.

Mai te toruraa o to'na matahiti, ua taparahi-noa-hia oia, ua tau'a-ore-hia e ua rave-ino-noa-hia. Ua haamäta'u-hia e ua faaoöhia. E ti'a mai oia i te mau po'ipo'i atoa ma te ite ore e, e ora anei oia e tae roa'tu i te mahana no ananahi. Te feia tei titauhia ia paruru ia'na, o te feia ia tei haamani ino ia'na e aore râ, tei faati'a ia tamau noa te hamani-ino-raa.

No te paruru ia'na iho, ua haapii o Jane ia faaea i te feruri. Aita ta'na e rave'a no te faaora ia'na iho, no reira, ua haapaari oia ia'na i mua i te mau ino ta'na i farerei. Aita e maramarama i roto i to'na ao, no reira, ua farii oia i te pouri. I roto i to'na ahoaho rahi e tae noa mai na roto i te roaraa tau ta'na i ora i roto i te ino, ua farii oia e, e nehenehe i te mau huru taime atoa e riro ei taime hopea no'na.

I te ahuru ma va'u o to'na matahiti, ua itehia ia Jane te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei. Ua puta roa i roto i to'na aau te oaoa e te ti'aturiraa o te evanelia i faaho'ihia mai, e ua farii oia i te aniraa ia bapetizohia oia. No te taime matamua, ua tomo te maramarama i roto i to'na oraraa, e ua ite a'era oia i te hoê e'a maramarama i mua ia'na. Ua faaru'e atu oia i te pouri o to'na ao e ua faaoti e haere i te haapiiraa i te atea ê roa i to'na taata hamani ino. I te pae hopea ua ite oia e, ua ti'amâ oia i te hoê oraraa pouri e te ino—ua ti'amâ no te fana'o i te hau maitai e te faaoraraa semeio a te Faaora.

Tera râ, e rave rahi matahiti i muri mai, i muri a'e i te poheraa to'na taata hamani ino, ua faaaehuehu faahou te mau ohipa ri'ari'a o to'na apîraa ia Jane. Fatata te oto rahi e te riri i te haamou i te maramarama maere tei itehia ia'na i roto i te evanelia. Ua ite a'era oia e, mai te mea e, e vaiho oia i taua pouri ra ia amu ia'na, ua upooti'a ia to'na taata hamani ino.

Ua titau a'era oia i te parau faaitoito e i te tauturu a te taote e ua haamata a'era i te ite e, te e'a maitai a'e no'na no te faaoraraa, o te iteraa ia e te fariiraa e, te vai nei te pouri—eiaha râ e faatumu te mana'o i ni'a i te reira. No te mea, mai ta'na i ite i teie nei, te vai atoa nei te maramarama—ta'na ia i ma'iti i reira oia e faatumu ai i to'na mana'o.

No to'na oraraa pouri i tahito ra, e mea ohie roa no Jane ia faatupu i te mana'o tahoo, te riri, e aore râ, ia riri rahi. Aita râ oia i na reira. Ua pato'i oia i te faahemaraa ia haaparare i te pouri na roto i te faatupuraa i te riri u'ana, te haapêpê, e aore râ, te ti'aturi ore i te huru parau ti'a o vetahi ê. Ua

Te mau hui mana faatere o Te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei

TE PERESIDENIRAA MATAMUA

Henry B. Eyring
Tauturu matamua

Thomas S. Monson
Peresideti

Dieter F. Uchtdorf
Tauturu piti

TE PŪPŪ NO TE TINO AHURU MA PITI APOSETOLO

Boyd K. Packer

L. Tom Perry

Russell M. Nelson

Dallin H. Oaks

M. Russell Ballard

Richard G. Scott

Robert D. Hales

Jeffrey R. Holland

David A. Bednar

Quentin L. Cook

D. Todd Christofferson

Neil L. Andersen

TE PERESIDENIRAA NO TE HITU AHURU

Ronald A. Rasband

L. Whitney Clayton

Donald L. Hallstrom

Tod R. Callister

Richard J. Maynes

Craig C. Christensen

Ulisses Soares

TE PŪPŪ MATAMUA NO TE HITU AHURU

(i'a au i te ana'ira'a pi'opao)

Marcos A. Adlakonis

Jose L. Alonso

Carlos H. Amado

Ion S. Ardern

Mervyn B. Arnold

David S. Baxter

Shayne M. Bowen

Craig A. Cardon

Yoon Hwan Choi

Don R. Clarke

Carl B. Cook

Lawrence E. Corbridge

Claudio R. M. Costa

Leonard R. Curtis Jr.

Benjamin De Hoyos

John B. Dickson

Edward Dube

Kevin R. Duncan

Larry J. Echo Hawk

Stanley G. Ellis

David F. Evans

Enrique R. Fabella

Eduardo Gavaret

Robert C. Gay

Carlos A. Goody

Christofal Golden Jr.

Gerri W. Gong

Walter F. Gonzalez

C. Scott Grow

James J. Hamula

Daniel L. Johnson

Paul V. Johnson

Patrick Keaton

Paul E. Koelliker

Erich W. Kopschke

Marcus B. Nash

S. Gifford Nielsen

Brent H. Nielson

Allan F. Packer

Kevin W. Pearson

Anthony D. Perkins

Paul B. Pieper

Rafael E. Pino

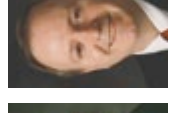
Bruce D. Porter

Dale G. Reiland

Michael T. Ringwood

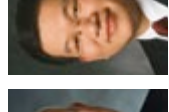
Lynn G. Robbins

Joseph W. Sitari

Steven E. Snow

Michael John U. Teh

Wilford W. Andersen

Koichi Aoyagi

Randall K. Bennett

Bruce A. Carlson

J. Devin Cornish

Timothy J. Dyches

Bradley D. Foster

Randy D. Funk

O. Vincent Haleck

Kevin S. Hamilton

Larry R. Lawrence

Per G. Malm

James B. Martino

Jaro Mazzagari

Adrian Ochoa

Kent F. Richards

Gregory A. Schwitzer

Terence M. Vinson

Kent D. Watson

Larry Y. Wilson

TE EPISEKOPORAA FAATERE RAHI

Gérald Cussé
Tauturu matamua

Gary E. Stevenson
Episekopo Faatere Rahi

Dean M. Davies
Tauturu piti

W. Craig Zwick

Juan A. Urceta

Armijo Valenzuela

Francisco J. Vinas

William R. Walker

F. Michael Watson

Scott D. Whiting

Kazuhiko Yamashita

Jorge E. Zaballo

Ua haaputupu mai te feia mo'a i te mau mahana hopea nei na te ao atoa nei no te 183raa o te Amuiraa Rahi Matahiti. Te mau hoho'a, e pee i te ohuraa o te uati, haamata na ni'a mai i te pae aui, te mau melo o te Ekalesia e te mau misionare i Guayaquil, Equateur ; i Pretoria, Afirita apatoa ; i Santiago, Tireni ; i Copenhagen, Tanemateta ; i New York City, New York, Hau Amui no Marite ; i Brasilia, Paratiria e i Edinburgh, Ekotia.

tape'a maite oia i te ti'aturiraa e, e ora oia na roto i te tauturu a te Atua. Ua ma'iti oia ia faaite i te maramarama e ia faatumu i to'na oraraa i ni'a i te tautururaa ia vetahi ê. Na taua faaotiraa ra i tauturu ia'na ia vaiiho i te mau mea tahito i muri, e ia taahi i roto i te hoê ananahi hanahana e te teatea.

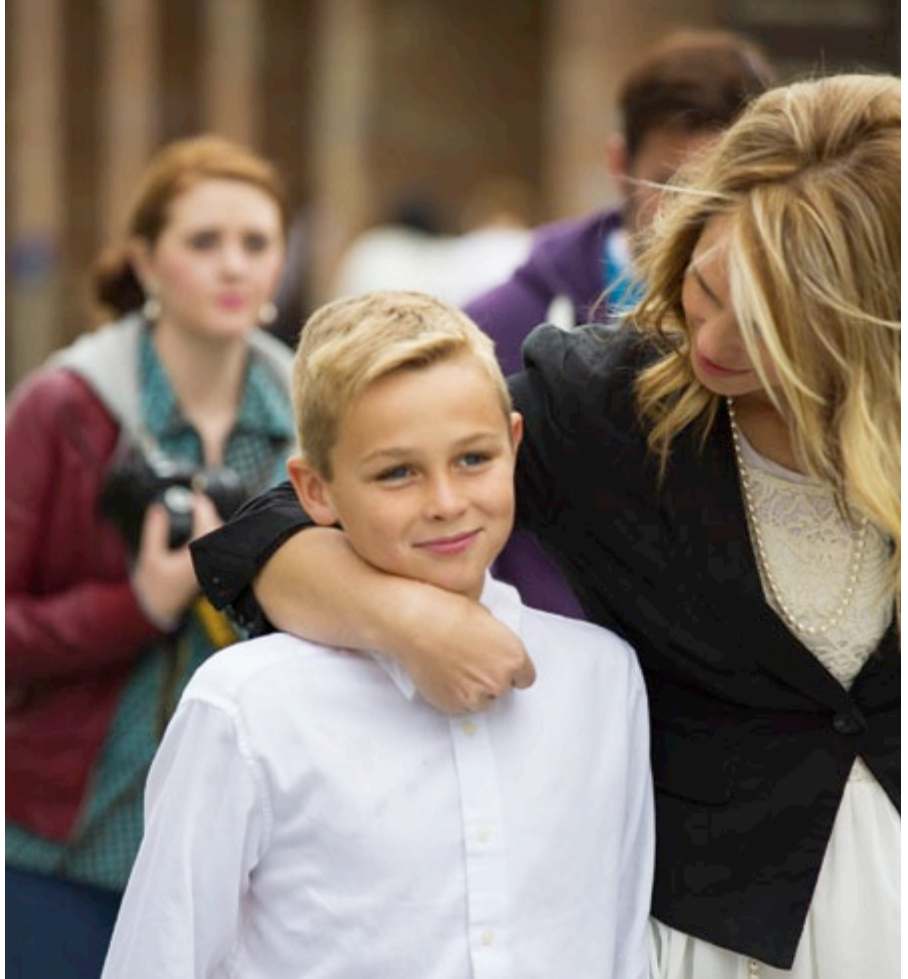
Ua riro mai oia ei orometua haapii, e i teie mahana, rave rahi matahiti i muri mai, ua faaûru to'na here i te oraraa o te mau tamarii e rave rahi hanere, ma te tauturu ia ratou ia ite e, e maitai to roto ia ratou, e mea faufaa ratou. Ua riro mai oia ei paruru rohirohi ore no tei ati, no tei hamani-ino-hia, e no tei paruparu i te mana'o. Te patu nei oia, te faaitoito nei, e te faaûru nei i te mau taata atoa ati a'e ia'na.

Ua haapii mai o Jane e, e tae mai te ora mai te mea e, e faateatea ê tatou i te pouri, e ia haere i roto i te ti'aturiraa i te hoê maramarama anaana a'e. Na roto i to'na faaohiparaa i te faaroo, te ti'aturiraa e te aroha i roto i to'na oraraa, ua tau i oia i to'na iho oraraa, e ere râ i te reira ana'e, ua haamaitai atoa oia i te oraraa o vetahi ê e rave rahi.

Te ati atu nei te maramarama i te maramarama

Te vai nei paha te tahi pae i rotopu ia outou o te feruri nei e, te rahi noa'tura te pouri i ni'a ia outou. Te teimaha nei paha outou i te pe'ape'a, i te mäta'u, e aore râ, i te mana'o tapi-tapi. Ei ia outou na e ia tatou paatoa nei, te faahiti faahou nei au i te hoê parau mau nehenehe e te papû maitai : E maramarama mau to te Atua. E roaa te reira i te mau taata atoa ! Na te reira e horo'a i te ora i te mau mea'toa.¹ E mana to'na no te tamârû i te mau iui o te puta hohonu roa a'e. E nehenehe te reira e riro ei raau faora no tei vai otahi noa, e no te ma'i o to tatou varua. E nehenehe e haamata i te horo'a mai ia tatou i te ti'aturiraa maramarama a'e, noa'tu te oto rahi. E nehenehe e turama i te e'a i mua ia tatou e e arata'i ia tatou na roto i te pô pouri roa a'e e tae atu ai i roto i te fafauaraa o te hoê po'ipo'i apî.

Teie mau « te Varua o Iesu Mesia », na'na e horo'a « i te maramarama i te mau taata atoa o te tae mai i roto i te ao nei ».²

Are'a râ, e mea varavara te maramarama i te tae mai i ni'a i te feia e parahi noa i roto i te pouri, tia'i noa ai ia pata te hoê taata i te mori. E titauhia te faaroo no te araara i te mata i ni'a i te maramarama o te Mesia. Eita te maramarama pae varua e itehia i te mata tino nei. Na Iesu Mesia iho i haapii mai e, « O vau nei te maramarama o te anaana mai nei i roto i te pouri, e aita ho'i te pouri e ite mai nei ».³ No te mea, « E ore râ te taata e haapa'o i ta te tino ra, e farii mai i ta te varua o te Atua ra : e mea maamaa ia ia'na : e ore ho'i oia e ite i te reira, no te mea, i imihia te reira e te varua ».⁴

No reira, nahea tatou i te araara i to tatou mata i ni'a i te ti'aturiraa i te maramarama o te Atua ?

A tahi, haamata i te vahi tei reira outou.

E ere anei e mea nehenehe ia ite e, aita e titauhia ia tatou ia maitai roa no te farii i te mau haamaitairaa e te mau horo'a a to tatou Metua i te Ao ra ? Aita e titauhia ia tia'i ia maitai roa tatou ei reira e taahi ai i ni'a i te reni tapae-araa no te farii i te mau haamaitairaa a

te Atua. E haamata te ra'i i te matara e te mau haamaitairaa o te ra'i i te ma'iri mai i ni'a ia tatou, i te taime mau a rave ai tatou i te taahiraa matamua no te imi i te maramarama.

Te vahi maitai roa no te haamata, o te vahi mau ia tei reira outou i teie nei. Aita e hi'oraa e, eaha to outou faito ino i ta outou feruriraa, e aore râ, eaha to outou atearaa i muri ia vetahi ê i ta outou mana'oraa. I te taime mau a haamata ai outou i te imi i to outou Metua i te Ao ra, i taua taime mau ra, e haamata ai te ti'aturiraa o To'na maramarama i te faaara, i te faaora e i te faahanahana i to outou varua.⁵ Eita paha te pouri e ore oiioi, tera râ, e tae papû mai te maramarama, mai te pô e pee ê no te vaiiho i te po'ipo'i ia hiti mai.

A piti, a faafariu i to outou aau i ni'a i te Fatu.

A faateitei i to outou varua i roto i te pure e a faaite i to outou mana'o i to outou Metua i te Ao ra. A faaite i te mau mea aita outou i haapa'o. A faaite i te mau mana'o hohonu o to outou aau, e a faaite i to outou maururu. A faaite ia'na i te mau tamataraa ta

outou e farerei nei. A taparu Ia'na na roto i te i'oa o te Mesia i te puai e i te patururaa. A ani ia iritihia to outou tari'a, ia faaroo outou i To'na reo. A ani ia iritihia to outou mata, ia ite ho'i outou i To'na maramarama.

A toru, a haere i roto i te maramarama.

Ua ite to outou Metua i te Ao ra e, e rave outou i te hape. Ua ite oia e, e hi'a outou—peneia'e e rave rahi taime. E oto Oia no te reira, tera râ, ua here Oia ia outou. Aita oia e hinaaro ia haamou i to outou varua. Te hinaaro nei râ Oia ia ti'a outou i ni'a e ia riro mai outou i te taata i faataahia ia riro mai outou.

O te reira te tumu i tonono mai ai Oia i Ta'na Tamaiti i ni'a i te fenua nei no te turama i te e'a e no te faaite ia tatou e nahea ia haere na roto i te mau turoriraa ma te pe'a'ape'a ore. Ua horo'a mai Oia i te evanelia no te haapii mai i te haerea o te pipi. Te haapii nei te reira ia tatou i te mau mea e ti'a ia ite mai tatou, te mea e ti'a ia rave mai tatou e te mea e ti'a ia riro mai tatou no te haere atu na roto i To'na maramarama, ma te pee i te mau taahiraa avae o Ta'na Tamaiti Here, to tatou Faaora.

E re te pouri i te maramarama

Oia mau, e rave tatou i te hape.

Oia, e paruparu tatou.

Tera râ, mai te mea e, e imi tatou i te rave'a no te faarahi i to tatou here i te Atua e e faaitoito ia here i to tatou taata tupu, e haati mai te maramarama o te evanelia ia tatou ma te faateitei ia tatou. E mo'e ê te pouri, no te mea, eita te reira e vai i mua i te maramarama. Ia haafatata ana'e tatou i te Atua, e haafatata mai Oia ia tatou.⁶ E i tera mahana e tera mahana, e tupu i te rahi te ti'aturiraa i te maramarama o te Atua i roto ia tatou, « e e tupu te maramarama i te anaanaraa e tae noa'tu i te mahana mau ra ».⁷

O outou atoa e feruri nei e, te haere nei outou i roto i te pouri, te ani manihini atu nei au ia outou ia ti'aturi i teie fafauraa papû i parauhia mai e te Faaora o te taata nei : « O vau te maramarama o teie nei ao, o te pee mai ia'u ra, e ore ia e haere noa i te pouri, e maramarama ora ia to'na ».⁸

Hoê maramarama i Afirita

E rave rahi matahiti i ma'iri a'enei, ua tupu te hoê ohipa faahiahia roa i ni'a ia maua ta'u vahine o Harriet e ua ite maua i te tupuraa o teie parau tohu. Tei te fenua Afirita Tooa o te râ maua, te hoê tuhaa nehenehe roa teie o te ao nei, tei reira te Ekalesia te tupuraa i te rahi, e e mea oaoa te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei. Tera râ, e mea rahi atoa te mau fifi i Afirita Tooa o te râ. Ua oto roa vau i te iteraa i te vëvë i reira. E mea rahi te taata ohipa ore i roto i te mau oire, e e mea fifi no te mau utuafare no te imi i te mau mahana atoa i te ora e i te parururaa. Ua oto roa to'u aau i te iteraa e, e rave rahi o to tatou mau melo maitai o te Ekalesia e ora nei i roto i te vëvë rahi. Ua haapii atoa mai râ vau e, te tauturu nei teie mau melo maitai i te tahi e te tahi ia mâmâ mai te mau hopoi'a teimaha.

Ua tae atura maua i te hoê o ta tatou mau fare pureraa i piha'i iho i te hoê oire rahi. E ere te hoê nunaa taata teimaha e tei roohia i te pouri ta maua i ite atu, ua ite atu râ maua i te hoê nunaa taata oaoa, tei î i te maramarama ! Ua putapu to maua aau i te iteraa i te oaoa i roto ia ratou no te evanelia, e ua faateitei te reira i to maua varua.

Te here ta ratou i faaite mai ia maua, ua faahaehaa te reira ia maua.

Te haamana'o ra vau i to'u uiuiraa ia'u iho e, te vai ra anei te hoê nunaa taata oaoa atu i teie i ni'a i te tino o teie nei paraneta. Noa'tu e, ua haatihia teie Feia mo'a here i te mau fifi e te mau tamataraa, ua î râ ratou i te maramarama !

Ua haamata te pureraa, e ua haamata vau i te paraparau. Aita i maoro, ua pohe te uira i roto i te fare pure, e ua vai matou i roto i te pouri rahi.

No te tahi maa taime iti, aita e ti'a ia'u ia ite i te hoê taata i roto i te amuiraa, ua ti'a râ ia'u ia ite e ia feruri i te anaana e te nehenehe o te ata a to tatou Feia Mo'a. Ua au roa vau i te parahiraa i rotopu i teie mau taata faahiahia !

Ua vai noa â te pouri i roto i te fare pureraa, no reira, ua parahi mai au i piha'i iho i to'u hoa faaipoipo e ua ti'a'i ia ama faahou mai te uira. A ti'a'i noa ai matou, ua tupu a'era te hoê ohipa faahiahia mau.

Ua haamata a'era te tahi mau reo i te faaoto i te hoê o te mau himene o te Faaho'i-faahou-raa mai. E i muri iho, ua amui atoa mai te tahi atu mau reo. E te tahi atu â. Aita i maoro, ua faarohia i roto i te fare pureraa taatoa te hoê pûpû himene nehenehe e te faahiahia.

Aita teie mau melo o te Ekalesia e titau i te buka himene ; ua ite ratou i te mau parau atoa o te mau himene ta ratou i himene. E ua himene ratou i tera e tera himene ma te hoê puai e te hoê varua tei haaputapu roa i to'u varua.

I te pae hopea, ua ama faahou mai te mori, e ua maramarama faahou te fare pure. Ua hi'o maua o Harriet i te tahi e te tahi, ua rari to maua paparia i te roimata.

I roto i te pouri rahi, ua faa'i teie Feia Mo'a nehenehe e te maere i teie fare pureraa e i to maua varua i te maramarama.

Ua riro mau taua taime ra ei taime nehenehe roa no maua—eita roa e mo'ehia ia maua o Harriet.

A haere mai i te maramarama

Oia mau, i tera taime e tera taime, e roahia paha, e aore râ, e puohuhia

paha to tatou oraraa i te pouri. I te tahi taime mai te mea ra e, e mea teimaha, e mea faataupupu, e e mea ri'ari'a te pouri e haati nei ia tatou

Te oto nei to'u aau no te mau pe'ape'a e rave rahi ta te tahi pae o outou e farerei nei, no te mau iui o te vai-otahi-raa e no te mātā'u teimaha o ta outou paha e farerei nei.

Tera rā, te faaite papū nei au e, tei roto to tatou ti'aturiraa ora i te Mesia ia Iesu ! Oia te uputa parau ti'a mau e te mana e tae atu ai i te maramarama o te Atua ra.

Te faaite papū nei au e, eita te pouri e upooti'a i mua i te Mesia. Eita te pouri e haru i te re i ni'a i te maramarama o te Mesia.

Te faaite papū nei au e, eita te pouri e vai i mua i te maramarama anaana o te Tamaiti a te Atua ora !

Te ani manihini nei au ia outou ia iriti i to outou aau Ia'na ra. A imi Ia'na na roto i te haapiiraa e te pure. A haere mai i roto i Ta'na Ekalesia, oia ho'i Te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei. A haapii i To'na parau e i Ta'na evanelia, a rohi itoito, a tauturu te tahi i te tahi, e a tavini i te Atua ma te oaoa rahi.

E te mau taea'e e te mau tuahine, i muri a'e i te hoê pô pouri rahi, e arata'i te Faaora o te ao nei ia outou i roto i te hoê po'ipo'i hiti mārū noa, e te nehenehe e te anaana, o te hiti papū mai i roto ia outou.

Mai te mea e, e haere outou i roto i te ti'aturiraa i te maramarama o te Atua, e itehia ia ia outou te aroha, te here e te maitai o te hoê Metua here i te Ao ra, « aita roa e pouri o roto ia'na ».⁹ Te faaite papū nei au i te reira na roto i te i'oa mo'a o Iesu Mesia ra, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 88:11-13.
2. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 84:45-46.
3. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 6:21.
4. 1 Korinetia 2:14.
5. Hi'o Alama 34:31.
6. Hi'o Iakobo 4:8; Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 88:63.
7. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 50:24.
8. Ioane 8:12.
9. 1 Ioane 1:5.

Na Elder Neil L. Andersen

No te Pūpū no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo

E semeio mau te reira

Mai te mea e ere outou i te misionare rave tamau ma te tareta i'oa i ni'a i to outou ahu, teie ia te taime no outou no te peni i te reira i ni'a i to outou aau—peni mai ta Paulo i parau, « aita rā i papa'ihia i te inita, na te Varua rā o te Atua ora ra ».

Ua apāpā noa te parau no te mau semeio i roto i te oraraa tahuti o Iesu Mesia : te paratenia metua vahine, te feti'a apî, te mau melahi tei fa i te mau tia'i mamōê, te mata po tei ite faahou, te pirio'i tei haere faahou, te mau melahi i Getesemane e i te menema, e te rahi roa a'e o te mau semeio atoa—To'na Ti'a-faahou-raa hanahana.

Ua nehenehe anei ta outou e feruri i te ohipa i tupu, na aposetolo ahuru ma hoê i ni'a i te mou'a fatata ia Galilea, e ua haere mai ia ratou ra te Fatu tei ti'a faahou mai ma te parau e, « E teie nei, e haere outou e faa riro i te mau fenua-toa ei pīpī, a bapetizo atu ai ia ratou i roto i te i'oa o te Metua, e no te Tamaiti, e no te Varua Maitai ».¹ « E haere outou e ati noa'e te mau fenua'toa, e faa ite haere i te evanelia i te taata'toa ».²

« Te mau fenua'toa » ? « E ati noa'e te mau fenua'toa » ? « I te taata'toa » ? E roaa anei ia rave ? Noa'tu â ua faahau Iesu i to ratou mana'o, ua ui maere paha ratou ia ratou iho, e tae mai ihoa anei te mau semeio a haaparare ai ratou i te evanelia.³

Ua upooti'a te faaroo i ni'a i te feaa, e ua faateitei o Petero i to'na reo ma te parau e :

« E te mau Ati Iuda nei, e te feia'toa e parahi i Iesusalemā nei... a faaroo

mai na outou i ta'u nei parau :

« O Iesu no Nazareta... i noaa'i ia outou, faa satauro ihora, e taparhi pohe roa'tura i te rima o te haapa'o ore ra...

« O taua Iesu nei â ta te Atua i faa ti'a a'enei i ni'a, [e] o matou atoa nei ho'i te ite ».⁴

Aita e nehenehe e parau, e maniiiraa varua rahi i taua mahana ra, e 3 000 varua tei bapetizohia. Mai fafauhia na Iesu, ua pee te mau tapa'o e te mau semeio i te faaroo o tei ti'aturi.

I te faati'a-faahou-raa-hia mai te Ekalesia a Iesu Mesia i ni'a i te fenua nei a 183 matahiti i teie nei, ua poro'i te Fatu i Ta'na pūpū pīpī iti ia tavevo i Ta'na mau parau i faahitihia a rave rahi tenetere na mua'tu : « E riro te mau taata atoa i te faaroo i te reo faa-ara ».⁵ « No te mea, oia ia, ia reva atu te pororaa... i te ao paatoa nei e ti'a'i, e e tae noa'tu ho'i i te mau tufaa atea roa'tu no te fenua ra ».⁶

« Te mau taata atoa » ? « I te ao paatoa nei » ? « I te mau tufaa atea roa'tu no te fenua ra » ? E roaa anei ia rave ?

Ua faahau te Faaora i te mana'o o To'na Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei,⁷ e teie rā, ua nehenehe anei ta ratou ia ite i te aano e te hopea o teie ohipa maere ? Ua ui maere ihoa paha ratou, e tae mai ihoa anei te

mau semeio a haaparare ai ratou i te evanelia.

Faahou â, ua upooti'a te faaroo i ni'a i te feaa, e tauasini e tauasini tei bapetizohia. I te fenua Peretane, ua ite mai o Elder Wilford Woodruff i te hoê amuiraa taatoa e tia'i ra i to'na taeraa mai. Ua pou te Varua o te Fatu i ni'a ia ratou, e ua bapetizo oia 45 orometua e e rave rahi hanere melo i te roaraa o te ava'e matamua oia i te fare faaapu a Benbow.⁸

Aita to tatou anotau i taa ê roa. I to maua Elder David A. Bednar taviniraa ei misionare, fatata a 40 matahiti i teie nei (e e haapapû atu vau ia outou e, e ere maua te misionare paari roa a'e e parahi nei i roto i te parahiraa uteute), 16 000 tiahapa misionare i tera ra tau. Mai ta te peresideni Thomas S. Monson i faaite inanahi ra, i teie nei, ua 65 000 roa—hau atu i tei itehia a'enei. I tera ra tau, e 562 tîti. I teie mahana, ua hau i te 3 000. I tera ra tau, ta tatou mau paroisa e mau amaa, tei ni'a ia e 59 fenua. I teie mahana, e amuiraa ta tatou i roto e 189 i ni'a na 224 fenua e tuhaa fenua na te ao atoa nei. Ua iti tatou i te pae o te numera, mai tohuhia e Nephi.⁹ Tapiri râ i te reira, te ite mata nei outou e o vau atoa nei i te mau parau tohu a Daniela : te « ofai aita... e rima... [te faa'i ra i] te ao atoa nei ».¹⁰

E anotau faahiahia teie no te mau semeio. A ono ava'e i teie nei, ua faaite te peresideni Monson i te tauraa o te matahiti no te feia apî tamaroa e te feia apî tamahine e hiaai ra e tavini i te hoê misioni, e ua manii mau ihoa te varua. Ua upooti'a te faaroo i ni'a i te feaa, e ua ti'a mai te feia apî tamaroa e tamahine. I te mahana maha i muri noa mai i te amuiraa rahi, ua faataahia vau no te rave i te tonoraa misionare i mua i te Peresideniraa Matamua. Ua maere roa vau i te iteraa i te pu'e parau a te mau tamaroa 18 matahiti e te mau tamahine 19 matahiti, e ua faatano a'ena ratou i ta ratou mau opuaraa, ua haere e farerei i te taote, ua farerei i te episekopo e i te peresideni tîti e ua hapono i ta ratou pu'e parau misioni—e pae noa mahana ua oti. E rave rahi tauasini i teie nei tei amui atoa mai. E semeio mau te reira.

Ua mauruuru matou no te faaroo itoitou rahi o to tatou mau tuahine, no

te numera rahi o te mau misionare na te mau fenua na te ara mai, e te maraaraa o te numera o te taata faaipoipo ua ineine no te tavini. Pae ahuru ma va'u misioni apî tei faaitehia, e aua'e maoti, ua itehia mai te hoê pû haapii-piiraa misionare apî i Mexico City no te apiti i tera i Provo tei î roa ino.

Ua parau te peresideni Thomas S. Monson e : « Te faaohipa nei tatou ma te mana'o paari i te mana o te Faaora... 'E teie nei, e haere outou e faariro i te mau fenua atoa ei pipi, a bapetizo atu ai ia ratou i roto i te i'oa o te Metua, e no te Tamaiti, e no te Varua Maitai' ».¹¹ « E tamau noa teie ohipa rahi... i te haere i mua, ma te tau i ma te haamaitai i te mau oraraa... Aore roa e puai i te ao taatoa nei e nehenehe e tape'a i te ohipa a te Atua ».¹²

Te ite nei tatou i te mau semeio a te Fatu a parare noa ai Ta'na evanelia na te ao atoa nei.

Te mau taea'e e te mau tuahine, a faaûru papû noa ai te Fatu e rave rahi atu â mau misionare ia tavini, te faaara atoa nei Oia i te feruriraa e te iriti roa nei ho'i i te aau o na taata e rave rahi atu â, na taata maitatai e te parau-ti'a, ia farii i Ta'na mau misionare. Ua mâtau a'ena outou ia ratou e aore râ e mâtau mai outou ia ratou. E fetii ratou no outou e te ora nei ratou na piha'i iho i to outou fare. Te haere nei ratou na piha'i iho ia outou na ni'a i te puromu, te parahi ra i piha'i iho ia outou i te haapiiraa, e te farerei nei ia outou i ni'a i te Itenati. O outou atoa te tahi tuhaa faufaa rahi no teie semeio e puhara nei.

Mai te mea e ere outou i te misio-nare rave tamau ma te taretia i'oa i

ni'a i to outou ahu, teie ia te taime no outou no te peni i te reira i ni'a i to outou aau—peni mai ta Paulo i parau, « aita râ i papa'ihia i te inita, na te Varua râ o te Atua ora ra ».¹³ E o outou te mau misionare i faaoti, a imi mai ta outou taretia i'oa tahito. E ore outou e tamau i ni'a ia outou, e tuu râ i te hoê vahi e ite outou. Ua hinaaro te Fatu ia outou ia riro mai ei mauhaa i roto i To'na rima, i teie nei rahi a'e i tei mutaa ra. E tuhaa ta tatou paatoa e nehenehe e hopoi mai i roto i teie semeio.

Te mau melo parau-ti'a atoa o te Ekalesia tei feruri a'enei no ni'a i te rave'a no te faaite atu i te evanelia. Te vai ra e mea ohie na ratou ia faaite i te evanelia, e e haapii rahi mai tatou mai roto mai ia ratou.¹⁴ Te vai ra e taffi nei i te reira ma te uiui e, nahea i te rave maitai a'e, inaha te vai nei te hiaai ia reva ê atu te mana'o faahapa e tae mai i te tahi mau taime.

E riro to tatou hiaai ia faaite i te evanelia i te faatopa ia tatou paatoa i ni'a i to tatou na turi, e ua ti'a roa te reira, no te mea titau-mau-hia te tauturu a te Fatu no tatou.

Ua ani mai te peresideni Monson ia pure tatou no « te mau fenua e ere tatou i te mea puai roa, e i te mau fenua aita tatou e fariihia ia faaite i te evanelia ma te ti'amâ i teie taime ».¹⁵ A taparu papû ai tatou e ma te tahoê i to tatou Metua i te Ao ra, e tamau noa te Fatu i te iriti i te mau uputa faufaa rahi no tatou.

E pure atoa tatou no ta tatou iho mau rave'a ia faaite atu i te evanelia. Ua parau te aposetolo Petero e, « Ia vai ineine â outou ia parau atu i te taata'toa ia ui mai... i te ti'aturi i roto ia outou na ».¹⁶

No te ahuehue¹⁷ e te arepurepu¹⁸ o teie nei ao, aita ihoa e maere e, ua iti roa mai te taata e haere ra i to ratou vahi haamoriraa. Noa'tu â ua rahi te taata ua hinaaro i te haafatata i te Atua e ia maramarama maitai a'e i te tumu o te oraraa, te vai pahono-ore-noa-hia ra ta ratou mau uiraa. E rave rahi ua matara te aau i te parau mau, are'a râ, mai faahoho'ahia mai e te peropheta Amosa, « Mai te tooa o te râ e te hitia o te râ i te horo raa e te hoi raa mai, i te imi raa i te parau a Iehova, e ore roa râ e itea ».¹⁹ Ua ti'a ia outou e tauturu

Ua faaipoipohia i te mahana pae e ua bapetizohia e ta ratou mau tamarii paari i te mahana maa, ua ma'iti teie feia faaipoipo no Mozambique e pee i te Faaora, ia Iesu Mesia.

atu ia pahono i ta ratou mau uiraa. I roto i ta outou mau tauaraa parau i te mahana hoê, ua ti'a ia outou ia faana-nea atu â i to ratou faaroo i te Mesia.²⁰

Ua parau te Faaora : « E faateitei i to outou maramarama, ia anaana'tu i to te ao nei. Inaha, o vau ia te maramarama ta outou e faateitei i ni'a ».²¹

Te fafau nei au ia outou, ia pure outou no te ite mai e, o vai te paraparau atu, e tae mai te mau i'oa e te mau hoho'a mata i roto i to outou feruriraa. E tae mai te mau parau i te taime ti'a ua hinaaro outou ia ratou.²² E matara mai te mau rave'a no outou. E upooti'a te faaroo i ni'a i te feaa, e e haamaitai mai te Fatu ia outou ma te mau semeio no outou iho.

Ua haapii mai te Faaora ia tatou na-hea i te faaite i te evanelia. E mea au roa na'u te aamu o Anederea, tei ani, « E Rabi, e ti'a oe i hea ? »²³ Ua nehe-nehe roa ta Iesu e pahono atu i te vahi e ora ra Oia. Aita râ, ua parau atu Oia ia Anederea, « A haere mai, a hi'o ».²⁴ E mea au na'u ia feruri e, te parau ra te Faaora, « A haere mai, a hi'o, eiaha noa te vahi te ora ra vau, te huru atoa râ te ora ra vau. A haere mai, a hi'o

o vai Au. A haere mai e a putapu i te Varua ». Aita tatou i ite i te mau mea atoa no ni'a i taua mahana ra, ua ite râ tatou e, i to Anederea iteraa i to'na taea'e o Simona, ua parau atu oia, « Ua itea ia maua... te Mesia ».²⁵

No ratou e faaite ra i te tahi hiaai i roto i ta tatou mau tauaraa parau, ua nehenehe ta tatou e pee i te hi'oraa a te Faaora ia titau atu, « a haere mai, a hi'o ». E farii vetahi ta outou titaaraa, e te vai ra, eita. Ua mâtau tatou paatoa i te hoê taata tei titauhia e rave rahi roa taime na mua i te fariiraa i te titaaraa « a haere mai, a hi'o ». E feruri atoa na tatou i te feia tei ti'a iho i rotopu ia tatou nei na mua a'e, are'a i teie nei, ua varavara roa tatou i te iteraa ia ratou, e titau ana'e ia ia ratou ia ho'i mai e ia hi'o faahou â.

E mea faatura tatou i te ma'itiraa e te taime o te taata tata'itahi. Ua parau te Fatu, « Ia ma'iti te taata tata'itahi na'na iho ».²⁶ Te taata aita to'na hina-aro rahi, eiaha atoa ia ia faaiti atu i to tatou taamuraa hoa e to tatou here. Ia titau outou ia vetahi ê, e ua fariihia e aore râ aita i faariihia te titaaraa « [ia] haere mai, [e ia] hi'o », e farii atu outou i te mana'o farii o te Fatu, e e apitihia

te reira mana'o farii, i te tahi atu â faito faaroo no te faaite faahou e faahou â i te mea ua ti'aturi outou.

No ratou e faaohipa nei i te Itenati e te mau niuniu afa'ifa'i, te vai ra te mau rave'a apî no te titau atu ia vetahi ê, « [ia] haere mai, [e ia] hi'o ». E faaairo na tatou i te faaiteraa i to tatou faaroo na ni'a i te reni Itenati ei tuhaa no to tatou oraraa i te mahana hoê. Te vai ra te LDS .org, te Mormon.org, te Facebook, te Twitter—E mau rave'a pauroa te reira.

No te faaite atu i te evanelia, ua haamata te tahi feia apî melo i Boston i te hoê faanahoraa « blogs ».²⁷ O ratou e tomo i roto i te Ekalesia, e haamata ratou i ta ratou haapiiraa na ni'a i te reni Itenati, apeehea e te mau paraparauraa e te mau misionare. E ua tauturu atoa teie ohipa i te feia apî ia faatupu i te faaroo rahi a'e i te paraparauraa no ni'a i te evanelia ia vetahi ê. Ua parau te hoê o ratou : « E ere roa teie i te ohipa misionare. E arearearaa misionare ».²⁸

Tatou pauroa tei roto i teie ohipa. Tatou e te mau melo o te paroisa na reira atoa te mau misionare, e faanaho tatou e e pure tatou e e tauturu tatou te tahi i te tahi. A tape'a na i te mau

misionare rave tamau i roto i to outou feruriraa e i roto i ta outou mau pure. A ti'aturi ia ratou, outou e to outou utua-fare e to outou mau hoa. Ua ti'aturi te Fatu ia ratou e ua pii ia ratou ia haapii e ia haamaitai i te feia e imi nei Ia'na.

Ua faati'a mai te peresideni Paulo Kretly no te misioni no Mozambique Maputo i teie aamu : « E peu mâtâu teie i te fenua Mozambique ia ora te tane e te vahine [ma te ore e faaipoipo no te mea ho'i] i roto i te peu tumu no Afrita, titauhia hoê hoo taati rahi no te faaipoipo, e hoo taati teie aita e maraa i na taata toopiti ia amo ».²⁹

Ua feruri te mau melo e te mau misionare nahea e tauturu atu e ua pure atoa.

E o teie te pahonuraa i ta ratou mau pure, oia ho'i, e tura'i â i te parau no te ture no te viivii-ore e te faufaa rahi no te faaipoiporaa e no te mau utuafare mure ore. E a tauturu noa ai ratou i na taata toopiti ia tatarahapa e ia faaipoipo i mua i te ture, e haapii atoa'tu ratou no ni'a i te oaoa e tae mai na roto

ana'e i te peeraa ia Iesu Mesia.

Teie te hoê hoho'a no te tahi tane e te vahine, no ô mai e piti oire taa ê no Mozambique. Ua faaipoipohia i te mahana pae, e ua baptizohia e ta ratou atoa mau tamarii paari i te mahana maa.³⁰ Ua titauhia te mau hoa e te utuafare ia « haere mai, [e ia] hi'o », e hanere e hanere tei « haere mai, [e tei] hi'o ».

I muri mai i te baptizoraa, ua parau te hoê tuahine, « Titauhia ia maua ia ma'iti, e pee anei i te mau peu tumu a to matou mau tupuna e aore râ e pee ia Iesu Mesia. Ua ma'iti maua ia pee i te Mesia ».³¹

E ere paha outou no Mozambique, tera râ, ia au i to outou iho rave'a e to outou iho hiro'a tumu, ua nehenehe ta outou e faaite atu i te evanelia a Iesu Mesia i faaho'i-faahou-hia mai.

A pure i to outou Metua i te Ao ra. Na'na teie ohipa mo'a. Na'na e arata'i ia outou i roto i te mea e rave atu. E iriti mai Oia i te mau uputa, ma te faaateatea i te puromu e ma te tauturu ia outou ia upooti'a i te mau fifi. Ua parau te Fatu, « E riro te mau taata atoa i te faaroo i te reo faaara, no roto mai i te vaha o ta'u mau pipi... e aita hoê taata e tape'a ia ratou ».³²

Te faaite papû nei au e, « e tae te reo o te Fatu i te mau hope o te ao nei, ia faaroo mai te mau taata'toa o tei hinaaro ».³³ E semeio mau te reira. E semeio mau te reira. Na roto i te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Mataio 28:19.
2. Mareko 16:15.
3. Hi'o Mataio 28:20; Mareko 16:17-18.
4. Te Ohipa 2:14, 22-23, 32.
5. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 1:4.
6. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 58:64.
7. Hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 1:5.
8. Hi'o *Te Mau Haapiiraa a te Mau Peresideni o te Ekalesia : Wilford Woodruff* (2004), 97-100.
9. Hi'o 1 Nephi 14:12.
10. Daniela 2:34-35.
11. Thomas S. Monson, « Manava i te amuiraa », *Liahona*, Me 2009, 5.
12. Thomas S. Monson, « A haaputupu faahou ai tatou », *Liahona*, Me 2012, 4.
13. 2 Korinetia 3:3.
14. Hi'o Clayton M. Christensen, *The Power of Everyday Missionaries: The What and How of Sharing the Gospel* (2013).
15. Thomas S. Monson, « Manava i te amuiraa », *Liahona*, Novema 2009, 6.
16. 1 Petero 3:15.
17. Te haapo'o nei ratou i te mau parau mau

tahito o te faanaho-apî-hia ra e aore râ o te haavare-ite-hia ra; hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 1:16; hi'o atoa Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 132:8.

18. Hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 45:26; 88:91.
19. Amosa 8:12.
20. Ua na ô te peropheta Iosepha Semita : « E parau mau anei e vai ra i ô i te Perebiteriana ra ? E. E parau mau anei e vai ra i ô i te Bapetizo, i te Methodi, e te vai atura ? E... Ua ti'a roa ia tatou ia haaputu i te maitai atoa e te mau parau tumu tano i teie nei ao ma te poihere ia ratou » (*History of the Church*, 5:517). « Eita matou e ani i te hoê noa'e taata ia faaru'e i te tahi mea maitai ta ratou ; e ani noa matou ia ratou ia haere mai e ia farii i te tahi atu a maitai. Eaha ra iaa mai te mea e farii te ao ato'a i teie nei Evanelia? E ite ia to ratou iho mata e e ninihia mai ia te mau haa-maitairaa a te Atua i ni'a iho i te taata, o teie ia te hinaaro o te taato'araa o to'u nei varua » (*Te Mau Haapiiraa a te Mau Peresideni o te Ekalesia : Iosepha Semita* [2007], 176-77). Ua parau te peresideni Gordon B. Hinckley : « E parau atu vau e, ua maururu matou no te parau mau e vai ra i roto i te mau ekalesia atoa e te maitai te reira e hopoi mai. Te parau nei matou i te mau taata, oia mau, e hopoi mai outou i te maitai atoa e vai ra i roto ia outou, ei reira, e hi'o matou i te mea e nehenehe e faananea atu â i te reira. Teie mau te varua o teie ohipa. Teie mau te tumu no ta tatou taviniraa misionare » (« Words of the Living Prophet », *Liahona*, Eperera 1999, 19). « E ti'a ia tatou ia riro ei nunaa faahoa. E ti'a ia tatou ia ite mai i te maitai i roto i te taata atoa. Eita tatou e haere atu no te faaino i te tahi atu mau ekalesia. E poro tatou e e haapii ho'i na roto i te rave'a au e te papû. E parau tatou i te feia no te tahi atu haapo'oraa, 'e hopoi mai outou i te maitai atoa e vai ra i roto ia outou, ei reira, e hi'o matou i te mea e nehenehe e faananea atu â i te reira'. Teie mau te tumu rahi no ta tatou faanahoraa misionare rahi e te vai mau ra te faahopearaa ». (« Messages of Inspiration from President Hinckley », *Church News*, 7 no novema 1998, 2; hi'o ldschurchnews.com).
21. 3 Nephi 18:24.
22. Hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 84:85; 100:6.
23. Ioane 1:38.
24. Ioane 1:39.
25. Ioane 1:41.
26. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 37:4.
27. Hi'o, ei hi'oraa, youngandmormon.com.
28. Paraparauraa na ni'a i te niuniu paraparau e Jackson Haight i te 22 no mati 2013.
29. Rata uira na te peresideni Paulo V. Kretly, 6 no mati 2013.
30. Hoho'a na te peresideni Paulo V. Kretly. Te pûpû matamua, no Maputo mai ; ua faaipoipohia ratou i te 30 no novema 2012, e ua baptizohia i te 1 no titema 2012. Te piti o te pûpû, no Beira mai ; ua faaipoipohia i te 1 no mati 2013, e ua baptizohia i te 2 no mati 2013.
31. Rata uira na te peresideni Paulo V. Kretly, 6 no mati 2013.
32. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 1:4-5.
33. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 1:11.

Na Rosemary M. Wixom
Peresideni rahi o te Paraimere

Te mau parau ta tatou e parau

Te huru tatou e paraparau atu i ta tatou mau tamarii e te mau parau e faaohipa atu tatou, ua nehenehe i te reira e faaitoito e e faateitei ia ratou e e haapuai i to ratou faaroo.

Emetua tane teie tei faaroo e, no pohe noa mai to'na orometua faahiahia no te haapiiraa tuatahi. No te faahanahana ia'na, ua papa'i oia : « I rotopu i te mau mea e te mau iteraa atoa ta'u e haamana'o nei, te mana'o rahi roa a'e i to'u feruriraa, o te 'tama-hanahana' ia. Ua haapii mai paha oia ia'u i te papa'iraa, te tarame (grammaire) e te numera, te mea faufaa roa râ ta'na i haapii mai, oia ho'i, te au ia riro ei tamarii. I roto i ta'na piha haapiiraa, AITA E FIFI ia hape rii mai te piapa ; 'E haapii faahou â taua', ta'na e parau mai. AITA E FIFI ia manii mai, ia mutu mai e aore râ ia repo mai te tahi ohipa ; 'E tâtâi taua e e tamâ taua », ta'na e pahono mai. AITA E FIFI ia tamata, AITA E FIFI ia hutihuti rii mai, AITA E FIFI ia moemoea rii e AITA E FIFI ia arearea i te mau mea na'ina'i ta te tamarii ana'e e anaanatae ».

Te hoê o te mau faaûruraa rahi roa a'e ta te hoê taata e ti'a e faatupu i roto i teie nei ao, tei ni'a ia i te tamarii. Oioi roa i roto i te oraraa o te tamarii te mau ti'aturiraa e te faaturaraa ia'na iho e faatupuhia. Te taata atoa e faaroo mai nei i to'u reo, tei ia'na ra te mana no te faarahi i te ti'aturiraa o

te tamarii ia'na iho na reira atoa no te faarahi i te faaroo o te tamarii i te Metua i te Ao ra e ia Iesu Mesia na roto i te mau parau ta ratou e parau.

I roto i te Helamana, i te pene 5 te tai'ohia nei e, « E teie nei, ta'u tamarii, a haamana'o, a haamana'o, e ia haamau i to orua niu i ni'a i te pãpã ra o to tatou Ora, o te Mesia ia, o te Tamaiti a te Atua ho'i ».¹

O teie ia *te mau parau* ta Helamana i haapii i ta'na mau tamaiti. E te na ô faahou ra : « E ua haamana'o raua i

ta'na ra *mau parau* ; e ua haere atura raua... e ua haapii i te parau a te Atua i rotopu i te ati Nephi ».²

Noa'itu e ua hamani-ino-hia na tamaiti a Helamana e ua tuuhia i roto i te fare tape'araa, aita râ teie mau parau ta raua i faaroo i faaru'e ia raua. Ua paruruhia raua e ua faaatihia e te hoê pou auahi. Ei reira te hoê reo i te faaoroa-hia, ma te parau i te feia haru :

« A tatarahapa outou, a tatarahapa outou, eiaha e imi faahou â i to'u mau tavini e taparahi... »

« ... E ere ia i te reo mai te patiri, e e ere atoa ia te reo mai te hoê haruru rahi ra ; inaha râ, o te reo iti ia, e te mārû roa, mai te mea e o te hoê parau iti haihai nei, e ua puta te varua mau iho â i te reira ».³

Ua nehenehe ta tatou e haapii mai mai roto mai i taua reo no te ra'i mai. Inaha, e ere i te reo teimaha, te reo tuô e aore râ te reo faaino ; e reo hau râ e te mārû maitai roa, o te horo'a i te faaue papû e te ti'aturiraa.

Te huru tatou e paraparau atu i ta tatou mau tamarii e te mau parau e faaohipa atu tatou, ua nehenehe i te reira e faaitoito e e faateitei ia ratou e e haapuai i to ratou faaroo no te faaea i ni'a i te e'a ho'iraa i te Metua i te Ao ra. Ua tae mai ratou i ni'a i te fenua nei e ua ineine roa ia faaroo.

Teie te tahi hi'oraa no te tamarii faaroo, ua tupu te reira i roto i te hoê fare toa ahu. Ua î roa te fare toa i te hoani, e ua ite-hia'tura te hoê metua vahine i te pe'ape'araa no te mea aita faahou ta'na tamaiti iti. Ua pii na mua

oia i to'na i'oa. « E Connor », e ua haere rû na roto i te fare toa. A ma'iri noa ai te taime, puai roa mai nei to'na reo e rahi atu â to'na hororaa. Aita i maoro roa, ua faarahia te mutoi'ia i uputa e ua oti pauroa te mau taata i roto i te fare toa i te raveraa i te ma'imiraa i taua tamarii ra, na roto e na rapae. Ma'iri noa te minuti, e aita te ma'imiraa i manuia. E no te metua vahine ra o Connor, papû roa ia, te haere rû noa'tu râ teie ohipa, te ma'iri ra te minuti, e ua tuô haere noa'tu râ i to'na i'oa.

Ua mana'o atura te hoê hoani, tei faaoti i te hoê pure iti, peneia'e te taiâ ra o Connor no to'na faarooraa i to'na metua vahine i te tuô-puai-raa i to'na i'oa. Ua faaite oia i taua mea ra i te tahi atu vahine e ma'imi ra, e ua faataa oi oi raua i te hoê faanahoraa. Apipiti, ua haere raua na rotoroto i te mau vairaa ahu ma te parau mârû noa i teie mau parau, « E Connor, ia faaroo oe i to'u reo, a pahono mai, 'Teie au' ». E ua haere mârû noa raua haere i muri roa i te fare toa ma te faahiti noa i taua parau ra, ei reira, ua faaroo a'era raua i te hoê reo iti ha'ihai, « Teie au ». Te tapuni ra o

Connor i roto i te mau peru ahu i raro a'e i te hoê vairaa. E reo mârû maitai tei faaitoito ia Connor ia pahono mai.

A pure no te ite mai i te mau hinaaro o te tamarii

No te paraparau i te aau o te tamarii, e mea ti'a ia tatou ia ite i to'na mau hinaaro. Ia pure ana'e tatou no te ite mai i te reira mau hinaaro, e riro ia te mau parau ta tatou e faahiti atu i te farii i te mana no te tomo roa'tu i roto i to'na aau. E nanea atu â ta tatou mau tautooraa ia imi tatou i te arata'iraa a te Varua Maitai. Ua parau te Fatu e :

« A parau atu i te mau mana'o ta'u e tuu atu i roto i to orua na aau...
« No te mea e horo'ahia ia ia [outou] i te hora mau ihoa, oia ia i te taime mau ihoa, i te mea ta orua e parau ra ».⁴

A haapae i te rave'a apî e a faaroo na roto i te here

Te vahi pe'ape'a râ, te opani nei te mau faaanaanataeraa o te teie nei ao i te mau tamarii e rave rahi ia faaroo i te mau parau faaitoito e nehenehe e faahi'o ia ratou i to ratou iho hiro'a.

Te faahiti ra te taote ra Neal Halfon, e aivanaa e arata'i nei i te UCLA Center for Healthier Children, Families, and Communities [e pû haamaitai i te tamarii, te utuafare e te sotaiete], i « te mau mea iti te faatau ra te mau metua ». Teie te hi'oraa no te hoê tamarii rii 18 ava'e e to'na na metua :

« E au e, ua oaoa maitai te tamaroa, e e mea peepee e te anaanatae, ua au roa i te amuraa i te 'pizza' e to'na na metua ... I te hoperaa te tamaaraa, ua haere te mama i te hoê vahi ê ma te vaiiio ia papa ia haapa'o i te tamarii'.

« Tera... ua haamata papa i te tai'oi'o i te mau poro'i i ni'a i ta'na niuniu afa'ifa'i, e ua haamata atoa'tura te aiû i te huehue i te tahi rii parapara « pizza » na raro ei piiraa ia tau'ahia mai. Haapa'o faahou a'era papa ia'na ma te faati'a i to'na mata i ni'a ia'na e ma te ha'uti rii e a'na. Aita râ i maoro roa, ua mata'ita'i a'era oia i te hoê video i ni'a i ta'na niuniu afa'ifa'i e ta'na aiû e tae roa i te taime ua ho'i mai ta'na vahine

« ... ua ite te [Taote ra] Halfon i te hoê mohimohiraa o te mori roto o te

tamarii, te hoê faaatearaa i rotopu i na metua e te tamarii ».⁵

Te pahonora i ta tatou mau pure, nahea i te pahono i te mau hinaaro o ta tatou mau tamarii, peneia'e paha, o te haapae-pinepine-raa i ta tatou mau rave'a roro uira. E mau'a roa te taime faufaa rahi no te rave e no te paraparau i ta tatou mau tamarii ia nevaneva noa ana'e tatou. Eaha te mana'o ia faataa tatou i te hoê taime i te mahana hoê no te haapae i te mau rave'a roro uira e no te tu'ati faahou te tahi i te tahi ? A tupohe i te mau mea atoa. Ia rave outou i te reira, e riro paha to outou fare i te vai maniania ore i te omuaraa ; e fifi atoa mai paha outou no te ite mai eaha te rave e eaha te parau atu. I muri iho râ, ia toro'tu outou i to outou tari'a atoa i ta outou mau tamarii, e haamata mai te tauaraa parau e e oaoa outou i te faarooraa te tahi i te tahi.

A papa'i no te faaitoito i ta tatou mau tamarii

Ua nehenehe atoa ta tatou e faaûru i ta tatou mau tamarii na roto i te mau parau e papa'i atu tatou ia ratou. Ua papa'i o Nephi e, « Ua itoito hoi tatou i te papa'i ia haapii atu i ta tatou mau tamarii... i te faaroo i te Mesia, e ia haamaitai hoi i te Atua ».⁶

Ua faati'a mai te peresideni Thomas S. Monson i te aamu o Jay Hess, e pairati manureva tei pupuhihia i roto i te reva o te fenua Anami Apa-toerau i te mau matahiti 1960 : « No te maororaa e piti matahiti aita roa to'na utuafare i ite mai te mea ua pohe oia aore râ te ora noa ra oia. I te pae hopea ua faati'a te mau taata tei tape'a ia'na ia papa'i i to'na utuafare, ua taoti'ahia râ ta'na rata i raro mai i te 25 ta'o ». Te ani ra te peresideni Monson : « Eaha ra ia ta outou e o vau nei iho e parau i to tatou mau utuafare mai te mea tei roto tatou i teie huru—ma te orerara i ite ia ratou hau atu i te piti matahiti e ma te ite ore mai te mea e ite faahou anei tatou ia ratou ? No to'na hinaaro i te papa'i i te tahi mea e nehenehe i to'na utuafare ia ite e no ô mai ia'na ra, e no to'na hinaaroraa i te horo'a'tu ia ratou te tahi mana'o tauturu faufaa rahi, ua papa'i te taeae Hess [i te mau parau i muri nei] : 'E mea faufaa rahi teie nei mau mea :

te faaipoiporaa hiero, te misioni, te haapiiraa teitei. A rohi, a haamau i te mau fâ, a papa'i i te aamu, e pata i te mau hoho'a e piti taime i te matahiti' ».⁷

Eaha te mau parau ta outou e papa'i atu i ta outou mau tamarii ahani e, 25 noa ta'o e raro mai e faati'ahia'tu outou ia papa'i ?

Te metua tane ta'u i faahiti na na mua a'enei, tei papa'i no ni'a i to'na mau haamana'oraa no ni'a i to'na orometua no te haapiiraa tuatahi, e aiû tamahine ta'na i teie nei ta'na e au-puru nei. Ua putapu oia i te ti'aturiraa hanahana i tuuhia i ni'a ia'na. Ia paari teie tamahine, eaha ia te parau no to'na ananahi ? Eaha ta'na (te metua) e parau atu o te riro i te tomo hohonu roa i roto i to'na aau ? Eaha te mau parau e faaitoito atu ia'na, e e faateitei atu ia'na, e e tauturu atu ia'na ia faaea i ni'a i te e'a ? E tupu anei te taa-ê-raa ia rave oia i te taime no te muhumuhu atu e, « E tamarii oe na te Atua ? » E haamana'o anei oia (te tamahine) i te hoê mahana e, ua pinepine to'na metua tane i te parau e, « Ua here au i te mau mea atoa no ni'a ia oe » ?

E ere anei te reira ta to tatou Metua i te Ao ra i parau i Ta'na Tamaiti e ia tatou atoa ho'i i To'na parauraa e, « Tau Tamaiti here teie » e ma te parau faahou â, « ua mauruuru roa vau ia'na » ?⁸

Ia riro te mau parau ta tatou e parau e e papa'i ho'i i ta tatou mau tamarii i te faaite i te here o to tatou Metua i te Ao ra no Ta'na Tamaiti, o Iesu Mesia, e no tatou atoa. E i muri iho, ia faaea tatou no te faaroo atu, i reira ho'i e roaa atu ai i te tamarii ia paraparau mai i te mau mea rahi e te maere. E te parau nei au i te reira i te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Helamana 5:12.
2. Helamana 5:14 ; reta tei faahuru-ê-hia.
3. Helamana 5:29–30.
4. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 100:5–6.
5. Lois M. Collins, « Baby's Development Potentially Harmed by Parents Texting », *Deseret News*, 4 no tiunu 2012, <http://www.deseretnews.com/article/865556895/Babys-development-potentially-harmed-by-parents-texting.html>.
6. 2 Nephi 25:23.
7. Thomas S. Monson, « Te imiraa i te oaoa i roto i te tere », *Liahona*, Novema 2008, 86.
8. Mataio 3:17.

Na Elder L. Whitney Clayton

No te Peresideniraa o te Hitu Ahuru

Faaipoiporaa : A hi'o e a haapii mai

E horo'ahia te mau fafauraa a te Fatu i te feia atoa e pee i te hauru oraraa o te patu i te mau auraa faaipoiporaa oaoa e te mo'a.

I te hoê ahiahi e rave rahi matahiti i teie nei, te haere ra vau e ta'u vahine i te utuafare o te hoê o ta maua mau tamaiti e ta'na vahine e te mau tamarii no te tamaaraa i te pô. E ohipa matarohia teie no te hoê utuafare e mau tamarii na'ina i to roto : Mea puai te maniania ua hau atu râ te arearea. I muri noa iho i te tamaaraa, tei ni'a noa â ta maua mootua tamahine e maha matahiti, o Anna, e o vau i te amuraa maa. No to'na iteraa e, te haapa'o maitai atura vau ia'na, ua ti'a a'era oia i ni'a i te parahiraa e ua hi'o tutonu maira i ni'a ia'u. Ia papû a'era oia e, te hi'o atura vau i ni'a ia'na, ua ani papû maira oia ia'u « [ia] hi'o e [ia] haapii mai ». I reira oia i te oriraa e i te hime-neraa i te hoê himene na'u.

Ua riro te parau a Anna « a hi'o e a haapii mai » ei parau paari no roto mai i te vaha o te hoê aiû. E *nehenehe* ta tatou e apo rahi mai na roto i te hi'oraa e i muri iho e feruri eaha ta tatou i ite e i feruri. Ia au i te reira huru hi'oraa, te hinaaro nei au e faaite atu ia outou i te tahi mau parau tumu ta'u i ite na roto i te hi'oraa e te haapiiraa mai i roto i te mau faaipoiporaa nehenehe e te haapa'o maitai. Na teie mau

parau tumu e patu i te mau faaipoiporaa paari, e te oaoa tei tu'ati i ni'a i te mau parau tumu no te ra'i mai. Te ani manihini nei au ia outou ia hi'o e ia haapii mai na muri iho ia'u.

A tahi, ua hi'o vau e, i roto i te mau faaipoiporaa oaoa, te faairi nei te tane e te vahine i to raua autaatiraa mai te hoê poe tao'a rahi, e faufaa mure ore. Ua faaru'e raua toopiti i to raua mau metua tane e mau metua vahine, e ua faatupu i to raua oraraa no te patu i te hoê faaipoiporaa o te vai e a muri noa'tu. Ua maramarama raua e, te haere nei raua na ni'a i te hoê e'a hanahana faataahia. Ua ite raua e te haere ra raua na ni'a i te hoê e'a hanahana papû. Ua ite raua e, aore e autaatiraa ê atu e nehenehe e horo'a mai i te oaoa rahi, e faatupu i te maitai rahi e aore râ, e horo'a mai i te maitai no te taata iho. A hi'o e a haapii mai : E hi'o na taata faaipoipo i to raua faaipoiporaa mai te hoê faufaa tao'a rahi.

I muri iho, te faaroo. E patuhia te mau faaipoiporaa manu'ia i ni'a i te niu o te faaroo i te Fatu ra ia Iesu Mesia e i ni'a i te haapa'oraa i Ta'na mau haapiiraa.¹ Ua hi'o vau e, te feia faaipoipo tei faairi i to ratou faaipoiporaa ei

faufaa tao'a rahi, o te rave nei i te mau faanahoraa no te faaroo : Te haere nei ratou i te pureraa oro'a e i te tahi atu mau pureraa i te mau hepetoma atoa, te faatupu nei i te pureraa pô utuafare, te pure nei e te tuatapapa nei ratou i te mau papa'iraa mo'a, amui e ei taata hoê, e te aufau nei i te hoê tuhaa ahuru ti'a. Ta ratou titauroa hoê o te riroraa ia ei feia haapa'o e te maitai. Aita ratou e faaairo nei i te mau faauerua mai te hoê tamaaraa i reira ho'i ratou e rave ai e ma'iti ai i te mau mea au-roa-hia a'e e ratou.

Te faaroo o te niu ia o te mau viretu atoa o te haapaari i te faaipoiporaa. Ia haapuaiahia te faaroo, e puai atoa ia te faaipoiporaa. E tupu rahi te faaroo a haapa'o ai tatou i te mau faauerua, e na reira atoa ia te au maite e te oaoa i roto i te faaipoiporaa. No reira, ua riro te haapa'oraa i te mau faauerua ei ohipa faufaa roa no te haamau i te mau faaipoiporaa paari mure ore. A hi'o e a haapii mai : Te faaroo i te Fatu ra ia Iesu Mesia, o te niu ia o te mau faaipoiporaa mure ore oaoa.

A toru, te tatarahapa. Ua haapii mai au e, e turu'i te mau faaipoiporaa oaoa i ni'a i te horo'a o te tatarahapa. O te hoê tuhaa faufaa rahi te reira no te mau auraa faaipoiporaa maitai atoa. Te feia faaipoipo o te hi'opo'a tamau maite noa ia ratou iho, e o te rave oioi i te mau taahiraa e titauhia no te tatarahapa e no te haamaitai atu â, e itehia ia ia ratou te raau faaora i roto i to ratou faaipoiporaa. Na te tatarahapa e tauturu ia faaho'i mai e ia tape'a noa i te au maite e te hau.

Ua riro te haehaa ei tumu no te tatarahapa. E aau horo'a to te haehaa, e ere i te aau pipiri. Aita oia e faahepo ia ravehia mai ta'na e hinaaro, e aore râ, aita oia e faahua taata maitai a'e. E pahono râ te haehaa ma te mârû,² e e faaroo oia ma te here no te titau i te ite, eiaha no te aro. E ite te haehaa e, aita te hoê taata e nehenehe e tau i te tahi atu taata, tera râ, na roto i te faaroo, te itoito e te tauturu a te Atua, e nehenehe ta *tatou* e faatupu i to *tatou iho* tauraa rahi o te aau.³ Ia tupu ana'e te tauraa rahi o te aau, ei reira tatou e faaite ai i te mârû i ni'a ia vetahi ê, i ni'a iho ihoa râ i to tatou hoa faaipoipo.⁴ Te auraa o te haehaa maori râ, e imi te tane e te vahine faaipoipo i te rave'a ia haamaitai, ia tauturu e ia faateitei te tahi e te tahi, ma te tuu i te tahi na mua roa i roto i te mau faaotiraa atoa. A hi'o e a haapii mai : Na te tatarahapa e te haehaa e patu i te faaipoiporaa oaoa.

A maha, te faatura. Ua hi'o vau e, i roto i te faaipoiporaa oaoa faahiahia, e faaairo te tane e te vahine i te tahi e te tahi ei apiti aifaito. Te mau peu no te mau huru vahi atoa e aore râ, no te mau huru tau atoa, tei vaiiho i te tane ia haav'i i te vahine, e aore râ, ia faaairo i te vahine ei apiti faufaa rii i roto i te faaipoiporaa, aita ia i au i te ture no te ra'i ra, e e ti'a ia ia monohia i te mau parau tumu e te mau arata'iraa ti'a o te faatura.

I roto i te faaipoiporaa maitai, e rave amui te tane e te vahine i te mau faaotiraa, e ua aifaito raua toopiti no te rave ma te ti'a i roto i te parau e i te ma'itiraa.⁵ Ta raua tumu matamua, o te utuafare ia e te tauturua te tahi e tahi i roto i ta raua mau hopoi'a toopiti.⁶ Ua niuhia to raua faaipoiporaa i ni'a

i te hoêraa, eiaha i ni'a i te mârôraa. Ua riro te hora tamaaraa i te ahiahi ei taime no te utuafare o te riro mai, ei taime faufaa rahi no raua, e ei tumu no ta raua mau tautooraa maitai roa. E tupohe raua i te mau matini uira, e e vaiiho i ta te tahi e ta te tahi faaoa-oaraa no te tauturu i te mau ohipa o te utuafare. Mai te mea e, e nehenehe, e tai'o raua i te buka e te mau tamarii i te mau pô atoa, e e tauturu raua toopiti i te faataotoraa i te tamarii. E haere amui raua e taoto. Mai te mea e nehenehe, e ohipa apipiti te tane e te vahine no te rave i te ohipa faufaa roa a'e—te ohipa ta tatou e rave i roto i to tatou iho utuafare.

Ia vai ana'e te faatura, e vai atoa te parau papû, te hoê te reira tufaa faufaa no te faaipoiporaa oaoa. Aita e parau huna no ni'a i te mau mea faufaa i roto i te faaipoiporaa tei niuhia i ni'a i te faatura e te parau papû. E hoê te tane e te vahine faaipoipo i roto i te mau faaotiraa no ni'a i te moni, e e ite raua toopiti i te mau haamaramaramaraa atoa.

Te haapa'o maitai, te hoê ia huru o te faatura. Ua haapii mai te mau peropheta e, te mau apiti i roto i te faaipoiporaa manu'ia, e mau apiti haapa'o maitai te tahi i te tahi ia.⁷ E tape'a raua i to raua oraraa i ni'a i te Itenati ma te ti'amâ i roto i te mau huru hi'o-raa atoa. Aita raua e rave i te mau peu huna i ni'a i te Itenati. E faaite raua i ta raua mau parau tomoraa no te Itenati i te tahi e te tahi. Aita raua e hi'ohi'o i te tahi atu huru taata o te nehenehe e faaino i te ti'aturiraa o te tahi hoa faaipoipo. E ore roa raua e rave e aore râ, e parau i te mau mea au ore, i roto anei i te feruriraa e aore râ, i roto i te rave-roa-raa. A hi'o e a haapii mai : Te mau faaipoiporaa faahiahia, e mau faaipoiporaa faatura ia, te parau papû e te haapa'o maitai.

A pa'e, te here. Te faaipoiporaa oaoa roa a'e ta'u i ite, te vai ra ia i reira te haapa'o i te hoê o te mau faauerua oaoa roa a'e—oia ho'i, « e ora amui tatou i roto i te here ».⁸ Ua faaue te Fatu i te mau tane faaipoipo e, « E here oe i ta oe vahine faaipoipo mai to aau atoa, e e haapa'o ho'i ia'na e eiaha ei vahine ê atu ».⁹ Te haapii nei te Buka arata'i a

te Ekalesia e : « Te auaa no te parau ra, *haapa'o*, maori râ, ia horo'a e ia haapa'o maitai hope roa i te hoê taata. Te mau taata tei faaiipoipohia, e haapa'o ratou i te Atua e i te tahi e te tahi na roto i te taviniraa e te hereraa i te tahi e te tahi, e na roto i te haapa'oraa i te mau fafauraa ma te haapa'o maitai hope roa i te tahi e te tahi e i te Atua ». Te tane e te vahine, raua toopiti atoa te « vaiiho i to raua oraraa taata hoê i muri, e e haamau i to raua faaiipoiporaa ei ohipa matamua na [raua]... Eita raua e vaiiho i te tahi atu taata, e aore râ, i te tahi atu hinaaro ia riro ei ohipa faufaa a'e... i te haapa'oraa i te mau fafauraa ta raua i rave i mua i te Atua e i mua i te tahi e te tahi ».¹⁰ A hi'o e a haapii mai : Te feia faaiipoipo manuia, o ratou ia o te here te tahi i te tahi ma te horo'a hope roa ia ratou iho.

Te vai nei te tahi mau taata e ere to ratou faaiipoiporaa i te mea oaoa roa mai te au i ta ratou i hinaaro, te feia aita roa'tu i faaiipoipo, ua faataa, e mau metua hoê, e aore râ, no te tahi mau tumu rau, aita e nehenehe e faaiipoipo. E nehenehe te mau titauraa rau e te oto e vai i roto i teie mau huru faaiipoiporaa, tera râ, eiaha te reira ia riro ei mau mea mure ore. Ei ia outou na e vai nei i roto i teie huru oraraa, e o te « faaitoito nei ma te oaoa ia rave i te mau mea e maraa ia outou »¹¹ no te tape'a maite, ia haamaitai rahi mai to te ra'i ia outou. A imi i te opuaraa o te faatupuraa i te faaiipoiporaa mure ore, na roto i te rohiraa e aore râ, te faaineineraa ia riro ei hoa faaiipoipo ti'amâ. A haapa'o i te mau faaueraa e a ti'aturi i te Fatu e To'na here maitai roa no oe. E roaa ia oe a muri a'e, te mau haamaitairaa i fafauhia no ni'a i te faaiipoiporaa.¹²

Te hoê o te mau irava mârû roa a'e i roto i te Buka a Moromona te faaite ra ma te ohie e, « E te faaiipoipohia ra, e te horo'ahia ra ia faaiipoipohia, e te haamaitaihia ra ratou mai te au i te rahi o te mau mea i parauhia e te Fatu ra ».¹³ E horo'ahia te mau fafauraa a te Fatu i te feia atoa e pee i te huru oraraa o te patu i te mau auaa faaiipoiporaa oaoa e te mo'a. E tae mai teie mau haamaitairaa ei hopearaa oaoa e te fafauhia na roto i te haapa'o-maitai-raa

i te evanelia a Iesu Mesia.

Te mauruuru nei au no ta'u vahine nehenehe roa, o Kathy, tei riro ei here no to'u oraraa.

Ua riro te faaiipoiporaa ei horo'a na te Atua ia tatou nei ; ua riro te huru maitai o to tatou faaiipoiporaa ei horo'a na tatou Ia'na. Te faaite nei au i to'u iteraa papû no te faanahoraa nehenehe a to tatou Metua here i te Ao ra, o te nehenehe e horo'a ia tatou i te hoê faaiipoiporaa mure ore ume-rehia. Na roto i te i'oa o Iesu Mesia ra, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Hi'o « Te Utuafare : E Poro'i i to te Ao Nei », *Liahona*, Novema 2010, 129.

2. Hi'o Maseli 15:1.

3. Hi'o Alama 5:11–12, 26–31.

4. Hi'o Moroni 7:43–48 ; 8:25–26.

5. Hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 107:27–31.

6. Hi'o « Te Utuafare : E Poro'i i to te Ao Nei » 129.

7. Hi'o Thomas S. Monson, « Te Mana o te Autahu'araa », *Liahona*, Me 2011, 68 ; Gordon B. Hinckley, « Life's Obligations », *Liahona*, Me 1999, 4.

8. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 42:45.

9. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 42:22.

10. *Manuel 2: Administration de l'Eglise* (2010), 1.3.1.

11. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 123:17.

12. Hi'o *Manuel 2*, 1.3.3.

13. 4 Nephi 1:11.

Na Elder L. Tom Perry

No te Pūpū no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo

Te haapa'oraa i te ture, o te ti'amâraa ia

Ua farii te mau tane e te mau vahine i to ratou ti'amâraa ia ma'iti ei horo'a no ô mai i te Atua ra, to ratou râ ti'amâraa, e i te hopea to ratou oaoa mure ore, e tae mai ia na roto mai i te haapa'oraa i Ta'na mau ture.

I te Noela i ma'iri a'enei, ua farii au i te hoê tao'a taa ê tei faaho'i mai i te tahi mau haamana'oraa. Na te tahi tamahine fetii i horo'a mai te reira. O te hoê ia o te mau mea ta'u i vaiho atu i te fare metua, a haere atu ai i to'u oraraa taata faaipoipo. Teie taua tao'a ra i roto i to'u rima, o teie ia buka iti. E buka teie tei horo'ahia i te taure'are'a Feia Mo'a a tomo ai ratou i roto i te nuu faehau i te tau no te Tama'i Rahi II. No'u iho nei, ua hi'o vau i teie buka ei tao'a horo'a na te peresideni Heber J. Grant e to'na na tauturu, o J. Reuben Clark Jr e o David O. McKay.

I te omuaraa o te buka, ua papa'i teie na peropheta e toru a te Atua : « No te mea aita te mau ohipa a te nuu faehau e faati'a nei ia matou ia farerei tamau ia outou, e farereira tino anei e aore râ na roto i te hoê ti'a mana. Ta matou rave'a maitai roa a'e o te tuuraa ia i roto i to outou na rima i teie tuhaa no te heheuraa o teie anotau e te mau tatararaa o te mau parau tumu o te Evanelia e hopoi mai ia outou, i te vahie tei reira outou, i te tia'i apî e te

faaroo apî, mai te tamahanahana atoa, te tamârûraa e te hau i te varua ».¹

I teie mahana, tei roto tatou i te tahi atu tama'i rahi. E ere te hoê tama'i e te mau mauihaa. E tama'i ra no te mau mana'o, te mau parau e te mau peu. E tama'i aro teie i te hara, e aita te hinaaro rahi a'e i tupu a'enei no te tahi mau faahaamana'oraa ia haapa'o i te mau faaueraa. Te riro nei te paieti ore ei avei'a, e e rave rahi o teie mau ti'aturiraa e mau raveraa i te mea pato'i afaro i tera i haamauhia e te Fatu Iho no te maitai o Ta'na mau tamarii.

I roto i teie buka iti, i muri noa mai i te rata a te Peresideniraa Matamua, te vai nei te hoê « Nota faaineine na te mau tane i roto i te nuu faehau », te upoo parau, « Te haapa'oraa i te ture, o te ti'amâraa ia ». Te faatu'ati nei teie nota i te ture a te faehau, oia ho'i no te « maitai [ho'i] o te feia atoa i roto i te nuu faehau », e te ture a te Atua.

Te na ô ra te reira, « I roto atoa i te ra'i nui, i reira te Atua e faatere ai, te vai ra te hoê ture—te ture nui e te mure ore—e te tahi mau haamaitairaa e te mau utu'a aita e ti'a ia tauai ».

Te mau parau hopea o te nota, ua faatumuhia ia i ni'a ia i te haapa'oraa i te ture a te Atua : « Mai te mea ua hinaaro outou i te ho'i mai i tei herehia ma te upoo e te hi'oraa tura... mai te mea ua hinaaro outou e haatane e ia ora i te oraraa auhune—a haapa'o ia i te ture a te Atua. Ia na reira outou, e nehenehe ta outou e amui atoa i roto i te mau ti'amâ faito ore ta outou e aro nei ia paruru, te tahi faahou ti'amâ ta te taata e ti'a ia titau, te ti'amâ i te hara ; no te mea ho'i, 'te haapa'oraa i te ture, o te ti'amâraa ia' ».²

No te aha ra teie parau « te haapa'oraa i te ture, o te ti'amâraa ia » i ta'i tano ai i to'u tari'a i tera ra tau ? No te aha te ta'i tano nei te reira i to tatou tari'a i teie nei ?

Peneia'e no te mea e, te vai ra to tatou ite i heheuhia mai no ni'a i to tatou aamu hou i te tahuti nei. Ua ite tatou e, i te taima a hohora mai te Atua te Metua Mure Ore i Ta'na faanahoraa ia tatou, i te haamataraa o te mau tau, ua hinaaro o Satane e tau i taua faanahoraa ra. Ua parau oia e, e faaora oia i te mau taata atoa. Eita te hoê a'e varua e mo'e, e ua papû roa ia Satane e, ua nehenehe ta'na e faatupu i ta'na faanahoraa. Teie noa râ, e hoo tano ore to te reira—te haamouraa i te ti'amâraa o te taata ia ma'iti, tei riro na e o te vai noa nei ei horo'a na te Atua (hi'o Mose 4:1-3). No ni'a i teie horo'a, ua parau te peresideni Harold B. Lee e, « Te horo'a rahi a'e ta te Atua i te taata nei i muri noa mai i te ora, o te ti'amâraa ia no te ma'iti ».³ I muri iho, aita atura te hi'oraa ê a Satane i ni'a i te ti'amâraa ia ma'iti i riro ei ohipana'ina'i noa. No reira, ua riro mai oia ei tumu matamua no te Tama'i i te Ra'i ra. Te upooti'araa i tupu i roto i te Tama'i i te Ra'i ra, e upooti'araa ia no te ti'amâraa o te taata ia ma'iti.

Aita atoa râ Satane i faaea roa. Ta'na faanahoraa piti—te faanahoraa ia ta'na i rave mai te tau mai â o Adamu e o Eva—o te faahemaraa ia i te mau tane e te mau vahine, oia ho'i, te faaiteraa e, aita e faufaa no tatou te horo'a no te ti'amâraa no te ma'itiraa i horo'ahia mai e te Atua. Ua rau te mau tumu a Satane no te rave i te mea ta'na e rave ra, e peneia'e te mea puai roa

- Mai te mea e hi'o tatou i te mau hiaai matamua o to teie nei ao, papû roa e, te vai ra te « mau atua ê » ta-tou e tuu nei i mua i te Atua mau ra.
- Ua hamani tatou i te mau idolo no te tui roo, no te huru oraraa, no te tao'a rahi, e oia atoa, i te tahi mau taima, te tarai nei tatou i te mau hoho'a e aore râ tauihaa.
- Ua rau te huru o ta tatou e faahiti nei i te i'oa o te Atua ra ma te paieti ore, mai ta tatou mau tuôraa e ta tatou mau parau ino.
- Te faaohipa nei tatou i te mahana Sabati no ta tatou mau ha'utiraa rarahi, no ta tatou mau arearea rahi roa a'e, no ta tatou mau hooraa rahi, e te vai atu ra e ere râ no te haamori.
- Te faariro nei tatou i te taotoraa i te taata i rapae au i te faaipoiporaa ei faaarearearaa e ei faaanaanataeraa.
- E ua riro roa te nonou ei peu mâtau-hia o te oraraa (Hi'o Exodo 20:3-17.)

Ua tamau noa te mau peropheta o te mau tau tuuraa i te faaara maite i te taata i na faaueraa teimaha roa e piti—tera no ni'a i te taparahiraa taata e te faaturi. Te ite nei au i te niu hoê e vai ra no teie na faaueraa faufaa roa e piti—o te ti'aturiraa e, te ora iho, na te Atua ia te faaotiraa, e to tatou tino tahuti, te mau hiero o te oraraa tahuti nei, e ti'a ia ia hamanihia i roto i te oti'a ta te Atua i haamau. No te mea, ia tuu te taata i ta'na iho mau ture ei mono i te ture a te Atua i tera e tera taima o te oraraa, o te teitei ia o te te'ote'o e te hohonu o te hara.

Te hopea rahi o teie mau huru haafaufaa-ore-raa i te huru mo'a o te faaipoiporaa, o te mau faautu'araa ia i ni'a i te mau utuafare—te ino nei te puai o te mau utuafare i te hoê faito ri'ari'a mau. E te faatupu nei teie faa-inoraa i te ino rahi i roto i te sotaiete. E tumu afaro e te hopea afaro ta'u e ite nei. Ia faaru'e tatou i te fafauaraa e te haapa'o-maitai-raa i to tatou hoa faaipoipo, te tatara nei ia tatou i te tapiri e tape'a amui ra i to tatou sotaiete.

Te hoê rave'a maitai no te feruri i ni'a i te mau faaueraa, oia ho'i, o te mau parau a'o ia no ô mai i te hoê Metua i te Ao ra mana'o paari e te ite nui. Ta'na fâ o to tatou ia oaoa mure

a'e, o te tahoo ia, e ua hinaaro atoa râ oia ia oto te mau tane e te mau vahine mai ia'na e oto ra. Eiaha roa te hoê e faaiti i to'na hi'oraa i te hinaaro rahi o Satane ia manui'a. To'na toro'a i roto i te faanahoraa mure ore a te Atua o te faatupuraa ia i « na pae e piti i te mau mea atoa » (2 Nephi 2:11) e te tamataraa i to tatou ti'amâraa ia ma'iti. Te ma'itiraa tata'itahi ta outou e ta'u iho e rave nei, o te tamataraa ia no to tatou ti'amâraa ia ma'iti—te ma'itiraa tatou ia haapa'o e aore râ ia haapa'o ore i te mau faaueraa a te Atua, e ma'itiraa ia i rotopu i te « ti'amâ e te ora mure ore » e te « tîfiraa e te pohe ».

Ua haapii-papû-maitai-hia teie haapiiraa tumu i roto i te 2 Nephi, pene piti : « No reira, e mea ti'amâ te mau taata i te pae tino nei ; e ua horo'ahia mai te mau mea atoa ia ratou e maitai ai te taata. E e mea ti'a ia ratou ia rave i te ti'amâ e te ora mure ore, na roto i te Arai rahi o te taata atoa, e ia imi i te tîfiraa e te pohe, mai te au i te tîfiraa e te mana o te diabololo ; no te mea te titau nei oia ia roohia te taata atoa i te ati mai ia'na ihora » (2 Nephi 2:27).

Ia hi'o-maitai-hia, ua vai tamau noa teie nei ao i roto i te tama'i. Te ti'aturi

nei au e, a haponu mai ai te Peresideniraa Matamua i ta'u buka iti, ua rahi a'e to ratou mana'ona'oraa i te tahi atu tama'i rahi, i te Tama'i Rahi II. Te ti'aturi atoa nei au e, ua ti'aturi ratou e riro teie buka ei paruru no te faaroo i mua ia Satane e to'na nuu i roto i taua tama'i rahi ra—te tama'i aro i te hara—e ua riro mai te reira ei faahaamana'oraa ia'u ia ora i te mau faaueraa a te Atua.

Te hoê rave'a no te faito ia tatou iho e no te faaau ia tatou i te mau u'i na mua mai, e mea na roto ia i te mau ture tahito roa a'e i mâtau-hia e te taata—na ture hoê ahuru. No te rahiraa o te ao maramarama, te ao Ati Iuda e Keresetiano ihoa râ, ua riro na ture hoê ahuru ei reni farii-maitai-hia e te vai maite i rotopu i te maitai e te ino.

I roto i to'u hi'oraa, e maha o na ture hoê ahuru te haapa'o-maitai-hia ra, hau atu i te tahi atu anotau. I roto i ta tatou mau peu, te vahavaha nei tatou e te faahapa roa nei ho'i i te taparahiraa taata, te eiâ e te haavare, e te ti'aturi noa nei tatou i roto i te hopoi'a a te tamarii i mua i to ratou na metua.

Ia hi'ohia râ te sotaiete taatoa, te tamau noa nei tatou i te faaru'e i na ture e ono e toe ra :

ore, e Ta'na mau faaueraa o te hoho'a faaite avei'a ia Ta'na i horo'a mai ia tatou no te ho'i Ia'na ra, e tera ana'e te e'a e farii ai tatou i te oaoa mure ore. Eaha te faufaa rahi o to tatou fare e te utuafare i roto i to tatou oaoa mure ore? I te api 141 no ta'u buka iti, te parauhia ra, « E oia mau, ua riro to tatou ra'i mai te hoê hoho'a hanahana rii a'e o to tatou utuafare i roto i te ao a muri atu ».⁴

Ua faahiti-faahou-hia te haapiiraa tumu no ni'a i te utuafare e te fare, aita i maoro a'enei, ma te maramarama rahi e te puai i roto i « Te utuafare : E Poro'i i to te Ao nei ». Te faaite ra te reira i te natura mure ore o te mau utuafare e i muri iho te faataa mai nei i te tu'atiraa no te haamoriraa i roto i te hiero. Ua faaite atoa te poro'i i te ture no ni'a i te reira i faatumuhia ai te oaoa mure ore o te mau utuafare, oia ho'i, « te mana mo'a no te hamaniraa i te taata ia faaohipahia ia i rotopu ana'e iho i te tane e i te vahine o tei faaipopohia mai te au i te ture ».⁵

Ua heheu te Atua i Ta'na mau peropheta e, te vai ra te mau tãpũ pae morare. E vai noa te hara ei hara. E faaere noa te haapa'o-ore-raa i te mau faaueraa a te Fatu ia tatou i Ta'na mau haamaitairaa. Te tau haere noa nei teie nei ao i te hoê faito rahi, aita râ te Atua, Ta'na mau faaueraa e Ta'na mau haamaitairaa i fafauhia e tau ra. E mea aueue ore e te tauui ore. Ua farii te mau tane e te mau vahine i to ratou ti'amâraa ia ma'iti ei horo'a no ô mai i te Atua ra, to ratou râ ti'amâraa, e i muri iho, to ratou aota oaoa mure ore, e tae mai ia na roto mai i te haapa'oraa i Ta'na mau ture. Mai ta Alama i a'o i ta'na tamaiti haapa'o ore o Korianotona, « E ere roa te parau ino i te oaoa » (Alama 41:10).

I teie anotau no te Faaho'i-faahou-raa o te îraa o te evanelia, ua heheu faahou mai te Fatu ia tatou i te mau haamaitairaa i fafauhia ia tatou no to tatou haapa'oraa i Ta'na mau faaueraa :

I roto i Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 130 te tai'o nei tatou :

« Te vai nei te hoê ture, o tei faatumu-mau-roa-hia i roto i te ao ra hou roa te faatumuraa o teie nei ao, ei ni'a iho i te reira te mau haamaitairaa atoa i faatumuhia'i—

« E ia noaa mai ia tatou te hoê haamaitairaa no ô mai na i te Atua ra, ua na roto ia i te haapa'oraa i taua ture i faatumuhia'i no te reira » (PH&PF 130:20–21).

Papũ roa e, aita ihoa e haapiiraa tumu tei faaitehia i roto i te mau papa'iraa mo'a i puai a'e i te mau faaueraa aueue ore a te Fatu e to te reira tu'atiraa i to tatou oaoa e to tatou au maitai ei taata e ei utuafare e ei sotaiete. Te vai nei te mau tãpũ pae morare. E faaere tamau noa te haapa'o-ore-raa i te mau faaueraa a te Fatu ia tatou i Ta'na mau haamaitairaa. Eita teie mau mea e tau.

I roto i te hoê ao, te hahi ê ra te avei'a morare o te sotaiete, eita roa te evanelia a Iesu Mesia i faaho'i-faahou-hia mai e aueue noa'tu, eita atoa to'na mau tĩĩ e te mau paroisa, to'na mau utuafare e aore râ to'na mau melo ta-ta'itahi. Eiaha roa tatou e ma'iti i te mau faaueraa ua mana'o tatou e mea faufaa ia haapa'o, e hi'o râ i te mau faaueraa atoa a te Atua. E mea ti'a ia tatou ia vai aueue ore noa ma te mau papũ, ma te ti'aturi papũ i te paari o te Fatu e ma te ti'aturi papũ i Ta'na mau fafauaraa.

Ia riro mau tatou ei maramarama i ni'a i te aivi, ei hi'oraa no te haapa'oraa i te mau faaueraa o te ore roa e tau e eita roa e tau. Mai teie buka iti tei faaitoito i te feia mo'a i tomo i roto i te nuu faehau ia ti'a papũ i te pae morare i te tau o te tama'i, ia riro tatou, i roto i teie tama'i no te mau mahana hopea nei, ei mori no to te ao atoa nei e no te mau tamarii a te Atua e ma'imi ra i te mau haamaitairaa a te Fatu. O teie ia to'u iteraa papũ i te i'oa mo'a o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Peresideniraa Matamua, i roto *Te mau Parau Tumu o te Evanelia* (1943), i.
2. *Te mau Parau Tumu o te Evanelia*, v, viii, viii.
3. *Te Mau Haapiiraa a te Mau Peresideni o te Ekalesia: Harold B. Lee* (2000), 4.
4. Stephen L Richards, i roto *Te mau Parau Tumu o te Evanelia*, 141.
5. « Te Utuafare : E Poro'i i to te Ao Nei », *Liahona*, Novema 2010, 129.

Na te peresideni Thomas S. Monson

E horo'a mai te haapa'o i te mau haamaitairaa

A haapa'o ai tatou i te mau faaueraa a te Atua, ei reira tatou e farii ai i te ite i te parau mau e i te mau pahonora a i ta tatou mau uiraa rarahi.

E au mau taea'e e au mau tuahine here, e oaoa rahi to'u ia tae mai i rotopu ia outou i teie po'ipo'i. Te ani nei au i to outou faaroo e ta outou mau pure no te pahono i teie haamaitairaa to'u ia paraparau atu ia outou.

Mai te tau e te tau, ua imi noa te tane e te vahine i te ite e te maramarama no te parau o teie oraraa tahuti nei e to ratou vairaa e te opuaraa no te reira, e tae noa'tu i te rave'a e noaa ai te hau e te oaoa. Tei roto tatou tata'ihia i te reira ma'imiraa.

E roaa te reira ite e te reira maramarama i te mau taata atoa. Tei roto i te reira te mau parau mau mure ore. I roto i Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau, tuhaa 1, irava 39, te tai'o nei tatou e : « No te mea inaha, e a hi'o na, o te Atua te Fatu, e te faaite maira te Varua i te reira, e e parau mau taua faaiteraa nei, e e vai noa te parau mau e a muri e a muri noa'tu ».

Ua papa'i te hoê rohi pehe :

Noa'tu e, e mo'e ê e aore râ, e mou te mau mea atoa i te ra'i ra e i te fenua nei, Are'a te parau mau ra, te tumu o te oraraa nei, e ti'a ia i te vairaa, E mea mure ore, e ore tau'i, e a muri noa'tu.¹

E ui te tahi pae e, « I hea te reira parau mau e itehia ai, e nahea tatou e ite ai i te reira ? » I roto i te hoê heheura i horo'ahia i te peropheta Iosepha Semita i Keterani, Ohio, i te ava'e me no te matahiti 1833, ua parau te Fatu e :

« E o te parau mau ra o te ite ia i te mau mea i to ratou huru mau, mai te au i tei vai ê na, e mai te au ho'i i te vai e a muri atu... »

« O te Varua no te parau mau ra no te Atua ia... »

« E e ore roa te hoê taata e farii i te iraa maori râ ia haapa'o oia i ta'na mau faaueraa. »

« O oia o te haapa'o i te mau faaueraa [a te Atua] ra e farii ia i te parau mau e te maramarama, e tae noa'tu i te taima

oia e faahanahanahia'i i roto i te parau mau e ua ite ho'i i te mau mea atoa ».²

Aue ia fafauaraa hanahana e ! « O oia o te haapa'o i te mau faaueraa [a te Atua] ra e farii ia i te parau mau e te maramarama, e tae noa'tu i te taima oia e faahanahanahia'i i roto i te parau mau e ua ite ho'i i te mau mea atoa ».

Aita e titauhia ia outou e aore râ, ia'u nei, i roto i teie anotau maramarama i faaho'ihia mai ai te iraa o te evanelia, ia imi i te parau mau na roto i te mau rave'a aita i faaohipahia a'enei. Ua oti to tatou e'a i te faatorohia e te hoê Metua here i te Ao ra, e ua horo'a mai ho'i i te hoê arata'i papû—oia ho'i, *te haapa'o*. A haapa'o ai tatou i te mau faaueraa a te Atua, ei reira tatou e farii ai i te ite i te parau mau e i te mau pahonora a i ta tatou mau uiraa rarahi.

E haapii tatou i te haapa'o i roto i te roaraa o to tatou oraraa. E haamata i to tatou apîraa ra, na te feia haapa'o ia tatou e haamau i te mau arata'iraa e te mau ture no te paruru ia tatou. E riro te oraraa ei ohipa ohie a'e no tatou paatoa mai te mea e, e haapa'o hope roa tatou i te reira mau ture. Tera râ, e rave rahi o tatou o te haapii nei i te paari e i te haapa'o na roto i te tamata-mata-roa-raa i taua mau ture ra.

A tupu ai au i te paariraa, i te mau tau mahanahana atoa mai te omuaraa o te ava'e tiurai e tae roa'tu i te omuaraa o te ava'e setepa, e faaea to'u utuafare i roto i to matou fare iti na'ina'i i Vivian Park i roto i te afaa no Provo i Utaha.

Te vai ra to'u hoê hoa rahi roa i taua mau taima faafaearaa ra i roto i te afaa, oia ho'i, o Danny Larsen, e fare na'ina'i atoa to ratou i Vivian Park. Pauroa te mahana, e orihaere noa maua na roto i teie paradaiso no te tamarii, tai'a i roto i te mau anavai rii e te mau anavai rahi, haaputu i te mau ofa'i e i te tahi atu mau mea tao'a rahi, orihaere na ni'a i te mou'a, ta'uma, e e oaoa i te mau minuti atoa o te hora tata'itahi o te mahana tata'itahi.

I te hoê po'ipo'i ua faaoti a'era maua o Danny e faatupu i te hoê auahi puhapa i taua ahiahi ra e to maua mau hoa taatoa no te afaa. E titau-noa-hia ia maua ia tamâ i te hoê vahi i roto i te faaapu tapiri noa mai i reira matou e nehenehe ai e

haaputupu. E mea mārô roa te aihere i taua area taima e te puta-puta ho'i, e ere ia i te mea au roa no te opuaraa ta maua e mana'o ra. Ua haamata maua i te hutihuti i te mau aihere rarahi, e ia tamâ i te hoê vahi menemene rahi. Ua hutihuti maua ma to maua puai atoa, tera râ, te tahi noa haapu'eraa aihere tei mahuti mai. Ua ite maua e, e pô te mahana e oti ai taua ohipa ra, e ua haamata to maua puai e to maua oaoa i te topatopa.

E ua tupu maira te mana'o i roto i to'u upoo, e upoo no te hoê tamarii e va'u matahiti, ta'u i mana'o e, o tera mau ia te rave'a. Na ô atura vau ia Danny e, « Hoê noa rave'a, e *tutu'i* teie mau aihere i te auahi. E *tutu'i* noa taua hoê vahi menemene i ni'a i te aihere! » Oioi roa oia i te farii mai, e ua horo atu vau i te fare no te tii i te mati.

Eiaha roa outou e feruri e, e va'u noa to maua matahiti ua faati'ahia maua ia faaohipa i te mati, aita, te hinaaro nei au e faaite atu ia outou e, ua opanihia maua o Danny ia ha'uti i te mati mai te mea e, aita e taata paari to reira. Ua faaara-tamau-hia maua toopiti i te mau fifi o te auahi. Tera râ, ua ite au e, tei hea te vairaa ta matou mati, e e mea ti'a ia maua ia tamâ i taua vahi ra. Hou a tupu mai ai te tahi mana'o apî, ua horo atu vau i te fare e ua rave mai i te tahi tau raau mati, ma te haapapû e, aita te taata e ite mai. Ua tahuna vau i te reira i roto i to'u pute.

E ua horo faahou mai au i piha'i iho ia Danny, ma te oaoa rahi i te mea e, tei roto i to'u pute te rave'a no te tatara i to maua fifi. Te haamana'o nei au i te feruriraa e, e ama noa te auahi i te vahi ta maua i hinaaro, e i muri iho, na'na iho e pohe.

Ua 'ui a'era vau i te hoê raau mati i ni'a i te ofa'i e ua *tutu'i* i te aihere mārô. Ua ura te aihere mai te huru ra e, ua maniihia te mori pereoo i ni'a iho. I te haamataraa, ua oaoa maua o Danny ia hi'o i te aihere ia pau i te auahi, tera râ, aita i maoro, ua ite a'era maua e, eita te auahi e pohe ia'na iho. Ua ri'ari'a maua i te iteraa e, aita e roaa ia maua e tupohe i te reira. Ua haamata a'era te auahi e ura i ni'a i te mau aihere rarahi na te pae mou'a, e e nehenehe atoa ho'i e ura na ni'a i te

mau tumu raau e i te mau mea atoa i ni'a i to'na e'a.

I te pae hopea, aita ta maua e rave'a maori râ, e tuô i te tauturu. Aita i maoro, ua horo mai te mau tane e te mau vahine i Vivian Park e ta ratou mau pute rari no te tupohe i te auahi. E rave rahi hora i muri mai, ua pohe te mau vahi hopea e uraura noa ra. Ua ora te mau tumu raau paari e râ ê te tau te tupu-noa-raa, e na reira atoa te mau fare o tei fatata i te tae'ahia i te auahi.

I taua mahana ra, ua apo mai maua o Danny e rave rahi haapiiraa teimaha, tera râ, e mau haapiiraa faufaa—te hoê o te reira, o te faufaa rahi ia o te haapa'o.

Te vai ra te mau arata'iraa e te mau ture no te paruru ia tatou i te pae tino. Oia atoa te Fatu, ua horo'a mai Oia i te mau arata'iraa e te mau fauueraa no te paruru ia tatou i te pae varua, ia ti'a ho'i ia tatou ia ratere ma te pe'ape'a ore i roto i teie oraraa fifi, e ia ho'i i piha'i iho i to tatou Metua i te Ao ra.

A rave rahi tenetere i teie nei, ua parau o Samuela ma te mātā'u ore i te hoê u'i tei haapii-papû-hia i te peu tumu o te tusia animala, i te na ôraa e : « E maitai rahi tei te haapa'o i tei te tusia, e maitai rahi tei te faaroo i tei te toâhua mamoe oni ra ».³

I roto i teie tau tuuraa, ua heheu mai te Fatu i te peropheta Iosepha Semita e, e titau Oia i « te aau e te mana'o anaanatae ; e e amu ho'i te feia anaanatae e te feia haapa'o maitai i te maa maitai no te fenua no Ziona i teie mau mahana hopea nei ».⁴

Ua ite te mau peropheta atoa, no tahito ra e no teie anotau e, e mea faufaa te haapa'o no to tatou faaoraraa. Ua parau o Nephi e, « E haere atu vau, e rave ho'i i te mau mea ta te Fatu i faaue maira ».⁵ Noa'tu e, ua paraparuru te tahi pae i roto i to ratou faaroo, e to ratou haapa'o, aita o Nephi i paruparu hoê noa a'e taima i roto i te ohipa ta te Fatu i ani mai ia'na ia rave. E rave rahi u'i tei haamaitaihia no te reira.

Ua riro te aamu o Aberahama e o Isaaka ei aamu putapû te aau no te parau no te haapa'o. E mea papû roa e, e ohipa fifi mau no Aberahama, no te haapa'o i te fauueraa a te Atua, i te arata'iraa i ta'na tamaiti here ia Isaaka

i te fenua no Moria no te pûpû ei tusia. Te ite ra anei tatou i te teimaha o te aau o Aberahama a tere ai oia e tae roa'tu i te vahi i faataahia ra ? E mea papû maitai e, ua mauui roa te tino e te varua o Aberahama i te oto rahi, a taamu ai oia ia Isaaka, a faatarava ai ia'na i ni'a i te fata, e a rave ai i te tipi no te taparahi pohe ia'na. Ua haapa'o oia i te faaue a te Fatu ma te faaroo aueue ore e ma te ti'aturi hope roa i te Fatu. Auê ia te hanahana te parau faaara, e te oaoa rahi o Aberahama i te fariiraa i te reira : « Eiaha to rima e rave noa'tu i to tamaiti na, eiaha roa oia e hauti-noa-hia'tu e oe : ua ite atura ho'i au i teie nei, e e mātā'u to oe i te Atua, o oe aore i pipiri i to tamaiti, i to tamaiti hoê roa ra ia'u ».⁶

Ua tamatahia Aberahama, e no to'na haapa'o maitai, ua horo'a maira te Fatu ia'na i teie fafaueraa hanahana : « E maitai te mau fenua atoa o te ao nei i to oe na huaai ; o oe i faaroo mai i tau reo nei ».⁷

Noa'tu e, aita tatou e anihia ia faaite i to tatou haapa'o na roto i teie huru raveraa paari, e titauhia te haapa'o ia tatou paatoa.

Ua parau te peresideni Joseph F. Smith i te ava'e atopa 1873, « Te haapa'o o te ture matamua o te ra'i ».⁸

Ua parau te peresideni Gordon B. Hinckley, « Te oaoa o te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei, te hau o te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei, te haereraa i mua o te Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei, te auhune o te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei, e te faaoraraa mure ore e te faateiteiraa o teie mau taata, tei ni'a iho ia i to ratou haereraa ma te haapa'o i te mau parau a'o a... te Atua ».⁹

Te haapa'o, o te huru ia o te mau peropheta ; na te reira e horo'a i te puai e te ite ia ratou mai te tau e te tau. E mea faufaa ia ite tatou e, e nehenehe atoa ta tatou e farii i teie puai e teie ite. E mea ohie ia roaa mai ia tatou tata'itahi i teie mahana mai te mea e, e haapa'o tatou i te mau fauueraa a te Atua.

Mai te tau e te tau, ua ite au e rave rahi taata tei vai haapa'o maitai roa. Ua haamaitaihia vau e ua faaûruhia e ratou. Te hinaaro nei au e faaite atu i te hoê aamu no na taata e piti mai teie te huru.

E melo faaroo puai o Walter Krause no te Ekalesia, tei ora na e to'na utua-fare i roto i te fenua ta tatou e parau nei o Helemani Hitia o te râ, i muri a'e i te Tama'i Rahi Piti o te ao nei. Noa'tu te mau fifi ta'na i farerei no te iti te ti'amâraa i roto i taua fenua ra o te ao nei i taua tau ra, ua riro noa te taea'e Krause ei taata here e te tavini i te Fatu. Ua faaoti oia ma te haapa'o maitai e ma te faaoti hope roa i te mau ohipa atoa i faauehia ia'na.

Te tahi atu taata, o Johann Denndorfer, fanauhia i Hongrie, ua faafariuhia mai i roto i te Ekalesia i Helemani e ua bapetizohia i reira i te matahiti 1911 i te 17raa o to'na matahiti. Aita i maoro roa i muri iho, ua ho'i oia i

Hongrie. I muri a'e i te Tama'i Rahi Piti no te ao nei, ua riro oia mai te hoê mau auri i roto i to'na iho fenua, i roto i te oire no Debrecen. Ua tape'a-atoahia te ti'amâraa o te taata i Hongrie.

Ua farii te taea'e Walter Krause i te piiraa ei orometua haapii utua-fare no te taea'e Denndorfer, ta'na i ore i mÄtau, e ia hahaere tamau noa ia'na. Ua pii te taea'e Krause i to'na hoa hahaere e na ô atura ia'na e, « ua farii taua i te piiraa ia hahaere i te taea'e Johann Denndorfer. E vata anei oe no te haere mai na muri iho ia'u i teie hepetoma e hi'o ia'na e no te horo'a i te hoê parau poro'i no te evanelia ? » E ua parau faahou oia e, « te ora nei te taea'e Denndorfer i Hongrie ».

Ua ui maira to'na hoa ma te hitimahuta, « Ahea taua e reva ai ? »

« Ananahi », te pahonora a ia a te taea'e Krause.

« Ahea taua e ho'i mai ai ? » te aniraa ia a te hoa.

Pahono mai nei te taea'e Krause e, « E hoa, hoê paha hepetoma—mai te mea e, e ho'i mai taua ».

Ua reva teie na taea'e hahaere no te farerei i te taea'e Denndorfer, na ni'a i te pereoo auahi, e na ni'a i te pereoo mataeinaa na te pae hitia o te râ o Helemani haere atu i Debrecen, Hongrie—e tere roa. Aita te taea'e Denndorfer i farerei i te mau taea'e hahaere mai te taime na mua'tu i te tama'i. I teie nei, i to'na iteraa i teie na tavini

o te Fatu, ua putapû roa to'na aau i te mauruuru i to raua taeraa mai. I te haamataraa ua pato'i oia ia aroha rima ia raua. Ua haere râ oia i roto i to'na piha taotoraa e ua rave maira i roto i te hoê afata ume na'ina'i hoê afata tei roto ta'na tuhaa ahuru ta'na i tape'a noa e rave rahi matahiti te maoro. Ua horo'a'tura oia i ta'na tuhaa ahuru i to'na na taea'e hahaeere ra e na ô atura e, « I teie nei, ua aufau vau i ta'u tuhaa ahuru i te Fatu. *I teie nei*, ua ti'amâ vau no te aroha rima i te mau tavini o te Fatu ! » Ua parau mai te taea'e Krause ia'u i muri a'e e, aita e parau no te faaite i to'na aau putapû ia feruri e, teie taea'e haapa'o maitai, aita hoê rave'a no te farerei i te Ekalesia e rave rahi matahiti te maoro, ua rave tamau noa oia e ma te haapa'o, 10 i ni'a i te hanere o ta'na faufaa ha'ihai roa no te aufau i ta'na tuhaa ahuru. Ua tape'a noa oia i te reira ma te ite ore e, ahea e aore râ, e fana'o anei oia i te hoê taima no te aufau i te reira.

Ua pohe te taea'e Walter Krause a iva matahiti i teie nei i te 94raa o to'na matahiti. Ua tavini oia ma te faaroo e te haapa'o maitai i roto i to'na oraraa taatoa, e ua riro ei faaûruraa no'u e no te feia atoa i mâtâu ia'na. Ia anihia oia ia rave i te hoê ohipa, eita oia e ui parau, eita oia e amuamu, e eita oia e imi i te otoheraa.

E au mau taea'e e au mau tuahine, te tamataraa rahi o teie oraraa, o te

haapa'o ia. Na ô atura te Fatu e, « e tamata tatou ia ratou i reira, ia ite tatou e, e haapa'o anei ratou i te mau mea atoa ta te Fatu to ratou Atua e faae ia ratou ra ».¹⁰

Ua parau te Faaora e : « No te mea o ratou atoa o te hinaaro i te noaa mai i te hoê haamaitairaa i to'u rima nei e haapa'o ia i te ture i faataahia no taua haamairairaa ra, e te mau huru ho'i no te reira mai te au i tei faatumuhia hou roa i te faatumuraa o te ao nei ».¹¹

Aita e vai nei hoê hi'oraa no te haapa'o hau atu i te rahi o to tatou Faaora. Teie ta Paulo i parau no ni'a Ia'na :

« E tamaiti noa iho ho'i oia, i ite oia i te auraro i to'na ra mau pohe ;

« E no te mea ua haamo'a-roa-hia oia, riro atura oia ei tumu no te ora mure ore no te feia atoa e faaroo ia'na ra ».¹²

Ua faaite mai te Faaora i te here rahi o te Atua na roto i te oraraa i te oraraa maitai roa, na roto i te faatura-raa i te misioni mo'a Na'na ra. Aita Oia i teitei noa a'e te aau. Aita Oia i i te te'ote'o. Aita oia i te ore i haapa'o maitai. Ua vai haehaa noa Oia. Ua vai parau-ti'a noa Oia. Ua haapa'o tamau noa Oia.

Noa'tu e, ua faahemahia e taua fatu ra no te haavare, oia ho'i, te diabol, noa'tu e, ua paruparu To'na tino i te haapaeraa i te maa e 40 mahana e e 40 pô e ua po'ia, ia pûpû mai râ te diabol ia Iesu i te mau mea

hinaaro-rahi-hia, ua horo'a mai Oia ia tatou i te hoê hi'oraa hanahana no te haapa'o na roto i te pato'iraa eiaha ia ruri-ê-hia i te mea Ta'na i ite e, ua ti'a.¹³

I Gesetemane, te vahi i faaruru ai Oia i te mau iui oto rahi, « e mai te toto putua ra to'na hou i te mairiraa i raro i te repo ra »,¹⁴ ua riro oia ei hi'oraa no te Tamaiti haapa'o ra, a na ô ai Oia e, « E ta'u Metua, ia ti'a ia oe ra, e hopoi ê atu i teie nei au'a : ia tupu râ to oe hinaaro eiaha to'u ».¹⁵

Mai ta te Faaora i haapii atu i Ta'na mau Aposetolo i tahito ra, te haapii atoa mai nei Oia ia outou e ia'u nei : « E pee mai oe ia'u ».¹⁶ Hinaaro anei tatou e haapa'o ?

Te ite ta tatou e imi nei, te mau pahonora ta tatou e titau nei, e te puai ta tatou e hinaaro nei i teie mahana no te aro i te mau fifi o te hoê ao pe'ape'a e te tautau noa, e roaa te reira ia tatou mai te mea e, e haapa'o tatou i te mau faaueraa a te Fatu ma te hinaaro mau. E faahiti faahou vau i te mau parau a te Fatu : « O oia o te haapa'o i ta te [Atua] mau faaueraa ra e farii ia i te parau mau e te maramarama, e tae noa'tu i te taima oia e faahanahanahia'i i roto i te parau mau e ua ite ho'i i te mau mea atoa ».¹⁷

Teie ta'u pure haehaa e ia haamaitaihia tatou i te mau maitai tao'a rahi i fafauhia mai i te feia haapa'o ra. Na roto i te i'oa o Iesu Mesia, to tatou Fatu e Faaora, amene. ■

TE MAU NOTA

1. « Eaha te parau mau ? » *Te mau Himene*, no.166.
2. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 93:24, 26-28.
3. 1 Samuela 15:22.
4. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 64:34.
5. 1 Nephi 3:7.
6. Genese 22:12.
7. Genese 22:18.
8. Joseph F. Smith, « Discourse », *Deseret News*, 12 no novema 1873, 644.
9. Gordon B. Hinckley, « If Ye Be Willing and Obedient », *Ensign*, Titema 1971, 125.
10. Aberahama 3:25.
11. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 132:5.
12. Hebera 5:8-9.
13. Hi'o Mataio 4:1-11.
14. Luka 22:44.
15. Luka 22:42.
16. Ioane 21:22.
17. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 93:28.

Elder Jeffrey R. Holland

No te Pūpū no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo

« E te Fatu, ua faaroo vau »

A fa'i i ta outou mau uiraa e mau fifi, tera râ, na mua roa e a muri noa'tu, a tahirihiri arahu i to outou faaroo, no te mea, e tupu ihoa te mau mea atoa ia ratou o te ti'aturi.

I te hoê taima ua farerei mai Iesu i te tahi pūpū taata o te mārô ra ma te riri rahi i Ta'na mau pīpī. A ani ai te Fatu no ni'a i te tumu no teie mārôraa, ua haere mai te metua tane o te hoê tamaiti ma'i i mua, ma te parau e, ua haere mai oia e farerei i te mau pīpī a Iesu no te hoê haamaitairaa no ta'na tamaiti, aita râ i ti'a ia ratou ia horo'a i te reira. Te aati noa ra te tamaiti i to'na niho, te uha ra te vaha, e te taaviri noa ra i raro i te repo, ua ani atura te metua tane ia Iesu ma te reo taparu :

« E i tia ia oe ia rave ra, aroha mai oe ia matou, e e tauturu mai.

« Ua parau atura Iesu ia'na, I tia ia oe ia faaroo ra, e tia te mau mea atoa nei i te taata i faaroo.

« Ua pii noa maira te metua tane o taua tamaiti ra i reira ra, na o maira ma te roimata, E te Fatu, ua faaroo vau, e turu mai oe i ta'u faaroo paruparu nei ». ¹

Na roto i ta'na iho parau, e mea iti te ti'aturiraa matamua o teie taata. Tera râ, e hinaaro rahi to'na no ta'na hoê noa iho tamaiti. Ua parauhia mai tatou e ua rava'i te reira no te haamataraa. Ua parau mai Alama e, « noa'tu aita i

tia ia outou, maori râ o te *hinaaro noa ia ti'aturi*; a vaiiho i taua hinaaro ra ia tupu i roto ia outou ra e tae noa'tu i te faaroo iti haihai ». ² Aita'tu ai e tia'iraa, ma te faaite i to'na faaroo e vai ra, ua taparu a'era teie metua tane i te Faaora o te ao nei, « I tia ia oe ia *rave ra*, aroha mai oe ia *matou* [e tauturu oe ia *matou* ». ³ Aita roa ta'u e nehenehe e tai'o i teie mau parau ma te ta'i ore. Ua faaohipa-maite-hia te parau ra *matou* ma te hinaarohia. Te na ô ra teie taata e, « Te taparu nei to matou utuafare

taatoa. Aita roa to matou pe'ape'a e hope nei ; aita roa. Tei te hopea matou i to matou taura. Aita matou i ite o vai atu â ta matou e nehenehe e fariu atu. E nehenehe anei ta *oe* e tauturu mai ? E mauruuru roa matou i *tei tia ia oe* ia horoa mai—hoê pae no te haamaitairaa, e hi'oraa iti no te ti'aturi, te faaoreraa i te mauui tei amohia e te metua vahine o teie tamaiti i te mau mahana atoa no to'na oraraa.

« I tia ia *oe* ia *rave ra*, » te parau a taua metua tane ra, ua ho'i faahou mai ia'na ra te parau a te Fatu « I tia ia *oe* ia *faaroo ra*, » ⁴

Te na ô ra te irava parau e « Ua pii noa maira »—e ere teie i te parau mārû e aore râ i te parau ti'aturi ore. Ua ta'i mai te metua ma te mauui rahi o te hoê metua, « E te Fatu, ua faaroo vau, e turu mai oe i to'u faaroo paruparu nei ». Te parauhia ra i roto i te Mareko e ei pahonora e teie faaroo apî e te faaroo papû ore rii, ua faaora mai Iesu i te tamaiti, ma te faati'araa mai ia'na i ni'a mai raro mai i te pohe, mai tei faaitehia e Mareko. ⁵

Ma te faaohiparaa i teie mau irava parau no te papairaa mo'a, te hinaaro nei au e parau ti'a roa'tu i te feia apî no te Ekalesia—feia apî i te pae matahiti paari e aore râ feia apî e riroraa mai ei melo no te Ekalesia e aore râ feia apî i te rahiraa matahiti no te faaroo. O tatou pauroa atoa ia teie, e ere anei !

Te hi'oraa matamua o teie aamu, oia ho'i, a faaruru ai i te tamataraa o te parau no te faaroo, ua faahiti mai te metua tane i to'na puai na mua, e i reira noa iho to'na faahitiraa mai i to'na oti'a. E mea papû ta'na parau

faahiti matamua e aita e māta'uraa : « E te Fatu, te ti'aturi nei au ». Te parau atu nei au i te mau taata atoa o te hinaaro nei ia rahi mai te faaroo, a haamana'o i teie taata ! I te mau taime no te taiā e aore rā te feaa e aore rā te taime fifi rahi, a tape'a noa i tei mau ia outou, noa'tu e e mea iti te reira. I roto i te haereraa i mua, e faaruru tatou paatoa i te mau tamataraa o te oraraa tahuti nei, e tae mai i ni'a ia tatou paatoa, i te pae varua, te tahi mau iui tu'ati i te mau iui o teie tamaiti e aore rā i te hepohepo o teie metua. Ia tae ana'e mai taua mau taime ra e te mau uiraa, e aita te rave'a e vai ra e tae oioi mai, *a tape'a maiti noa i te mau mea ta outou i te a'ena e a vai puai noa e tae roa'tu ua tae mai te tahi faahou ā ite.* Teie ta Iesu i parau mai no ni'a i teie ohipa, teie ihoa ra semeio, « Ahiri e faaroo to outou, e mai te hoê huero sinapi noa iho te rahi, e tia ia ia outou ia parau noa'tu i teie nei mou'a, A haere i ō atu, e na'na ia e haere noa, e aita roa e mea e ore e tia ia outou ».⁶ E ere te fifi te rahi o to outou faaroo e aore rā to outou ite i te tumu parau—o te huru parau-ti'a ra ta outou e faaite mai no te faaroo ta outou e mau nei e te parau mau ta outou i te a'ena.

Te piti o te hi'oraa, e mea taa ê rii i te matamua ra. Ia tupu ana'e mai te mau fifi e te mau uiraa, eiaha e haamata i ta outou titorotororaa no te faaroo na roto i te parauraa e aita roa ta

outou, inaha e riro mai te reira mai to outou huru « ti'aturi ore » ra. E mea fifi roa te reira. E haapapû atu vau i teie tumu parau : Aita vau e ani atu nei, ia faahua outou i te faaroo o ta outou e ore e mau nei. Te ani atu nei rā *vau* ia outou ia vai parau mau noa no te faaroo ta outou e *mau* ra. I te tahi mau taime, te rave nei tatou mai te mea ra e, te faaiteraa i to tatou mana'o feaa, e faaiteraa rahi a'e no te itoito morare i te faaiteraa haavare ore o te faaroo. E ere roa ia ! No reira, a haamana'o noa na tatou paatoa i te parau papû no teie aamu i roto i te papairaa mo'a. A haapapû maitai i ta outou mau uiraa ; e mea rahi mau te mau uiraa no ni'a i tera tumu parau e tera tumu parau. Tera rā, mai te mea e ua hinaaro outou e to outou utuafare ia faarahia outou, eiaha e vaiiho i taua mau uiraa ra ia haafifi mai i te faaroo e faatupu ra i to te reira semeio.

Taa ê atu i te reira, ua rahi roa'tu â to outou faaroo i ta outou e mana'o nei no te mea te parau nei te Buka a Moromona i te reira « te rahi o te mau ite i noaa mai ia ratou ra ».⁷ Ua parau mai Iesu e, « E ite outou ia ratou i to ratou hoturaa »,⁸ e te itehia nei te hotu o te oraraa i te evanelia i roto i te oraraa o te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea nei na te mau vahi atoa. Mai ta Petero e o Ioane i parau i te mau taata i mutaa ihora, te parau atu nei au ia outou, « E ore ho'i matou e tia ia ore ia parau i ta

matou i hi'o a'enei e i faaroo a'enei, » e te mea ta tatou i ite e i faaroo « ua tupu mau te semeio rahi » i roto i te oraraa o te milioni rahiraa melo no teie Ekalesia.⁹ Aita e pato'iraa i te reira.

Te mau taeae e te mau tuahine, e ohipa teie na te Atua o te tupu noa nei, e itehia te mau faaiteraa e te mau haamaitairaa no teie ohipa na te mau vahi atoa, no reira eiaha e haape'ape'a rahi mai te mea e e tupu mai te fifi i tera taime e tera taime, o te tia ia hi'opo'ahia, ia taahia, e ia faaafarohia. E tupu mai ihoa te reira. *I roto i teie Ekalesia, e mea faufaa a'e te mau mea ta tatou i ite i te mau mea tei ore i itehia e tatou. A haamana'o, i roto i teie ao, e haere te mau taata atoa ma te faaroo.*

No reira a faaoroma'i i te mau hape a te taata nei—to outou iho e to vetahi o te tavini ra i roto i teie Ekalesia e arata'ihia nei e te mau tane e te mau vahine na roto i te hinaaro mau. Taa ê noa'tu i Ta'na Tamaiti Fanau Tahī maitai roa a'e, e mau taata hapehape ana'e ta te Atua e ohipa nei mai te omuaraa mai o te tau. E mea fifi roa paha teie Na'na, tera rā te faaoroma'i noa nei Oia. A na reira ana'e tatou. E no reira ia ite ana'e outou i te mau hapehape, a haamana'o e *ere* te oti'a tei i roto i te hanahana no teie ohipa. Mai ta te hoê taata papa'i parau aravihi i papa'i, ia manihia mai te îraa o te mure ore, e ere na te hinu te hape mai te mea ua manii mai te reira na rapae, no te mea rā e, eita ta te mau vairaa iti e nehenehe e farii pauroa i te reira.¹⁰ O outou e o vau nei teie mau vairaa iti, no reira a faaoroma'i e a hamani maitai i te taata e a faaore i te mau hape.

Te hi'oraa hopea : Ia tae ana'e mai te feaa e aore rā te fifi, eiaha e māta'u i te ani atu i te tauturu. Mai te mea e hinaaro mau tatou ma te haehaa e te parau mau, mai ta teie metua tane i rave, e nehenehe ta tatou e farii i te reira. Te na ô ra te papa'iraa mo'a e « ma te hinaaro mau, ma te aau tae mau, ma te faahua ore e te haavare ore i mua i te Atua ».¹¹ Te faaite papû nei au e i roto i teie pahonoraa i teie huru taparuraa, e tonono mai te Atua i te tautururaa no na pae e piti o te paruru no te haapuai mai i to tatou ti'aturiraa.

Te parau nei au e te aparau atu nei au i te feia apî. E mea apî noa â vau.

Ua parau iho mai nei te hoê tamaiti e 14 matahiti te paari ia'u ma te otohe rii, « Elder Holland, aita ta'u e nehenehe e parau i teie nei e, ua ite au e parau mau te Ekalesia, tera râ te ti'aturi nei au e parau mau ihoa ». Ua tauahi atu vau i taua tamaiti ra e tae roa ua oru mai to'na na mata. Ua parau atu vau ia'na ma te puai o to'u varua e, e parau faufaa rahi roa te ti'aturi, are'a te parau ra ia rave, ua hau atu ia i te faufaa, e aita roa e titauhia ia'u ia tatarahapa no te « ti'aturi-noa-raa ». Ua parau atu vau ia'na e ua parau mai te Mesia iho, « Eiaha e mäta'u ; e ti'aturi noa », ¹² e parau ho'i teie ta te tamaiti Gordon B. Hinckley i afa'i atu i te misioni. ¹³ Ua parau atu vau i teie nei tamaiti, o te ti'aturi te taahiraa matamua e tae atu ai i te ite-papû-raa, e haamatahia to tatou faaroo amui i te parau ra « Te ti'aturi nei matou ». ¹⁴ E ua parau atu vau ia'na

e ua faahiahia roa vau ia'na no to'na parau-ti'a i roto i ta'na imiraa.

I teie nei, i te faufaa i roa mai ia'u fatata e 60 matahiti i teie nei, mai te haamataraa mai to'u 14 matahiti paari i te ti'aturiraa, te faaite atu nei au i te tahi mau mea ta'u i ite i teie nei. Ua ite au i te mau taime atoa e i te mau huru atoa e o te Atua to tatou Metua here i te Ao ra. Ua ite au e o Iesu ana'e iho Ta'na Tamaiti Fanau Tahiti maitai roa, tei horo'a ma te here i To'na ora ma te hinaaro o te Metua e te Tamaiti iho no te faaoraraa i te taata atoa e ere ho'i i te mea maitai roa. Ua ite au e ua Ti'a mai Oia mai taua pohe mai ra ia ora faahou, e no te mea ho'i e, ua na reira Oia, e na reira atoa ia tatou. Ua ite au e o Iosepha Semita iho tei parau mai e e ere oia i te mea maitai roa, noa'tu râ i te reira, ¹⁵ o oia te mauihaa ma'itihia i te rima o te Atua no te faaho'i mai i te evanelia

mure ore i te fenua nei. Ua ite atoa vau e na roto i te reira—na roto ihoa râ i te iritiraa i te Buka a Moromona—ua rahi roa'tu ta'na i haapii mai ia'u no ni'a i te here o te Atua, te hanahana o te Mesia, e te mana autahu'araa i ta te tahi atu peropheta ta'u i tai'o i te parau, ta'u i mätau, e aore râ i faaroo i roto i te maoraraa o te oraraa imiraa. Ua ite au e o te Peresideni Thomas S. Monson, o te fatata nei i te 50 matahiti mai to'na faatoro'araahia ei Aposetolo, te mono tano no teie ti'araa peropheta i teie mahana. Ua ite au e e 14 atu â mau taata ta outou e paturu nei e peropheta, e hi'o, e e heheu parau, o te paturu nei ia'na i to ratou rima, to ratou aau, e ta ratou iho mau taviri aposetolo.

Te faaite papû atu nei au i teie mau mea atoa ia outou ma te ti'aturiraa mai ta Petero i parau ra e, « te parau a te mau peropheta tia rahi roa'tu ». ¹⁶ Te huero iti no te faaroo no'u nei ua tupu mai ia ei tumu raau no te ora, no reira mai te mea ua tamata-rii-hia to outou faaroo i roto i teie e aore râ te tahi atu tau, te ani atu nei au ia outou ia turu'i mai i ni'a i to'u faaroo. Ua ite au e, e parau mau na te Atua teie ohipa. I to tatou noa pau, e faati'a ai tatou i te feaa e aore râ te mau diabolo ia ruri ê ia tatou i teie ohipa. A ti'aturi noa. A nuu i mua. A fa'i i ta outou mau uiraa e mau fifi, tera râ, na mua roa e a muri noa'tu, a tahirihiri arahu i to outou faaroo, no te mea, e tupu ihoa te mau mea atoa ia ratou o te ti'aturi. Na roto i te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Mareko 9:22–24 ; hi'o atoa te mau irava 14–21.
2. Alama 32:27 ; tuuhia te papa'i opa.
3. Mareko 9:22 ; tuuhia te papa'i opa.
4. Mareko 9:22, 23 ; tuuhia te papa'i opa.
5. Hi'o Mareko 9:24–27.
6. Mataio 17:20.
7. Helamana 5:50.
8. Mataio 7:16.
9. Hi'o Te Ohipa 4:16, 20.
10. Faatanohia na roto mai i te Alfred Edersheim, *The Life and Times of Jesus the Messiah*, 2 vols. (1883), 2:108.
11. 2 Nephi 31:13.
12. Mareko 5:36.
13. Hi'o Gordon B. Hinckley, i roto Conference Report, Atopa 1969, 114.
14. Hi'o Te mau Hiroa Faaroo 1:1–13.
15. Hi'o *Te mau Haapiiraa a te mau Peresideni o te Ekalesia : Iosepha Semita* (2007), 591.
16. 2 Peter 1:19.

Na Elder Dallin H. Oaks
No te Pūpū no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo

Te feia pee i te Mesia

Te peeraa i te Mesia e ere ia i te hoê ohipa mai te reira noa e aore râ no te tau hoê, e fafauaraa râ e te huru oraraa tamau e faaohipahia i te mau taime atoa e i te mau vahi atoa.

Te hoê o ta tatou mau himene herehia te hamata nei ia na roto i teie mau parau :

*« Mai pee mai ia'u nei »,
na ô maira te Mesia.
Hoê rave'a e ora'i,
Teie noa, tahoê mai.¹*

Teie mau parau, tei faaûruhia i te aniraa manihini matamua roa a te Faaora i Ta'na mau pīpī (hi'o Mataio 4:19), tei papa'ihia e John Nicholson, e taata Etotia faafariuhia. Mai to tatou mau ti'a faatere matamua, e mea ha'i-ha'i roa to'na ite haapiiraa, te vai ra râ to'na here rahi i to tatou Faaora e i te faanahoraa no te faoraraa.²

Ua tauturu te mau parau poro'i paatoa o teie amuiraa ia tatou ia pee i te taahiraa o to tatou Faaora, inaha, na to'na hi'oraa e ta'na mau haapiiraa e faaite mai i te e'a no te feia atoa o te pee ia Iesu Mesia.

Mai te mau Keresetiano atoa, te tua-tapapa nei te mau melo o te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei i te oraraa o to tatou Faaora mai tei papa'ihia i roto i te mau buka a Mataio, a Mareko, a Luka e a Ioane i roto i te Faufaa Apī. E hi'o faahou vau i te mau hi'oraa e te mau haapiiraa e vai ra i roto i teie na buka

e maha o te Bibilia Mo'a, e e ani au ia tatou tata'itahi e te tahi atu mau Kerese-tiano atoa, ia feruri nahea teie Ekalesia i faaho'i-faahou-hia mai e o tatou tata'itahi e riro ai ei feia pee i te Mesia.

Ua haapii mai Iesu e, e titauhia te baptizoraa no te tomo i roto i te basileia o te Atua (a hi'o Ioane 3:5). Ua haamata oia i Ta'na tau taviniraa na roto i to'na iho baptizoraa (a hi'o Mareko 1:9), e ua baptizo atura Oia e To'na na feia pee ia vetahi ê (hi'o Ioane 3:22–26). Te na reira atoa nei tatou.

Ua haamata Iesu i Ta'na pororaa na roto i te aniraa i te feia e faaroo mai ra Ia'na ia tatarahapa (a hi'o Mataio 4:17). Te reira noa â te parau poro'i a To'na mau tavini i to te ao nei.

I roto i Ta'na tau taviniraa, ua horo'a Iesu i te mau faaueraa. E ua

haapii Oia e, « Ua here outou ia'u ra, a haapa'o i ta'u mau faaueraa » (Ioane 14:15 ; a hi'o atoa i te irava 21, 23). Ua faaite papū Oia e, e titau te haapa'o-
raa i Ta'na mau faaueraa i To'na feia pee ia faaru'e i te mea Ta'na i parau e « o taua mea i faaturahia e te taata na » (Luka 16:15) e « i tei tuuhia mai e te taata » (Mareko 7:8 ; a hi'o atoa i te irava 13). Ua faaara atoa Oia e, « Ahiri outou no teie nei ao, e au mai teie nei ao i to'na iho : No te mea râ e ere outou i to teie nei ao, o vau i ma'iti ia outou no roto i teie nei ao, e riri mai ai teie nei ao ia outou » (Ioane 15:19). Mai ta te aposetolo Petero i parau i muri a'era, titauhia i te feia pee ia Iesu ia riro ei « feia hoohia » (1 Petero 2:9).

Ua ite te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei e, eiaha tatou ia riro « no teie nei ao » e aore râ, ia ruuruuhia i « tei tuuhia mai e te taata », teie nei râ, mai te tahi atu feia pee i te Mesia, te tahi taime e mea fifi no tatou ia faataa ê ia tatou i to te ao nei e i ta te reira mau peu tumu. Te ora nei te tahi pae i to ratou oraraa mai te au i te mau haerea o te ao nei no te mea, mai ta Iesu i parau no te tahi mau taata Ta'na i haapii ra, « e mea maitai ho'i ia ratou ta te taata haamaitai i ta te Atua ra haamaitai » (Ioane 12:43). E mea rahi roa teie mau hahiraa ia pee i te Mesia, e e mea huru fifi atoa ia tapura i te reira i ô nei. Tei roto i te reira te mau mea atoa, haamata mai te mau peu o teie nei ao mai te mau peu poritita e te huru taa ê roa o te ahuraa e te faana-heneheraa, haere atu i te faaru'eraa i te mau faufaa tumu mai te natura e te ohipa mure ore o te utuafare.

Aita te mau haapiiraa a Iesu i faa-taahia ei mau haapiiraa paraparau noa.

Ua titauhia râ ia faaohipahia. Ua haapii mai Iesu e, « O te faaroo mai i ta'u nei mau parau, e haapa'o atura, e faito vau ia'na i te hoê taata paari » (Mataio 7:24 ; a hi'o atoa Luka 11:28) e « E ao to te reira tavini, to tei roohia mai e to'na ra fatu te na reira ra » (Mataio 24:46). I roto i te tahi atu himene nehe-nehe roa, te himene nei tatou e :

*Here au ia oe Iesu,
Pee au na te e'a.
Here au ia Oe Iesu.
Pee au ia Oe.³*

Mai ta Iesu i haapii mai ra, o ratou o tei here Ia'na ra e haapa'o i Ta'na mau faauerā. E haapa'o ratou, mai ta te peresideni Thomas S. Monson i haapii i teie po'ipo'i. Te peeraa i te Mesia e ere ia i te hoê ohipa mai tera noa e aore râ no te hoê taime, e fafauraa râ e te huru orāraa tamau e faaohipahia i te mau taime atoa e i te mau vahi atoa. Ua haapii mai te Faaora i teie parau tumu, e nahea tatou ia faahaamana'ohia e e faaitoitohia no te pee i te reira, i te taime a haamau ai Oia i te oro'a mo'a (te komunio mai ta te tahi atu mau taata e parau nei). Ua ite tatou na roto i te heheuraa o teie anotau e, ua faaue Oia i To'na feia pee ia rave i te mau tapa'o ei haamana'orāraa Ia'na (a hi'o Te iritirāraa a Iosepha Semita, Mataio 26:22 [i roto i te Mataio 26:26, nota raro c], 24 [i roto i te Bible appendix] ; Te iritirāraa a Iosepha Semita, Mareko 14:21–24 [i roto i te Bible appendix]). Te pee nei te mau melo o Te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei i teie faauerāa i te mau hepetoma atoa na roto i te haereraa i te pureraa i reira tatou e rave ai i te faraoa e te pape e e fafau ai e, e haamana'o noa tatou Ia'na e e haapa'o ho'i i Ta'na mau faauerāa.

Ua haapii Iesu e, « e tamau maite te taata i te pure » (Luka 18:1). Ua faaite atoa oia i taua hi'orāraa ra, i te taime a pure ai Oia « e ao noa ihora te rui ia'na i te pureraa'tu i te Atua » (Luka 6:12) hou a pii ai Oia i Ta'na na Aposetolo e hoê ahuru e ma piti. Mai te tahi atu mau Keresetiano, te pure nei tatou i roto i ta tatou mau pureraa atoa. Te pure atoa nei tatou no te arata'irāa, e te haapii

nei tatou e, e mea ti'a ia pure pinepine tatou i to tatou iho pure taata hoê e ia tuturi te utuafare no te pure i te mau mahana atoa. Mai ia Iesu, e pure tatou i to tatou Metua i te Ao ra, e e na reira tatou na roto i te i'oa mo'a o Iesu Mesia.

Ua pii te Faaora Hoê Ahuru ma piti Aposetolo no te tauturu i roto i Ta'na Ekalesia e ua horo'a ia ratou i te mau taviri e i te haamanarāa no te faatere â i te ohipa i muri a'e i To'na poheraa (a hi'o Mataio 16:18–19 ; Mareko 3:14–15 ; 6:7 ; Luka 6:13). Te pee nei Te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei, te Ekalesia a Iesu Mesia i faaho'i-faahou-hia mai, i teie hoho'a i roto i to'na faanahonahorāa e i roto i te horo'arāa i te mau taviri e i te mana faatere i ni'a i te mau Aposetolo.

Aita te tahi pae o te mau taata ta Iesu i pii no te pee Ia'na i pahono oioui, ua titau râ ratou ia faataime-rii-hia ia ti'a ia ratou ia faaoti i te tahi mau ohipa no te utuafare. Na ô atura Iesu e, « O te taata e tuu i te rima i ni'a i te arote a hi'o ai i muri, e ore ia e au i te basileia o te Atua » (Luka 9:62). E rave rahi Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei e rave nei mai ta Iesu i haapii mai. Tei roto ia i te reira te hi'orāa faahiahia o te mau misionare paari e rave rahi tauatini e te tahi atoa tei vaiiho i te mau tamarii e te mau mootua no te rave i te mau ohipa misionare tei piihia ia ratou.

Ua haapii mai Iesu e, i hamani ho'i te Atua i te tane e te vahine e e

faaru'e ai te tane i ta'na metua tane e ta'na metua vahine, a ati atu ai i ta'na vahine (a hi'o Mareko 10:6–8). Ua mâtau-maitai-hia ta tatou fafauraa i teie nei haapiirāa.

I roto i te parabole mâtau-hia no te mamoe mo'e, ua haapii mai Iesu e, e haere tatou e imi i te nānā tei mo'e ê (a hi'o Mataio 18:11–14 ; Luka 15:3–7). Mai ta tatou i ite, ua haapapû maite te peresideni Thomas S. Monson i teie arata'irāa i roto i to'na hi'orāa e ta'na mau haapiirāa no ni'a i te faaorāraa i to tatou mau taata tupu, te tane e te vahine.⁴

I roto i ta tatou mau tautoorāa no te faaora e no te tavini, te pee nei tatou i te hoho'a hoê roa e te mau haapiirāa mārû a te Faaora no ni'a i te here :

« E aroha'tu oe i to taata tupu mai to aroha ia oe iho na » (Mataio 22:39). Ua faaue atoa mai oia ia tatou ia aroha i to tatou mau enemi (a hi'o Luka 6:27–28). E, i roto i Ta'na mau haapiirāa rahi i te pae hopea o Ta'na taviri-raa i te tahuti nei, na ô maira Oia :

« E tuu atu vau i te parau apî na outou, E aroha outou ia outou iho, mai ia'u e aroha'tu ia outou na, e aroha atoa ho'i outou ia outou iho.

« O te mea teie e ite ai te taata atoa e, e pîpî outou na'u, ia aroha outou ia outou iho » (Ioane 13:34–35).

No ni'a i te parau no te here te tahi i te tahi, ua haapii mai Iesu e, mai te mea e, e faainohia tatou na te taata, e ti'a ia

tatou ia faaore i ta ratou hapa (a hi'o Mataio 18:21–35 ; Mareko 11:25–26 ; Luka 6:37). A tutava ai te mau taata e rave rahi i roto i teie faauerāa fifi, e ite paatoa atoa tatou i te mau hi'orāa faaūru o te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei tei horo'a i te faaorerāa hapa, noa'tu te mau hape rahi. Ei hi'orāa, ua turu'i o Chris Williams i ni'a i to'na faaroo ia Iesu Mesia no te faaore i te hapa a te taata faahoro pereoo taero ava tei riro ei tumu i pohe ai ta'na vahine e e piti o ta raua mau tamarii. E piti noa mahana i muri a'e i taua ati ri'a-ri'a ra, e i roto â i te oto rahi, ua parau teie taata faaore hapa e, o te tavini ra ei hoê o to tatou mau episekopo, « ei pīpī na te Mesia, aita ta'u e ma'itiraa ê atu ».⁵

Te rahiraa o te Keresetiano te horo'a nei na tei vëvë e tei nava'i ore, mai ta Iesu i haapii na (a hi'o Mataio 25:31–46 ; Mareko 14:7). Ia au i teie haapiiraa a to tatou Faaora, ua aravihi roa ino ia Te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei e to'na mau melo. Te horo'a nei to tatou mau melo i te mau ô rima here i te mau pû tautururaa, e te horo'a atoa nei ratou i te ohipa taviniraa e i te tahi atu mau horo'a na tei vëvë e tei nava'i ore. Taa ê noa'tu te reira, te haapae nei to tatou mau melo i te maa e piti tamaaraa i roto i te ava'e tata'itahi e te horo'a nei i te moni o taua na tamaaraa ra ei ô haapaeraa maa, ta to tatou mau episekopo e te mau peresideni amaa e faaohipa nei no te tauturu i to tatou mau melo nava'i ore. Ua riro to tatou hapaeraa

maa no te tautururaa i tei po'ia ra ei ohipa no te aroha, e, mai te mea e, e ravehia te reira na roto i te mana'o mâ, e riro ia ei tamaaraa rahi i te pae varua.

Te tahi mea aita i mâtau-roa-hia, o te ohipa tauturu ia na te ao atoa nei a ta tatou Ekalesia. Na roto i te faaohiparāa i te moni i horo'ahia mai e te mau melo, e hapono Te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei i te maa, te ahu e te tahi atu mau mea e titauhia no te haamâmâ i te mauuiui o te feia paari e o te mau tamarii ati a'e te ao nei. Teie mau ô tauturu i to te ao atoa nei, e rave rahi hanere mirioni tara marite i roto i na matahiti hoê ahuru i ma'iri a'enei, e horo'ahia ia ma te hi'o ore i te parau no te haapa'orāa faaroo, te nunaa taata e aore râ, te fenua.

Te tauturu i horo'ahia i muri a'e i te aueuerāa fenua e te miti faa'i i te fenua Tapone i te matahiti 2011, ua tae'ahia ia 13 mirioni tara marite moni aufau e te tauihāa. Taa ê atu i te reira, hau atu i te 31 000 taata tamoni ore i tonohia e te Ekalesia tei horo'a hau atu e 600 000 hora ohipa taviniraa. Ta tatou tautururaa i te mau taata tei roohia i te mata'i rorofa'i Sandy i te pae hiti'a o te râ o te mau Hau Amui no Marite, e mau rave'a tauturu rau ia tei horo'ahia, e tae noa'tu i te rahiraa hora ohipa tamâraa fatata e 300 000 hora tei ravehia e te mau melo o te Ekalesia fatata e 28 000 ratou. I roto i te tahi atu hi'orāa e rave rahi i te matahiti i mairi a'enei, ua horo'a tatou e 136 000 kiro ahu e te tiaa no te feia

te faaru'e i te nohorāa i Chad i te fenua Afirita. I roto i te tuhaa hopea no te tenetere i ma'iri a'enei ua tauturu tatou fatata 30 mirioni taata i roto e 179 fenua.⁶ Oia mau, te mau taata tei parauhia e « Momoni » ua ite ratou nahea ia horo'a i te feia vëvë e te nava'i ore.

I roto i Ta'na haapiiraa hopea i roto i te Bibilia, ua faaue te Faaora i To'na feia pee ia hopoi i Ta'na mau haapiiraa i roto i te mau nunaa atoa e te mau taata atoa. Mai te omuarāa o te Faaho'i-faahou-raa mai, ua imi Te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei ia pee i taua haapiiraa ra. Noa'tu e, e ekalesia apî vëvë roa tatou i te haamataraa, te tahi noa tau tauatini melo, ua tono to tatou mau ti'a faatere i tahito ra, i te mau misionare na te mau moana, mai te hiti'a o te râ e i te too'a o te râ. Ei nunaa, ua tamau noa tatou i te haapii i te parau poro'i Keresetiano e tae roa mai i teie mahana, ua tae'ahia ta tatou e 60 000 rahiraa misionare rave tamau i roto i ta tatou faanahonahorāa misionare hoê roa, e te tahi atu â tau tautini e tavini nei no te tahi tau taime noa. E misionare ta tatou i roto hau atu i te 150 fenua i te ao nei.

Ei tuhaa no Ta'na A'orāa rahi i ni'a i te Mou'a ra, ua haapii mai Iesu e, « Ia maitai roa ho'i outou mai to outou Metua i te ao ra e maitai roa ra » (Mataio 5:48). Te fâ o teie haapiiraa e te fâ no te peeraa i to tatou Faaora, o te haereraa mai ia i te Metua ra, ta to tatou Faaora e parau nei e, « to'u Metua, e to outou Metua ; e... to'u Atua, e to outou Atua » (Ioane 20:17).

I roto i te heheuraa no teie anotau, o te itehia i roto ana'e i te evanelia tei faaho'i-faahou-hia mai, ua ite tatou e, te faauerāa ia imi i te maitai-roa-raa e tuhaa te reira no te faanahorāa no te faaoraraa a te Atua te Metua no Ta'na mau tamarii. I roto i taua faanahorāa ra, e *feia ai'a* tatou paatoa no to tatou na metua i te ao ra. « E tamarii tatou na te Atua », ta te aposetolo Paulo i haapii, « e tamarii ra, e feia tufaa ia ; e feia tufaa i te Atua ra, e feia tufaa tatou e te Mesia » (Roma 8:16–17). Te aurāa ra, mai tei faaitēhia ia tatou i roto i te Faufaa Apî, e riro tatou « ei tufaa... i te ora mure ore » (Tito 3:7) e mai te mea e haere mai tatou i te Metua ra,

« no [tatou] ia te mau mea atoa ra » (Apokalupo 21:7)—te mau mea atoa Na'na ra—no to tatou feruriraa tahuti nei, e tumu parau fifi ia teie ia apo. Tera râ, e ite tatou e, hoê ana'e rave'a e ti'a ai ia tatou ia farii i teie haerea i roto i te ao mure ore maori râ, ia pee tatou i to tatou Faaora ia Iesu Mesia, tei haapii mai e, « Aore roa e taata e tae i te Metua ra, maori râ ei ia'u » (Ioane 14:6). Te imi nei tatou ia pee Ia'na e ia riro rahi mai mai Ia'na te huru, i ô nei e a muri atu. Te reira ia te parau i roto i te irava hopea o ta tatou himene, « Mai pee mai », te himene nei tatou e :

*Ua rava'i anei te ite
E mea titauhia tatou
Ia pee Ia'na i te ao nei ?
Aita roa e hopea...*

*Haapuui tatou i mua
E roaa'i te hanahana
A ti'aturi, a faaroo mai,
I Ta'na parau, « Mai pee mai ».⁷*

Te faaite papû nei au no to tatou Faaora o Iesu Mesia, ta tatou e imi nei ia pee i ta'na mau haapiiraa e to'na hi'oraa. Te ani manihini mai nei Oia i te feia atoa tei teimaha i te hopoi'a ia haere mai Ia'na ra, ia haapii mai Ia'na, ia pee Ia'na, ei reira ia roaa ho'i te hau i to tatou varua (a hi'o Mataio 4:19 ; 11:28). Te faaite papû nei au i te parau mau o Ta'na poro'i e i te misioni e te haamanaraa hanahana o Ta'na Ekalesia i faaho'i-faahou-hia mai, na roto i te i'oa o Iesu Mesia ra, amene. ■

TE MAU NOTA

1. « Mai pee mai », *Te mau himene*, n° 58.
2. A hi'o Karen Lynn Davidson, *Our Latter-day Te mau himene : The Stories and the Messages* (1988), 142–43, 419.
3. « Pee au ia oe », *Te mau himene*, n°131.
4. Ei hi'oraa a hi'o, Heidi S. Swinton, *To the Rescue : The Biography of Thomas S. Monson* (2010), 149–61 ; Thomas S. Monson, « A Haere e Faaora », *Liahona*, Tiurai 2001, 57–60.
5. Chris Williams, i roto ia Jessica Henrie, « Father Relies on Faith to Forgive Intoxicated Teen Driver », *Deseret News*, 1 no atete 2012 ; hi'o atoa Chris Williams, *Let It Go : A True Story of Tragedy and Forgiveness* (2012).
6. A hi'o « Emergency Response : Church Assists Worldwide », *Church News*, 9 no mati 2013, 9 ; Welfare Services Emergency Response, « 2012 Year in Review », 8.
7. *Te mau himene*, n°58.

Na Elder Christoffel Golden Jr.
No te Hitu ahuru

Te Metua e te Tamaiti

Te aaui o te evanelia a Iesu Mesia na reira atoa to te reira mana faaora, o te hoê ia maramaramaraa ti'a no te Metua e no te Tamaiti.

To'u mau taea'e e to'u mau tuahine, ua mauruuru roa vau i te a'atu ia outou i teie avatea i roto i te vahi o teie amuiraa rahi faaûruhia !

E paraparau atu vau i te hoê tumu parau mo'a roa i to'u feruriraa, e ua hinaaro vau na mua roa e faaite atu i to'u mauruuru no te itoitaiti o te mau Keresetiano e rave rahi na roto i te mau tau, oia ho'i, mai to'u iho hui tupuna, te hoê pae e porosetani farani e te tahi e katolika irelane. No to ratou faaroo e to

ratou haamori i te Atua, e rave rahi o ratou tei faatusia i te ti'araa, te mau tao'a e to ratou atoa ora no te paruru i to ratou Atua e to ratou faaroo.¹

Ei Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei e ei Keresetiano ho'i, hoê â faaroo puai e te hohonu to tatou i te Atua te Metua Mure Ore e i Ta'na Tamaiti ia Iesu Mesia. Te pûpûraa ia'na iho i te Atua, e vai noa ia ei ohipa mo'a i rotopu i te taata iho e to'na Hamani, e te reira no tatou tata'itahi.

Aita ta tatou titauraa i te ora mure ore i te tahi mea ê atu i te titauraa ia maramarama o vai ra te Atua e no tatou te ho'iraa' tu e ora ia'na ra. Ua pure te Faaora i To'na Metua, « teie hoi te ora mure ore, ia ite ratou ia oe i te Atua mau ra, e ia Iesu i te Mesia i ta oe i tonon mai ».²

Noa'tu â te maramarama o teie faahitiraa a to tatou Faaora Iho, ua riro te mana'o rahi no ni'a i te natura o te Metua e o te Tamaiti na roto i na tenetere i ma'iri e i rotopu i te nunaa taata ei mea e aita e tu'ati roa ra i te mau haapiiraa o te mau papa'iraa mo'a.

Te auraro nei tatou ma te faatura atoa e, te aau o te evanelia a Iesu Mesia na reira atoa to te reira mana faaora, o te hoê ia maramaramaraa ti'a no te Metua e no te Tamaiti.³

Te faufaa o teie parau tumu ti'a roa a'e o te evanelia a Iesu Mesia ua haapapûhia mai na roto i te Orama Matamua a te peropheta Iosepha Semita i te matahiti 1820. Ua papa'i te peropheta : « Ua ite atura vau e piti taata ; to raua teatea e te hanahana a ti'a noa'i raua i ni'a a'e ia'u i roto i te reva ra. Ua parau mai te hoê o raua ia'u, ma te faatoro atu i to'na rima i ni'a i te tahi, e ma te faahiti i to'u i'oa, i te na ôraa mai e—O Ta'u Tamaiti Here Teie. A faaroo Ia'na ! »⁴

Na teie iteraa a te tamaiti ra Iosepha, tei apeehea e te tahi faahou mau orama e mau heheuraa e rave rahi, i heheu mai e, te vai mau nei te Atua ; Te Metua e Ta'na Tamaiti, o Iesu Mesia, e piti na taata taa ê ma te tino taa ê ; e ua hamanihia te taata i te hoho'a o te Atua ; e to tatou Metua i te Ao ra o te Metua mau ia o Iesu Mesia ; e te tamau nei te Atua i te faaite Ia'na i te taata ; e mea fatata roa te Atua e te mana'ona'o nei Oia ia tatou ; e te pahono nei Oia i ta tatou mau pure.

Noa'tu â e mea varavara teie huru fâraa no te Metua e no te Tamaiti i roto i te mau papa'iraa mo'a, te mea faahiahia ra o te Orama Matamua, o te tu'atiraa ia e vai ra e te tahi atu mau ohipa i tapa'ohia i roto i te mau papa'iraa mo'a.

I roto i te Faufaa Apî, ei hi'oraa, te tai'o nei tatou i te iteraa papû hopea

a Setepthano a maratirihia ai oia. Ua parau oia, « inaha, te ite atura vau i te ra'i ua vevetehia, e te Tamaiti a te taata i te tiaraa i te rima atoa o te Atua ra ».⁵

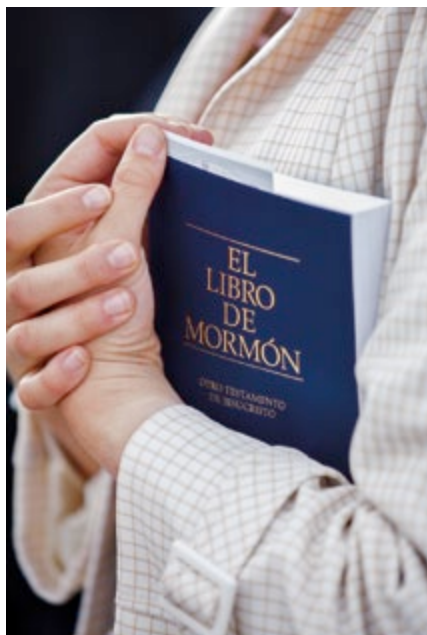
I roto i ta'na orama rahi i te motu na no Patmos, ua ite te aposetolo Ioane i « te Fatu ra to te Atua Mana hope ra »⁶ na reira atoa te Arenio a te Atua, tei « hoo... ia matou... i [To'na] iho na toto ».⁷

I roto i te Buka a Moromona, te ti'a hanahana nei te haapiiraa tumu no te Metua e no te Tamaiti ei iteraa papû i te pae o te Bibilia Mo'a. Te faati'a nei te Buka a Moromona i te fâraa o to tatou Faaora i te mau ati Nephi, i reira te reo o te Metua, i mua i na ati Nephi e 2 500, i omua i te Mesia tei ti'a faahou mai : « Inaha, o tau Tamaiti here, ua maururu roa vau ia'na, ua haamaitai hoi au i to'u i'oa ia'na ; a faaroo mai ia'na ».⁸

I roto i na buka evanelia e maha, te faahiti nei te Mesia Iho i te parau no To'na Metua i te Ra'i a 160 taime, tapiri i te reira, i te taime o Ta'na taviniraa poto, toru mahana, i rotopu i te mau ati Nephi, mai faati'ahia i roto i te Buka a Moromona, e 122 taime To'na faahitiraa i te parau no To'na Metua.

Ei hi'oraa, i roto i te Mataio, ua na ô Iesu, « e ore te feia e parau mai ia'u ra e, E te Fatu, e te Fatu, e hope paatoa i te tae i te basileia ra o te ao, o te taata râ i haapao i te hinaaro o tau Metua i te ao ra ».⁹

I roto i te Ioane, ua faaite papû Oia, « eita e tia ta te Tamaiti ia rave oia ana'e ihora, maori râ o ta'na i ite i te Metua i te raveraa ra ».¹⁰

E i roto i te Luka, ua parau Oia, « E tau Metua, te tuu atu nei au i tau varua i to rima na ».¹¹

I te mau taime atoa ua faahiti te Fatu i te i'oa o To'na Metua i te Ao ra, ua na reira Oia ma te tura rahi roa ino e te auraro papû.

A parau ai au i te reira, e mea maitai e, aita e hape. O Iesu Mesia te Iehova rahi, te Atua no Iseraela, te Mesia i fafauhia ; e no Ta'na Taraehara rahi, o Oia to tatou Faaora e te Ora o teie nei ao. No'na ua parau te aposetolo Paulo, « O te hopea iho â ia, e pûpû atu ai [te Mesia] i te basileia i te Atua, i te Metua ra ; ia hope roa te mau hau, e te mana, e te puai i te faa ore hia e [te Mesia] ».¹²

I te pô na mua a'e i te Taraehara a te Faaora, ua pûpû Oia i Ta'na Pure arai u'ana i To'na Metua. Ua pure Oia :

« Aore hoi au i pure ia ratou [Ta'na mau aposetolo] ana'e nei, i te feia atoa râ e faaroo mai ia'u i ta ratou ra haapiiraa.

« Ia riro ratou atoa ei hoê ; mai ia oe, e tau Metua, i roto ia'u nei ra, e mai ia'u hoi i roto ia oe na, ia hoê atoa ratou i roto ia tâua, ia faaroo to te ao e na oe au i tonon mai.

« E ua horoa vau i te hinuhinu no ratou i ta oe i ho mai no'u ra, ia riro ratou ei hoê mai ia tâua hoê nei ».¹³

E tino taa ê to te Metua e to te Tamaiti, are'a râ, ua tahoê maitai roa Raua e ua hoê i roto i te mana e i roto i te opuaraa. E ere teie hoêraa i faaherehere-noa-hia no Raua ; aita, ua hinaaro Raua i teie hoêraa no te mau taata atoa o te pee e o te haapa'o mai i ta Raua mau faauerua ma te pûpûraa ia ratou iho.

E mea nahea te taata imi mau i te Atua e mâtau ai i te Metua e i te Tamaiti ? Ua fafau to tatou Faaora, « na te Faaa'o râ, na te Varua maitai ra... e haapii mai ia outou i te mau mea atoa ».¹⁴

I roto i te Buka a Moromona, a paraparau ai oia no te haapiiraa tumu no te Mesia, ua parau o Nephi e, e riro te Varua Maitai i « te faaite i te Metua raua o te Tamaiti ».¹⁵

Parau mau, e pou mai te mana e aore râ te faaûruraa o te Varua Maitai i te tahi mau taime, ia au i te hinaaro

o te Fatu, i ni'a i te taata atoa noa'tu te huru o ta'na haapa'oraa. Te faito hope râ o te reira, oia ho'i te horo'araa i te Varua maitai, e tae noa mai ia i muri mai a farii ai te taata « i te aau tatarahapa e te varua mârû », ¹⁶ te mau oro'a o te bapetizoraa e te horo'araa i te Varua Maitai ¹⁷ na roto i te tuuraa rima. No teie mau oro'a mo'a e te tahi atoa, e ravehia ia te reira i raro a'e noa i te faatereraa e te mana o te autahu'araa a te Atua. E no reira, te haapiihia nei tatou e :

« E o teie autahu'araa rahi a'e ia o te haapao i te evanelia e o te mau hoi i te taviri no te mau parau aro no te basileia, oia ia te taviri no te ite i te Atua.

« No reira, i roto i te mau oro'a no te reira, te mana no te huru Atua e faaitehia mai ai » ¹⁸

Ia hi'ohia i roto i to'na maramarama mau, ua riro te haapiiraa tumu no te Metua e no te Tamaiti ei haapiiraa tumu no te utuafare mure ore. I ora na te taata atoa na mua a'e ei tamarii varua i piha'i iho i te na metua i te ra'i, ¹⁹

e o te Mesia te Fanau Tahī a te Metua i roto i taua utuafare i te ra'i ra. ²⁰

E no reira, tei ia tatou atoa nei ia. E mau tamarii tatou na to tatou Metua i te Ao ra.

Ua parau te peresideni Ezra Taft Benson ma te hi'oraa tohu, « Aore e mea, a haere ai tatou na roto i te paruru i te tahi a'e pae, e faahitima-huta rahi a'e ia tatou i te iteraa mai e, ua mâtâu maitai tatou i to tatou Metua [i te Ra'i] e ua mâtâu tatou i to'na ho'ho'a mata » ²¹

Ua haapii au e, eita e nehenehe e faaite atu na roto i te reo o te taata i teie mau mea o te ite-noa-hia na roto i te Varua Maitai e te mana o te Atua. E e mea na roto i teie varua vau e faaite nei i to'u iteraa papû no te parau mau, no te fatataraa e te maitai o to tatou Metua Mure Ore e o Ta'na Tamaiti mo'a ra, o Iesu Mesia. I te i'oa o Iesu Mesia ra, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Hi'o Kenneth Scott Latourette, *A History of Christianity, Volume 1: Beginnings*

to 1500, rev. ed. (1975) e *A History of Christianity, Volume 2: Reformation to the Present*, rev. ed. (1975) ; hi'o atoa Diarmaid MacCulloch, *The Reformation* (2003).

2. Ioane 17:3.
3. Hi'o *Lectures on Faith* (1985), 38–44.
4. Iosepha Semita—Aamu 1:17.
5. Te Ohipa 7:56.
6. Apokalupo 4:8.
7. Apokalupo 5:9.
8. 3 Nephi 11:7.
9. Mataio 7:21 ; tuuhia te papa'i opa.
10. Ioane 5:19 ; tuuhia te papa'i opa.
11. Luka 23:46 ; tuuhia te papa'i opa.
12. 1 Korinetia 15:24. No te maramarama maitai no te Faaora e Ta'na misioni, hi'o « Te Mesia Ora : Te iteraa papu o te mau Aposetolo », *Liahona*, Eperera 2000, 2–3.
13. Ioane 17:20–22 ; tuuhia te papa'i opa.
14. Ioane 14:26.
15. 2 Nephi 31:18.
16. 3 Nephi 9:20 ; Moroni 6:2.
17. Hi'o Ioane 3:5 ; 3 Nephi 11:31–38.
18. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 84:19–20.
19. Hi'o « Te Utuafare : E Poro'i i to te Ao Nei », *Liahona*, Novema 2010, 129.
20. Hi'o Tesalonia 1:15 ; Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 93:21.
21. Ezra Taft Benson, « Jesus Christ—Gifts and Expectations », i roto *Speeches of the Year, 1974* (1975), 313 ; hi'o atoa « Jesus Christ—Gifts and Expectations », *Tambuli*, Me 1977, 24.

Na Elder Enrique R. Falabella

No te Hitu ahuru

Te utuafare : Te fare haapiiraa o te oraraa

Teie mau haapiiraa... e haapiihia ia i te fare—te vahi e nehenehe e riro mai ei tuhaa no te ra'i i ni'a i te fenua nei.

Vetahi mau metua o te paruru nei i ta ratou mau hapehape i te fare o te parau nei e, te tumu no te reira, aita pai e fare haapiiraa no te ti'araa metua.

Te parau mau, te vai nei ihoa teie fare haapiiraa, e nehenehe te reira e riro mai ei mea maitai roa a'e i te tahi. Te i'oa o teie haapiiraa, te *fare*.

Ia ho'i au i muri i roto i te mau mea ta'u e haamana'o ra, e haamana'o vau i te mau taima au-roa-hia ta'u i ora e ta'u nei vahine. Ia faaite atu vau ia outou i teie mau haamana'oraa, e riro outou i te haamana'o atoa i to outou iho—te mea oaoa e te mea oto ; e haapiiraa ho'i tei roto i teie mau mea atoa.

1. O te hiero te vahi

I to'u ho'iraa mai mai te misioni mai, ua mâtau vau i te hoê tamahine nehenehe mau e te rouru ereere roa e tae roa i to'na pori. To'na mata iti nehenehe mai te meli e to'na ata pee haere. Ua haru roa to'u mata i ni'a ia'na i te taima matamua a ite au ia'na.

Ua opua ta'u vahine i te faaipoipo i roto i te hiero noa'tu pai e, i tera ra tau, te hiero piri roa a'e, tei te hoê atea ia e 4 000 maile (6 400 km).

To maua oro'a faaipoiporaa tivira, ua riro ia ei taima oaoa e te oto atoa, no te mea ua faaipoipohia maua e ua horo'ahia mai te hoê tai'o mahana faahoperaa. Ua na ô mai te ti'a mana « E te faa'iro nei au ia orua ei tane e ei vahine faaipoipo », e i muri noa mai, ua parau mai oia, « e tae noa'tu to orua poheraa ».

E no reira, ua faatusia maua no te hoo mai i te hoê titeti haere noa no te hiero no Mesa Arizona.

I roto i te hiero, ua tuturi maua i mua i te fata, e ua faahiti mai te hoê tavini mana i te mau parau ta'u i tia'i noa na, o te faa'iro ia maua ei tane e ei vahine faaipoipo no te tau e a muri noa'tu.

Ua afa'i te tahi hoa to maua ia maua i te Haapiiraa Sabati. I roto i te piha, ua ti'a mai oia e ua faaite atu i te tahi mau pu'eraa o vai maua. Te fatata ra te haapiiraa i te hope, te haere mai nei te hoê taea'e, aroha rima mai nei ia'u, ma te tuu mai i te hoê moni parau 20 tara. I muri noa mai, tapiri faahou mai nei te tahi taea'e, e i to'u maere rahi, tuu atoa mai nei i te tahi moni parau i roto i to'u rima. Oioi roa vau i te imi i ta'u vahine tei te tahi pae i te piha ma te tuô ia'na, « E Blanquy, a aroha rima'tu i te taata ! »

Aita i maoro roa, ua nava'i ta maua moni no te ho'i atu i Guatemala.

« I roto i te hanahana tiretiera, te vai nei ia e toru ao e aore râ tufaa ;

« E ia ti'a ia noaa mai i tei teitei a'e ra, ia tomo mai te taata i roto i teie haapa'oraa no te autahu'araa e tia'i ».¹

2. No te maniania, titauhia e piti taata

Te hoê o te mau faahitiraa ta ta'u vahine e au oia ho'i, « no te faatupu i te maniania, titauhia e piti taata, e ere roa ia vau te hoê ».

Ua faaite papû mai te Fatu i te mau huru e ti'a ia arata'i i ta tatou mau ohipa e o vetahi ê. O teie ia, te taparurua, te faaoromai-noa-raa, te mârû, te haehaa, e te here mau ra.²

Ua riro te hamani ino i te pae tino i roto i te utuafare ei peu o te tupu varavara roa nei i roto i te tahi mau sotaiete, te oaoa nei tatou i te reira. Tera râ, e mea atea â tatou i te faaore-roa-raa i te hamani ino i te pae aau. E riro te ino i tupu no teie huru hamanino-raa i te vai noa i roto i to tatou haamana'oraa, e haapêpê te reira i to tatou hiro'a, e tanu te reira i te tairoiro i roto i te aau, e faatopa te reira i to tatou au ia tatou iho e e faa'i ho'i ia tatou i te ri'ari'a.

Eita te faatupuraa i te oro'a no te faaipoiporaa mure ore e nava'i. E ti'a atoa ia tatou ia ora i te hoê faito oraraa mure ore.

3. Hoê tamarii himene o te hoê tamarii oaoa ia

Tera atoa te tahi faahitiraa au ta ta'u vahine e faahiti pinepine.

Ua maramarama te Faaora i te faufaa o te himene mo'a. Te parau nei te mau papa'iraa mo'a, « E oti a'era te himene haere atura ratou i rapae, i te moua ra i Oliveta ».³

Na roto i te peropheta Iosepha, ua parau mai Oia, « no te mea e e oaoa to to'u nei varua i te himene o te aau ; oia ia, ua riro te himene o te feia parau ti'a ra ei pure ia'u nei, e e pahonohia te reira na roto i te haamaitairaa i ni'a iho i to ratou ra mau upoo ».⁴

Auê ia e putapû te aau ia faaroo i te himene a te hoê tamarii tei haapiihia e to'na na metua i te himene, « E tamarii au na te Atua ra ».⁵

4. Te hinaaro nei au ia tauhi mai oe ia'u

Te mau parau « ua here au ia oe », « mauruuru roa » e « faaore mai na i ta'u hape », e au ia mai te tahi raau no te varua. E tauhi te reira i te roimata ei mata oaoa. E horo'a te reira i te tamahanahana i te varua teimaha roa, e e haamau te reira i te mau mana'o mārū o to tatou aau.

Te haamana'o ra vau i te tau a haponu ai matou i te mau rata here na roto i te fare rata e aore rā a haaputu ai matou i te toata no te taniuniu atu i tei herehia na roto i te hoê niuniu aufau, e aore rā a papa'i ai matou i te tahi hoho'a e te pehepehe i ni'a i te api parau.

I teie tau e au te reira i te mau tauihaa faaiteite i roto i te fare manaha !

Na roto i te mau rave'a apī i teie nei tau, ua ti'a ia tatou ia rave i te mau mea maere. Ohie roa i te haponu atu i te hoê poro'i here e te mauruuru na ni'a i te niuniu afa'ifa'i. Hoepa ore te feia apī

i te na reira. Te uiui nei au e, e tamau ra anei teie e te tahi atu mau peu nehehe i te taima a ti'a ai to tatou utua-fare. Te hoê o te mau poro'i hopea ta'u i farii na roto mai i ta'u vahine, te tai'o ra : « Hoê tauhi mai te ra'i, hoê apa mai te mahana, e hoê pô mai te ava'e. Ia maitai to mahana, ua here au ia oe ».

Aita ta'u e nehenehe eiaha e feruri e, tei roto vau i te ra'i, i te taima a farii ai au i teie huru poro'i.

O to tatou Metua i te Ao ra te hi'oraa maitai roa a'e no te faaite i te here. A faaite ai Oia i Ta'na Tamaiti, ua faahiti Oia i te mau parau : « Ta'u Tamaiti here teie, ua mauruuru roa vau ia'na ».⁶

5. Ua here au i te Buka a Moromona e to'u Faaora, o Iesu Mesia.

Putapû roa to'u aau i te iteraa vau i ta'u vahine i te tai'oraa i te Buka a Moromona i te mau mahana atoa. Ia na reira oia, ua nehenehe roa ta'u e

putapû i to'na iteraa papû, na roto noa i te hi'oraa i te oaoa i ni'a i to'na hoho'a mata a tai'o noa ai oia i te mau irava e faaite papû ra no ni'a i te misioni a te Faaora.

E parau paari mau te mau parau a te Faaora : « Te imi nei outou i te parau i papa'ihia ra, no te mea te mana'o na outou e roaa te ora mure ore i reira : o te faaite ia ia'u o taua mau parau ra ».⁷

Ma te feruri i te reira, ua parau atu vau i ta'u nei mootua o Raquel, no haapii noa mai ho'i oia i te tai'o, « eaha to oe mana'o ia tai'o oe i te Buka a Moromona ei fā na oe ? »

Pahono mai nei oia, « Aia papa'u e, e mea paari roa. E buka me'ume'u ho'i ».

Ani atura vau ia'na ia tai'o mai i te hoê api. Rave mai nei au i te hoê uati e ua faito tetoni ia'na. Parau atura vau, « toru noa minuti to oe tai'oraa, e e 642 api i roto i te Buka a Moromona na roto i te reo Paniola, e ia tai'o maitai au, 1 926 minuti e titauhia ».

Hau roa'tu paha ia to'na taiâ, no reira ua tuha atura vau na 60 minuti e ua parau atura ia'na, e 32 ana'e hora tai'oraa—aita e ra'ehia hoê mahana e te afa !

Ua parau mai nei oia, « a, e mea ohie roa ia, papa'u ».

I te hopearaa, ua hau roa'tu to Raquel e to to'na taea'e o Esteban e te tahi atoa o ta maua mau mootua, taima tai'oraa i te reira no te mea e buka teie e titauhia ia tai'o na roto i te varua pure e te feruri-maite-raa.

Na roto i te tau, a haapii noa ai tatou i te au i te mau papa'iraa mo'a, e parau tatou mai te Salamo ra : « O te momona o ta oe nei parau i ta'u nei tamata raa e ! e momona rahi ia to te reira i to te meli i to'u nei vaha [!] »⁸

6. Aita i nava'i ia ite i te mau papa'iraa mo'a ; e mea ti'a ia ora tatou i te reira

Te haamana'o ra vau i to'u ho'iraa mai mai te misioni mai, e ua imi i te mau papa'iraa mo'a ma te tuutuu ore, ua mana'o roa vau e, ua ite pauroa vau. I te taima a arapae ai maua, e tuatapapa amui maua o Blanquy i te mau papa'iraa mo'a. E faaohipa vau i ta'u mau nota e ta'u mau faahororaa no te faaite atu ia'na i to'u ite no ni'a i te evanelia.

I muri mai i to mau faaiporaa, ua ara papû a'era vau i te hoê mea, e ua haapii au i te hoê haapii rahi na roto mai ia'na : Ua tamata ihoa vau i te *haapii* atu ia'na i te evanelia, ua haapii mai râ oia ia'u e nahea ia ora i te reira.

I to te Faaora faaotiraa i te haapii i ni'a i te mou'a, ua horo'a mai Oia i teie parau paari : « E teie nei, o te faaroo mai i ta'u nei mau parau, e haapa'o atura, e faito vau ia'na i te hoê taata paari, o tei faa ti'a i to'na fare i ni'a i te papa ».⁹

Te feia e ora i te mau parau tumu turetiera tei itehia i roto i te mau papa'iraa mo'a, e horo'a'tu ia i te tamahanahana ia ratou tei mamae. E hopoi atu ratou i te popou ia ratou i roto i te aehuehu, te avei'a ia ratou i mo'e, te hau ia ratou e oto ra, e te arata'iraa papû ia ratou e imi ra i te parau mau.

Ei puohuraa :

1. O te hiero te vahi.
2. No te maniania, titauhia e piti taata.
3. Hoê tamarii himene o te hoê tamarii oaoa ia.
4. Te hinaaro nei au ia tauahi mai oe ia'u.
5. Ua here au i te Buka a Moromona e to'u Faaora, o Iesu Mesia.
6. Aita i nava'i ia ite i te mau papa'iraa mo'a ; e mea ti'a ia ora tatou i te reira.

Teie mau haapiiraa e te vai atu ra, e haapiihia ia i te fare—te vahi e nehehe e riro mai ei tuhaa no te ra'i i ni'a i te fenua nei.¹⁰ Te faaite papû nei au e, e horo'a mai te evanelia a Iesu Mesia e te faanahoraa a to tatou Metua i te Ao ra i te avei'a papû i roto i teie oraraa, na reira atoa te fafauraa no te ora mure ore, i te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 131:1-2.
2. Hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 121:41.
3. Mareko 14:26.
4. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 25:12.
5. « E Tamarii Au na te Atua ra », *Te mau himene*, n° 185
6. Mataio 3:17; hi'o atoa Mareko 1:11; 3 Nephi 11:7.
7. Ioane 5:39.
8. Salamo 119:103.
9. Mataio 7:24.
10. Hi'o *Te Mau Haapiiraa a te Mau Peresideni o te Ekalesia* : David O. McKay (2003), 51, 188.

Na Elder Erich W. Kopischke

No te Hitu ahuru

La fariihia mai e te Fatu

Na te imiraa e te aporaa i te mana'o farii o te Fatu e arata'i ia tatou ia ite e, ua ma'itihia e ua haamaitaihia tatou e Ana.

I to'u tamariiraa, te haamana'o ra vau i te tahi taime e rave to'u metua tane ia'u no te rave i te ohipa na muri ia'na. E aua faapu iti ta matou i te tahi rii noa kilometa i te atea i to matou faaearea, e pauroa te matahiti e ohipa rahi ta matou no te faaineine i te aua faapu. E ohipa maua i ni'a i te fare potee e aore râ e hamani e aore râ e tâtâ i te aua. I roto i to'u meharo, te taime maua e rave ai i teie ohipa, i te tau to'eto'e ia, te hiona rahi e aore râ te ua rahi. Ua au râ vau i te reira. E haapii mai to'u metua tane ia'u nahea i te rave i te mau mea na roto i te faa-oroma'i e te mana'o farii.

I te hoê mahana ua ani manihini mai oia ia'u ia haamau i te hoê farero ma te faaara mai e, « a haamana'o, ia taviri haavî roa ana'e oe i te farero, e fati te reira ». Puai roa to'u hinaaro ia faaite ia'na to'u aravihi. Ua taviri atu vau ma to'u puai atoa, e, aita ihoa i hape, ua fati te farero. Parau ha'uti mai nei oia ia'u, e ua haamata apî atura maua. E noa'tu « to'u ma'ua », ua ite noa vau i to'na here e to'na ti'aturi ia'u. Ua pohe oia, ua hau i te 10 matahiti i teie nei, ua nehenehe noa râ ta'u e faaroo i to'na reo, e ite i to'na here, e oaoa i ta'na faaitoitoraa, e e ite i to'na mana'o farii.

Te iteraa ua fariihia tatou e te hoê taata ta tatou i here o te hoê ia hinaaro tumu o te taata nei. Ia fariihia tatou e te mau taata maitai, e faaitoitoraa ia

te reira no tatou. E faarahi te reira i to tatou faatura ia tatou iho e i to tatou ti'aturiraa ia tatou iho. Te feia aita e ite ra i te mana'o farii na roto mai i te vahi maitai, e imi ia ratou i te tahi atu vahi ê. E fariu atu paha ratou i te taata o te ore e tau'a nei i to ratou maitai. E taamu atu paha ratou ia ratou i te mau hoa haavare e e rave i te tahi mau mea au ore no te tamata i te farii i te haamauruurua ta ratou e imi ra. E imi paha ratou i te mana'o farii na roto i te oomora i te hoê ahu tapa'o taa ê no te faatupu i te hoê mana'o faariroraa e aore râ i te hoê huru faito taata. No te tahi pae, e au te tutavaraa ia fana'o i te hoê hopoi'a e te hoê ti'araa tui roo ei rave'a no te imiraa i te mana'o farii. E faataa paha ratou i to ratou faufaa taata ia au i te hoê ti'araa o ta ratou e mau nei e aore râ te hoê faito tei noaa ia ratou.

I roto atoa i te Ekalesia nei, aita atoa tatou i atea roa i teie huru feruriraa i te tahi taime. Na te imiraa i te mana'o farii i roto i te mau vahi tano ore e aore râ no te hoê tumu hape e fauta ia tatou i ni'a i te e'a atâta—te e'a e arata'i ê atu ia tatou e te haamou atoa ho'i ia tatou. Ei mono no te mana'o here e te ti'aturi, e tae mai te mana'o faaru'e e te faufaa ore arau'ae.

Ua a'o o Alama i ta'na tamaiti ia Helamana, « E hi'o i te Atua, e ora ».¹ Te puna hoê roa no te puai e no te mana'o farii vai maoro, o to tatou ia

Metua i te Ao ra e Ta'na Tamaiti, o Iesu Mesia. Ua ite Raua ia tatou. Ua here Raua ia tatou. Aita Raua e farii nei ia tatou no to tatou toro'a e aore râ ti'araa. Aita Raua e hi'o nei i to tatou faito. Te hi'o nei Raua i to tatou aau. Te farii nei Raua ia tatou mai ta tatou e riro nei e no ta tatou tutavaraa ia riro mai. E riro te imiraa e te aporaa i te mana'o farii mai ia Raua ra i te faateitei noa e i te faaitoito noa ia tatou.

E horo'a'tu vau i te hoê hi'oraa ohie, e ia faaohipa-noa'tu-hia te reira, e nehenehe ia e tauturu ia tatou tata'itahi ia ite mai i te mana'o farii hope roa. Na te Fatu i horo'a mai i teie hi'oraa na roto i te peropheta Iosepha Semita : « Oia mau te parau atu nei au ia outou na, o ratou atoa ho'i i rotopu ia ratou ra o tei ite mai e ua ti'a to ratou mau aau, e ua haehaa hoi, e ua tae roa to ratou mau varua, e ua faati'a hoi ratou ia haapa'o i ta ratou mau fafauraa na roto i te tusia—oia ia, i te mau tusia atoa ta'u, o te Fatu e faaue atu—ua fariihia ia ratou e au nei ».²

E toru taahiraa i roto i teie hi'oraa :

1. Ia ite e, e mea haavare ore to tatou aau e te ti'a,
2. Ia ite e, ua haehaa to tatou varua, e
3. Ia ineine no te haapa'o i ta tatou mau fafauraa na roto i te tusia mai tei faauehia mai e te Fatu.

A tahi, e mea ti'a ia tatou ia ite e, e aau haavare ore e te ti'a to tatou. Nahea tatou e ite ai i te reira ? E haamata tatou na roto i te feruriraa ma te aau tae ia tatou iho. E pû te aau no to tatou mau mana'o. Ia hi'o tatou i roto i to tatou aau, e au e, te hi'opo'a maite ra tatou ia tatou iho. Te mea aita te hoê atu taata i ite, ua ite papû maitai ia tatou. Ua ite tatou i to tatou mau faaitoitoraa e to tatou mau hiaai. Ia titau tatou i te feruriraa ma te aau tae e te haavare ore, eita ia tatou e faatumu i ni'a i te mana'o e aore râ e haavare ia tatou iho.

Te vai atoa ra te hoê rave'a no te hi'opo'a e, e aau ti'a anei to tatou. Te aau ti'a, e aau mārû ia e te matara e te farii. Ia faaroo ana'e au i te Faaoia ia parau e, « Inaha, te ti'a noa nei au i

te uputa, te patoto atu nei »,³ te faaroo nei ia vau Ia'na ia patoto i te uputa o to'u aau. Mai te mea e iriti au i teie opani Ia'na, e pahono maitai ia vau i te mau titauraa a te Varua, e e hau atu â ia to'u fariiraa i te hinaaro o te Atua.

A feruri ai tatou ma te aau tae e ma te pure e, tei hea te oti'a te vairaa te haavare ore e te oto o to tatou aau, e haapiihia ia tatou e te Varua Maitai. E farii tatou i te hoê haapapûraa au e aore râ te hoê faatitiaifaro iti, ma te titau ia tatou ia na reira.

A piti, e ti'a ia tatou ia ite e ua haehaa to tatou mau varua. Te ta'o *haehaa* [contrit] i roto i te ditionare Oxford ua tatarahia mai « te hoê faaiteraa i te faahaparaa aau no te iteraa e, ua ravehia te hape ».⁴ Mai te mea e varua haehaa to tatou, e ite ia tatou i ta tatou mau hara e to tatou mau hapehape. E roaa i te haapii ia tatou i « te mau mea atoa i ta te parau-ti'a ra ».⁵ E tupu mai te oto paieti e e hinaaro tatou e tatarahapa. Te hoê varua haehaa, ua hinaaro ia ia faaroo i « te parau a te Varua Maitai ».⁶

E itehia te varua haehaa i roto i to tatou hinaaro e ta tatou faaotiraa ia na reira. Te vai ra to tatou hinaaro ia faahaehaa ia tatou iho i mua i te Atua, te hinaaro ia tatarahapa, te hinaaro ia haapii mai e te hinaaro ia tau. E vai mai te hinaaro ia pure e, « ia tupu râ to oe hinaaro eiaha to'u ».⁷

Te taahiraa toru ia fariihia mai e te Fatu, o te faaotiraa papû ia ia haapa'o i ta tatou mau fafauraa na roto i te tusia, « oia ia, i te mau tusia atoa ta'u, o te Fatu e faaue atu ».⁸ Pinepine roa tatou i te mana'o e, te ta'o *tusia*, no te faaite ia i te hoê mea rahi e aore râ te hoê mea paari no tatou ia rave. I roto i te tahi mau huru, e riro paha te reira ei parau mau, te rahiraa râ o te taime, te faaite ra te reira i te hoê oraraa i te mahana atoa ei pipi mau na te Mesia.

Te hoê rave'a no te haapa'o i ta tatou mau fafauraa na roto i te tusia, o te raveraa ia ma te ti'amâ i te oro'a i te hebedoma atoa. Te faaineineraa papû ia tatou iho no te oro'a mo'a. E faaapi tatou e e haapapû i ta tatou mau fafauraa mo'a i te Fatu ra. Na roto i teie rave'a, e ite tatou i To'na mana'o farii e e farii tatou i Ta'na haapapûraa

e, ua itehia ta tatou mau tautooraa e ua faaorehia ta tatou mau hara na roto i te Taraehara a Iesu Mesia. I te taime no taua oro'a ra, e fafau mai te Fatu ia tatou e, ia hinaaro tatou ia rave i ni'a ia tatou i te i'oa o Ta'na Tamaiti e ia haamana'o noa Ia'na e ia haapa'o i Ta'na mau faaue, e vai noa ia To'na Varua i roto ia tatou. Te vai-noa-raa mai te Varua Maitai ei hoa tamau no tatou, e faaiteraa hoê roa te reira e, ua fariihia tatou e te Atua.

Te tahi atoa rave'a ohie no te haapa'o i ta tatou mau fafauraa na roto i te tusia, o te fariiraa ia i te hoê piiraa i roto i te Ekalesia e te taviniraa ma te tuutuu ore i roto i te reira piiraa, e aore râ, o te peeraa ia i te aniraa a to tatou peropheta, o Thomas S. Monson, ia toro i to tatou rima i te feia e ti'a ra i te pae puromu e o te titau nei ia faaorahia i te pae varua. E haapa'o tatou i ta tatou mau fafauraa na roto i te tusia na roto i te taviniraa mamu i roto i to tatou vahi nohoraa e aore râ oire e aore râ na roto i te imiraa i te mau i'oa o to tatou hui tupuna no te rave i te oro'a

hiero no ratou. E haapa'ō tatou i ta tatou mau fafauraa na roto i te tusia, na roto noa a'e i te tautooraa no te parau-ti'a, ma te vai matara noa, e ma te faaroo i te mau muhumuhu o te Varua i roto i to tatou oraraa. Te tahi mau taime, te haapa'ōraa i ta tatou mau fafauraa, e ere roa ia i te ohipa rahi maori rā te vai-papū-raa e te vai-haapa'ō-maitai-raa, ia ta'iri noa mai te mau vero o te oraraa i ni'a ia tatou.

I muri iho i To'na hohoraraa mai i te hi'ōraa ia fariihia mai e Ana, ua faaohipa te Fatu i te hoê faahoho'ā-raa faahiahia no te faaite mai, nahea tatou ia fana'o i te maitai ei taata e ei utuafare a imi ai tatou i To'na mana'o farii. Ua parau Oia, « No te mea na'u, na te Fatu, e faahotu mai ia ratou mai te tumu raau hotu rahi roa ra o tei tanuhia i roto i te hoê fenua maitai ra, i piha'i iho i te pape tahe ateate ra, o te hotu mai i te maa faufaa rahi e ia rahi roa te hoturaa ».⁹

Ia haru tatou i te ta'iraa reo o te Varua o te Fatu, e ia putapu tatou i To'na mana'o farii, e haamaitaihia tatou na ni'a'tu i to tatou haro'aro'araa e e faahotu tatou e rave rahi maa no te

parau-ti'a. E ti'a atu tatou i rotopu i te feia Ta'na i parau e, « ua ti'a roa, e teie nei tavini maitai e te haavare ore : O oe i haapa'ō maitai i tena na tao'a iti haihai, e faa tiaau atu vau ia oe i ni'a iho i te mea rahi : E haere oe i roto i te oro'a oaoa raa a to fatu ».¹⁰

Na te imiraa e te aporaa i te mana'o farii o te Fatu e arata'i ia tatou ia ite e, ua ma'itihia e ua haamaitaihia tatou e Ana. E rahi atu â to tatou ti'aturiraa e, Na'na e faatere ia tatou e e arata'i ia tatou i te maitai. E riro mai To'na aroha mārū ei mea papū i roto i to tatou aau, i roto i to tatou oraraa e i roto i to tatou utuafare.

Ma to'u aau atoa, te titau manihini nei au ia outou ia imi i te mana'o farii o te Fatu e ia oaoa i Ta'na mau haamaitairaa tei fafauhia. A pee ai tatou i te hi'ōraa ohie ta te Fatu i tuu mai, e ite tatou e, ua fariihia tatou e Ana, noa'tu to tatou ti'araa, to tatou faito e aore rā to tatou mau oti'a tahuti nei. Na To'na mana'o farii e To'na here e faaitoito ia tatou, e faarahi i to tatou faaroo e e tauturu ia tatou ia faaruru i te mau mea atoa i mua ia tatou i roto i te oraraa nei. Noa'tu â to tatou mau

tamataraa, e manu'ia tatou, e faufaa-hia¹¹ tatou e e farii tatou i te hau.¹² E tai'ohia tatou i rotopu i te feia ta te Fatu i parau atu e:

« Eiaha e mātā'u, e te mau tamarii rii, no te mea na'u hoi outou, ua riro hoi te rē no teie nei ao ia'u, e e tufaa hoi outou no ratou o ta te Metua i horo'a mai na'u nei ;

« E e ore roa te hoê o ratou ta to'u Metua i horo'a mai na'u nei e mo'e atu ».¹³

Na roto i te i'oa o Iesu Mesia ra, Amene. ■

TE MAU NOTA

1. Alama 37:47.
2. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 97:8.
3. Apokalupo 3:20.
4. *Oxford Dictionaries Online*, « contrite », oxforddictionaries.com.
5. Alama 21:23.
6. Mosia 3:19.
7. Luka 22:42.
8. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 97:8.
9. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 97:9.
10. Mataio 25:21.
11. Hi'o Mosia 2:22.
12. Hi'o Mosia 2:41.
13. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 50:41-42.

Na Elder Bruce D. Porter

No te Hitu ahuru

Te mau po'ipo'i nehenehe

Eiaha tatou e mātā'u i to tatou ananahi, eiaha to tatou ti'aturiraa e to tatou anaanatae e aueue, no te mea tei ia tatou nei te Atua.

I te hoê pô mahana maha i Ierusalem, ua amui Iesu e Ta'na mau pīpī i roto i te hoê piha teitei no te haapa'o i te Pasa. Aita te mau tane i amui Ia'na i ite e, e parauhia teie tamaaraa i te hoê mahana, te Amuraa Hopea. Ahani ua ite ratou i te reira e te auraa o te reira, ua ta'i ia ratou.

No to ratou ra Fatu, ua maramarama maitai ia e, te fatata roa mai nei te mamae i Getesemane e i te Golagota. Te fatata mai nei te mau hora poiri roa a'e o te aamu o teie nei ao ; e noa'tu râ, ua parau Iesu ia ratou, « E pohe to outou i teie nei ao. E faaitoito râ, ua riro te re o teie nei ao ia'u » (Ioane 16:33).

Te ora nei tatou i roto i te hoê tau huehue e te papû ore, te hoê tau ua tohu te Fatu ia Enoka e, e hiti mai « te mau mahana no te mau ohipa iino e te tahoo ra » (Mose 7:60). Te vai ra paha te ati e te mau tau fifi i mua, atira noa'tu râ, e tumu atoa no tatou no te anaanatae e no te oaoa, no te mea tei roto tatou i te tau tuuraa hopea, ua faaho'i faahou mai te Atua i Ta'na Ekalesia e To'na basileia i ni'a i te fenua nei no te faaineine i te ho'iraa mai o Ta'na Tamaiti.

Ua parau te peresideni Boyd K. Packer i te hoê taima no ta'na mau

mootua e te mau pe'ape'a o teie nei ao e maraa noa ra i roto i to ratou oraraa. Te na ô ra oia : « E ite ratou i te mau mea e rave rahi o te tupu mai i roto i te roaraa o to ratou oraraa. E faaarepurepu te tahi pae i to ratou itoito e e faarahi ho'i i to ratou faaroo. Mai te mea râ e, e imi tamau noa ratou, na roto i te pure, i te tauturu e te arata'iraa, e roaa ia ratou te puai i ni'a i te mau mea iino ra ».

Ua parau faahou mai oia : « Tauga mau faufaa tumu morare ra, tei riro ei turu'iraa na tera u'i e tera u'i, te hi'a nei te reira i raro ma te vitiviti rahi. Noa'tu râ i te reira, aita vau e mātā'u nei i te parau no ananahi » (« Eiaha e mātā'u » *Liahona*, Me 2004, 77, 78).

Te mau taea'e e te mau tuahine, eiaha tatou e mātā'u i to tatou ananahi, eiaha to tatou ti'aturiraa e to tatou anaanatae e aueue, no te mea tei ia tatou nei te Atua. I roto i te mau parau a'o matamua i tapa'ohia o ta Iesu i horo'a i Ta'na mau pīpī apī tei pihia i Galilea, e toru ia ta'o, « eiaha e mātā'u » (Luka 5:10). Ua parau faahou Oia i teie parau a'o e rave rahi taima i te roaraa o Ta'na taviniraa. I To'na Feia Mo'a i to tatou anotau, ua parau te Faaora, « Ia oaoa, e eiaha e mata'u, no te mea tei pihai iho ia vau, o te Fatu, ia outou na, e e tia noa hoi i pihai iho ia outou na » (PH&PF 68:6).

E vai noa te Fatu i pihai iho i Ta'na Ekalesia e i To'na mau taata e e paruru ia ratou e tae noa'tu i To'na ho'iraa mai. E parahi mai te hau i Ziona e i roto i to'na mau tītī, no te mea ua poro Oia, « E ia riro te putuputuraa i nia iho i te fenua no Ziona, e i nia iho i to'na mau tītī, ei parururaa, e ei vahi haapuraa no te vero, e i te riri ia ninihia'tu te reira ma te anoi ore i nia i te ao paatoa nei » (PH&PF 115:5–6).

Te ti'a nei te Ekalesia ei hoê pare paruru no to'na mau melo. Noa'tu â e riro te vairaa o teie nei ao i te haape'ape'a rahi i te tahi mau taima, e ite atu te Feia Mo'a haapa'o i te Mau Mahana Hopea Nei, i te haapuraa i roto i te mau tītī no Ziona. Ua faaoti te Fatu e, e ohu te ofa'i tei ootihia i ni'a i te mou'a ra ma te rima ore e tae noa'tu ua faa'i oia i te ao atoa nei (hi'o Daniela 2:31–45 ; PH&PF 65:2). Aore e mana taata e nehenehe e ti'a i mua i to'na tere, no te mea o te Atua te tumu o taua ohipa ra e o Iesu Mesia te ofa'i tihai rahi.

Ua ite te peropheta Nephi i roto i te orama e, i roto i te mau mahana hopea

nei, e pou mai te mana o te Arenio a te Atua « i nia iho hoi i te feia i maitihia e te Fatu ra » e « o te parau-tia e te mana o te Atua i te hanahana rahi ra, o ta ratou ia mauhaa » (1 Nephi 14:14).

O tatou tata'itahi e to tatou utuafare, te nehenehe e ahuhia i te mana o te Atua ei paruru, mai te peu noa râ e vai haapa'o noa tatou i Te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei e ma te vaiiho i te Varua ia riro ei arata'i no tatou. E nehenehe i te mau tafifiraa e tae mai, e eita paha tatou e maramarama i te mau mea atoa e tupu ra i ni'a ia tatou e aore râ na piha'i iho ia tatou. Ia ti'aturi ana'e râ tatou i te Fatu ma te haehaa e te hau, e horo'a mai Oia ia tatou i te puai e te arata'iraa i roto i te mau tamataraa atoa o te oraraa. Ia riro ana'e to tatou hiaai hoê roa o te raveraa i te ohipa au i mua Ia'na, e haamaitaihia tatou i te hau hohonu mau i roto ia tatou.

I te mau mahana matamua o te Faaho'i-faahou-raa mai, ua faaruru te mau melo no te Ekalesia i te mau fifi rarahi. Ua parau te peresideni Brigham Young no ni'a i taua tau ra : « I to'u haaatiraahia e te naho'a taata ino, ma te haamata'u-mau-hia e te pohe e te haamouraa, aita vau i mana'o e ua iti mai to'u oaoa i reira i te oaoa ta'u i te i teie nei. E riro te mau mea atoa i te haapouri mai, aita râ vau i ite i te hoê taime i roto i teie evanelia, maori râ,

ua ite au i te hopea, e maitai ia te roaa mai no te parau mau e no te feia atoa i au i te parau-tia » (*Te Mau Haapiiraa a te mau Peresideni o te Ekalesia : Brigham Young* [1997], 383).

Ua riro to'u hoa misionare, o Paul, ei hoê taata ua rahi noa i te anaanaatae. Ei hoê metua tane apî, ua roohia oia i te ma'i faaino i te mau uua roro [sclerose en plaques]. E noa'tu â te ati i tupu mai, ua tamau noa oia i te tavini ia vetahi ê ma te oaoa e te mana'o anaanatae. I te hoê mahana, ua haere mai oia i to'u piha toro'a na ni'a i to'na parahiraa tura'i e ua parau mai, « ua haamata te ora i ni'a i te parahiraa tura'i uira ! » E haamana'o noa vau ia'na, maa matahiti na mua a'e to'na poheraa, te tape'a teitei ra i te rama no te Tu'aro Rahi na te Ao nei [Jeux Olympiques] a tere noa ai oia na ni'a i to'na parahiraa tura'i na mua i na hanere taata e popo ra ia'na. Mai taua auahi ora ra, aita roa te faaroo o Paul i mohimohi noa a'e na roto i te tau.

I te tau a piahi ai au i te fare haapiiraa teitei no Brigham Young, ua ora na vau i roto i te hoê fare e rave rahi mau taure'are'a tamaroa. To'u hoa piha, o Bruce, o o'na paha te taata mana'o anaanatae noa ta'u i mâtau. Aita hoê a'e taime matou i faaroo ia'na i te faahitiraa i te hoê parau ino no ni'a i te tahi taata e aore râ te tahi ohipa, e aita ihoa e rave'a maori râ te peeraa'tu ia'na ia ti'a mai oia i reira. Na roto mai to'na anaanatae e roaa mai te hoê ti'aturi aueue ore i te Faaora e i te evanelia.

I te hoê mahana to'eto'e, i te tau to'eto'e, te haere ra te tahi faahou hoa to'u, o Tom, na roto i te aua o te fare haapiiraa tuatoru. I te hora 7:00 i te po'ipo'i, aita ia e taata i roto i te aua, ua pouri ho'i. Te topa puai ra te hiona, e puai atoa te mata'i to'eto'e. Ua mana'o o Tom, « Eaha ia huru reva ha'iriiri ». Ua haere atea faahou oia, e i roto i te pouri e te hiona, ua faaroo oia i te hoê taata te himene ra.

E oia mau, i roto i te hiona te haere mai nei to matou hoa mana'o anaanatae noa, o Bruce. Ma te rima toro i te ra'i, te himene ra oia i te hoê himene no roto mai i te ha'uti taata ora ra no Broadway, *Oklahoma*: « Auê ia po'ipo'i nehenehe ! Auê ia po'ipo'i

nehenehe ! Mana'o nehenehe i to'u aau, te tere maitai ra ta'u mau mea atoa » (Richard Rodgers e Oscar Hammerstein II, « Oh, What a Beautiful Morning » [1943]).

I te mau matahiti i muri iho, ua riro taua reo nehenehe ra i roto i te vero pouri ra ei tapa'o no'u no te auaa o te faaroo e te ti'aturiraa. Noa'tu â tei roto tatou i te hoê ao te haere pouri noa ra, e ti'a ia tatou te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei ia himene ma te oaoa, ma te ite e, tei te Ekalesia e tei te mau taata o te Atua te mau mana o te ra'i. Ia oaoa tatou i te ite e, e po'ipo'i nehenehe tera i mua ia tatou—te aahiata o te mahana mileniuma, e ti'a mai te Tamaiti a te Atua i te pae hitiaa o te râ e e faatere arii faahou mai i te fenua nei.

Te mana'o atoa nei au i na po'ipo'i nehenehe e piti i roto i te aamu o teie nei ao. I te tau faatupuraa raau no te matahiti 1820, i te hoê po'ipo'i nehenehe e te teatea i Palmyra, New York, ua tomo te hoê taure'are'a tamaroa, o Iosepha Semita, i roto i te hoê uru raau e ua tuturi i raro no te pure. Ua iriti te pahonuraa i taua pure ra, te fâraa mai te Metua e te Tamaiti, i te tau tuuraa no te îraa o te mau tau e te Faaho'i-faahou-raa mai o te Ekalesia a Iesu Mesia i ni'a i te fenua nei.

Te vai atoa râ hoê po'ipo'i nehenehe tei hiti mai a 2 000 matahiti i teie nei i rapae noa mai i te oire patu teitei ra no Ierusalem. Papû roa e, ua anaana maitai te mahana i taua po'ipo'i taa ê ra no te Pasa. Ua haere mai te tahi pu'e vahine i te ô no te menemara, ua mana'o ratou e tâvai i te tino o to ratou Fatu tei faasataurohia. Ua farerei e piti melahi ia ratou ma te parau e : « Eaha outou i imi ai i tei ora i te vairaa o te pohe ? Aore oia i ô nei, ua tia ia i nia » (Luka 24:5-6).

No teie upooti'araa o Iesu Mesia i ni'a i te hara e te pohe, te faaite papû nei au. No te faanahoraa aroha a to tatou Metua Mure Ore e To'na here hope ore, te faaite papû atoa nei au. A ti'a ai tatou i te po'ipo'i, ia hi'o na tatou i te ra'i ma te faaroo e te ma te parau e, « Auê ia po'ipo'i nehenehe », o ta'u ia pure i te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

Na Elder D. Todd Christofferson
No te Pūpū no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo

Faaoraraa

Mai te mea e, e pee tatou i te Mesia, e imi ia tatou i te rave'a no te rave e no te faatupu i Ta'na ohipa faaoraraa.

I te mau tau a itehia ai te fenua Amerika, ua hinaarohia te mau rave ohipa e rave rahi. I roto i te tenetere 18 e i te omuaraa o te 19, i Peretane, Purutia e te tahi atu mau fenua no Europa te rahiraa o te rave ohipa e tihepuhia ai, tera rā, e rave rahi o tei hinaaro ia reva, aita rā e pee te moni o te tere. E ohipa matarohia ia no te reira mau taata ia reva ma te tuurima i te hoê parau faaau ia rave i te ohipa i muri a'e i to ratou tapaeraa i reira, ma te tamoni ore no te hoê tau, ei aufauraa i to ratou tere. Te tahi atu pae ua haere mai ratou ma te fafau e, na te mau melo o te utuafare e faaea ra i Amerika e aufau i to ratou tere ia tae ratou i reira, tera rā, mai te mea aita, ua titauhia i teie mau taata ia aufau i ta ratou tarahu na roto i te raveraa i te ohipa. Te ta'o i faaohipahia no teie feia ratere oia ho'i ia, « feia faaora ». Titauhia ia ratou ia faaora i te moni tarahu o to ratou tere—oia ho'i, e hoo i to ratou ti'amāraa—na roto i ta ratou ohipa.¹

I roto i te mau ti'araa rahi roa a'e e faaite ra ia Iesu Mesia, o te ti'araa ia ei Faaora. Mai tei faaitehia i roto i ta'u parau poto no te feia ratere ei « feia faaora », te auaa o te ta'o *faaora* no te faaho'i ia i te hoê titaaraa e aore rā te hoê tarahu. Te auaa atoa o te ta'o *faa-ora* o te horo'araa ia i te ora e aore rā te faati'amāraa na roto i te aufauraa i

te hoê tino moni. Mai te mea e hara te hoê taata e i muri iho e faatitiaifaro e aore rā e aufau oia i te utu'a ma te ti'a, e parau tatou e ua faaora oia ia'na iho. Te faataa nei teie mau auaa tata'itahi i te mau hi'oraa taa e o te faaoraraa rahi tei ravehia e Iesu Mesia na roto i Ta'na Taraehara, oia ho'i, mai te au i te mau parau a te titionare, « no te faaora i te hara e i te mau oto, na roto ra i te faaustiaraa e ravehia no te taata hara ».²

E piti tuhaa i roto i te parau no te faaoraraa a te Faaora. A tahi, ua aufau te reira i te ofatiraa ture a Adamu e te Hi'araa ho'i o te taata e au i te reira na roto i te upooti'araa i ni'a i te mea o te nehenehe e parau e, te mau hopearaa afaro ti'a o te Hi'araa—te pohe tino e te pohe varua. E mea maramarama maitai te pohe tino ; e te pohe varua o te taa-ê-raa ia te taata i te Atua. I roto i te mau parau na Paulo, « Mai te taata i hope i te pohe ia Adamu, e hope atoa i te faaorahia i te Mesia » (1 Korinetia 15:22). Teie faaoraraa i te pohe tino e te pohe varua, e faaoraraa ia no te mau mea atoa, e aita e titaaraa.³

Te piti o te huru o te Taraehara a te Faaora, o te faaoraraa ia i te mea o te nehenehe e parau e, te mau hopearaa a muri a'e o te Hi'araa—ta tatou iho mau hara eiaha rā te ofatiraa ture a Adamu. Na roto i te Hi'araa ua fanauhia tatou i roto i te hoê ao tahuti

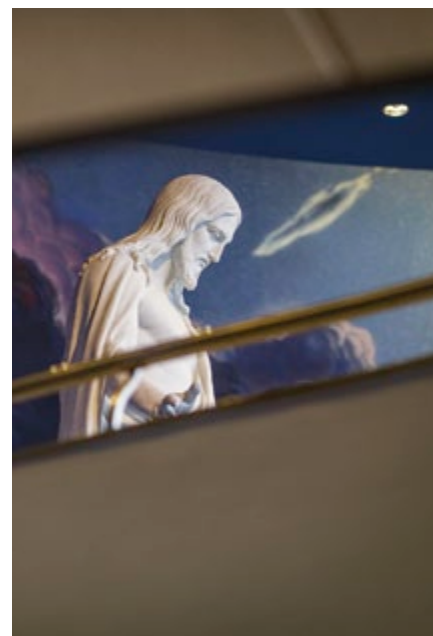
i reira e itehia ai te hara i te mau vahi atoa—oia ho'i, te haapa'o ore i te ture i haamauhia e te ra'i ra. No ni'a ia tatou paatoa, te na ô ra te Fatu :

« E mai te reira atoa ia haamata ratou i te tupu ia paari, e tupu atoa te hara i roto i to ratou aau, e e tamata ratou i te maramara, ia tia ia ratou ia ite i te faufaa rahi o te maitai.

« E ua horoahia ia ratou te ite i te maitai e te ino ; no reira e tiamāraa to ratou » (Mose 6:55–56).

No te mea ho'i e, tei ia tatou nei te hopoi'a, e na tatou iho e ma'iti, te vai ra ia te hoê titaaraa no te faaoraraa ia tatou i ta tatou mau hara—titauhia ia fa'i mai e ia haapae e roa'tu ho'i i te hara e ia fariu atu i roto i te oraraa o te Atua, e aore rā, titauhia ia tatarahapa (hi'o PH&PF 58:43). « No reira » ua faaue mai te Fatu, « a haapii atu i ta outou mau tamarii e, ia tatarahapa te taata atoa, i te mau vahi atoa, e tia'i ; e ia ore rā, e ore ia e noaa ia ratou te basileia o te Atua, aore hoi te mea vii-vii e parahi i reira, e aore atoa e parahi i mua ia'na » (Mose 6:57).

Na te mamea o te Faaora i Getesemane e To'na mauuiui oto i ni'a i te satauro e faaora ia tatou i te hara na roto i te faati'araa i te mau titaaraa a te parau-ti'a i ni'a ia tatou. E faatae Oia i te aroha e te faaoreraa hara ia ratou o te tatarahapa. E faati'a atoa te Taraehara i te tarahu a te parau-ti'a ia tatou

na roto i te rapaauraa e te faafaitoraa i te mau huru mau iui atoa ta tatou i farii ma te hapa ore. « Inaha ho'i, ua faa-romai oia i te mau iui o te taata atoa, oia ia, te mau iui o te mau taata atoa, te mau tane atoa, e te mau vahine atoa, e te mau tamarii atoa ho'i, i roto i te fetii o Adamu ra » (2 Nephi 9:21 ; hi'o atoa Alama 7:11–12).⁴

Mai te mea e, e pee tatou i te Mesia, e imi ia tatou i te rave'a no te rave e no te faatupu i Ta'na ohipa faaoraraa. Te ohipa rahi roa a'e ta tatou e nehenehe e horo'a ia vetahi e i roto i teie nei oraraa, haamata na ni'a i to tatou iho utuafare, o te arata'iraa mai ia ia ratou i te Mesia ra na roto i te faaroo e te tatarahapa, ia ti'a ho'i ia ratou ia ite i Ta'na Faaoraraa—te hau e te oaoa i teie nei, e te tahuti ore e te ora mure ore i roto i te ao a muri a'e. Te ohipa a to tatou mau misionare o te faaiteraa nehenehe ia o te here faaora o to tatou Fatu. Ei mau ve'a haamahanahia Na'na ra, te pûpû nei ratou i te mau haamaitairaa faufaa rahi o te faaroo ia Iesu Mesia, te tatarahapa, te bapetizoraa, e te horo'araa i te Varua Maitai, ma te iriti i te uputa no te fanau-faahou-raa i te pae varua e no te faaoraraa.

E nehenehe atoa ta tatou e tauturu i roto i te faaoraraa a te Fatu no te feia i ô mai i te menema. « Te mau perezibutero faaroo o teie nei tau tuuraa evanelia, a faarue mai ai ratou i te

oraraa tahuti nei, ua tamau noa ratou i ta ratou mau ohipa no te pororaa i te evanelia o te tatarahaparaa e te faa-oraraa, na roto i te tusia a te Tamaiti Fanau Tahia a te Atua, i rotopu i te feia i roto i te poiri e i raro a'e i te ruuruurua o te hara i roto i te ao rahi o te mau varua o te feia pohe » (PH&PF 138:57). Na roto i te mau oro'a ta tatou e horo'a no ratou i roto i te hiero o te Atua, e nehenehe ia e faaorahia te feia tei pohe i roto i te ruuruurua o te hara.⁵

Noa'tu te mau huru faufaa roa a'e o te faaoraraa, tei roto ia i te parau no te tatarahapa e no te faaoreraa hara, te vai atoa râ hoê huru pae tino faufaa roa. Ua parauhia no ni'a ia Iesu e, ua hamani maitai haere Oia (a hi'o Te Ohipa 10:38), oia ho'i, ua faaora i tei ma'ihia e tei hapepahia, ua horo'a i te maa na te nahoa taata po'ia, e ua haapii i te hoê haerea maitai roa a'e. « Aita atoa ho'i te Tamaiti a te taata nei i haere mai ia tavinihia to'na, ei tavini râ, e ia horoa i to'na ora ei hoo no te taata e rave rahi » (Mataio 20:28). No reira, ia haere a'e tatou, i raro a'e i te faaûraa a te Varua Mo'a, e rave i te maitai mai te hoho'a faaora o te Fatu ra.

Te auraa o teie huru ohipa faaora, o te tautururaa ia i te taata i roto i to ratou fifi. Te auraa ra, oia ho'i, e tauturu i tei vëvë e tei paruparu, haamâmâ i te mau iui, faaafaro i te mau hape, paruru i te parau mau, faaitoito i te u'i apî e ti'a mai nei, e faatupu i te hau e te oaoa i te fare. Te rahiraa o ta tatou ohipa faaora i ni'a i te fenua nei, o te tautururaa ia ia vetahi e ia tupu i te rahi e ia faatupu i to ratou ti'aturiraa e to ratou mau hinaaro ti'a.

Te vai ra hoê hi'oraa no roto mai i te buka papa'i a Victor Hugo *Les Misérables*, tei haaputapu e tei faaûru tamau noa ia'u, noa'tu e, e ere i te hoê aamu mau. I te omuaraa o te aamu, ua horo'a te arii epikopo Bienvenu i te maa e i te faaearea no te pô na te hoê taata nohoraa ore o Jean Valjean, no mahuti noa mai nei i rapae i te fare auri, i muri a'e 19 matahiti, no to'na eiarara i te hoê tapu faraoa no te faaamu i te mau tamarii po'ia a to'na tuahine. E no te inoino e te riri rahi i

vai i roto ia'na, teie ia te huru haamuruurua a Valjean i te maitai o te arii epikopo Bienvenu, o te eiarara ia i ta'na mau tauhaa ario. I muri a'e, a tape'ahia ai oia e te mau muto'i farani, ua haavare o Valjean e, e mea horo'ahia mai te ario na'na. I to te mau muto'i arata'iraa ia'na i te fare o te arii epikopo, e maere rahi to Valjean, i te mea e, ua farii te arii epikopo Bienvenu i ta'na aamu, e no te haamaitai roa'tu, na ô atura oia e, « ua horo'atoa'tu vau i na mori hinu, e ario atoa mai te tahi atu, e roaa ia oe e piti hanere farane. No te aha aita oe i rave i te reira e ta oe mau mereti ? »

« Ua haafatata maira te arii epikopo i piha'iho ia'na, e ua parau atura ma te mârû :

« Eiaha e haamo'e, eiaha roa'tu e haamo'e e, ua fafau mai oe ia'u e, e faaohipa oe i teie ario no te faairi oia e ei taata parau-ti'a.' »

« Aita o Jean Valjean e haamana'o ra i taua fafauaraa ra, e no reira, aita oia e taa faahou e, nafea râ. Ua parau â... te arii epikopo, ma te tura :

« Jean Valjean, to'u taea'e : E ere faahou oe no te ino, no te maitai râ. To oe varua teie ta'u e hoo nei no oe. Ua huti mai au ia'na mai roto mai i te mau feruriraa poiri e mai roto mai i te varua o te pohe, e e horo'a vau ia'na i te Atua ra !' »

E ua riro mau ihoa Jean Valjean ei taata apî, ei taata haavare ore, e ei taata hamani maitai i te taata e rave rahi. I roto i to'na oraraa taatoa ua tape'a oia i na mori ario e piti, no te faaahamamana'o ia'na e, ua faaorahia to'na ora no te Atua.⁶

Te tahi mau huru o te faaoraraa tahuti nei, e tae mai te reira na roto i te ohipa tahoê. Te hoê te reira o te mau tumu i faati'a ai te Faaora i te hoê Ekalesia. No teie huru faanahonahoraa i roto i te mau pûpû autahu'araa e te mau pûpû tauturu e i roto i te mau tîti, te mau paroisa e te mau amaa, eita ia tatou e haapii e e faaitoito noa i te tahi e te tahi i roto i te evanelia ; e nehenehe atoa râ ta tatou e faaohipa i te taata e i te mau rave'a tauturu no te pahono i te mau titauraa o te oraraa. Te taata e haa oia ana'e, e aore râ, ei pûpû tipee, eita ta

ratou e nehenehe e horo'a i te mau rave'a e titauhia no te pahono i te mau titauroa rahi a'e. Ei mau pīpī na Iesu Mesia, e amuitahiraa Feia Mo'a tatou tei faanahohia no te tauturu ia faaora i te mau hinaaro o to tatou Feia Mo'a e i to te tahi atu mau taata e roaahia ia tatou ati a'e te ao nei.

Na roto i ta tatou tautururaa i te mau taata atoa, tei faahitihia mai e Elder Dallin H. Oaks i teie ihoa ra matahiti i ma'iri a'enei e 890 000 taata i roto e 36 fenua e pape mâ ta ratou, 70 000 taata i roto e 57 fenua tei farii i te mau pereoo tura'ira'i, 75 000 taata i roto e 25 fenua tei haamaitai i to ratou mata, e te mau taata i roto e 52 fenua, ua farii i te tauturu i muri a'e i te mau ati natura. Ma te ohipa e o vetahi ê, ua tauturu te Ekalesia i te patiaraa 8 mirioni tamarii i te patia paruru, e ua tauturu i te mau taata no Syria i roto i te mau puhaparaa i Turekia, Lebanona, e i Ioridana i te mau mea e titauhia no te oraraa. I te reira atoa taime, ua farii te mau melo rava'i ore o te Ekalesia hau atu i te 500 mirioni tara marite no

roto mai i te mau ô haapaeraa maa e te ohipa totauturu i te matahiti 2012. Maururu no to outou aau horo'a.

I roto i teie mau tautururaa, aita e tai'ohia nei te mau ohipa maitai e te paturu a te taata hoê—te mau horo'a no te maa, te ahu, te moni, te aupuru, e e rave rahi atu tauatini ohipa tamahanahana e te aroha, o te ti'a ia tatou ia rave i roto i te parau no te ohipa faaoraraa a te Mesia. I to'u tamariiriraa, ua ite mata vau i te mau ohipa ta to'u metua vahine i rave no te faaora i te hoê vahine nava'i ore. E rave rahi matahiti i ma'iri a'enei, te apî noa ra ta'na mau tamarii, ua ravehia te hoê tapuraa fifi i ni'a i to'u metua vahine, e ua fatata roa oia i te pohe, ua tarava noa i ni'a i te ro'i i te rahiraa o te taime fatata hoê matahiti te maoro. I roto i taua area taime ra, na te feti e te mau melo no te paroisa i tauturu ia mama e i to matou utuafare. No te tahi atu tauturu, ua parau te peresideni sotaiete tauturu no te paroisa, te tuahine Abraham, ia tarahu to'u na metua i te hoê vahine i roto i te paroisa e imi

tuutuu ore nei i te ohipa. No te faati'a i teie aamu, e faaohipa vau i te mau i'oa mono o Sara e o Annie no teie vahine e ta'na tamahine. Teie te aamu o to'u metua vahine :

« E nehenehe ta'u e ite papû mai te huru ra e, no ananahi noa nei. Tei roto vau i to'u ro'i, e ua arata'i maira te tuahine Abraham ia Sara i te uputa o te piha taotoraa. Ua putapû a'era to'u aau. Inaha, te ti'a mai nei te taata ha'iriiri roa a'e aitâ vau i farerei a'enei—ua pararai roa ino ; te roru pukarara ; te tua fefe ; te upoo pi'o noa i raro a hi'o noa ai i te tahua. E ahu tahito to'na e te rahi roa. Aita oia e hi'o i ni'a e no te mârû ta'na paraparau, aita e ti'a ia'u ia faaroo ia'na. I muri mai ia'na te tapuni ra hoê tamahine na'ina'i mai te huru ra e, e toru matahiti. Eaha te ti'a ia'u ia rave e teie huru taata ? Ia haere atu raua i rapae i te piha, ua ta'i noa vau. E tauturu ta'u e hinaaro ra, eiaha te tahi atu mau fifi. Ua faaea te tuahine Abraham i piha'iho ia'na no te tahi tau taime rii, e ua oti oioi ia raua te faanaho i te fare e i te faaineine i

te tahi mau maa maitai. Ua ani mai te tuahine Abraham ia'u ia tamata no te tahi tau mahana, inaha, [ma te parau e] e mea fifi roa ho'i teie tamahine, e e mea ti'a ia tauturuhia oia.

« Ia po'ipo'i a'e, ia ho'i mai o Sara, ua ani au ia'na ia haere mai i piha'ihō i te ro'i ei reira vau e faaroo ai ia'na. Ua ani mai oia eaha ta'u e hinaaro ia rave oia. Ua parau atura vau ia'na e, 'te ohipa faufaa roa a'e o ta'u ia mau tamaroa ; a parahi i piha'ihō ia ratou, a tai'o i te buka no ratou—e mea faufaa a'e ratou i te fare.' E mea ite roa oia i te tunu i te maa, e mea mā te fare, pu'ahia te ahu, e e mea maitai oia i ni'a i te mau tamaroa.

« I te roaraa o te mau hepetoma, ua ite a'era vau i te aamu o Sara. [No to'na tari'a turi, aita oia i manu'ia i roto i te haapiiraa e i te hopea, ua faaru'e i te haapiiraa. E mea ap'i roa oia i te faaiipoiporaa i te hoê tane peu iino. Ua fanauhia mai o Annie e ua riro ei oa-oraraa i roto i te oraraa o Sara. I te hoê pô no te tau to'eto'e, ua ho'i mai ta'na tane i te fare ua taero, ua faahepo ia Sara e ia Annie ia haere i roto i te pereoo, i roto i te ahu taoto, e ua faaru'e ia raua i te pae purumu o te hoê purumu rahi. Aita raua i ite faahou ia'na. Ua haere noa o Sara e o Annie ma te taa ore i roto i te to'eto'e e rave rahi maire te atea tae roa'tu i te fare o to'na mama.] Ua faati'a to'na mama ia faaea raua i reira, tera râ, na'na e rave i te mau ohipa atoa, e e tunu i te maa, e e haapa'o i to'na tuahine e to'na taea'e tei te fare haapiiraa tuarua.

Ua afa'i matou ia Sara i te hoê taote tari'a, e ua farii oia i te hoê matini faaroo... Ua afa'i matou ia'na i te haapiiraa na te taata paari, e ua roaa ta'na parau tu'ite no te haapiiraa tuarua. Ua haere oia i te haapiiraa i te pô, e i muri mai, ua haafeti'ahia i roto i te hoê fare haapiiraa tuarua, e ua haapii i te haapiiraa taa ê. Ua hoo mai oia i te hoê fare iti na'ina'i. Ua faaiipoipohia o Annie i roto i te hiero e ua fanau e piti tamarii. Ua ravehia te tahi mau tapuraa i ni'a i te tari'a o Sara, e i te pae hopea ua ti'a ia'na ia faaroo maitai. E rave rahi matahiti i muri mai, ua faatuhaahia oia, e ua tavini i te hoê misioni... Ua haamauruuru pinepine mai o Sara ia matou e ua parau mai e, e rave rahi te mau mea ta'na i haapii na roto ia'u, i tera ihoa râ parau ta'u ia'na e, e mea faufaa a'e ta'u mau tamaiti i te fare. Ua parau oia e, na tera parau i haapii ia'na ia na reira i ni'a ia Annie... E vahine taa ê roa o Sara ».

Ei mau pîpî na Iesu Mesia, titauhia tatou ia imi i te mau rave'a atoa no te faaora ia vetahi ê i te mauui e te teimaha. Atira noa'tu, ta tatou ohipa faaoraraa rahi a'e, o te arata'iraa ia ia ratou i te Mesia ra. Ahiri aita Ta'na Faaoraraa no te pohe e te hara, e riro ia ta tatou evanelia ei evanelia noa no te faatureraa sotiare. E nehenehe i te reira e horo'a mai i te tahi tauturu e i te faahauraa i teie taime, aita râ to te reira e mana no te huti mai, mai te ra'i mai, i te parau-ti'a hopea e te aroha mure ore. Tei roto ia Iesu Mesia e Ia'na ana'e te faaoraraa hopea. Te faaite papû nei au ma te haehaa e te maururu e, o Oia te Faaora, na roto i te i'oa o Iesu Mesia ra, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Hi'o *Merriam-Webster's Collegiate Dictionary*, 10raa i te nene'iraa (1993), « redemptionner ».
2. *Webster's New World College Dictionary*, 3raa o te nene'iraa (1988), « redeem ».
3. « Ua riro te Tamaiti a te Atua ei tarachara no te hara tumu, e ore ai te mau hara a te mau metua e tae ai i nia iho i te upoo o te mau tamarii, e mea mā ho'i ratou mai te faatumuraahia mai â o te ao nei » (Mose 6:54). Na roto i te Faaoraraa o te Mesia, e upooti'a te taata atoa i te menema e e ti'a-faahou no te tahuti ore. Hau atu i te reira, e upooti'a te taata atoa i te pohe varua na roto i te faaho'i-faahou-raa-hia mai i mua

i te aro o te Atua ia haavâhia. Ua parau Iesu e, « e mai ia'u i faateiteihia [i nia i te satauro] e te taata ra, oia atoa e faateiteihia te taata i ni'a e te Metua, ia tia mai ratou i mua ia'u ia haavahia i ta ratou mau ohipa » (3 Nephi 27:14). Te feia tei tamâhia i te hara, e vai noa ratou i piha'ihō i te Atua i roto i te basileia o te ra'i ra, are'a te feia tei ore i tatarahapa e tei ore i tamâhia, e ore ia e parahi i piha'ihō i te Atua mo'a, e i muri a'e i te haavâraa e haere ê atu ratou e i reira ratou e mauui faahou ai i te pohe varua. I te tahi taime te parauhia nei teie mea, o te piti o te pohe e aore râ, te mauuiiraa i te pohe varua no te piti o te taime. (A hi'o Helamana 14:15–18.)

4. No ta tatou iho mau hara i parau ai te mau papa'iraa mo'a i te parau o te tahi mau taata o te ore e fana'o i te faaoraraa : « E te vai noa na te feia hara, mai te mea ra e, aore i haapaohia te ora, maori râ o te tatararaa i te mau tape'a o te pohe » (Alama 11:41). « Te taata i ore i faaroo e tae noa'tu i te tatarahapa ra ia faautuahia oia i ia titau-hua-hia ia'na i ta te ture e hope roa e, no reira, e faatupuhia'i te ravea rahi e te mure ore o te faaora » (Alama 34:16). Ia pato'i te hoê taata i te Tarachara a te Faaora, na'na iho ia e faaore atu i ta'na tarahu i mua i te parau-ti'a. Ua parau Iesu e, « No te mea inaha, ua faaorahia au, o te Atua, i teie nei mau mea no te taata'toa, ia ore ratou ia roohia i te mamae mai te mea e e tatarahapa ratou ; tere râ mai te mea e aita ratou e tatarahapa ia roohia ratou i te mamae rahi e tia'i ia au i ta'u i faaoromai ra » (Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 19:16–17). Te mauui faaora-ore-hia o te hoê taata no te hara, ua faaorahia ia e hade. Oia ho'i, ua riro i te diabolō, e te faaite ra te mau papa'iraa mo'a e, e au ia e, ua ruuruahia i te fifi e aore râ, e roto auahi e te topheri. Ua taparu Lehi i ta'na mau tamaiti ia ma'iti i te Faaoraraa o te Mesia « e eiaha e rave i te pohe mure ore, mai te au i to te tino hinaaro e te ino o roto i te reira ra ; o tei tuu i te mana i te varua o te diabolō, ia faatitū e ia aratai ho'i ia outou i raro i hade, ia tia ia'na ia faahepo ia outou i roto i to'na ihora basileia » (2 Nephi 2:29). Noa'tu i te reira, no te Tarachara a Iesu Mesia, e hopea to hade, e o ratou tei titauhia ia tomo na reira, « e faaorahia mai i o te diabolō ra e tae noa'tu i te tia-faahou-raa hopea » (Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 76:85). Te faito iti o « te mau tamaiti o te pohe mure ore » ei « ia ratou ana'e te piti o te pohe e mana ai ; oia, oia mau, o te mau taata ana'e o te ore e faaorahia i roto i te taime i haapaohia e te Fatu, i muri mai i te faaoromairaa i to'na riri rahi » (Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 76:32, 37–38).
5. Ua oaoa te peropheta Iosepha Semita i te na ô raa e, « Ia parau mai te feia i pohe ra i te mau himene no te arueraa mure ore i te Arii ra o Emanuela, o tei faataa mai, hou roa te fenua nei i vai mai ai, i taua mau mea ra o te faatia mai ia tatou ia faaora mai ia ratou ra no roto mai i to ratou tape'araraa ; no te mea e faatiamâhia ia te feia i tape'ahia ra » (Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 128:22).
6. Hi'o Victor Hugo, *Les Misérables* (1992), 91–92.

Na te Peresideni Thomas S. Monson

Tae atu ai i te farerei-faahou-raa

Te pure nei au ia haamaitai mai e ia haapa'o mai te Fatu ia outou, to'u mau taea'e e to'u mau tuahine. Ia vai ia outou na te hau Ta'na i fafau mai, i teie nei e i te mau taima atoa.

To'u mau taea'e e to'u mau tuahine, auê ia amuiraa faahiahia. Ua ite au e, ua tû to outou mana'o e to'u nei ia parau e, ua faaûruhia te mau a'oraa. Ua haaputapuhia to

tatou aau, e ua haapuaihia to tatou iteraa papû no teie ohipa hanahana e ua parahi mai te Varua o te Fatu i roto ia tatou. Ia haamana'o maoro na tatou i te mea ta tatou i faaroo i teie

na mahana toopiti i ma'iri. Te a'o atu nei au ia outou ia tuatapapa atu â i te mau a'oraa ia nene'ihia te reira i roto i te mau ve'a papa'i o te *Ensign* e te *Liahona*.

Te faatae atu nei matou i to matou mauruuru i te feia atoa i paraparau mai ia tatou, na reira atoa i te feia i pûpû mai i te mau pure. Hau atu ra, e mea putapu mau e e mea faaûru mau te mau himene. Ua here tatou i ta tatou pûpû himene o te fare menemene e mauruuru atoa i te tahi atu mau pûpû i himene mai.

Te tahoê nei tatou no te haamauruuru i te mau tino no te peresideniraa rahi e no te apooraa faatere o te Feia Apî Tamahine tei haamauruuruhia inanahi ra. Ua riro ta ratou taviniraa ei taviniraa maitai na reira atoa to ratou pûpûraa ia ratou iho.

Ua paturu tatou, na roto i te afa'iraa i te rima i ni'a, i te mau taea'e e te mau tuahine tei pihia no te mau ti'araa apî i roto i teie amuiraa. Ua hinaaro matou ia ite mai ratou e, te anaanatae nei matou i te taviniraa e o ratou i roto i te opuaraa a te Fatu.

E Ekalesia na te ao nei ta tatou, te mau taea'e e te mau tuahine. Ua itehia to tatou mau melo na te mau fenua atoa. Te taparu nei au ia outou ia vai outou ei huiraatira maitai i te fenua ta outou e ora ra, e ei mau taata tupu maitai i roto i to outou mau oire, ma te toro atu i te rima tauturu i te feia no te tahi atu haapa'oraa, mai i to tatou iho mau taata. Ia vai noa to tatou mana'o farii, na reira atoa to tatou mana'o mārû e te aroha, i mua i te feia e ere no ta tatou haapa'oraa e o te ore e au i ta tatou mau faatureraa. E poro'i no te here e no te mana'o maitai ta te Faaora i faatae mai i te mau tane e i te mau vahine atoa i ni'a i te fenua nei. Ia pee noa na tatou i To'na hi'oraa.

Te pure nei au ia vai ara tatou i te mau hinaaro o te feia e faaati nei ia tatou. Te vai ra, i rotopu ihoa râ i te feia apî, tei haaffi rahi ia ratou i roto i te raau taero, te peu viivii, te hoho'a faufau, e te vai atura. Te vai ra, te vai otahi nei ratou, mai te mau vahine ivi e te mau tane ivi, e te hinaaro nei ratou i te faahoaraa e te mana'ona'oraa

a vetahi ê. Ia vai ineine na tatou no te toro atu ia ratou i te rima tauturu e te aau aroha.

Te ora nei tatou i te hoê tau o te aamu o te ao nei i reira te mau tamataraa paari e rave rahi, e noa'tu râ, te vai atoa nei te mau fana'oraa rahi e te mau tumu rarahi ia oaoa. Oia mau, te vai ra te mau taime e faaruru atu tatou i te inoino, te oto i te aau e tae noa'tu te mau ati rarahi i roto i to tatou oraraa. E noa'tu râ, ia tuu tatou i to tatou ti'aturi i te Fatu ra, e tauturu mai Oia ia tatou i roto i ta tatou mau fifi, noa'tu te huru o taua mau fifi ra. Ua horo'a mai te Salamo i te hoê haapapûraa : « Ia tapae noa mai te oto i te ahiahi ; e riro râ i te oaoa ia po'ipo'i ».¹

To'u mau taea'e e to'u mau tuahine, ua hinaaro vau ia ite mai outou i to'u mauruuru rahi no te evanelia a Iesu Mesia, tei faaho'i-faahou-hia mai

i teie mau mahana hopea nei na roto i te peropheta Iosepha Semita. O te reira te taviri no to tatou oaoa. Ia vai na te haehaa e te aau pure i roto ia tatou, e te faaroo e, e nehenehe i to tatou Metua i te Ao ra e arata'i e e haamaitai ia tatou i roto i to tatou oraraa.

Te vaiiho nei au i to'u ite e to'u iteraa papû ia outou e, te ora nei te Atua, te faaroo nei Oia i te mau pure o te aau haehaa. Te paraparau nei Ta'na Tamaiti, to tatou Faaora e Ora, ia tatou tata'itahi : « Inaha, te ti'a noa nei au i te uputa, te patoto atu nei ; ia faaroo mai te hoê taata i tau reo, e ua iriti i te opani ra, e haere atu vau i roto ia'na ra ».² Ia ti'aturi na tatou i teie mau parau e ia apî mai tatou i teie fafauaraa.

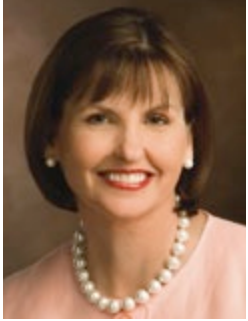
Ua hope teie amuiraa i teie nei, e te ti'aoro nei au i te mau haamaitai-raa o te ra'i i ni'a ia outou tata'itahi.

Ia î na to tatou mau fare i te hau, te au maitai, te peu maitai e te here. Ia î na to outou utuafare i te Varua o te Fatu. Ia aupuru na outou e ia faaamu outou i to outou iteraa papû no te evanelia, ia riro te reira ei parururaa ia outou i mua i te mau tupa'ipa'iraa a Satane.

Tae atu ai i te farerei-faahou-raa i roto e ono ava'e, te pure nei au ia haamaitai mai e ia haapa'o mai te Fatu ia outou, to'u mau taea'e e to'u mau tuahine. Ia vai ia outou na te hau Ta'na i fafau mai, i teie nei e i te mau taime atoa. Mauruuru no ta outou mau pure no'u e no te mau Hui mana faatere atoa. E mauruuru iti rahi mau to matou ia outou. Na roto i te i'oa o to tatou Faaora e Ora, ta tatou e tavini nei, o Iesu Mesia, te Fatu, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Salamo 30:5.
2. Apokalupo 3:20.

Na Ann M. Dibb

Tauturu piti i roto i te peresideniraa rahi o te Feia ApĪ Tamahine

To outou mau vahi mo'a

E vahi mau anei [to outou mau vahi mo'a ra] e aore râ e taimē anei, hoê â ia mo'araa e te mana maere no te haapuai mai.

Ta tatou parau tumu no te feia apĪ no 2013, no roto mai ia i te tufaa 87 no Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau. E itehia teie haapiiraa i roto e toru tufaa taa ê ; e mea papû, e faaueraa faufaa rahi teie. Te faataa mai nei te reira nahea i te farii i te paruru, te puai e te hau i te mau taimē pe'ape'a. Te haapiiraa faaûruhia maori râ « A ti'a na outou i te mau vahi mo'a ra, e eiaha ia faanuu-ê-hia'tu ».¹

A feruri noa ai au i teie parau tumu, aita ta'u e nehehe eiaha e ui e, « Eaha te mau 'vahi mo'a' ta te Metua i te Ao ra e parau ra ? » Ua a'o mai te peresideni Ezra Taft Benson e, « Te mau vahi mo'a ra, o ta tatou atoa ia mau hiero, ta tatou mau fare pure, to tatou mau fare e te mau ti'i no Ziona, oia ho'i... 'ei parururaa, e ei vahi haapuraa' ».² Hau atu i teie, te ti'aturi nei au e, ua nehehe ta tatou tata'itahi e ite mai i te tahi atu â mau vahi. Na mua roa, e ti'a ia tatou ia feruri i te ta'o ra *vahi* ei area papû e aore râ ei hoê pae fenua. Tera râ, ua riro atoa te hoê *vahi* mai « te hoê huru, te hoê vairaa e aore râ te faito mana'o ».³ Te auraa ra, e riro atoa ia te mau vahi mo'a ra ei *taimē*—te mau taimē i reira te Varua Maitai e faaite papû ai ia tatou, te mau taimē i reira tatou e putapû ai i te here o te Metua i te Ao ra e aore râ te mau taimē e farii ai tatou i pahonora e ta tatou mau pure. E hau atu râ, te ti'aturi nei au e, te taimē atoa e vai itoito outou no te ti'a mai no te parau-ti'a, tera iho mau taimē aita atu e taata ê tei hinaaro ia na reira, te faatupu ra outou i te hoê vahi mo'a.

I roto i to'na oraraa poto e te faahiahia, ua ti'a mau Iosepha Semita i « te mau vahi mo'a » e aita i faanuuhia. Mai te hoê feia apĪ, ua tiarepu oia i te mau arepurepuraa o te mau haapa'oraa e vai ra i roto i te oraraa huiraa e ua hinaaro oia ia ite e, tei hea i rotopu i te mau ekalesia te mea mau. Ua riro atura te uru raau iti i piha'iho i to'na fare ei vahi mo'a i to'na tuturiraa i ropu i te mau uru raau no te pûpû i ta'na parau pure matamua. Ua pahonohia ta'na pure, e i teie mahana te parau nei te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei i te reira uru raau, te Uru raau mo'a.

Te ti'a nei te Feia apĪ tamahine na te ao atoa nei i te mau vahi mo'a ra i

roto i te natura, i te puhaparaa a te Feia Apî Tamahine. Ua faati'a mai te hoê ti'a faatere ia'u i te aamu no te hoê iteraa o te hoê tamahine. E tamahine paruparu teie no te haere mai i te pureraa, e ua feaa atoa oia e, e tupu mai te tahi iteraa pae varua i roto i te mau uru raau. Te hoperaa te mahana matamua, ua faaite atu oia i te ti'a faatere e, « oaoa roa vau i ô nei, tera râ, e nehenehe anei e haapae pauroa te mau a'oraa no ni'a i te Varua ? Tei ô nei au no te puhapa, e mata'ita'i i te natura, ia vai i piha'ihō i to'u mau hoa, e no te arearea ! » Area râ, i te opaniraa o te pureraa iteraa papû, ua ta'i teie tamahine ma te parau e, « aita vau e hinaaro e ho'i i te fare. Nahea pai ta'u e nehenehe e tape'a tamau noa i teie mea i to'u aau, teie Varua ? » Ua itehia ia'na te hoê vahi mo'a.

Te tahi atoa vahi mo'a i roto i te oraraa o Iosepha Semita, o to'na ia piha taoto. E mea fifi iho ia ti'aturi mai, i te mea ho'i e, mai te rahiraa o outou, te tahi atoa taea'e e taoto ra i roto i to'na piha. Ua riro mai te reira ei vahi mo'a ia pure oia ma te faaroo rahi, te haehaa, e te hinaaro. Ua faati'a mai oia, « i muri a'e i to'u taravaraa i raro no te taoto, ua pure au e ua ani au i te Atua Mana Hope ia faaore i ta'u mau hara atoa e ta'u mau hapehape ». ⁴ Aita na matahiti e toru i ma'iri i muri mai i te mahana, ua farii Iosepha i te orama i roto i te uru raau mo'a i tere ohie noa. No Iosepha, ahuru ma hitu matahiti, hopea ore ia to'na faaoroma'iraa i te faaoo, te parau faaoo e te hamani ino. I tera râ pô i roto

i te piha taoto o Iosepha, ua fâ mai te melahi ra Moroni ei pahonora i ta'na mau taparuraa. Ua farii Iosepha i te ite, e te tamahanahana. I taua pô ra ua riro mai to'na piha taotora ei vahi mo'a.

I to'u mata'ita'iraa i ni'a ia Mormon Message na te Feia Apî, ua ite atura vau i te tahi faahou piha taoto tei riro mai ei vahi mo'a. Te faaite ra te video ia Ingrid Delgado, te hoê tamahine no El Salvador, e te faaite ra i to'na mana'o no ni'a i te hiero. Ua parau oia, « e ohipa maitai ia ite e, e vahi to matou no te faaatea mai i te mau mea o teie nei ao e no te farii mai i te mau oro'a mo'a e no te tauturu ia ratou tei ore i farii i te reira i roto i teie nei oraraa ». Te paraparau noa ra oia, e te faaite ra te video ia Ingrid te tai'o ra i ta'na mau papa'iraa mo'a, ma te haatihia e te mau hoho'a « Mormonads », e te tahi mau faahitiraa, hoê buka Te Faahaereraa Ia'u Iho i Mua, te mau hoho'a o te utuafare e o te hiero, e oia atoa, ta'na mau animara ha'uti. ⁵ Peneia'e aita oia i haapa'o a'e, ua faatupu râ oia i to'na iho vahi mo'a, i te atea ê i te mau mea o teie nei ao. Te uiui ra vau, e hia taime to Ingrid tai'oraa i ta'na mau papa'iraa mo'a, to'na putapura i te Varua e to'na fariiraa i te pahonora i ta'na mau pure i roto i to'na vahi mo'a ra.

Teie nei râ, teie faahou te tahi vahi mo'a i roto i te oraraa o Iosepha Semita, e vahi mana'o-ore-hia, o te fare tape'araa ia no Liberty. Ua parau o Elder Jeffrey R. Holland e, « aita e taime teimaha a'e i roto i te oraraa o Iosepha,

maori râ te tape'araahia i roto i te fare auri ma te ino rahi, te ti'a ore i te ture e te tano ore ». Ua haapapû atoa Elder Holland e, ua parauhia te fare tape'araa no Liberty ei « hiero-fare tape'araa » no te mau ohipa mo'a ta te peropheta Iosepha Semita i farii i reira. ⁶

Te vai ra vetahi o outou te feia apî tamahine o te faaruru nei i to outou iho fare tape'araa no Liberty, hoê vahi i reira outou e faaruru ai i te faainoraa, hoê vahi e aita outou i herehia, hoê vahi te faaohia nei outou, te hamani-ino-hia nei, e aore râ te rave-ino-hia nei i te pae tino. No outou te feia apî tamahine, te pûpû nei au i teie mau parau a Elder Holland : « E nehenehe ta outou e farii i te iteraa mo'a e te mea hehe, e te mea haapii hohonu i piha'ihō i te Fatu i roto i to outou mau taime fifi roa a'e o to outou oraraa... a faaoroma'i ai outou i te mau ohipa ti'a ore e te mau iui, a faaruru ai i te umeumeraa e te pato'iraa teimaha roa a'e ». ⁷ Ei parau haapapû, mai te peropheta Iosepha Semita atoa, e nehenehe ta outou e faatupu e e ti'a i roto i te mau vahi mo'a, e noa'tu te mau taime fifi roa a'e ta outou i farii.

O te hoê tamahine paari, o Kirsten te i'oa, tei faaite mai ia'u i to'na ati. Ua riro te Haapiiraa tuarua ei fare tape'araa no Liberty no'na. Aua'e râ,—na te vahi faata'i upaupa i horo'a mai i te tamarû-raa. Ua parau oia : « I te taime au a taahi ai i roto i te reira piha, mai te huru ra e, ua taahi au i roto i te hoê vahi ruru. Aita e parau faaino e te parau vahavaha, aita e parau paieti ore. E parau faaitoitoraa râ e te here tei faarohia. Ua faaohipa matou i te huru mata. Ua riro te reira ei vahi oaoa. Î roa te piha ha'uti upaupa i te Varua a haapiipii ai matou e a ha'uti ai matou i te upa. Tera te huru o taua piha ra, te tumu rahi, no te huru faaûru a te orometua upaupa. E Keresetiano maitai oia. Ia hi'o vau na mua a'e, ua riro te haapiiraa tuarua ei vahi haamaitai taata. E tau fifi mau, ua haapii râ vau i te tupu-faahou-raa. Ua maururu noa vau i to'u haapuraa, to'u vahi mo'a ra, te piha upaupa ia ». ⁸

I teie pô, ua feruri anei outou i ni'a i to outou mau vahi mo'a ra ? Hanere e hanere feia apî tamahine ta'u i ani ia faaite mai i to ratou mau vahi mo'a. E vahi mau anei e aore râ e taime

anei, hoê â ia mo'araa e te mana maere no te haapuai mai. Teie e iva o ta ratou mau pahonora iti :

- A tahi : « Tei roto vau i te fare ma'i, te tape'a ra i te aiû fanau apî, e taea'e no'u ».
- A piti : « Te mau taime atoa e tai'o vau i to'u haamaitairaa patereareha, e mana'o vau e, ua ite to'u Metua i te Ao ra ia'u e ua here ia'u ».
- A toru : « I te mahana a ti'a ai to'u matahiti i te 12, ua faaunauna te feia apî tamahine o te paroita i to'u opani i te mau hoho'a mafatu.⁹ Ua ite au e ua herehia vau, ua fariihia vau e ua oaoa vau ! »
- A maha : « Te tai'o ra vau i ta'u mau papa'iraa mo'a i te hoê mahana, e ua 'matara' mai te hoê parau. Ua itehia ia'u te pahonora i ta'u mau pure ».
- A pae : « Tei roto vau i te hoê area-rearaa i reira te taata i te inuraa e ua amui atu i roto i te tahi atu mau faa-oaoaraa tano ore. Ua parau mai te Varua ia'u ia haere i rapae e ia ho'i i te fare. Ua rave au, e oia mau, e 'faahopearaa sotiare' to te reira. Tera râ, ua horo'a mai taua taime ra ia'u i te ti'aturiraa i titauhia ia'u ia ite e, ua nehenehe ta'u e ora i te evanelia ».
- A ono : « I te taime no te oro'a, te feruri ra vau no ni'a i te Taraehara, e ua haamana'o atura vau e, ua ti'a ia'u ia faaore i te hape a te tahi taata ta'u i riri atu. Ua riro ta'u ma'itiraa ia faaore i te hape ei ohipa maitai o te hopoi mai i te Taraehara i roto i to'u oraraa i te mau mahana atoa ».
- A hitu : « I muri mai to maua to'u mama haereraa i te faanahoraa 'Rentrée des Jeunes Filles [Aru'i fariiraa i te feia apî tamahine]', ua apa mai oia i to'u papari'a e ua parau mai ua here oia ia'u. O teie paha te taime matamua roa ta'u e haamana'o ra a rave ai oia i te reira ».
- A va'u : Na roto i te haapapûraa a to'u episekopo, ua ite a'era vau e, e parau mau te fafauraa ta te papa'iraa mo'a i horo'a mai : « Ia uteute roa ta outou mau hara ra, e riro ia mai te hiona.¹⁰ Ua tupu te ti'aturiraa i roto ia'u, e ua ite a'era vau e, e nehenehe ta'u e

haamata i ta'u faanahoraa roa no te tatarahaparaa ».

- Te hopea : « I te hoê pô, ua titau vau i te itoito no te faaite atu i to'u mau mana'o no ni'a i te evanelia e te Buka a Moromona i to'u hoa rahi roa a'e. E i muri iho, ua farii au i te haamaitairaa ia haere i to'na bapetizoraa. I teie nei, o maua te haere i te pureraa ».

Te hinaaro nei au e faaite atu ia outou i te hoê o to'u mau vahi mo'a. I te hoê taime e mana'o teimaha, e te ri'ari'a e te otahi rahi. Ma te paraparau ore, ua pure au : « E te Metua i te Ao ra, aita vau i ite nahea i te rave i teie ohipa ? A tauturu mai na ia'u ? » Aita i maoro roa, te haere mai nei te hoê taata, ma te mana'o-ore-hia, ua tuu maira i te hoê rima i ni'a i to'u taponu, e ua horo'a mai i te tahi parau papû e te faaitoito. I tera ra taime, ua hau to'u aau. Ua haapa'ohia vau. E ua tau i te mau mea atoa. Ua tae mai te mau parau a te peresideni Spencer W. Kimball i to'u feruriraa, « Oia mau te haapa'o nei te Atua ia tatou, e te hi'o nei ia tatou. Pinepine roa râ, e mea na roto i te tahi atu taata oia e pahono mai i to tatou mau hinaaro ».¹¹ No'u nei, ua riro mai taua taime ra, taua vahi ra ei mea mo'a.

E te mau tuahine apî e, te vai atu â te mau vahi mo'a e ua hinaaro vau ia nehenehe ia tatou ia faaite atu i te tahi e te tahi. Ia ho'i outou i te fare i teie pô, te faaitoito nei au ia outou ia tapa'opa'o i roto i ta outou buka aamu, i te reira mau vahi mo'a ra ta outou i ite e o ta outou e haamana'o nei. Ua papû ia'u

e, tauasini e tauasini o *outou* e ti'a ra i te mau vahi mo'a. Te horo'a mai nei teie mau vahi ia outou i te parururaa, te puai e te hau i roto i te mau taime papû ore. Te puai nei to outou iteraa papû no te mea te ti'a ra outou no te parau mau e te parau-ti'a ma te *hanahana*.

O outou, te feia apî hui arii o te Ekalesia, to'u mau aito. Ua here au ia outou. Ua ite au i to'u aau i te here rahi mau o te Metua i te Ao ra no outou e te faaite nei au i to'u iteraa papû ia outou e, e parau mau te evanelia a Iesu Mesia. Ua ineine Oia e te tia'i nei no te turu ia outou ia « ti'a noa... i te mau vahi mo'a ra, e e ore roa e faanuuhia'au ». Ua here au e te paturu nei au i te peresideni Thomas S. Monson, to tatou peropheta mau e te faaitoito rahi. Te parau nei au i teie mau mea na roto i te io'a o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 87:8; hi'o atoa Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 45:32 ; 101:22.
2. Ezra Taft Benson, « Prepare Yourself for the Great Day of the Lord », *New Era*, Me 1982, 50 ; hi'o atoa Te Parau Haapiiraa e Te mau Parau Fafau 115:6.
3. Merriam-Webster Online, « place », merriam-webster.com/dictionary/place.
4. Iosepha Semita—Aamu 1:29.
5. A hi'o « Practice, Celebration, Dedication: Temple Blessings in El Salvador », lds.org/youth/video.
6. Jeffrey R. Holland, « Lessons from Liberty Jail », *Ensign*, Setepa 2009, 26, 28.
7. Jeffrey R. Holland, « Lessons from Liberty Jail », 28.
8. No roto mai i te tauaraa parau e te taata iho.
9. Te tahi mau taime, i te mau Hau Amui no Marite, e parauhia te reira e « mai mafatu ta'ue ».
10. Isai 1:18.
11. Spencer W. Kimball, « The Abundant Life », *Tambuli*, Tiunu 1979, 34.

San Salvador, El Salvador

Na Mary N. Cook

Tauturu matamua i roto i te peresideniraa rahi o te Feia Apî Tamahine

Ia faaora ana'e outou i te hoê tamahine, te faaora ra ia outou i te mau u'i

E haamaitai to outou oraraa viivii ore i to outou mau tupuna, to outou mau utuafare i teie nei, e i te mau melo o te utuafare a muri a'e.

Te oaoa nei au ia paraparau atu i te feia apî tamahine itoito o te Ekalesia. Te ite nei matou ia outou i te haereraa i mua na ni'a i te e'a o te feia e faatura nei i ta ratou mau fafauraa, e ua ite matou e, e haamaitai to outou oraraa viivii ore i to outou mau tupuna, to outou mau utuafare i teie nei, e i te mau melo o te utuafare a muri a'e, inaha, mai ta te peresideni Gordon B. Hinckley i parau ra, « Ia faaora ana'e outou i te hoê tamahine, te faaora ra ia outou i te mau u'i ».¹

Ua haamata te e'a o te fafauraa no outou i te taima a baptizohia ai outou e a farii ai outou i te horo'a o te Varua Maitai. E tamau noa te reira i te mau hepetoma atoa i roto i te pureraa oro'a, hoê vahi mo'a i reira outou e faapî ai i ta outou mau fafauraa no te baptizoraa. I teie nei, e taima ia no te faaineine ia outou no te rave i te mau fafauraa no te hiero. Na te « mau oro'a e te mau fafauraa mo'a o te ti'a ia ravehia i roto i

te mau hiero mo'a e faati'a [ia tatou] ia ho'i faahou atu i mua i te aro o te Atua e i [to tatou] mau utuafare ia tahoêhia e amuri noa'tu ».²

A ti'a i roto i te mau vahi mo'a no to outou mau tupuna. « Te mau taata atoa tei haere mai i te fenua nei, ua riro ia ei hotu no te mau u'i o te mau metua. E mea ohie roa no tatou ia tuati i ni'a i to tatou mau tupuna ».³ Mai te mea e, e rave outou i te ohipa o te aamu utuafare e o te hiero, te taamu ra ia outou i to outou oraraa i ni'a i te oraraa o to outou mau tupuna na roto i te raveraa i te mau oro'a faaora no ratou.

A ti'a i te mau vahi mo'a no outou iho e no to outou utuafare fetii piri. E riro to outou hi'oraa parau-ti'a ei tumu no te oaoa rahi, noa'tu te huru oraraa o to outou utuafare. Na ta outou mau ma'itiraa ti'a e faati'a ia outou ia rave e ia haapa'o i te mau fafauraa mo'a o te taamu i to outou utuafare e a muri noa'tu.

A ti'a i te mau vahi mo'a no to outou utuafare a muri a'e. A fafau ia taatihia outou i to outou hoa faaipoipo na roto i te autahu'araa mo'a i roto i te hiero a haamata ai outou i te hoê oraraa utuafare mure ore. E haamaitahia ta outou mau tamarii i te parau mau, mai te mea e, e raraa outou i to outou iho hi'oraa viivii ore e to outou iho iteraa papû aueue ore i to ratou oraraa ma te faaite ia ratou i te e'a o te fafauraa.

Ua ite au i teie mau parau tumu mure ore i te vauvaurahia i roto i te Tata'uraa Ohipa Rima i na te ao atoa nei a te Feia Apî. Ua hamani o Megan Warner Taylor i te hoê hoho'a i ni'a i te rorouira, o tei faahoho'a i te parabole a te Mesia no na paratenia hoê ahuru.⁴ Ua farerei au ia Megan, e ua faataa mai oia i te tapa'o o te paratenia numera ahuru, ta'na i tatara ei tamahine peu maitai e te faaroo tei ineine no te rave e no te haapa'o i te mau fafauraa mo'a o te hiero. Mai te mau paratenia paari atoa, ua faaineine oia ia'na iho na roto i te tuuraa i te hinu i roto i ta'na lamepa, hoê topata i te taima hoê, na roto i te ora-tamau-raa i te hoê oraraa parau-ti'a. Ua haru to'u mata i ni'a i to'na rouru nehenehe firihia. Ua faataa mai o Megan e, teie rouru firihia e faaauraa ia no te raraaraa o te oraraa viivii ore o teie tamahine i te mau u'i hopea ore. Hoê ave, e tapa'o ia no te raraaraa o to'na here e to'na faatura i to'na mau tupuna, te piti o te ave, o te raraaraa ia o to'na faaûruraa parau-ti'a i ni'a i to'na utuafare i teie taima, e te toru o te ave, o te raraaraa ia o to'na oraraa ineine i ni'a i te oraraa o te mau u'i a muri a'e.

Ua farerei au i te tahi atu tamahine tei faaineine oioi ia'na i te pae varua, e ua raraa i to'na oraraa parau-ti'a i ni'a i te mau u'i e rave rahi.

I te hoê avatea nehenehe no setepa, tei roto maua o to'u hoa faaipoipo i te hiero te tia'i ra i te taima e amui atu ai maua i roto i te mau oro'a o te hiero. Ua tomo maira o Chris, te hoê hoa no maua, i roto i te piha. Ua faahiahia mau maua ia ite i teie tamaiti, aita i maoro a'enei te ho'iraa mai na te hoê misioni i Rusia.

Queen Creek, Arizona, Hau Amui no Marite

Ua fatata roa te oro'a i te haamata, te parahi mai nei te hoê tamahine nehenehe i piha'iho ia'u. E mea nehenehe roa oia, e te ataata e te î i te maramarama. Ua hinaaro vau ia mâtau ia'na, no reira ua faaite atura vau ia'na i to'u i'oa. Ua muhumuhu maira oia i to'na i'oa, Kate, e ua taa a'era ia'u to'na pa'eraa, e pa'eraa no te hoê utuafare tei ora i Michigan, i reira to'u utuafare i te oraraa i te hoê taime. O Kate ta ratou tamahine, ua paari roa, tei ho'i mai na ta'na misioni i Heremani e pae hepetoma na mua'tu.

I roto i te oro'a, ua puta tamau noa mai te mana'o i roto ia'u e, « A faaite ia Kate ia Chris ». Ua tura'i au i teie muhumuhu i te hiti ma te feruri e, « Ahea, i hea, nahea ? » A faaineine ai maua no te ho'i, ua haere maira o Chris e aroha ia maua e a ho'i atu ai, i reira vau i te raveraa i taua ohipa ra. Ua huti atu vau ia Kate i te hiti e ua muhumuhu atura ia'na e, « e na taure'are'a peu mâ orua e piti, titauhia ia mâtau te tahi i te tahi ». Ua ho'i atu vau ma te oaoa i te mea e, ua faaohipa vau i te muhumuhu ta'u i farii.

A ho'i ai maua i te fare, ua tau'apara noa maua to'u hoa i te mau mea ta maua i haamana'o no ni'a i te mau

tamataraa i faaruruhia e te utuafare o Kate. Mai taua taime ra, ua haamata vau i te mâtau maitai a'e ia Kate, e ua tauturu mai oia ia'u ia maramarama i te mau tumu o te oaoa ta'u i ite i roto i te hiero i taua mahana ra.

Ua tamata noa o Kate i te ti'a i ni'a i te e'a o te fafauraa na roto i te imiraa i te mau vahi mo'a. Ua paari oia i roto i te hoê utuafare tei faatupu i te pureraa pô utuafare, tei pure amui, e tei tai'o i te mau papa'iraa mo'a, e na te reira i faa'iro i to'na utuafare ei vahi mo'a. I to'na tamariiriiraa, ua haapii oia i te parau no te hiero, e ua riro te himene ra « Oh j'aime voir le temple » ei himene au-roa-hia no te pureraa pô utuafare.⁵ Ei tamahine iti na'ina'i, ua hi'o noa oia i to'na na metua ia faaite i te hoê hi'oraa no te imiraa i te hoê vahi mo'a na roto i te haereraa i te hiero i te pô i te hopea hepetoma, eiaha râ i te teata e aore râ, no te tamaa.

Ua here roa oia i to'na metua tane, e ua faaohipa to'na metua tane i to'na mana autahu'araa no te tauturu ia'na ia rave i ta'na fafauraa matamua o te bapetizoraa. E i muri iho ua tuuhia te rima i ni'a i to'na upoo no te farii i te Varua Maitai. Ua parau o Kate e, « ua

oaoa roa vau ia farii i te Varua Maitai, e ua ite au e, e tauturu te reira ia'u ia ti'a noa i ni'a i te e'a e tae atu ai i te ora mure ore ».

Ua tere noa te oraraa o Kate i roto i te hoê tereraa maitai e te oaoa. I te 14raa o to'na matahiti, ua haamata oia i ta'na haapiiraa tuarua, e ua here roa oia i te haapiiraa evanelia, te tahi atu vahi mo'a no te haapii mai i te parau no te evanelia. I te hoê mahana ua haamata to'na orometua haapii i te paraparau no ni'a i te mau tamataraa ma te haapapû e, tatou paatoa te faaruru i te reira. Ua parau oia ia'na iho e, « aita vau e hinaaro i te mau tamataraa ; aita vau e hinaaro e faaroo i te reira ».

Te tahi noa tau hepetoma i muri mai, ua ara mai to'na metua tane i te sabati pasa ma te ma'i rahi. Ua parau o Kate e : « E taata tino maitai roa to'u metua tane ; e taata horo « marathon » oia. Ua pe'ape'a roa to'u metua vahine no te ma'i rahi o to'u papa, no reira, ua afa'ihia oia i te fare ma'i. E i roto noa e 36 hora ua rahi roa te ma'i, e ua fatata te taatoaraa o to'na tino aita e ha'uti faahou. E nehenehe ta'na e amoamo i te mata, tera râ, aita te toe'a o to'na tino e ha'uti faahou. Te haamana'o nei au i te hi'oraa ia'na e i te feruriraa e, 'Aia, te tupu mau ra. Ua tano to'u orometua haapiiraa evanelia. Te faaruru nei au i te tamataraa' ». Tau mahana i muri mai, ua faaru'e mai te metua tane o Kate.

Ua parau â o Kate e : « E mea teimaha mau. Aita oe e hinaaro ia mo'e te aito o to oe oraraa. Ua ite au e, e nehenehe ta'u e faa'iro i te reira ei rave'a haamahutaraa i te tupuraa, e aore râ, e faa'iro i te reira ei tape'araa i te tupuraa. Aita vau i hinaaro e vaiiho i te reira ia haamou i to'u oraraa no te mea 14 noa to'u matahiti. Ua tamata vau ia haafatata roa i te Fatu. Ua tai'o rahi au i te mau papa'iraa mo'a. Ua haapapû mai te pene 40 no Alama ia'u e, e parau mau te ti'a-faahou-raa e na roto i te Taraehara a te Mesia, e parahi faahou vau i piha'iho i to'u metua tane. Ua pure tuutuu ore au. Ua papa'i pinepine au i roto i ta'u buka aamu. Ua tape'a papû vau i to'u iteraa papû na roto i te papa'iraa. Ua haere au

i te pureraa e i te piha a te feia apî tamahine i te mau hepetoma atoa. Ua imi au i te mau hoa maitai. Ua aupuru tamau noa vau i te fetii, i to'u hoa râ mama, tei riro ei tutau i roto i to matou utuafare. Ua imi au i te mau haamaitairaa autahu'araa na roto mai i to'u papa ruau e te tahi atu mau taea'e tei mau i te autahu'araa ».

Ua riro teie mau ma'itiraa tamau, mai ta te mau paratenia paari, ei topata hinu i roto i te lamepa a Kate. Ua riro to'na hinaaro ia parahi faahou i piha'ihio i to'na metua tane ei faaitoitiraa ia'na. Ua ite o Kate e, ua ite to'na metua tane i ta'na mau ma'itiraa e aita oia i hinaaro ia faatupu i te inoino i roto ia'na. Ua hinaaro oia i te hoê autaatiraa mure ore e o o'na, e ua ite oia e, mai te mea e, e faaea noa oia i ni'a i te e'a o te fafauraa, e vai raraa noa ia to'na oraraa i ni'a i to to'na metua tane.

Aita râ te mau tamataraa i hope. I te 21raa o te matahiti o Kate, e to'na faa- taeraa i ta'na mau parau no te misioni, ua itehia te ma'i mariri aitaata i roto i

to'na metua vahine. Ua titauhia ia Kate ia rave i te hoê faaotiraa faufaa roa i roto i to'na oraraa. E faaea anei oia i te fare no te haapa'o i to'na metua vahine e aore râ, e haere i ta'na misioni ? Ua horo'ahia te hoê haamaitairaa autahu'araa i to'na metua vahine ma te fafauraa e, e ora to'na ma'i. Na roto i teie haamaitairaa, ua haere o Kate ma te faaroo e ua faaoti i ta'na mau faanahoraa no te tavini i te hoê misioni.

Te na ô ra o Kate e : « E au ia mai te tuuraa i te avae i roto i te poiiri, tera râ, tei roto vau i ta'u misioni, ua tae mai te maramarama, e ua farii au i te parau apî e, ua tupu te haamaitairaa o to'u metua vahine. Ua oaoa roa vau i te mea e, aita vau i tuu i te hiti i te ohipa no te taviniraa i te Fatu. Ia tupu mai te mau mea teimaha, te mana'o nei au e, e mea ohie ia vai noa i te vahi hoê, e aita e hinaaro e haere i mua, tera râ, mai te mea e, e tuu outou i te Fatu na mua, e nehenehe i te ati e arata'i ia outou i roto i te mau haamaitairaa nehenehe. E nehenehe ta outou e ite

i To'na rima, e e ite i te mau semeio ». Ua ite o Kate i te auraa mau o te mau parau a te peresideni Thomas S. Monson : « Ei roto i te mau taime ati rahi e itehia ai ta tatou mau rave'a rahi roa a'e ».⁶

Te vai ra tera huru faaroo i roto ia Kate no te mea, ua maramarama oia i te faanahoraa o te faaoraraa. Ua ite oia e, i ora na tatou na mua a'enei, e teie fenua e taime ia no te tamataraa, e e ora faahou tatou. Ua ti'aturi oia e, e haamaitaihia to'na metua vahine, tera râ, na roto i te mau mea tei tupu i ni'a i to'na metua tane, ua ite oia e, mai te mea e, e faaru'e atoa mai to'na metua vahine, aita ia e fifi. Ua parau oia e : « Aita vau i ora noa mai i te pohe o to'u papa, ua riro mai râ te reira ei tuhaa no to'u ti'araa taata no te maitai, e ahani to'u mama i faaru'e mai, mai te reira atoa ia te huru. Ua raraa atoa ia te reira i te hoê iteraa papû rahi a'e i roto i to'u oraraa ».⁷

Te imi ra o Kate i te hoê vahi mo'a i te pô a farerei ai au ia'na i roto i te hiero. No to'na hinaaro e raraa paari i te mau auraa mure ore e tupu mai na roto i te raveraa i te ohipa i te hiero, ua pee oia i te e'a i faatorohia e to'na na metua, oia ho'i, te haere-tamau-raa i te hiero.

Aita e ohipa rahi tei tupu i te pô a haamâtau ai au ia Kate ia Chris, tera râ, a imi ai oia i te tahi atu vahi mo'a i te mahana sabati i muri mai, ua ite atu o Kate ia Chris i rotopu i te feia apî paari e rave rahi hanere, i roto i te hoê pureraa a te haapiiraa evanelia. Ua rahi atu to raua ite no ni'a i te tahi e te tahi. Tau hepetoma i muri mai, ua ani manihini o Chris ia'na ia haere e mata'ita'i i te amuiraa rahi na muri ihio ia'na. Ua tamau noa raua i te imi i te mau vahi o te titau i te Varua i roto i ta raua arapaeraa, e i te pae hopea, ua taatihia raua i roto i te hiero, te vahi mo'a i reira raua i haamâtauhia ai. Te faati'a nei raua toopiti i te hopoi'a mo'a no te ti'araa metua, ma te raraa i to raua iteraa papû no ni'a i te faanahoraa o te faaoraraa i roto i te oraraa o na tamaroa e toru, ma te faaite ia ratou i te e'a o te fafauraa.

« Ia faaora ana'e outou i te hoê tamahine, te faaora ra ia outou i te

mau u'i ». Te ma'itiraa a Kate i te 14raa o to'na matahiti, ia vai noa i ni'a i te e'a, e ia tuu tamau noa i te topata hinu i roto i ta'na lamepa, e ia ti'a i roto i te mau vahi mo'a, e roaa e e faaora atu i te mau u'i. Te imiraa i to'na mau tupuna e te taviniraa i roto i te hiero, na te reira i raraa i to'na aau i to ratou. Na te raveraa i te ohipa aamu utuafare e te ohipa hiero e raraa atoa mai i to outou mau aau ma te horo'a i te rave'a i to outou mau tupuna ia roaa te ora mure ore.

Na roto i te oraraa i te evanelia i roto i to outou utuafare, na te reira atoa e tuu i te topata hinu i roto i ta outou lamepa, e e raraa ho'i i te puai pae varua i ni'a i to outou utuafare i teie nei, e e haamaitai i to outou utuafare no ananahi i te mau haamaitairaa faito ore. Hau atu â, mai ta Elder Robert D. Hales i parau ra, « Mai te mea e, e ere te hi'oraa maitai tei roaa ia tatou na roto mai i to tatou na metua, e hopoi'a ia na tatou ia ofati i te ohuraa... e ia haapii i te mau peu tumu maitai i te mau u'i e ti'a mai nei ».⁸

A faaoti i teie nei ia imi outou i te mau rave'a atoa ia faai i ta outou mau lamepa, ia ti'a ho'i i to outou iteraa papû e to outou hi'oraa maitai puai ia raraahia i ni'a i te oraraa o te mau u'i e rave rahi, i tahito ra, i teie nei, e ananahi atu. Te faaite papû nei au e, e faaora to outou oraraa viivii ore eiaha i te mau u'i noa, e faaora atoa râ i to outou oraraa mure ore, no te mea, o teie ana'e te rave'a no te ho'i i mua i to tatou Metua i te ra'i ra e ia ite i te oaoa mau i teie nei e a muri noa'tu. I te i'oa o Iesu Mesia ra, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Gordon B. Hinckley, « Standing Strong and Immovable », *Haapiiira na te feia faatere o te ao nei*, 10 no tenuare 2004, 20 ; a hi'o atoa Gordon B. Hinckley, « Our Responsibility to Our Young Women », *Ensign*, Setepa 1988, 10.
2. « Te utuafare : E Poro'i i to te Ao nei », *Liahona*, Novema 2010, 129.
3. Russell M. Nelson, « Te mau u'i i natihia i roto i te here », *Liahona*, Me 2010, 92.
4. A hi'o Mataio 25:1-13.
5. Hi'o « J'aime voir le temple », *Chants pour les enfants*, 95.
6. Thomas S. Monson, « Meeting Your Goliath », *New Era*, Tiunu 2008, 7.
7. Ta'na iho uiuiraa e te taata papa'i, 2013
8. Robert D. Hales, « How Will Our Children Remember Us ? » *Ensign*, Novema 1993, 10.

Na Elaine S. Dalton

Peresideni rahi no te Feia Apî Tamahine

Eiaha ia faanuu-ê-hia'tu !

A ti'a papû. A tamau maite. « A ti'a no te parau mau e te parau-ti'a ». A ti'a ei ite. Ia riro ei hi'oraa no to te ao nei. A ti'a i te mau vahi mo'a.

I teie aru'i, tei roto vau i te hoê vahi mo'a i mua i teie terono, i rotopu i te mau peropheta, te mau hi'o e te mau hehehu parau e te mau tamahine arii a te Atua. E taime nehenehe teie no te ti'a i ni'a i te fenua nei e ia riro ei feia apî tamahine. E mau tamahine ma'itihia outou na to tatou Metua i te Ao ra. E te ti'aturi nei au e te ite ra outou i to outou ti'araa e te mea e, ua herehia outou e to tatou Metua i te Ao ra. Te here nei Oia ia tatou tata'itahi e o vau atoa.

I ni'a i te iri ohiparaa i roto i ta'u piha toro'a, te vai ra ta'u hoê hoho'a auri veo nana'ohia no te hoê tamahine tei pihia o Kristina. Te vai ra te tii rahi o Kristina i

ni'a i te uahu i Copenhagen, Danemaka, te ti'a ra ma te hi'o i ni'a i te miti i te pae no Ziona. Aita ta'na faaotiraa ia tomo i roto i te Ekalesia e ia faaru'e i to'na utuafare i riro ei faaotiraa ohie, e e nehenehe ta outou e ite i te mau mata'i e pupuhi nei ma te puai i ni'a ia'na. Te ti'a nei oia ma te aueue ore, i te raveraa i te hoê ohipa teimaha rahi, tera râ, e ohipa ta'na i ite e, ua ti'a. Na to'na mau huaai i haamau i taua tii ra i reira i ni'a i taua uahu ra ei haamana'oraa ia Kristina, i te mea e, ua riro ta'na faaotiraa i taua mahana ra ei faaotiraa faufaa mure ore no tera u'i e tera u'i.

No'u nei, te faahoho'a nei teie tii to Kristina ia outou tata'itahi. Mai ia Kristina, te ti'a nei outou i te hiti o te mau faaotiraa faufaa e rave rahi, ma te rave i te mau ma'itiraa i te mau mahana atoa, te tahi o te reira, e mau ma'itiraa fifi ia, o te faaineine eiaha i to outou noa ananahi, i te hopearaa atoa râ o te mau u'i. Te faaruru atoa nei outou i te mau mata'i puai o te pato'iraa, o te ati, o te umeraa a te mau hoa e o te haaviiviraa morare. Noa'tu râ i te reira, te ti'a nei outou ma te aueue ore, ma te ora i te evanelia i mua i teie mau vero u'ana i roto i to tatou nei oraraa. Mai

ia Kristina, na te Varua Maitai outou e arata'i nei. Te rave nei outou i te mau faaotiraa ti'a. E mau tamahine haapa'o maitai outou, e e mau tamahine arii.

Aita ta'u e nehenehe e feruri i te hoê parau a'o no roto mai i te hoê Metua here i te Ao ra, hau atu i te faufaa i teie a'oraa Ta'na no outou tata'itahi ia « ti'a... na outou i roto i te mau vahia mo'a ra, e eiaha ia faanuu-ê-hia'tu ». ¹ Te parau nei Oia e : A ti'a papû. A tamau maite. ² « A ti'a no te parau mau e te parau-ti'a ». ³ A ti'a ei ite. ⁴ Ia riro ei hi'oraa no to te ao nei. A ti'a i te mau vahia mo'a. E no reira, ta'u poro'i ia outou tata'itahi, e parau poro'i ohie roa ia : Eiaha ia faanuu-ê-hia'tu.

A tahi, eiaha ia faanuu-ê-hia'tu i roto i te ma'itiraa i te maitai. I teie mau mahana hopea nei, aore e faaotiraa na'ina'i. Te mau ma'itiraa ta outou e rave i teie nei, e mau ma'itiraa faufaa rahi ia. Te ti'amâraa, e aore râ, te ti'araa

ia ma'iti, o te hoê ia o te mau horo'a rahi a'e a te Atua i Ta'na mau tamarii ra. E tuhaa te reira no te faanahoraa o te oaoa ta outou e ta'u i ma'iti e i paruru i roto i to tatou oraraa hou teie oraraa. A ora i to outou oraraa ia ti'a ia outou ia faaroo i te Varua Maitai e na'na e tauturu ia outou ia rave i te mau faaotiraa ti'a. Na'na e « faaite ia outou i te mau mea ta outou e rave ». ⁵

E rave rahi hepetoma i ma'iri a'enei, ua ho'i atu vau i ta'u fare haapiiraa tuarua tahito no te taime matamua i muri a'e e rave rahi matahiti. Ua haere atu vau no te hoê amuiraa tifi i faatupuhia i roto i te fare ha'utiraa o te fare haapiiraa. A haere ai au na roto i te vahia tomoraa, ua haamata a'era te mau haamana'oraa e rave rahi i te tupu i roto i to'u feruriraa. Haamana'o atura vau i te huru ta'u i farii a haere ai au i te fare haapiiraa tuarua ei tamahine apî—te taiâ, te papû ore, te mamahu, e te vai

atu ra, e te hinaaro rahi ia matau. Haere atura vau i roto i te fare ha'utiraa. E ua tupu faahou mai te mau haamana'oraa e rave rahi i roto i to'u feruriraa. Ua matau maitai au i taua fare ha'utiraa ra. Hoê noa mea tei tau—o vau.

I taua mahana ra ua ti'a vau i ni'a i te pa'epa'e mai ta'u i na reira i roto i te fare haapiiraa e rave rahi taime ei faatere piahi. Ua ite atoa'tu vau i te tahi o to'u mau hoa no te haapiiraa i roto i te amuiraa—te tahi o ratou ta'u i haere na muri iho ! I teie ra râ taime, aita vau e faatere nei i te hoê rururaa, ua farii râ vau i te haamaitairaa—i roto i te fare ha'utiraa o ta'u fare haapiiraa tuarua—ia « ti'a ei ite » ⁶ e ia faaite i to'u iteraa papû no ni'a i to tatou Faaora, o Iesu Mesia.

E te feia apî tamahine, a haapapû i to outou mau auraa e o vetahi ê ia ore ho'i outou e haama i te roaraa e 40 matahiti i muri nei. Eiaha e farii i te hoê faaauraa, noa'tu te umeraa a te mau hoa, noa'tu aita outou e fariihia, noa'tu te tu'iroo ore. Na to outou huru i ni'a i te feia apî tamaroa e tauturu ia ratou ia vai ti'amâ noa i to ratou mana autahu'araa, i roto i te mau fafauaraa o te hiero e te taviniraa i te hoê misioni. E o vai tei ite ? I roto e maha ahuru matahiti i muri nei, e riro te hoê o ratou i te ti'a mai i mua ia outou, i roto i te fare ha'utiraa o ta outou fare haapiiraa tuarua, e i te haamauruuru mai ia outou no to outou tatururua ia'na ia vai ti'amâ noa no te faaoti i ta'na hopoi'a o te autahu'araa no te tavini i te hoê misioni maitai. E o vai tei ite ? E farii paha outou i te hoê rata no ô mai i te vahine a te hoê o taua mau feia apî tamaroa ra, no te haamauruuru mai ia outou no to outou huru i ni'a i ta'na tane faaipoipo e to ratou utuafare no a muri a'e, i tera ra tau o te haapiiraa tuarua ra. E faufaahia ta outou mau ma'itiraa. Eita ta outou mau ma'itiraa i teie nei e faaûru noa ia outou, e tupu atoa râ i ni'a ia vetahi ê. E faufaa mure ore to te reira. Eiaha ia faanuu-ê-hia'tu !

Te piti, eiaha ia faanuu-ê-hia'tu i roto i to outou hinaaro e ta outou fafauaraa ia vai viivii ore noa e te mâ i te pae morare. A faaherehere i te viivii ore. To outou iho viivii ore o te hoê ia o to outou mau tumu rahi a'e no te puai. I to outou haereraa mai i te fenua nei, ua horo'ahia mai ia outou

te horo'a tao'a rahi o te hoê tino. Ua roto to outou tino ei mauhaa no to outou feruriraa e e horo'a hanahana i reira outou e faaohipa ai i to outou ti'amâraa. Ua pato'ihia teie horo'a ia Satane, e no reira, te faaho'i nei oia i ta'na mau aroraa atoa i ni'a i to outou tino. Te hinaaro nei oia ia haapa'o ore outou, ia faaohipa hape e ia faaino outou i to outou tino. Te ahua tano ore, te hoho'a faufau, te viivii, te nana'o e te patiatiraa, te raau taero, e te mau huru peu ino atoa, e mau tautooraa ana'e te reira no te haru i teie horo'a tao'a rahi—to outou tino—no te haafifi ia outou ia faaohipa i to outou ti'amâraa. Te ani ra o Paulo, « Aita outou i ite, e o te hiero outou o te Atua, e te parahi ra te Varua o te Atua i roto ia outou na ? »⁷

E hiero to outou tino. No te aha ? No te mea e nehenehe ta'na e farii eiaha i to outou noa varua mure ore, te mau varua mure ore atoa râ o vetahi ê o te haere mai i te fenua nei ei tuhaa no to outou utuafare mure ore. Ua haapii mai o Elder Dallin H. Oaks e, « Te mana no te poiete i te ora tahuti nei, e mana faateiteihia ia ».⁸ E ti'araa faateiteihia to outou. Ua horo'a mai te Atua ia outou i te hoê ti'aturiraa mo'a ! Te faaineine nei outou ia outou ia riro ei metua vahine no ananahi no te mau u'i e tae mai. A tape'a noa ia outou ma te mâ e te ti'amâ, e a mau maite i te mea tei « hau a'e i te maitai e te faufaa rahi i te mau mea atoa —to outou viretu e to outou viivii ore.⁹ Te a'o paari a te Metua i te Ao ra no outou iho, Ta'na mau tamahine ma'itihia ia « haere... na te mau e'a o te parau ti'a ».¹⁰

Te viretu, o te taviri auro ia e tae atu ai i te hiero. *No reira, te toru, eiaha ia faanuu-ê-hia'tu ia vai ti'amâ noa no te rave e no te haapa'o i te mau fafaurara mo'a.* E tape'a te fafaurara ta outou i rave i roto i te bapetizoraa ia outou i ni'a i te e'a o te viivii ore e te oaoa, a faaapî ai outou i taua fafaurara ra i te mau hepetoma atoa na roto i te amurara i te oro'a mo'a. A haapa'o ai outou i ta outou fafaurara no te bapetizoraa, e taa ê ta outou hi'oraa, e taa ê ta outou ahuraa, e e taa ê ta outou haaraa i ta to te ao nei. Te haapa'oraa i teie fafaurara, na te reira e faati'a i te Varua Maitai ia arata'i ia outou. A ti'a i te mau

vahi mo'a, e eiaha atoa e hafatata'tu ia outou i te mau vahi e aore râ, i te mau pehe, te mau ve'a e aore râ, te mau amuitahiraa o te faaatea ia outou i te auhoarara o te Varua Maitai.¹¹ E mai te mea e, e haapa'o outou i ta outou mau fafaurara, e riro outou ei feia ti'amâ e te ineine no te tomo i roto i te mau hiero mo'a o te Fatu.

Te hopea, eiaha ia faanuu-ê-hia'tu i roto i to outou fariiraa i te Taraehara a te Faaora. No outou e no'u atoa te Taraehara. E mana faati'a e e mana faaora. Mai te mea e, aita outou e mana'o ra e, e mea ti'amâ outou no te ti'a i te mau vahi mo'a ra, eiaha e amo faahou i te reira teimaha hoê a'e mahana toe. E hape tatou paatoa i te tahuti nei. Ia ite papû mai outou e, te here nei te Faaora ia outou e ua tae roa i te horo'a mai i te rave'a ia outou no te tau i no te tatarahapa mai te mea e, e hape outou. Aita Satane e hinaaro ia feruri outou e, e nehenehe outou e tau.¹² E tamata oia i te haavare ia outou e, aita e rave'a faahou. E haavare te reira. E nehenehe ta outou e ho'i mai. E nehenehe ta outou e tatarahapa. E nehenehe outou e riro mai ei mea mâ e te mo'a na roto i te Taraehara hope ore a te Faaora.

I teie nei, te hinaaro nei au e faaoti na roto i te hoê o te mau aamu rahi roa a'e no te here aitâ i faati'ahia a'enei. E ui paha outou e, « Eaha te

ohipa a te aamu no te here i roto i te parau no te ti'araa i roto i te mau vahi mo'a ? » E ohipa mau ta'na i roto i te parau no te ti'araa i te mau vahi mo'a. E aamu teie no te hoê tamahine o Rebeka to'na i'oa.¹³

Te faati'a ra teie aamu e, ua faaue Aberahama i to'na tavini ia haere e imi i te hoê tamahine ti'amâ ei vahine na ta'na tamaiti o Isaaka. Ei tamahine e ti'a ia farii i te fafaurara o te faaipoiporaa—te viivii ore e te mâ e te ti'amâ. E no reira, ua tono oia i to'na tavini i roto i te hoê tere roa e te fifi i te fenua ra i parauhia o Harana. E mea papû maitai te tumu i titauhia ai ia'na ia haere i reira—titau te mau tane mo'a i te mau vahine mo'a i piha'ihia ia ratou. A fatata atu ai te tavini i te oire no Nahora, ua faaea a'era oia i piha' iho i te hoê apoo pape no te faainu i ta'na mau tamera, e ua pure oia ia arata'ihia oia i te tamahine i faataahia, e ia ite atu oia i te reira tamahine na roto i to'na pûpûraa mai i te pape na'na e na ta'na na 10 tamera. Teie nei, ua pauma na vau na ni'a i te hoê tamera, e ua ite au i te reira—e mea inu roa te tamera i te pape !

I roto i te Genese te tai'o nei tatou e, aita o Rebeka i haere noa'tu i te apoo pape ra e e taipu mai i te pape, ua rave « oioi » râ oia¹⁴ e aore râ, ua haapeepe oia i te rave i taua ohipa ra. Ua tuu atura te tavini i te mau tape'a rima e te poe i ni'a ia Rebeka

Brasília, Paratiria

e ua ani atura e, te vai ra anei te hoê vahî taotora no'na i te fare o to'na ra metua tane. Ua papû ia'u e, aua'e atoa te poe ! Te na ô ra te papa'i e, « ua horo atura taua tamahine ra, faaite atura i to te utuafare o te metua vahine ra i taua mau parau nei ».¹⁵ E taata horo mau o Rebeka !

Ua parau atura te tavini i te utuafare o Rebekah i te tumu o to'na tere roa, e ua farii o Rebeka ia riro ei vahine na Isaaka. Ua hinaaro te tavini e reva i te mahana i muri iho e o Rebeka, tera râ, ua taparu to'na utuafare ia faaea rii mai â o Rebrka i piha'ihô ia ratou e 10 a'e mahana faahou. Ua ui atu ra ratou ia Rebeka eaha ta'na e hinaaro e rave, e mea ohie roa ta'na pahonora « E haere ia vau ».¹⁶ Aita anei teie pahonora i tu'ati i te pahonora a e rave rahi tauatini tei pahono papû maitai e, « E haere ia vau ; e rave ia vau »¹⁷ i te taima a faaara ai to tatou peropheta Thomas S. Monson e, e nehenehe te feia apî tamaroa e te feia apî tamahine e tavini i te misioni i te hoê matahiti apî a'e ?

I teie nei, teie te haapiiraa e te opaniraa o teie aamu no te here. Ua ineine e ua ti'amâ o Rebeka no te rave

e no te haapa'o i te mau fafauraa mo'a e no te riro mai ei vahine fafauhia na Isaaka. Aita i titauhia ia'na ia tia'i e ia faaineine ia'na. Hou to'na faaru'eraa'tu i to'na utuafare, ua horo'ahia te hoê haamaitairaa i ni'a ia'na, e ua riro te mau parau ei mana'ona'oraa na'u, i te mea e, ua fafauhia ia'na e, e riro mai oia « ei metua no te taata atoa e i tausani, e ia tausani atu te tausani-raa ».¹⁸ Tera râ, te tuhaa maitai roa a'e o teie aamu no te here, o to Rebeka ia ite-matamua-raa'tu ia Isaaka e to Isaaka ite-matamua-raa mai ia'na. Aita te reira i parauhia i roto i te Bibilia, te feruri nei râ vau e, o te here ia i te iteraa matamua ! No te mea « te here nei te taiata ore i te taitata ore ; [e] te ati atu nei hoi te maramarama i te maramarama ».¹⁹ A haere mai ai Isaaka i mua i te feia ratere ra, « ua pou ihora [Rebeka] i raro mai ni'a mai i ta'na kamela ».²⁰ I muri iho, te na ô ra, « e vahine hinaaro oia na'na ».²¹ Ei ô nei au e huti ai i to'u aho !

Aita i riro ei ohipa ohie no Rebeka e no Kristina ia ti'a i roto i te mau vahî mo'a. Aita i riro ei ohipa ohie ia ore ia faanuu-ê-hia'tu. Ua pupuhi te mata'i ma te puai, e mea toiaha te pape i te

apoo ra, e e mea papû maitai e, e ere i te mea ohie ia faaru'e i to raua mau utuafare matarohia e to raua oraraa tahito ra. Tera râ, ua rave raua i te mau ma'itiraa tano. Na te Varua Maitai raua i arata'i. E mea viivii ore raua, e ua faaineine raua ia ratou iho no te rave e no te haapa'o i te mau fafauraa mo'a. Ua pou mai te Faaora na roto i te huaai o Rebeka. Ua ite anei oia i taua taima ra e, e tupu te reira ? Aita ! E mea faufaa anei ta outou mau ma'itiraa i teie nei ? E !

E te feia apî tamahine e, tei ni'a ta outou mau ma'itiraa, to outou viivii ore, e to outou oraraa ti'amâ i te ora o te mau u'i e rave rahi. Eiaha ia faanuu-ê-hia'tu. E hopearaa nehenehe to outou i mua ia outou. No outou teie taima ! Te ti'aturi papû nei au e, e nehenehe te hoê tamahine viivii ore, tei arata'ihia e te Varua, e tau i te ao nei !

Te faaite papû nei au e, te ora nei te Faaora ! E parahi Oia i piha'ihô ia outou. E haamana oia ia outou. E i roto i te mau taima fifi, « [Ta'na] mau melahi hoi e ati noa'e ia outou na, ia haamaraa mai ia outou i ni'a ».²² Na roto i te i'oa o Iesu Mesia ra, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 87:8.
2. A hi'o Mosia 5:15.
3. A hi'o te poro'i a te Feia Apî Tamahine, i roto *Te Faahaereraa Ia'u Iho i Mua a te Feia Apî Tamahine* (buka iti, 2009), 2.
4. A hi'o Mosia 18:9.
5. 2 Nephi 32:5.
6. A hi'o Mosia 18:9.
7. 1 Korinetia 3:16.
8. Dallin H. Oaks, « The Great Plan of Happiness », *Ensign*, Novema 1993, 74.
9. Moroni 9:9.
10. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 25:2.
11. A hi'o 1 Korinetia 6:9 ; 1 Tesalonia 5:22 ; 2 Timoteo 2:22 ; Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 9:13.
12. A hi'o *No te Puai o te Feia Apî* (Buka iti, 2011), 28-29.
13. A hi'o Genese 24.
14. Genese 24:20.
15. Genese 24:28.
16. Genese 24:58.
17. A hi'o 1 Nephi 3:7.
18. Genese 24:60.
19. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 88:40.
20. Genese 24:64.
21. Genese 24:67.
22. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 84:88.

Na te Peresideni Dieter F. Uchtdorf
Tauturu piti i roto i te Peresideniraa Matamua

To outou tere ho'iraa nehenehe i te fare

Mai te mea e, e faaohipa outou ma te oaoa i te hoho'a fenua ta to outou Metua here i horo'a mai no to outou tere, e arata'i te reira ia outou i te mau vahii mo'a e e tae'ahia ia ia outou to outou faito puai mure ore.

Ua haamaitahia tatou i teie pō i te mea tei rotopu ia tatou te peresideni Thomas S. Monson, to tatou peropheta here. Peresideni, te pure tamau nei matou no oe.

To'u mau tuahine here e, mauruuru no te himene e te a'oraa parau. E mea faa'uru mau te taatoaraa e e mea tano roa no te Pata, te tau mo'a, ta tatou e faahanahana nei i teie hepetoma.

Ua oaoa matou i te ti'araa i rotopu ia outou, e te mau tuahine apī e te faufaa rahi, e to outou mau metua vahine e to outou atoa feia faatere faahiahia. E varua anaana to outou e te mata ataata, e mata ataata pee. Ua papū maitai e, te mana'ona'ona mai nei te Fatu ia outou e te hi'o mai nei ia outou mai te ra'i mai ma te here.

Ua paari au i Zwickau, i Heremani Hiti'a o te râ i tahito ra. I te ahuru-ma-hoê-raa o to'u matahiti, ua topa to'u metua tane i raro a'e i te hi'opo'araa a te ture ei taata pato'i i te tereraa poritita, e ua feruri to'u na metua e, hoê noa rave'a papū a'e no to matou utua-fare maori râ, e horo ti'a'tu i te fenua Heremani Too'a o te râ. Ua faaotihia e,

te rave'a maitai a'e maori râ, e faaru'e tata'itahi matou i te taime taa ê te tahi i te tahi, e e tere i te pae too'a o te râ na ni'a i te e'a taa ê, ma te faaru'e i ta matou mau tauihaa atoa.

Ua rave to'u metua tane i te e'a viti-viti roa na Berlin, no te mea, o oia te taata fifi roa'e. Ua tere to'u mau taea'e tuaana i te pae apatoerau, e ua imi i to ratou e'a tata'itahi no te haere i te pae too'a o te râ. To'u tuahine—e tu'ati to'na matahiti i to outou e rave rahi

i ô nei i teie mahana—raua o Helga Fassmann, to'na orometua haapii i roto i te Feia Apī Tamahine, e te tahi atu mau taata, ua ta'uma ratou i roto i te hoê pereoo auahi e tere poto noa na roto ia Heremani Too'a o te râ. Ua au-fau ratou i te hoê taata tia'i opani no te iriti i te mau opani no ratou, e ia tere a'era te pereoo auahi na te oti'a fenua no Heremani Too'a o te râ, ua ou'a a'era ratou i rapae i te pereoo auahi e tere noa ra, ua ora ia ratou. Auê ia to'u faahiahia i to'u tuahine e to'na itoito.

O vau ia te tamarii apī roa a'e, e ua faaoti to'u metua vahine e, e haere avae noa mau na ni'a i te mou'a e faataa ê ra i teie na fenua. Te haama-na'o ra vau e, ua faaineine oia i te maa mai te huru e, te haere ra mau e orihaere e aore râ no te hoê « picnic » i ni'a i te mou'a.

Ua tere mau na ni'a i te pereoo auahi i te atearaa e ti'a ia mau ia tere, i muri iho ua haere noa na raro e rave rahi hora te maoro, ma te piri noa'tu i te oti'a no Heremani Too'a o te râ. E mea hi'opo'a-maitai-hia te mau oti'a fenua, tera râ, te vai ra ta maua hoho'a fenua, e ua ite mau i te taime e te vahii papū no te haere i ô mai. Ua ite au i te taiā i roto i to'u metua vahine. Ua hi'opo'a maite oia i te mau vahii atoa no te hi'o e, aita anei maua i apeeia mai. I roto i to'na taahiraa avae tata'itahi, mai te mea ra e, ua paruparu to'na na avae e na turi. Ua tauturu vau ia amo i ta'na pute teiaha tei i te maa, te mau parau faufaa e te mau hoho'a utua-fare, a ta'uma ai maua i te hoê aivi roa hopea. Ua feruri

Sobral, Paratiria

oia e, e mea papû maitai ua mairi te oti'a fenua i muri ia maua i teie nei. I to'na feruriraa e, e aita e fifi faahou, ua parahi a'era maua i raro e ua haamata i te amu i ta maua maa « picnic ». No te taime matamua i taua mahana ra, ua papû maitai ia'u e, ua hutihuti oia i te aho ma te mārû.

I taua taime noa ra to maua iteraa'tu i te tapa'o o te oti'a fenua. E mea huru atea rii â i mua ia maua ! Tei te pae tano ore o te oti'a fenua to maua amuraa i ta maua maa « picnic ». Tei Heremani Hiti'a o te râ noa â maua !

E e nehenehe i te mau tia'i oti'a fenua e faura mai i te mau taime atoa !

Ua ohi vitiviti a'era to'u metua vahine i ta maua maa, e ua haapeepe atura maua i te ta'uma i ni'a i te aivi. E i te reira taime, aita maua i mana'o a'e e parahirahi rii e tae roa'tu i te taime ua papû ia maua e, tei te tahi atu pae maua i te oti'a.

Noa'tu e, e e'a taa ê to te melo tata'itahi o to matou utuafare, e ua farerei i te mau fifi rau i roto i te tere, i te pae hopea, ua manuia matou paatoa i te tapanaraa i te vahi hau. E i te pae hopea ua farerei faahou to matou utuafare. Auê ia mahana hanahana e !

Te mau aamu no te tahi tere

I faatia'tu na vau ia outou i te hoê ohipa o te oraraa nei tei riro ei tere

faufaa roa no'u. I teie mahana ua nehenehe ta'u e hi'o i to'u oraraa na mua e ia ite i te tahi o te reira mau « tere » ta'u i rave. Aita e ta'umaraa mou'a e aore râ, e oti'a poritita to roto i te taatoaraa o te reira mau aamu ; te tahi o te reira mau aamu no ni'a ia i te upooti'araa i roto i te mau tamataraa e aore râ, te tupuraa i te paari i te pae varua. E mau tere pauroa ana'e te reira. Te ti'aturi nei au e, ua riro te mau oraraa atoa ei haaputuraa no « te mau aamu no te tahi tere » o te taata tata'itahi.

Ua papû ia'u e e ua ite outou e, ua i te mau peu tumu i te mau aamu no te tahi tere. Ei hi'oraa, ua ite paha outou i te aamu no te tere o Dorothy e ta'na uri, o Toto, i roto i te buka *Le magicien d'Oz*. Ua tahitihia o Dorothy e o Toto i roto i te hoê mata'i puahiohio e ua afa'ihia i roto i te Fenua no Oz. I reira, ua itehia ia Dorothy taua e'a taa ê râ, e e'a pereti re'are'a e faaite ra i te e'a o te hoê tere e tae atu ai i to'na ra fare.

Te vai atoa ra o Ebenezer Scrooge na Charles Dickens, e to'na tere, e ere ia mai tera vahi i tera vahi, mai te hoê râ tau i tera tau e tera tau. E tere ia i roto noa i to'na iho aau tei tauturu ia'na ia ite e, no te aha oia i riro ai mai tera te huru, e no te hi'o eaha te ohipa e tupu i ni'a iho ia'na mai te mea e, e tamau noa oia i te haere na ni'a i te e'a o te pipiri e te aau mehara ore.¹

Hoê o te mau aamu mataro-roa-hia no te mau parau papa'i tinito, maoti râ, te *Journey to the West* [Te tere i te pae Too'a o te râ]. Ua papa'ihia i te tenetere 16, te faati'a ra ma te nehenehe i te aamu e te tere perenina o te hoê tahu'a, tei tere ti'a'tu i te turamaramaraa varua ra ma te tauturuhia e maha na tino maitai.

E te vai atoa ra o Bilbo Baggins, te « hobbit » na'ina'i e te haehaa ra e to'na hiaai rahi ia faaea hau noa i to'na fare e amu noa ai i te tihopu. Tera râ, ia patotohia mai i to'na ra uputa, ua pee oia i te piiraa a teie mea rahi ite-ore-hia, e ua haere i roto i te ao ratou te hoê tahutahu e te hoê pûpû taata potopoto no te rave i te hoê misioni atâta e te faufaa rahi atoa.²

E aamu no te taatoaraa

E ere anei e mea au roa na tatou te mau aamu no teie mau tere no te mea ua nehenehe ta tatou e hi'o ia tatou iho ei mau ratere ? E nehenehe i to te reira mau manu'araa e mau manu'ia-ore-raa e tauturu ia tatou ia ite mai i to tatou haerea i roto i te oraraa nei. Ua mata'ita'i iho nei tatou i te hoê hoho'a video no ni'a te hoê tere faahiahia. Peneia'e, teie mau aamu e faahaama-na'o atoa mai ia tatou i te hoê tere ua ti'a ia tatou paatoa ia mâtau—inaha, e tere teie e tuhaa ta tatou tata'itahi i roto.

E râ ê te tau i haamata ai teie aamu, hou roa te fenua nei a haamata ai i te ohu i ni'a i to'na ohuraa, hou roa te mahana a haamata ai i te faatoro mai i to'na mau hihi ve'a-ve'a i roto i te reva to'eto'e, hou roa te mau mea i hamanihia ra, te mea rarahi e te mea na'ina'i, a faa'i ai i to tatou paraneta. I te haamataraa, ua ora na outou i te hoê vahi atea roa, e vahi nehenehe mau.

E rave rahi mau mea aita tatou i ite no ni'a i te oraraa i taua ao ra hou te tahuti nei, tera râ, ua ite tatou i te tahi rii mea. Ua heheu mai to tatou Metua i te Ao ra ia tatou o vai Oia, o vai tatou nei, e o vai ta tatou e nehenehe e riro mai.

I roto i taua huru matamua ra, ua ite papû outou e, te vai ra te Atua i te mea e, te ite atu ra e te faaroo atu ra

outou Ia'na. Ua matau outou ia Iesu Mesia, o te riro mai ei Arenio na te Atua. Ua vai na to outou faaroo Ia'na. E ua ite outou e, e ere to outou hopea i te faae meta i roto i te parururaa o to outou nohooa hou te tahuti nei. Noa'tu to outou here rahi i taua ao mure ore ra, ua ite outou e, ua hinaaro e ua titauhia ia outou ia haere i te hoê tere. E faaru'e atu outou i na rima o to outou Metua, e tomo outou na roto i te hoê paruru o te haamo'eraa, e farii i te hoê tino tahuti, e e haapii e e tamata i te mau mea e tauturu ia outou ia tupu i te paari e ia riro a'e mai te Metua i te Ao ra e ia ho'i faahou i mua i To'na ra aro.

I roto i taua vahi mo'a ra, auahaatia hia na te feia ta outou i matau e i here, e riro e, teie te uiraa rahi i ni'a i to outou utu e i roto i to outou aau « E ho'i mai anei au ma te pe'ape'a ore i roto i to'u utuafare i te ra'i nei ? »

E mea rahi roa ho'i te mau mea eita e ti'a ia outou ia haavî. E riro te oraraa tahuti ei oraraa fifi i te tahi taime, tei i te mau tipuura mana'o-ore-hia i ni'a i te purumu : te ma'i, te aau oto, te ati, te tama'i.

Ma te haamana'o ore i to outou oraraa na mua a'e—ma te haamana'o ore e, i hahae na outou na piha'iho i to outou Metua i te Ao ra—e taa anei ia outou ia faaroo i To'na reo i rotopu i te mau maniania e te mau ohipa faanevaneva atoa o te oraraa tahuti nei ?

Mai te huru ra e, e tere roa e te papû ore teie i mua—te i roa i te fifi.

Eita e riro mai ei mea ohie, noa'tu râ, ua ite outou e, e riro te tautooraa atoa i te hoono mai.

No reira, te ti'a nei outou i te pae hiti o te ao mure ore, a ieie ai ma te oaoa faito ore e te tia'i—e te mana'o atoa ra vau, ma te tahi mana'o pe'a-pe'a e te mäta'u rii.

I te pae hopea râ, ua ite outou e, e ohipa ti'a ta te Atua—e ua upooti'a To'na maitai. Ua amui atu outou i roto i te apooraa rahi i te ra'i ra, e ua ite outou e, ua horo'a mai to outou Faa-ora e Ora, o Iesu Mesia, i te hoê rave'a ia tamâhia outou i te hara e ia faoahia i te pohe tino. Ua ti'aturi outou e, i te pae hopea, e oaoa outou e e amui

Copenhagen, Tanemateta

mai outou i to outou reo i roto i te hoê tiria rahi no te ra'i i te himeneraa i To'na ra i'oa mo'a.

E no reira, ua huti hohonu outou i te aho...

E ua taahi i te hoê taahiraa rahi i mua...

E teie outou !

Tei ni'a outou tata'itahi i to outou iho tere nehenehe no te ho'i i to outou faae meta i te ra'i ra !

Ta outou hoho'a fenua

I te mea ho'i e, tei te fenua nei outou i teie nei, e riro ia ei mana'o paari ia ui ia outou iho e, eaha te huru o to outou tere. Tei ni'a anei outou i te e'a ti'a ? Te riro ra anei outou mai te taata tei faataahia ia riro e ta outou i hinaaro ia riro mai ? Te rave ra anei outou i te mau ma'itiraa o te tauturu ia outou ia ho'i i piha'iho i to outou Metua i te Ao ra ?

Aita Oia i tono mai ia outou i roto i teie tere ma te vaiiho ia outou ia haere noa outou ana'e iho. Ua hinaaro oia ia ho'i outou i piha'iho Ia'na. Ua horo'a mai Oia ia outou i te mau metua here e te feia faatere haapa'o o te Ekalesia, apitihia te hoê hoho'a fenua o te faaite ra i te huru fenua e ia ite atu i te mau

fifi ; te faaite ra teie hoho'a fenua ia outou i hea te hau e te oaoa e itehia ai ma te tauturu ia outou ia faatoro i to outou e'a ho'iraa i te fare.

I teie nei, i hea outou e ite ai i teie hoho'a fenua ?

- I roto i te mau papa'iraa mo'a.
- I roto i te mau parau a te mau pe-ropheta e a te mau aposetolo.
- E na roto i te heheuraa a te Varua Maitai i te taata tata'itahi.

Teie hoho'a fenua o te evanelia ia a Iesu Mesia, te parau apî maitai e te haerea oaoa o te hoê pîpî a te Mesia. O te mau faaueraa ia e te hi'oraa i horo'ahia mai ia tatou na to tatou Arai e to tatou Orometua, tei ite i te e'a i te mea e, o Oia te e'a.³

Papû roa, aita roa'tu e faufaa to te hoê hoho'a fenua maori râ, e tua-tapapa outou i te reira, maori râ e faaohipa outou i te reira no te tere na roto i te oraraa. Te ani manihini nei au ia outou ia faariro i te reira ei ohipa matamua roa ia tuatapapa e ia faaohipa i te parau a te Atua. A iriti i to outou aau i te Varua Maitai ia ti'a Ia'na ia arata'i ia outou i roto i to outou tere no te oraraa.

Ua î ta outou hoho'a fenua i te mau parau poro'i faaitoito e te haapii no ô mai i to outou Metua i te Ao ra e i Ta'na Tamaiti ra o Iesu Mesia. I teie mahana te hinaaro nei au e faaite atu ia outou e toru o taua mau poro'i ra o te tauturu ia outou ia farii i te hoê tere manuia no te ho'i i to tatou fare mure ore.

Te poro'i matamua : « Eiaha e mätä'u, no te mea tei piha'i iho ia vau, o te Fatu, ia outou na ».⁴

E ere o outou ana'e iho i roto i teie tere. Ua ite to outou Metua i te Ao ra ia outou. Noa'tu e, aore hoê taata e faaroo mai nei ia outou, te faaroo mai ra Oia ia outou. Ia oaoa outou i roto i te parau ti'a, e oaoa atoa Oia e o outou. Mai te mea e, te imaha ra outou i te ati, e oto Oia e o outou.

To te Metua i te Ao ra hinaaro ia outou, e ere ia tei te huru o ta outou tao'a e aore râ, to outou haviti e aore râ, to outou tino maitai e aore râ, to outou maramarama. Te hi'o nei Oia ia outou eiaha mai ta to te ao e hi'o nei ia outou ; te hi'o nei râ Oia ia outou ia au i to outou huru mau. E hi'o Oia i to outou aau.⁵ E te here nei Oia ia outou⁶ no te mea, e tamarii outou Na'na.

E te mau tuahine here e, a imi papû ia'na, ei reira Oia e itehia ai ia outou.⁷

Te fafau atu nei au ia outou, aita outou i vai otahi noa.

I teie nei, a rave na i te hoê taime i teie nei e a hi'o i ni'a i te taata e haati nei ia outou. Ua riro paha te tahi pae ei feia faatere, ei mau hoa no outou, e aore râ, ei melo no to outou utua-fare. E riro paha e, aità outou i farerei a'enei i te tahi pae na mua a'enei. Tera râ, te mau taata atoa ta outou e ite nei ati a'e ia outou—i roto i teie pureraa e aore râ, i te tahi atu vahi, i teie mahana e aore râ, i te tahi atu taime—ua itoito atoa na ratou i roto i te ao hou te tahuti nei. Teie taata hi'oraa haehaa e te taa ê ore e parahi nei i piha'iho ia outou, ua riro na paha oia ei taata rahi ta outou i here e i haafaahia na i roto i te ao o te mau varua. I riro na paha outou iho ei hi'oraa !

Te vai ra hoê mea e nehenehe ia outou e ite papû : Te mau taata atoa ta outou e ite nei—noa'tu te huru nunaa, te haapa'oraa faaroo, te ti'aturiraa poritita, te huru o te tino, e aore râ, te hoho'a—e utua-fare ia. Te taure'are'a tamahine ta outou e hi'o nei, hoê â ia to'na Metua i te Ao ra e to outou, e ua faaru'e atu oia i To'na aro maitai mai ia outou atoa na, ma te hinaaro rahi ia haere mai i ni'a i teie fenua e ia ora i te oraraa e ti'a ai ia'na ia ho'i faahou ia'na ra i te hoê mahana.

Tera râ, e riro te mana'o o te vai-otahi-raa i te tupu mai, mai ia outou atoa i te tahi taime. E riro paha i te

mo'ehia ia'na i te tahi taime te tumu o to'na tere. E tena na e, a faahaamana'o atu ia'na, na roto i ta outou mau parau e ta outou mau ohipa e, aita oia i vai otahi noa. Tei ô nei tatou no te tauturu te tahi i te tahi.

E nehenehe i te oraraa e riro ei mea fifi, e nehenehe ho'i e faaetaeta i te aau e tae roa'tu e, e ore e farii faahou. E riro te tahi pae i te î roa i te riri. E faainaina e e tahitohito paha te tahi pae i te feia e ti'aturi nei i te hoê Atua here. Tera râ, a feruri na i teie : aita paha ratou e haamana'o faahou ra, tera râ, i te hoê taime ua hinaaro atoa na ratou e ho'i faahou i piha'iho i to ratou Metua i te Ao ra.

E ere na outou te hopoi'a ia faafariu i te hoê taata. E ohipa te reira na te Varua Maitai. Ta outou ohipa o te faaite ia i to outou mau ti'aturiraa e ma te mätä'u ore. Ia riro outou ei hoa no te mau taata atoa, eiaha râ e haafifi i ta outou mau faatureraa. A tape'a maite i to outou mana'o papû e i to outou faaroo. A ti'a papû, i te mea e, e mau tamahine outou na te Atua, e e ti'a Oia i piha'iho ia outou !

Te piti o te poro'i : « Ia aroha outou ia outou iho, mai ia'u e aroha'tu ia outou na ».⁸

Aita anei outou i ui a'enei e, eaha te reo ta tatou paatoa i paraparau na a ora ai tatou i piha'iho i te Atua ? Mea puai roa to'u mana'o ia parau e, e purutia, noa'tu e, te feruri nei au e, aita roa hoê taata i ite. Tera râ, ua ite au e, i roto i to tatou oraraa hou te tahuti nei, ua haapii tatou na mua roa, mai roto mai i te Metua o to tatou varua, i te hoê reo nui—e reo tei roto te mana ia upooti'a i ni'a i te mau paruru o te mana'o, o te tino e o te varua.

Taua reo ra, o te here mau ia o Iesu Mesia.

O te reo puai roa a'e ia i roto i te ao nei.

Te here o te Mesia e ere ia i te hoê here haavarevare. E ere ia i te here o te taretā faatau aroha. E ere ia i taua here ra e aruehia nei i roto i te pehe e te mau hoho'a teata tuiroo.

E faatupu teie here i te taurā papû i roto i te taata. E tomo roa oia i roto i te tairoiro e e faatarapape i te pohehae. E nehenehe ta'na e faaora i te

Sydney, Auterlia

riri e e tupohe i te auahi o te inoino. E faatupu te reira i te semeio.

Ua farii tatou i ta tatou « mau haapiiraa matamua »⁹ na roto i teie reo o te here ei mau varua i mua i te aro o te Atua, e i ô nei i ni'a i te fenua nei, tei ia tatou te mau rave'a no te faaohipa i te reira e ia paraparau ma te ohie. E nehenehe ta outou e ite e, te haapii ra anei outou i teie reo o te here na roto i te hi'opo'araa eaha te mau mea e tura'i nei i to outou mau feruriraa e ta outou mau ohipa.

Mai te mea e, e haere ti'a to outou mau feruriraa matamua i ni'a i te mau mea e maitai ai outou, e riro ia ta outou mau tumu ei mau tumu pipiri e te feruri-hohonu-ore-hia. E ere te reira te reo ta outou e hinaaro e haapii mai.

Ia faatumuhia râ to outou mau feruriraa matamua e ta outou mau raveraa i ni'a i te taviniraa i te Atua e ia vetahi ê—mai te mea e, e hinaaro mau to outou e haamaitai e e faateitei i te taata ati a'e ia outou na—ei reira te mana o te here mau o te Mesia e ohipa ai i roto i to outou aau e i to outou oraraa. Teie ia te reo ta outou e hinaaro e haapii.

A haere noa ai outou i te ohieraa i te paraparau i teie reo e i te faaohipa i te reira i roto i ta outou mau haaraa e o vetahi ê, e ite mai ratou i te hoê mea i roto ia outou o te faaara i roto ia

ratou i te hoê feruriraa huna-maoro-hia ia imi i te e'a ti'a i roto i te tere ho'iraa i te utuafare i te ra'i ra. Inaha, ua riro atoa ho'i te reo o te here ei reo tumu no ratou.

Teie mana faaûru hohonu e te tamau, e reo ia o te tomo roa i roto i te varua. E reo ia no te ite, e reo no te taviniraa, e reo no te faateiteiraa e no te oaoaraa e no te tamahanahanaraa.

E mata na outou i te haapii i te faaohipa i te reo nui o te here o te Mesia.

E te toru o te poro'i : « A oaoa maitai na ».¹⁰

I te tahi mau taime, te rû nei tatou i te vahi e ti'ahia ra e tatou i roto i to tatou tere, e ere anei ? Mai te mea e, 12 matahiti to outou, e hinaaro paha outou ia 14 to outou matahiti. E ia 14, e hinaaro paha outou ia 18. E ia 18, i te tahi taime, e hinaaro outou ia ho'i faahou mai outou i te 12 e ia haamata faahou.

E vai tamau noa te mau mea e amuamuhia—mai te huru ra e, e mau mea aita e afaro maitai ra te tereraa. E nehenehe ta outou e haamau'a i te mahana i te mana'o-au-ore-noa-raa, te mana'o otahi, te mana'o taa ore e te mana'o hinaaro ore. Tera râ, e ere te reira te tere ta outou i ti'aturi, e aita te Metua i te Ao ra i tonono mai ia outou no te rave i te reira tere. A haamana'o e, e mau tamahine mau outou na te Atua !

Ma te tape'a noa i te reira feruriraa i roto ia outou, te ani nei au ia outou ia haere ma te papû e ma te oaoa. Oia mau, te vai ra i ni'a i te e'a te mau puu e te mau tipuura e te tahi atoa mau fifi. Eiaha râ e faatumu te mana'o i ni'a i te reira mau mea. A imi i te oaoa ta to outou Metua i te Ao ra i faaineine no outou i roto i te taahiraa tata'itahi o to outou tere. O te oaoa te titauroa hopea, e te e'a atoa ho'i. « Te mana'o hau i roto i teie nei ao, e te ora mure ore i roto i te ao a muri atu ra » Ta'na ia i fafau mai.¹¹ No reira Oia i faaue mai ai ia tatou e, « a oaoa maitai na ».

Mai te mea e, e faaohipa outou ma te oaoa i te hoho'a fenua ta to outou Metua here i horo'a mai no to outou tere, e arata'i te reira ia outou i te mau vahi mo'a e e tae'ahia ia ia outou to outou faito puai mure ore. E paari mai outou ei tamahine na te Atua ta outou i ti'aturi na ia riro mai outou.

E te mau tuahine here e, e te feia apî tamahine here o te Ekalesia nei e, e te mau hoa taure'are'a e, ei Apose-tolo na te Fatu, te vaiiho nei au i ni'a ia outou i te haamaitairaa ia itehia ia outou to outou haerea i roto i teie tere ho'iraa, e ia riro outou ei faaûruraa no to outou mau hoa ratere. O ta'u fafauaraa atoa e ta'u nei pure e, mai te mea e, e faatura e e ora outou ma te haapa'o maitai i te mau fafauaraa, te mau parau tumu e te mau peu maitai o te evanelia a Iesu Mesia, i te hopea o to outou tere, tei reira iho te Metua i te Ao ra. E tauahi mai Oia ia outou, e i reira outou e ite hope roa ai e, ua tapae outou i te fare ma te pe'ape'a ore. Na roto i te i'oa o Iesu Mesia ra, amene. ■

MAU NOTA

1. Hi'o Charles Dickens, *A Christmas Carol*.
2. Hi'o J. R. R. Tolkien, *The Hobbit*.
3. A hi'o Ioane 14:6.
4. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 68:6 ; hi'o atoa Isaia 41:10 ; Ioane 14:18.
5. A hi'o 1 Samuela 16:7.
6. A hi'o 1 Petero 5:6-7.
7. Hi'o Ieremia 29:13.
8. Ioane 15:12 ; hi'o atoa Ioane 13:34 ; Moroni 7:45-48.
9. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 138:56.
10. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 78:18 ; hi'o atoa Ioane 16:33 ; 3 Nephi 1:13.
11. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 59:23.

Faariro i te amuiraa ei tuhaa no to tatou oraraa

A feruri ia faaohipa i te tahi o teie mau ohiparaa e mau uiraa ei reni haamataraa no te hoê tau'araa parau utuafare e aore râ no te tuatapaparaa a te taata iho.

E faaite te mau numera api i tapurahia i piha'i iho i te mana'o i te api matamua o te a'oraa.

Na te mau tamarii

- Ua paraparau te Peresideni Thomas S. Monson no ni'a i te faufaa rahi no te haapa'o e nahea te haapa'o-ore-raa i te hopoi tamau mai i te mau faautu'araa (api 89).

A feruri i te hoê taima ua haapa'o oe i te mau ture utuafare. A feruri na i te hoê taima ua haapa'o oe i te mau ture a te Atua? Eaha to oe huru a haapa'o ai oe?

- Ua faati'a o Elder M. Russell Ballard no te Püpü no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo i te aamu o te hoê tamahine iti tei tanu i te hoê tomati na roto mai i te hoê huero na'ina'i (api 18). Ei utuafare, a tai'o e aore râ a faahaamana'o i teie aamu e a tau'a parau i te mea ta te reira e haapii mai nei no ni'a i te rave'a ia riro mai te Metua i te Ao ra te huru. E nehenehe ta oe e haamau i te hoê opuaraa ia rave i te hoê mea no te haafatata atu i te Metua i te Ao ra.
- Ua paraparau o Elder Enrique R. Falabella no te Hitu Ahuru no ni'a i te mea o te haapuai i te mau utuafare (api 102). Ua haapii mai oia e, te tahi o te mau parau faufaa roa e faaohipa e to oe utuafare oia ho'i « ua here au ia oe », « mauruuru roa », e « a faaore mai i ta'u hara ». Te tuahine Rosemary M. Wixom, peresideni rahi no te Paraimere, tei parau e, « Ua here au i te mau mea atoa no ni'a ia oe » (api 81). A hi'o eaha te mea e tupu ia faaohipa ana'e oe i teie mau parau i to oe utuafare. E oaoa anei ratou? Eaha to oe mana'o no te reira?

Na te feia api

- Ua haapii mai te Peresideni Thomas S. Monson e maha parau tumu no te faaineineraa no te rave i te ohipa misionare—eiaha noa ei hoê misionare rave tamau ei hoê melo no te Ekalesia atoa râ (api 66). E nehenehe ta oe e tuatapapa i ta'na a'oraa e teie uiraa i roto i te feruriraa : Eaha te mea ta'u e rave no te riro ei hoê misionare maitai a'e i teie nei?
- Ua haapii mai o Elder Jeffrey R. Holland no te Püpü no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo e, aita e fifi ia tae mai te feaa e te mau uiraa, ua haapii atoa mai râ oia e : « A tape'a maite noa i te mau mea ta outou i ite a'ena e a vai puai noa e tae roa'tu ua tae mai te tahi faahou â ite... Ia vai parau mau noa no te faaroo ta outou e mau ra » (api 93). A feruri e papa'i i roto i ta oe buka aamu to oe mau ti'aturiraa, te iteraa papû, e te tahi mau ohipa pae varua o ta oe i farii. A papa'i atoa i ta oe mau uiraa e a tape'a noa i te reira e a tai'o ai oe i te mau papa'iraa mo'a e teie ve'a, e nehenehe ta oe e imi i te mau pahonoraa.
- E rave rahi taata a'o tei paraparau mai no ni'a i te haapa'oraa e to te reira mau haamaitairaa. Ei hi'oraa, ua haapii mai te peresideni Monson e, « A haapa'o ai tatou i te mau faaueraa a te Atua, ei reira tatou

e farii ai i te ite i te parau mau e i te mau pahonoraa i ta tatou mau uiraa rarahi » (api 89). A feruri i te imi i teie tumu parau no te peni û mai e aore râ no te tapa'opa'o mai i te mau haamaitairaa rau o te haapa'o. Na te iteraa mai i teie mau haamaitairaa e nehenehe e faaûru mai ia oe ia tamau noa i te ora ma te parau-ti'a.

- E rave rahi taata a'o tei haapii mai e, e nehenehe ta oe e tavini i te mau taime atoa, eiaha noa i roto i te mau opuaraa taviniraa. « A tavini i te mau mahana atoa », ua haapii mai te taea'e David L. Beck, piresideni rahi o te Feia Apî Tamaroa. « Tei piha'i iho noa ia tatou te mau rave'a ». I roto i te a'oraa a te taea'e Beck, e nehenehe ta outou e tai'o i te tahi mau hi'oraa o te feia apî tei tavini ia vetahi ê (api 55).

Na te feia paari

- E rave rahi mau taata a'o tei faaite papû no Iesu Mesia. Eaha ta oe e nehenehe e haapii mai no ni'a i To'na huru hanahana, ta'na misioni, ta'na taviniraa na roto mai i te mau a'oraa i te mau api 22, 70, 96, 99 e 109 ?
- Te tumu parau o te haapiiraa a te feia apî i te ava'e no me, no ni'a ia i te mau peropheta e te heheuraa. Mai te mea te haapii ra oe i te feia apî i te fare pureraa e aore râ e

taure'are'a ta oe i te fare, e nehenehe ta oe e tau'a parau e o ratou i te haapiiraa e teie uiraa : No te aha e mea faufaa roa ia faaroo e ia pee i te mau peropheta ora ? A feruri i te tuatapapa i teie tumu parau no te ite mai i te mau tohuraa e te mau faaararaa, e mai te mea e haapa'ohia, e tauturu te reira ia tatou ia manuia i roto i teie tau hepohepo.

- E rave rahi mau taata a'o tei

faatumu i ni'a i te haapuairaa i te utuafare. Ei hi'oraa, ua haapii mai o Elder Richard G. Scott no te Pûpû no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo e, « Ia riro ana'e [te Faaora] ei tumu no to outou utuafare, e vai ia te hau e te au maitai » (api 29). A imi i te mau rave'a no te faariro i te Faaora ei niu no to oe nohoraa a tuatapapa ai oe i te a'oraa a Elder Scott e tae noa'tu i te mau a'oraa i te mau api 6, 81, 83 e 102. ■

HAAPIIRAA NO ROTO MAI I TE MAU PAPA'IRAA MO'A

A feruri i te tuatapapa i teie mau papa'iraa mo'a, o tei faahitihia e tei parauhia e rave rahi taime i roto i te amuiraa rahi :

1 Samuela 16:7*
 Mataio 7:24 ; 28:19
 Ioane 13:34-35 ; 14:6 ; 16:33
 Mosia 3:19* ; 18:8-9
 Helamana 5:12*
 3 Nephi 11:7
 Moroni 9:9

Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau
 Fafau 42:22 ; 59:23 ; 64:34 ;
 84:88 ; 87:8 ; 115:6

Iosepha Semita—Aamu 1:17*

* Te mau irava tamau aau a te haapiiraa evanelia na te feia apî

Te mau aamu no te amuiraa ia au i te ana'iraa piapa

Te tapura i muri nei, o te mau iteraa rau ia tei ma'itihia no roto mai i te amuiraa rahi e nehenehe e faahipa i roto i te tuatapaparaa a te taata iho, te pureraa pô utuafare e te tahi atu mau haapiiraa. E faaite te numera i te api matamua o te a'oraa.

TAATA A'O	AAMU
Elder Neil L. Andersen	(77) Ua pee te mau taata faaipoipo no Mozambique i te Faaora eiaha ra i ta ratou peu tumu.
Elder M. Russell Ballard	(18) Ua faaora te hoê mootua tamahine e hitu matahiti i te hoê tumu tomati oriorio.
David L. Beck	(55) Ua faahoa te feia i mau i te Autahu'araa a Aarona i te hoê tamahine o tei faaruru i te faari'ari'araa. Ua tauturu te hoê diakono no Bangalore, i Initia, i te faaitoitoraa i te feia apî tamaroa atoa i roto i ta'na amaa.
Elder Tad R. Callister	(52) Ua haapii mai o George F. Richards, ahuru ma hitu matahiti, i te mana autahu'araa na roto i te horo'araa i te haamaitairaa i to'na metua vahine.
Elder D. Todd Christofferson	(109) Ua tauturu te metua vahine o D. Todd Christofferson i te hoê vahine i roto i te ati ia taea i to'na faito puai.
Mary N. Cook	(118) Ua faaruru te hoê tamahine i te pohe o to'na metua tane e te aroraa a to'na metua vahine i te ma'i mariri 'aitaata na roto i te faahiparaa i te faaroo.
Elder Quentin L. Cook	(32) Ua farii te hoê vahine Hindu i te hau i te roaraa o te opani iriti no te hiero no Suva Fiji.
Episekopo Dean M. Davies	(9) Ua haapapû faahou mai te aveueraa fenua no Loma Prieta, California, i te mau Hau Amui no Marite, i te matahiti ra 1989, i roto i te varua e te aau o Dean M. Davies i te faufaa rahi ia patu i to tatou oraraa i ni'a i te hoê niu paututu maitai.
Ann M. Dibb	(115) Ua putapu te hoê tamahine, e melo paruparu i roto i te Ekalesia, i te Varua i te roaraa o te puhaparaa a te feia apî tamahine.
Peresideni Henry B. Eyring	(62) Ua riro mai te hoê tamaiti otare ei melo matamua no te Ekalesia i roto i te hoê oire e 130 000 taata. Na roto i te taviniraa i New Mexico e i New England, i te mau Hau Amui no Marite, ua ite o Henry B. Eyring i te rima o te Atua i roto i te paturaa i To'na basileia.
Elder Enrique R. Falabella	(102) Ua horo'a te mau melo o te Ekalesia no Arizona, no te mau Hau Amui no Marite, i te moni ia Enrique R. Falabella e ta'na vahine, ia nehenehe ia raua e ho'i i Guatemala i muri iho i to raua faaipoiporaa i roto i te hiero.
Elder Jeffrey R. Holland	(93) Ua parau o Jeffrey R. Holland i te hoê tamaiti 14 matahiti e, eiaha roa'tu oia e faatupu i te mana'o otohe i te mea e, te « ti'aturi noa ra » oia.
Peresideni Thomas S. Monson	(66) Ua tuatapapa te hoê taata no Canada no ni'a i te Ekalesia ma te tomo roa mai i roto i muri a'e i te faaiteraa o na misionare rave tamau e piti i te iteraa papû puai no ni'a i te peropheta Iosepha semita. Na roto i te faaiteraa i to'na here i roto i ta'na mau rata hebetoma, ua afa'i mai te hoê misionare rave tamau i to'na metua tane i roto i te Ekalesia. (89) Ua haapii mai o Thomas S. Monson, i te va'uraa o to'na matahiti, i te parau no te haapa'o i muri a'e i te paapaaraa ia'na te hoê tuhaa fenua. Ua faaherehere te hoê melo haapa'o maitai o te Ekalesia no Hongrie, i ta'na tuhaa ahuru e rave rahi matahiti e tae roa i te taime i ti'a ai ia'na ia horo'a i te reira i to'na na taea'e hahaere utuafare.
Elder Richard G. Scott	(29) Ua hinaaro te hoê misionare rave tamau e faahoho'a i to'na utuafare a muri a'e i to te utuafare o te peresideni misioni i muri mai ta'na misioni.
Peresideni Dieter F. Uchtdorf	(70) Ua haamata te feia mo'a no Afirita too'a o te ra i te himene haere i muri a'e i te muturaa te uiraa i roto i ta ratou fare pureraa. Ua tauturu te evanelia i te hoê tamahine ia upooti'a i te pouri o te hoê huru haapiiraa hamani ino ia'na. (125) Ua faaru'e o Dieter F. Uchtdorf e te mau melo o to'na utuafare i te fenua Heremani hiti'a o te ra mai.

Te mau haapiiraa no to tatou anotau

Te mau haapiiraa no te maha o te sabati a te Autahu'araa a Melehisedeka e a te Sotaiete Tauturu tei roto ia i « Te mau haapiiraa no to tatou anotau » E nehenehe i te mau haapiiraa tata'itahi e faaineinehia na roto mai i te hoê e aore râ e hau atu a'oraa i horo'ahia i roto i te amuiraa rahi i tupu a'enei. E nehenehe i te mau peresideni tîi e mataeinaa e ma'iti i te mau a'oraa e ti'a ia faaohipahia, e aore râ e horo'a i teie hopoi'a i te mau episekopo e i te mau peresideni amaa. E mea ti'a i te feia faatere ia tura'i noa i te faufaa ia tuatapapa te mau taea'e o te Autahu'araa a Melehisedeka e te mau tuahine o te Sotaiete Tauturu i te hoê â mau a'oraa i te hoê â sabati.

Te feia e haere mai nei i te mau haapiiraa o te maha o te sabati, te faaitoitoia nei ratou ia tuatapapa e ia afa'i mai i roto i te piha haapiiraa i te ve'a no te amuiraa rahi i tupu a'enei.

Te mau mana'o no te faaineineraa i te haapiiraa no roto mai i te hoê a'oraa

A pure ia vai mai te Varua Maitai ia outou ra a

tuatapapa ai outou e a haapii ai i te (mau) a'oraa.

A hi'opo'a maite i te (mau) a'oraa, ma te imi i te mau parau tumu e te mau haapiiraa tumu o te pahono i te mau hinaaro o te mau melo o te piha haapiiraa. A imi atoa i te mau aamu, te mau faahororaa papa'iraa mo'a, e te mau faahitiraa parau no roto mai i te (mau) a'oraa o te tauturu ia outou ia haapii i teie mau parau mau.

A faanaho mai i te mau reni rarahi e nahea e haapii i te mau parau tumu e te mau haapiiraa tumu. A feruri ia faaineine atoa i te mau uiraa o te tauturu i te mau melo o te piha haapiiraa :

- A imi i te mau parau tumu e te mau haapiiraa tumu i roto i te (mau) a'oraa.
- A feruri i te auraa o te reira.
- A faaite i te mea i mararamahia, te mau mana'o, te mau iteraa rau, e te mau iteraa papû.
- A faaohipa i teie mau parau tumu e teie mau haapiiraa tumu i roto i to ratou oraraa. ■

E HAAPIIHIA TE MAU HAAPIIRAA O TE AVA'E

Eperera 2013–Atopa 2013

Atopa 2013–Eperera 2014

TE MAU MATERIA NO TE HAAPIIRAA NO TE MAHA O TE SABATI

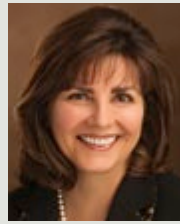
Te mau a'oraa tei horo'ahia i te amuiraa rahi no eperera 2013*

Te mau a'oraa tei horo'ahia i te amuiraa rahi no atopa 2013*

* No te haapiiraa o te maha o te sabati i na ava'e eperera e atopa, e ma'ithia te (mau) a'oraa mai roto mai i te amuiraa i ma'iri e aore râ mai roto mai i tera i tupu iho nei. E roaa teie mau a'oraa na roto e rave rahi mau reo i ni'a ia conference.lds.org/conference.lds.org.

Te mau peresideniraa rahi o te mau pūpū tauturu

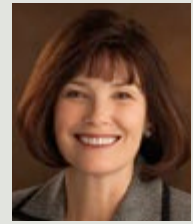
SOTAIETE TAUTURU

Carole M. Stephens
Tauturu matamua

Linda K. Burton
Peresideni

Linda S. Reeves
Tauturu piti

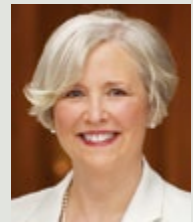
FEIA APÎ TAMAHINE

Carol F. McConkie
Tauturu matamua

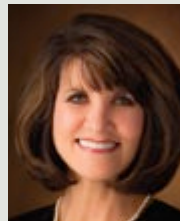

Bonnie L. Oscarson
Peresideni

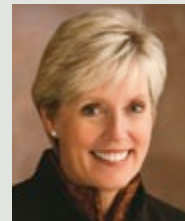

Neill F. Marriott
Tauturu piti

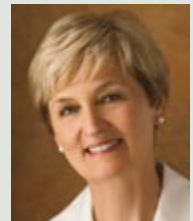
PARAMERE

Jean A. Stevens
Tauturu matamua

Rosemary M. Wixom
Peresideni

Cheryl A. Esplin
Tauturu piti

FEIA APÎ TAMAROA

Larry M. Gibson
Tauturu matamua

David L. Beck
Peresideni

HAAPIIRAA SABATI

David M. McConkie
Tauturu matamua

Russell T. Osguthorpe
Peresideni

Matthew O. Richardson
Tauturu piti

I roto i te 183raa o te amuiraa rahi ua tupu te patururaa o te peresideniraa rahi apî o te Feia Apî Tamahine

« Ua haaputapuhia to tatou aau », te parau ia a te peresideni Thomas S. Monson i roto i te tuhaa pureraa opaniraa o te 183raa o te amuiraa rahi matahiti i te 7 no eperera 2013, « e ua haapuiahia to tatou iteraa papû no teie ohipa hanahana e ua parahi mai te Varua o te Fatu i roto ia tatou. Ia haamana'o maoro na tatou i te mea ta tatou i faaroo i teie na mahana toopiti i ma'iri ».

Ua hau i te 100 000 taata tei tae mai i roto i na tuhaa pureraa e pae o te amuiraa rahi i roto i te Pû Amuiraa i Roto Miti, Utah, te mau Hau Amui no Marite, e afata teata, te peeutari, te ratio e te Itenati. Ua ti'a i te mau melo ia faaroo i te amuiraa i roto e 95 reo na roto anei i te mau haapuroraraa, na roto anei i te mau hoho'a video, te mau rave'a faaroo e te mau parau papa'i i ni'a i te tahua Itenati LDS.org.

Ua iriti te peresideni Monson i te amuiraa matahiti na roto i te faaararaa i te mau faanahoraa no te paturaa i te hiero i Cedar City, Utah, te mau Hau Amui no Marite, e i Rio de Janeiro, Beresilia—ia amuihia te rahiraa hiero i faarahia e o te patuhia nei, tei ni'a ia i te 29 i teie nei, e 141 hiero e tere nei i teie mahana.

I roto i te tuhaa pureraa no te mahana maa avatea, e rave rahi tauraa i ravehia i roto i te faatereraa o te Ekalesia. Ua haamauruuhia te taatoaraa o te mau melo o te peresideniraa rahi o te Feia Apî Tamahine, e ua haamauruuhia o Elder Walter F. González ei melo no te peresideniraa o te Hitu Ahuru. Ua haamauruu-atoa-hia e pae ahuru ma hoê Hitu Ahuru Area.

Ua paturuhia o Elder Ulisses Soares no te pûpû matamua o te Hitu Ahuru ei melo no te peresideniraa o te Hitu Ahuru.

Ei peresideniraa rahi apî no te Feia Apî Tamahine, ua paturuhia o Bonnie Lee Green Oscarson ei peresideni ; Carol Foley McConkie ei tauturu matamua ; e o Neill Foote Marriott ei tauturu piti.

Ua paturu-atoa-hia e toru melo apî no te Pûpû Hitu Ahuru Matamua : Elder Edward Dube no Zimbabwe ; Elder S. Gifford Nielsen no Sugar Land, Texas, USA ; e o Elder Arnulfo Valenzuela no Queretaro, Mexico.

Ua tavini o Elaine S. Dalton, te peresideni rahi tahito o te Feia Apî Tamahine, i roto i te peresideniraa rahi no te Feia Apî Tamahine, ei tauturu e

aore râ, ei peresideni, no te roaraa 11 matahiti hou a haamauruuhia ai oia i te ava'e eperera ra.

A hi'o i te tapura taotoa o te mau patururaa e te mau haamauruururaa i ni'a i te api 26.

A hi'o i te api 139 te haamaramaramaraa no ni'a i te feia faatere i pii-apî-hia. ■

E NEHENEHE TA OUTOU E TAUTURU

Ua faaitoito mai te peresideni Thomas S. Monson e o Elder Russell M. Nelson no te Pûpû no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo i te mau melo ia tauturu i te afata moni rahi na te misionare. I te 4 no eperera 2013, e 65 634 misionare rave tamau e tavini nei, e hau atu i te 20 000 tei farii i to ratou piiraa.

I roto i te tuhaa pureraa iritiraa o te amuiraa rahi, ua parau te peresideni Monson, « No te tauturu i roto i te aupururaa i teie nuu misionare, e no te mea ho'i, e

rave rahi o ta tatou mau misionare e oraraa haehaa to ratou, te ani nei matou ia outou, ia au i tei roaa ia outou, ia horo'a rahi i te afata moni rahi na te misionare o te Ekalesia ».

E nehenehe i te mau melo e horo'a i ta ratou tuhaa na roto i te faaohiparaa i te parau aufauraa ô ma te tapa'oraa i te moni ta ratou e hinaaro e aufau i raro a'e i te afata moni rahi na te misionare o te Ekalesia. E nehenehe atoa i te mau melo e aufau na ni'a i te Itenatildsphilanthropies.org.

Te hinaaro nei te Ekalesia i te paari e i te iteraa o te mau misionare faaipoipo

Na roto i te maraaraa te rahi-raa misionare taure'are'a no te faatoparaahia te matahiti e haamata ai i te tavini, e hinaarorahi-atoa-hia te mau taata faaipoipo i roto i te mau misioni na te ao atoa nei. Na roto i te faati'araahia e 58 misioni apî, e rahi atoa ia te mau taata faaipoipo e hinaarohia no te horo'a mai i to ratou ite i te pae faatereraa e i te tahi atu huru tautururaa faufaa rahi no te hoê misioni manu'ia maitai.

I roto i te amuiraa no eperera 2013, ua paraparau mai te peresideni Thomas S. Monson no te maraaraa vitiviti o te rahiraa o te mau misionare, e ua faaite mai i to'na here i te feia e tavini nei i te Fatu i roto i te misioni (a hi'o i te mau api 4, 66). Ua faaitoito taa ê o Elder Russell M. Nelson no te Pūpū no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo,

i te mau taata faaipoipo ia tavini. « O outou te taata faaipoipo paari, a opua i te mahana e haere atu orua i ta orua misioni. Papū maitai, e mauruuru ihoa matou no ta outou taviniraa », te na reira ra oia (a hi'o i te api 45).

I te omuaraa o te amuiraa rahi no atopa 2012, ua parau te peresideni Monson e : « Te hinaaro tamau noa nei â matou i te mau misionare tane e vahine faaipoipo paari. Mai te mea te vata nei outou, e ua faatuhaahia, e mea maitai to outou ea, te faaitoito nei au ia outou ia haere e tavini ei misionare rave tamau. E oaoa rahi to te tane e te vahine a tavini amui ai raua i te mau tamarii a to tatou Metua i te Ao ra » (« Manava i te amuiraa », *Ensign* e aore râ *Liahona*, Novema 2012, 5).

E rave rahi matahiti to te feia faatere o te Ekalesia faaitoitoraa i te feia

faaipoipo ia tavini. Ua parau o Elder M. Russell Ballard, no te Pūpū no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo : « Te titau nei te mau misioni i te mau fenua atoa e rave rahi atu â mau taata faaipoipo. Na roto i to ratou paari e to ratou mau iteraa, ua riro ia ratou ei mau misionare maitai roa a'e no tatou. No to ratou mau aravihi taa ê... ua ti'a ia ratou ia haapii maitai i te feia faatere no te fenua iho, ia haapuui e ia faaitoito i te mau melo, e ia arata'i mai i te mau melo ore i te Mesia ra » (« Missionary Couples—Trading Something Good for Something Better », *Ensign*, Tiunu 1988, 9, 11).

Te feia faaipoipo e hinaaro nei e tavini ei misionare, te faaitoito'hia tu nei ratou ia faaite i te reira hinaaro to ratou i to ratou episekopo. Mai te 6 ava'e e tae atu i te 23 te roaraa o ta ratou tau taviniraa.

Mai te mea e, e uiraa ta outou no ni'a i te misioni a te feia faaipoipo, a niuniu atu ia i te 1-800-453-3860, ext. 2-6741 (e aore râ, 1-801-240-6741), e aore râ, te imere SeniorMissionary Services@ldschurch.org no te farii i te pahonora i te mau uiraa taa ê. ■

Na roto i te paari e te ite o te feia faaipoipo, e ti'a ia ia ratou ia haapii i te feia faatere o te fenua iho e ia haapuui i te mau melo e ia arata'i mai i te mau melo ore i te Mesia ra.

Mauhaa apî i ni'a i te Itenati no te faaherehere e no te faaite i te mau hoho'a e te mau aamu utuafare.

Te feia e haere atu i ni'a i te tahua ItenatiFamilySearch.org e ite ia ratou i te tahi mau tauiraa rahi i te ava'e eperera 2013. Taa ê atu te parau no te ma'imiraa, e itehia i ni'a i teie tahua te mau mea e rave rahi na roto i te mau hoho'a apî, e te maramarama e te nehenehe, e te tahi atu mau rave'a apî. E riro noa â teie tahua Itenati ei tahua ohiparaa na te feia pãpã tupuna e te feia ma'imi, tera râ, na teie mau rave'a apî e huti mai e rave rahi atu â mau huru taata i ni'a i teie tahua Itenati.

E tauturu teie mau rave'a apî i te ohipa aamu utuafare i ô atu i te

ma'imiraa noa, e e titau atoa ho'i i te feia papa'i aamu utuafare e haamata noa ra, te feia apî e te feia paari. I teie nei, e nehene i te taata e hamani amui i to ratou pãpãraa tupuna i ni'a i te Itenati, e faaherehere e e hoho'a i te mau hoho'a e te mau aamu—ma te tamoni ore.

Na te mau hoho'a e te mau aamu utuafare e faaora faahou i te mau tupuna. E nehenehe i teie mau taata e vai ra i muri mai i te mau tai'o mahana e haapii mai ia tatou i te mau haapiiraa mai te faufaa o te ohipa itoitou, nahea ia arai i te mau titauroa o te oraraa, e nahea te mau ma'itiraa i te arata'i i to tatou oraraa.

Na te faaohieraa i te faatuatiraa e te faaherehereraa i te mau aamu utuafare e tauturu ia tatou ia nati ia tatou i ni'a i to tatou faufaa tupuna e ia faatupu i te hoê faufaa ai'a no ananahi.

Te mau rave'a apî i ni'a i te tahua FamilySearch.org

FamilySearch Family Tree. No te taime matamua i ni'a i te tahua FamilySearch.org, e nehenehe i te taata e haamata i te hamani amui i to ratou pãpãraa tupuna i ni'a i te Itenati, na roto i te haamataraa i te papa'i i te mau haamaramaramaraa no ni'a ia ratou iho e haere atu ai i ni'a i te mau u'i i tahito ra.

Te mau mea faufaa no ni'a i te Family Tree :

- A imi i ni'a i te tahua Itenati FamilySearch.org i raro a'e i te parau tapa'o « Family Tree [tumu raau utuafare] ».

- Ua hau i te 900 mirioni i'oa i tapa'ohia i ni'a i te tumu raau, e mau i'oa tei hoho'ahia mai e te taata.
- E mea tamoni ore.
- E ti'a i te taata ia amui no te hamani, no te faanaho e no te hoho'a i to ratou aamu utuafare na ni'a i te Itenati.
- E nehenehe ta te taata e ite mai i te mau mea ta te tahi atu mau taata i ite no ni'a i to ratou aamu utuafare.
- E mea ohie roa na te taata ia tuu i te mau hoho'a, te mau aamu e te mau hono Itenati no te reira.
- E nehenehe ta te taata e faaherehere i to ratou tumu raau utuafare, ta ratou i faaite, no te mau u'i no anaanahi.
- Na roto i teie rave'a ohie "tape'a e a huti" e nehenehe ta te taata e faanuu i ni'a e i raro i to ratou tumu raau utuafare ma te ohie.
- E nehenehe i te taata e tai'o e rave rahi miria parau tuatapaparaa i ni'a i te tahua Itenati FamilySearch.org no te faa'i i te mau tuhaa e mo'e ra o to ratou tumu raau utuafare.

Hoho'a. E nehenehe ta te taata e faaherehere i te mau hoho'a auhia e ratou no to ratou mau tupuna, ma te tapiri atu i te reira i piha'i iho i te mau parau faataaraa i roto i te FamilySearch Family Tree, e ma te faaite i te reira na roto i te mau rave'a haaparareraa so-tiare. Ua hau i te 200 000 hoho'a tei hoho'ahia, faahereherehia e tei faaitehia.

Te mau aamu. E nehenehe ta te taata e papa'i i te mau aamu auhia e ratou no ni'a i te hoê tupuna i roto i te FamilySearch Family Tree. Na roto i teie rave'a e ti'a i te mau utuafare ia haaputupu, ia faaite e ia faaherehere a muri noa'tu i te aamu o to ratou utuafare.

Pãpãraa hoho'a Tahiri. I te matahiti 2012 ua tamata FamilySearch i te hoê rave'a e ti'a ai i te taata ia ite ia ratou iho e i to ratou tupuna i roto i

© IRI

© IRI

te hoê pãpãraa hoho'a Tahiri. Ua haamaitaihia'tu te reira rave'a i teie nei, e e roaa te reira i ni'a i te tahua Itenati FamilySearch.org.

Family Tree Wizard. Te feia a tahi nei ratou a hamani ai i to ratou tumu raau utuafare, e ite ratou e, e mea maitai roa teie mauhaa. Mai te au i te hoê aparauraa, e ui teie mauhaa i te mau uiraa no ni'a i to outou mau tupuna ora e tei pohe, e i reira e hamani ai i te mau tu'atiraa i roto i te tumu raau utuafare ia ti'a ia outou ia haamata.

Tauturu na roto i te aparauraa. Te rahi noa'tura te anaanatae o te taata na te ao taatoa nei i te ohipa tuatapaparaa. Ua faatupu FamilySearch i te hoê autahiraa i ni'a i te Itenati o te hoho'a nei i te mau rave'a tauturu e i te tautururaa taata hoê i te ma'imiraa, ma te tamoni ore na roto i te niuniu e te aparauraa na ni'a i te Itenati e 24 hora i te mahana—i roto hoê ahuru reo i teie nei.

Reo. E roaa teie mau rave'a apî atoa e te tautururaa, i roto hoê 10 reo. E roaa te mau hoho'a videos haamaramaramaraa e te tahi atu mau rave'a tauturu na ni'a i te Itenati no te mau rave'a atoa. A pata noa i te pitopito Tauturu no te ani i te mau faataaraa hau atu. ■

E tau i te aamu utuafare i te mau aau

Na R. Scott Lloyd

Church News

Erave rahi mau pû aamu utuafare i te mau tau i muri nei o te faatupuhia i te utuafare noa, te tohuraa ia a Elder Bradley D. Foster no te Hitu Ahuru, i roto i te hoê a'oraa tei hoho'ahia i te 23 no mati, ei tu'atiraa i te amuiraa no te RootsTech 2013 Family History and Technology [te aamu utuafare e te rave'a aravihi] tei tupu i Roto Miti, Utah, te mau Hau Amui no Marite.

E raatira tauturu o Elder Foster i roto i te mau tuhaa faatereo te Aamu Utuafare, e ua parau oia e, fatata te taime e tae'ahia ai e iva miria taata i ni'a i te fenua nei, e ua faaineine te Fatu i te rave'a aravihi e ti'a ai « ia natinatihia e ia tu'atuhia te mau utuafare taatoa ».

Ua haapapû oia i te faufaa no te raveraa i te aamu utuafare, te haapiiraa i te mau aamu o to tatou mau tupuna—eiaha râ te tuatapaparaa noa, ma te imi noa i te i'oa e

te tai'o mahana. I ni'a iho i te mau ofa'i menema atoa i te ao nei, te vai ra hoê i'oa, hoê tai'o mahana fanauraa, hoê reni iti, e hoê tai'o mahana poheraa, te na reira ra oia. « Tauga reni iti na'ina'i ra i ropu i te tai'o mahana fanauraa e te poheraa, e reni iti na'ina'i roa ia e te faufaa ore, tera râ, tei roto ia i te reira reni iti to tatou aamu no te oraraa taatoa » ta'na ia parau. « No reira a imi ai tatou i te reira mau tai'o mahana, e matara mai to tatou here i to tatou mau tupuna—te faafariuraa i to tatou aau i to tatou hui metua—na roto i te imiraa i taua reni iti na'ina'i ra »

E tahoê te aamu utuafare ia tatou mai te mea e, e faaite tatou i te mau aamu e e rave amui tatou i te ohipa, ta'na ia parau. « No reira, e tau i te tuatapaparaa tupuna i ta tatou mau hoho'a pãpãraa ; e tau i te aamu utuafare i to tatou aau ». ■

Ua pohe o Elder Eldred G. Smith i te 106raa o te matahiti

Na Sarah Jane Weaver
Church News

Ua tavini o Elder Eldred G. Smith, ei patereareha no te Ekalesia mai te matahiti 1947 e tae atu i te matahiti 1979, ua pohe i te 4 no eperera 2013, i to'na fare. 106 matahiti to'na.

Ua ti'aturihia e, oia te taata paari roa a'e i Utaha, inaha, ua roa a'e te oraraa o Elder Smith i te tahi atu Hui Mana Faatere Rahi.

Ua haere atu te peresideni o te Ekalesia Thomas S. Monson e farerei ia Elder Smith i te oro'a mahana fanauraa hopea, 9 no tenuare 2013. « E hoa maitai roa o Eldred Smith no'u », te parau ia a te peresideni Monson. « Ua ratere amui maua e rave rahi maire te atea. Te here nei au e te faatura nei au i teie taata ».

Ua piihia o Eldred G. Smith ei Parereareha no te Ekalesia i te 10 no eperera 1947, na te peresideni George Albert Smith, peresideni no te Ekalesia i taua taime ra, e o oia te taata hopea tei mau i taua ti'araa ra. Ua faatuhaahia oia i te matahiti 1979. Ua haamata teie ti'araa i te matahiti 1833 na roto i te piiraahia o Joseph Smith Sr., metua tane no Iosepha Semita. E hina rere o Elder Smith na Hyrum te taea'e o te Peropheta.

I roto i ta'na taviniraa ei

Peresideni Thomas S. Monson, i te pae atau, te farerei nei ia Elder Eldred G. Smith, tei tavini ei Patereareha no te Ekalesia mai te matahiti 1947 e tae atu i te matahiti 1979, i te 106raa to'na mahana oro'a fanauraa, 9 no tenuare 2013. Ua pohe o Elder Smith i te 4 no eperera i to'na fare.

Patereareha no te Ekalesia, ua ratere o Elder Smith i roto i te mau fenua e rave rahi na te ao nei, e ua horo'a e rave rahi haamaitairaa patereareha i roto i te mau fenua aita e patereareha i reira. I te matahiti 1966 ua ratere oia na muri iho ia Elder Monson i Auteraria e i Hamoa no te horo'a i te mau haamaitairaa patereareha i te mau melo i reira. Te taime matamua teie a tae ai te hoê patereareha faatere i Hamoa. I teie mahana, te rahiraa o te tīti e patereareha to ratou i roto i te tīti iho.

Ua paraparau te peresideni Monson e o Elder M. Russell Ballard no te Pūpū no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo i te hunaraa o Elder Smith. Ua tai'o te peresideni Monson i mua i te utuafare i te hoê rata faatauaroha no roto mai i te Peresideniraa Matamua, e ua parau e, « Ua mo'e hoê hoa maitai roa to'u no te hoê noa tau. »

E hina rere atoa o Elder Ballard

no Hyrum Smith, e ua paraparau oia no ni'a i te mau rohiraa a Elder Smith no te faaoraora i te aamu o to ratou utuafare. « Te faahanahana nei tatou ia'na ei patereareha no te Ekalesia e ei patereareha no to matou utuafare, » ta'na ia parau. Ua parau atoa oia e, ua ite oia e, ua ite o Elder Smith e ta'na ohipa rahi a'e o to'na ia utuafare.

Ua faaipoipo o Eldred Smith ia Jeanne Audrey Ness i te matahiti 1932 ; E pae ta raua tamarii. I muri a'e i te poheraa o Jeanne Audrey i te ava'e tiunu 1977, ua faaipoipo oia ia Hortense Child ; te tavini ra ia o Hortense Child i te reira taime ei tauturu i roto i te peresideniraa rahi o te Feia Apî Tamahine. Ua pohe oia i te ava'e me 2012.

Ua monohia o Elder Smith na na tamaiti e piti e hoê tamahine (ua pohe te tahi tamahine), e 22 mootua (e piti tei pohe), e 63 hina, e e 22 hina rere. ■

Ua tauturu o Gerry Avant i teie papa'iraa.

Elder Ulisses Soares

No te peresideniraa no te Hitu Ahuru

Ua haamata o Elder Ulisses Soares i te tavini i roto i te peresideniraa o te Hitu Ahuru i te ava'e tenuare 2013, e ua ite oia i te tupuraa vitiviti o te Ekalesia i roto e rave rahi tuhaa o te ao nei.

Ua fanauhia o Elder Soares i São Paulo, Beresilia, i te ava'e atopa 1958. O Aparecido e o Mercedes Soares to'na na metua, tei tomo mai i roto i te Ekalesia i te paeraa o to'na matahiti. E haere ratou i te mau pureraa i roto i te hoê piha i ni'a o te fare tunuraa faraoa. Te haamana'o ra o Elder Soares i te oaoa tei roaa ia'na, hoê tamarii e va'u matahiti, i te taime a faatiahia ai te tītī matamua i Amerika Apatoa i São Paulo i te matahiti 1966. Ua tupu vitiviti te Ekalesia i Beresilia e tae atu i te 50 tītī i te matahiti 1990 e hau atu i te 200 tītī i te matahiti 2000.

Ua roaa ia Elder Soares te parau tu'ite no te ohipa matutu moni e no te faarava'iraa faufaa i roto i te fare haapiiraa tua toru katorika no Pontificia e te hoê MBA no roto mai i te National Institute of Postgraduate Study, e te rave ra oia i te ohipa i roto i te hoê taiete rahi hamani huira pereoo a pihia ai oia i ni'a i te hoê ti'araa i roto i te Ekalesia. Ua tihepuhia oia i roto i te Tuhaa Haapa'o faufaa, e aita i maoro ua riro mai oia ei raatira no te mau ohipa pae tino i roto i te piha ohiparaaa no te area no Sao Paulo, ma te tauturu i te peresideniraa Area 10 matahiti te maoro. Ua tavini atoa oia ei peresideni matamua no te tītī no São Paulo Brazil Cotia.

Ua tavini oia ei peresideni no te Misioni no Portugal Porto mai te matahiti 2000 e tae atu i te matahiti 2003 e ua pihia i roto i te pūpū matamua o te Hitu Ahuru i te ava'e eperera 2005. Ua tavini oia i roto i te mau peresideniraa Area no Beresilia e no Afirita Apatoa Hitia o te rā.

« Na teie mau iteraa i horo'a mai ia'u i te iteraa e, e nehe-nehe i te Ekalesia e faati'ahia i te mau vahi atoa tei reira te hoê nunaa haapa'o maitai », ta'na ia parau, « e te iteraa eaha te ti'a ia'u ia haapii mai no te tavini maitai a'e ».

Ua faaipoipohia o Elder Soares e ta'na vahine o Rosana Fernandes Morgado, i te ava'e atopa 1982 i roto i te hiero no São Paulo Brazil. E iva tamarii ta raua.

Ua tavini o Elder Soares i te hoê misioni rave tamau i roto i te misioni no Beresilia Rio de Janeiro. Ua tavini atoa oia ei peresideni no te pūpū peresibutero, ei tauturu i roto i te episekoporaa, melo apooraa teitei, papa'i parau faatere no te tītī, e ei ti'a retioni no te ohipa totauturu. ■

Elder Edward Dube

No te Hitu Ahuru

Ua haapiihia te evanelia ia Elder Edward Dube i te matahiti 1981 na te hoê fatu ohipa i reira oia i rave ai i te ohipa. Ua horo'a mai te reira taata ia'na i te hoê Buka a Moromona. Aita oia i tai'o i te reira buka e tae roa'tu i te matahiti 1983, e ua putapū roa oia i te iteraa papū o Iosepha Semita no ni'a i te fāraa mai o Moroni, e no reira, ua farii oia i te aniraa ia amui atu i roto i te hoê pureraa iritiraa mana'o i te farepureraa no Kwekwe, Zimbabwe.

Ua huru haamā rii oia i te hamataraa, i te mea e, mai te huru ra e, e ti'araa tavini to'na i mua i te rahiraa taata i reira.

« Ia faaite rā ratou i to ratou iteraa papū no ni'a i te Buka a Moromona, ua ite a'era vau i te tahi mau tu'atiraa to'u e teie mau taata », ta'na ia i faahaamana'o, « e ua ti'a ia'u ia faaite i to'u mau mana'o no ni'a i te Buka a Moromona ».

I muri mai ua farii oia i te mau haapiiraa a te misionare, ua bapetizohia e ua tavini i roto i te misioni no Zimbabwe Harare.

I taua taime ra, ua haapii oia i te utuafare o Naume Keresiya Salazani, 16 matahiti i taua taime ra. Ua tamau noa ta raua haamātauraa i muri a'e i ta'na misioni e ua faaipoipohia raua i Kwekwe i te 9 no titema 1989. I te ava'e me 1992 ua taatihia raua i roto i te hiero no Johannesburg Afirita Apatoa. E toru ta raua tamahine e hoê tamaiti.

Ua fanauhia o Elder Dube i te ava'e me 1962 i roto i te mataeinaa no Chirumanzu, Zimbabwe, ia Clement e o Rosemary Dube, ua roaa ta'na parau tu'ite no te haapiiraa i Zimbabwe D. E. College i te matahiti 1992 e ua haere e rave i te ohipa i roto i te faanahoraa haapiiraa a te Ekalesia, e ua haamau i te faanahoraa o te séminaire e te institute i Zimbabwe, Zambia, e i Malawi. Ua haamaitaihia oia ia ite e rave rahi piahi ta'na i horo'a'tu i te parau haafetiaraa, ia tavini i roto i te mau ti'araa faatere o te Ekalesia i roto i taua mau fenua ra a tupu ai te Ekalesia i te rahi.

Ua tavini oia ei peresideni no te pūpū peresibutero, ei peresideni amaa, ei peresideni mataeinaa, ei peresideni tītī, ei tauturu i roto i te peresideniraa misioni, e, mai te matahiti 2009 e tae atu i te matahiti 2012, ei peresideni no te misioni no Zimbabwe Harare. Hou a pihia ai oia i roto i te Pūpū Hitu Ahuru Matamua, te tavini ra oia ei Hitu Ahuru Area. ■

Elder S. Gifford Nielsen

No te Hitu Ahuru

Ehipa au na Elder Stanley Gifford Nielsen te ohipa tuaro, e ere râ te reira i te ohipa faufaa roa a'e i roto i to'na oraraa. Te ti'aturi nei oia e, e mea faufaa ia faaau maitehia te mau mea atoa, e ua riro te evanelia ei niu no te oaoa i teie nei e a tau e a hiti noa'tu.

Ua fanauhia oia i te ava'e atopa 1954 ia Harry e o Lois Nielsen, ua ora oia i Provo, Utah, te mau Hau Amui no Marite, e hope noa'tu ta'na haapiiraa tuarua. Ua haapii to'na na metua ia'na i te mau faufaa i faatumuhia i ni'a i te evanelia tei riro ei arata'i i to'na oraraa.

I muri a'e i te hoê pêpêraa rahi to'na i titauhia ai ia'na ia faaea i ta'na ohipa faahoro popo i te haapiiraa tuatoru, ua parau Elder Nielsen e, ua haapii mai oia e, te mau mea faufaa roa a'e i roto i te oraraa, eita ia e rave-ê-hia na roto i te hoê pêpêraa.

I muri a'e i te oraraa te vahi pêpê, ua ha'uti oia ei taata taora i roto i te taatiraa Faahoro popo no te fenua (NFL), tera râ, ua mau ta'na ohipa faahoro popo e toru matahiti i muri a'e. Ua faaooohia oia e te taata. Ua tae i te taime no te feruriraa e no te imiraa e, eaha mau ta'na e ti'aturi ra. « Ua haapii mai au e, eita roa te Faaora e faaru'e ia outou, noa'tu â te ohipa », te na reira ra Elder Nielsen, e ora nei i Sugar Land, Texas.

Ua tamata oia i te faaau i to'na oraraa i ni'a i te papa'iraa mo'a i roto i te Mataio 5:14–16 : « Ia anaana ia i mua i te aro o te taata nei, ia hi'o ratou i ta outou parau maitai, e ia haamaitai i to outou Metua i te ao ra ».

« Ua matara te rima o te Fatu ia outou na », te parau ia a Elder Nielsen. « E here outou Ia'na na roto i te haapa'oraa i te evanelia ».

I te fare haapiiraa tuarua to'na farereiraa ia Wendy Olsen. Ua faaipoipohia raua i roto i te hiero no Provo Utaha i te 23 no eperera 1975. Ua roaa mai ta'na parau tu'ite no te aparauraa, i roto i te fare haapiiraa teitei no Brigham Young University. Oia te taata taora no te Houston Oilers, e e raatira tuaro no KHOU television hou a piihia ai oia ia tavini tamau i roto i te Ekalesia.

E ono ta'na tamarii, ua tavini Elder Nielsen ei orometua haapii no te « séminaire », ei peresideni no te Feia Apî Tamara, ei peresideni no te pūpū peresibutero, ei episekopo, e ei peresideni tītī. Te tavini ra oia ei Hitu Ahuru Area i te taime a piihia ai oia i roto i te pūpū Hitu Ahuru matamua. ■

Elder Arnulfo Valenzuela

No te Hitu Ahuru

Ua paari o Elder Arnulfo Valenzuela i roto i te pūpū tata momoni i Chihuahua, Mexico, e ua farii i te parau tu'ite no te fare haapiiraa a te Ekalesia i Juárez. I roto i to'na tamariiraa ua arata'ihia oia na te mau tane e te mau vahine haapa'o i te evanelia e i te taviniraa o te Fatu.

Ua riro te mau haapiiraa tei apohia mai e ana i roto i taua vahi faahiahia ra o te Ekalesia i Amerika Ropu ei tauturu rahi no'na i roto i ta'na mau hopoi'a ei melo no te pūpū matamua no te Hitu Ahuru.

« Ua haamaitaihia vau no teie piiraa rave tamau ia tavini i te Fatu », ta'na ia parau.

Ua fanauhia o Arnulfo i te ava'e me 1959 ia Gilberto e o Rosa Valenzuela, e ua afa'ihia oia i te pureraa i to'na ap'iraa ra. I te 19 o te matahiti ua farii oia i te piiraa i roto i te Misioni no Mexico Veracruz. I roto i taua fenua nehenehe ra no Mexico ua ite oia i te oaoa o te ohipa pororaa evanelia i te mau mahana atoa e te oaoa i te aniraa ia vetahi ê ia haere mai i te Mesia ra.

I muri noa iho i ta'na misioni, ua haere atu oia e farerei i te hoê utuafare ta'na i bapetizo, tei haere e noho i te oire no Mexico. Te taata i piha'i iho mai i teie utuafare, o Pilar Porras ia, te hoê melo haapa'o maitai tei faafariuhia mai i roto i te Ekalesia. Ua riro mai o Arnulfo e o Pilar ei na hoa rahi e aita i maoro ua haamata raua i te arapae. Ua faaipoipohia raua i roto i te hiero no Mesa Arizona i te 6 no eperera 1982, i te tau aita â e hiero i to ratou fenua.

Ua fanau raua e toru tamarii, ma te tavini tamau noa i roto i te Ekalesia, e a ite noa ai raua ia Mexico ia riro mai ei nunaa taata no te hiero. « Aita matou i mana'o e e ti'a mai 12 hiero i Mexico nei, e hoê e patuhia nei », ta'na ia parau.

I te mau tau a riro ai oia ei episekopo, ei tauturu i roto i te peresideniraa tītī e i te peresideniraa misioni, e ei Hitu Ahuru Area, ua ite o Elder Valenzuela i te faahiahia o te haapa'o o te mau melo e rave rahi no Mexico o tei hinaaro ia horo'a i ta ratou mau mea atoa no te ohipa a te Fatu.

Ua farii o Elder Valenzuela i te parau tu'ite no ni'a i te matuturaa faufaa e te faatereraa, i te fare haapiiraa tuatoru no Mexico, e ua mau i te mau ti'araa faatere rau no te mau taiete na te ao nei. ■

Elder Timothy J. Dyches

No te Hitu Ahuru

Te hoê o te mau ohipa au roa na Elder Timothy Dyches i roto i te oraraa maori râ, « te riroraa ei ite » e te faa-ite-papû-raa' tu ia vetahi ê, ma te tauturu ia ratou ia haere mai i te Mesia ra. Ei misionare anei, i roto anei i to'na utuafare, e aore râ, i roto anei i ta'na ohipa, te farii oaoa nei oia i taua ohipa ra e taua hopoi'a ra e te tamata nei oia i te tauturu ia vetahi ê ia na reira atoa.

Ua fanauhia oia i te ava'e tenuare 1951 i Muray, Utah, te mau Hau Amui no Marite, ia Milo Fredrick raua o Mary Katherine Dyches, oia te piti i roto i na tamarii e hitu. I te tau a diakono ai oia, ua haere atu to'na utuafare e noho i Elko, Nevada, i reira oia i te raveraa i te ohipa i roto i te fare hooraa raua a to'na metua tane, i muri a'e i te haapiiraa. A rave amui noa ai raua i te ohipa, ua haapii to'na metua tane ia'na i te faufaa no te rave-itoito-raa i te ohipa—na te reira i tauturu ia'na ia riro ei misionare maitai i roto i te misioni no Heleman Apatoa mai te matahiti 1970 e tae atu i te matahiti 1972.

« E misioni paari, tera râ, ua riro ia ei misioni maitai roa no'u », ta'na ia parau. « Ua haapii au i te faufaa o te rave-itoito-raa i te ohipa e te haapa'o e te oreraa e faaru'e ».

Ua vai noa te reira huru to'na no ni'a i te parau no te ohipa i muri a'e i te misioni, i roto i ta'na tau haapiiraa, e te ohipa toro'a, e i roto i te mau ohipa a te Ekalesia. Ua farerei o Elder Dyches i ta'na vahine, Jill Dudley, i to'na haereraa i te haapiiraa i te fare haapiiraa tuatoru no Brigham Young University. Ua faaipoihia raua i te 26 no eperera 1974, i roto i te hiero no Manti. E toru ta raua tamarii.

Ua roaa ia Elder Dyches te parau tu'ite « bachelor » i te fare haapiiraa tuatoru no Brigham Young University, e ua tamau noa i te haapii e ua roaa mai ia'na te parau tu'ite no te ohipa taote tapu i roto i te fare haapiiraa tuatoru no Washington University Medical School. Ua rave oia i te ohipa na'na iho ei taote tapu no te tari'a, te ihu e te arapoa i Reno, Nevada.

I te taima a piihia ai oia i roto i te pûpû piti no te Hitu Ahuru, te tavini ra ia oia i roto i te pûpû feia apî ei tauturu haamaramarama no te pûpû diakono. Ua tavini oia i roto i te tahi atu mau piiraa e rave rahi, mai te Hitu Ahuru Area, peresideni no te misioni no Oregon Portland, peresideni tîti, tauturu i roto i te hoê peresideniraa tîti, melo apoora teitei, rave ohipa no te hiero, peresideni no te Haapiiraa Sabati, e papa'i parau no te paroisa. ■

Elder Randy D. Funk

No te Hitu Ahur

Ua paari o Elder Randy Dennis Funk no te pûpû piti o te Hitu Ahuru i roto i te tumu parau ra : « Ti'aturi i te Fatu e i To'na ra maitai ».

I roto i te toru o te matahiti o ta'na haapiiraa no te ohipa o te ture, ua hapu ta'na vahine no te piti o ta raua tamarii, e e toro'a hi'opo'a ture to'na i taua taima ra a tae mai ai te piiraa ia tavini ei peresideni no te pûpû peresibutero. « Ua farii au i taua piiraa ra i taua taima fifi ra, e ua pure au i te Metua i te Ao ra ia faatupu i te taa-ê-raa », ta'na ia parau. « Ua hinaaro vau i te tauturu no te rave i to'u piiraa, faaoti hope roa i ta'u haapiiraa, ia itehia te hoê ohipa, e ia aupuru i to'u utuafare apî. Te haamaitairaa ta'u i farii, ua hau roa ia i tei au ia'u. Na taua ohipa ra i horo'a mai ia'u i te faaroo rahi i roto i te maitai o te Fatu e Ta'na mau haamaitairaa i ni'a i te feia e faaitoito tamau noa i te tavini Ia'na ».

Ua fanauhia oia i te ava'e atete 1952 ia C. Dennis e o Rebecca Funk, ua paari i Manti, Utah ; i Madison, Wisconsin ; e i Smithfield, Utah, te mau Hau Amui no Marite. Ua hi'o noa oia i to'na metua tane i te taviniraa ma te haapa'o maitai i roto i te Ekalesia e ua haapiihia oia i te faufaa no te faaotiraa i te mau ohipa o te autahu'araa.

I muri a'e i ta'na misioni i Inidonetia, ua faaipoihia oia ia Andrea Clyde i te 29 no me 1976, i roto i te hiero no Logan Utah. E ono tamarii ta raua. Ua roaa te parau tu'ite a Elder Funk i roto i te aamu o te ao, i te fare haapiiraa tuatoru no te tuhaa fenua no Utah e te parau tu'ite tahua tuatoru (doctorat) no te auaha ture i roto i te fare University o Utah. Ua riro oia ei apiti i roto i te hoê taiete rahi no te ture i Denver, Colorado, na mua a'e a piihia ai oia ia tavini tamau i roto i te Ekalesia, tei haamata na ni'a i to'na piiraa ei peresideni no te misioni no India Bangalore i te matahiti 2010.

« I te taima ua haere matou i Inidia, ua ti'aturi matou i te mau parau a te Faaora : « E teie faahou â, te parau atu nei au ia oe e, o ratou ta oe e tono atu i to'u i'oa nei, na roto i te reo o to oe mau taea'e, te Tino ahuru e ma Piti ra, i faaauhia e i haamanahia hoi e oe na, e noaa ia te mana no te iriti mai i te uputa no to'u basileia nei i te mau nunaa atoa ta oe e tono atu ia ratou ra' (PH&PF 112:21) ». Ua tavini o Elder Funk ei peresideni no te pûpû peresibutero, peresideni no te Feia Apî Tamaroa, episekopo, peresideni tîti, e Hitu Ahuru Area. ■

Elder Kevin S. Hamilton

No te Hitu Ahuru

Te faaau nei Elder Kevin Scott Hamilton ia'na ei « hotu no te hoê faafariuraa e no te hoê faaoraraa ».

Na roto i to'na fanauraahia i te ava'e mati 1955 i Wenatchee, Washington, USA, ua tupu mai te tahi mau uiraa i roto i to'na metua vahine, Kay, no ni'a i te auraa o te oraraa. Ua paraparau oia i te hoê hoa melo no te Ekalesia, o Richard Pratt, tei faaite ia'na i te mau misionare.

Ua faaite ta'na tane o Norman Russell Hamilton e, e melo a'ena oia no te Ekalesia, noa'tu e, aita oia e haapa'o faahou nei mai to'na ap'raa mai â. Ua itoito faahou mai oia i roto i te Ekalesia i te taima a tomo mai ai ta'na vahine i roto i te Ekalesia.

« E mau melo faahiahia to'u na metua tei patu i te faaroo ta matou e mau nei i teie mahana », te parau ia a Elder Hamilton.

Tera râ, ua faaite papû oia e, na ta'na misioni i Farani e i Herevetia i tau i to'na oraraa. « Ua faatupu te reira i roto ia'u i te hoê hinaaro rahi tei ore roa'tu i mou faahou », te na reira ra oia.

Ua faaipoipo oia i te hoê â varua, Claudia Keysor, i te 27 no tiurai 1978, i roto i te hiero no Los Angeles. A aupuru ai raua i ta raua nau tamarii e ono i California, ua faairi raua i to raua fare ei pû no te feia ratere.

« Ua parau ratou e, e nehenehe ta outou e apo i te a'oraa mamu noa i roto i to outou fare, e no reira, ua tapiri maua i teie mau faahitiraa parau na roto i te fare taatoa », te na reira ra te tuahine Hamilton. Ua î te uputa tomoraa o te fare i te mau Buka a Moromona, te mau buka iti *No te Puai o te Feia Apî*, e i te tahi atu mau buka na te Ekalesia, o te faaî-noa-hia ia pau ana'e te reira i te ravehia e te taata ratere.

I roto i te hinaaro rahi o Elder Hamilton ia tavini, ua matara mai te mau taima taviniraa ei episekopo, ei peresideni tîti, e ei peresideni no te misioni no Beretita, Bruxelles mai te matahiti 2003 e tae atu i te matahiti 2006. Hou a piihia ai oia i roto i te pûpû piti o te Hitu Ahuru, e raatira oia no te Apooraa Haaparareraa Parau na te Ekalesia no California Apatoa, e 64 tîti i roto i te tuhaa no Los Angeles.

E parau tu'ite « bachelor » ta'na no te fare haapiiraa tuatoru no Brigham Young University, e te parau tu'ite « master » no te fare haapiiraa tuatoru no Washington, e piti atoa ra parau tu'ite no ni'a i te ohipa putu faufaa ; te tuhaa rahi o ta'na tau ohiparaa, i roto ia i te ohipa o te niuniu paraparau, e rave rahi taima ua tavini ei ti'a faatere rahi. ■

Elder Adrián Ochoa

No te Hitu Ahuru

Atavini ai oia ei Hitu Ahuru Area i Mexico, ua faaearii o Elder Adrian Ochoa tau mahana i roto i te oire no Chihuahua no te farerei i te peresideni tîti e ia veahi ê atu, e i muri iho ua ta'uma i ni'a i te manureva no te ho'i i te fare. Tera râ, ia parahi atu oia i ni'a i to'na parahiraa ua tupu maira te hoê faaûruraa e, aita ta'na ohipa i Chihuahua i oti.

Te rave ra te mau tuati manureva i te mau faaineineraa no te faarevara o te manureva. « Tera râ », te parau ia a Elder Ochoa, « ua ite au e, e mea ti'a ia'u ia pou i rapae i te manureva ». No reira, ua pou mai oia. Ua rtavehia te tahi mau uiuiraa e ua matara mai te mau haamaramaramaraa faufaa tei faatitiaifaro i te hoê fifi e ua ti'a i te hoê utuafare ia haere i mua i te pae varua.

Tera râ, aitâ te ohipa a Elder Ochoa i oti i Chihuahua. Ua arata'i atoa te Varua ia'na i roto i te utuafare haehaa o te hoê fetii no'na e rave rahi matahiti aita oia i ite ia'na. Ua farerei oia i to'na fetii—e melo mauui—e to'na utuafare na'ina'i i roto i te pe'ape'a. « Ua ite au e, te Ekalesia e te Mesia to ratou rave'a. Ua taparu vau i to'u taea'e ia ho'i mai i te purerara », ta'na ia parau.

Ua ho'i faahou mai to'na taea'e, e ua tupu faahou te hoê auraa utuafare maitai. Ua ti'a i te Fatu ia faaora e rave rahi oraraa i Chihuahua no te mea ua haapa'o te hoê taata i te muhumuhu a te Varua.

E farii te mau taata atoa i te mau muhumuhu a te varua mai teie te huru no te tau i te oraraa, te faaiteraa papû ia a Elder Ochoa, tei tavini i roto i te mau piiraa rau i roto i te Ekalesia, a rave ai oia i te ohipa i roto i te ohipa faatianiraa. Ua faatere oia i te misioni no Honduras San Pedro Sula mai te matahiti 2004 e tae atu i te matahiti 2007 e mai te matahiti 2009 e tae atu i te taima a piihia ai oia i roto i te pûpû piti o te Hitu Ahuru, ua tavini ei tauturu piti i roto i te peresideniraa rahi no te Feia Apî Tamaroa.

Ua fanauhia oia i te ava'e mati 1954 i San Francisco, California, te mau Hau Amui no Marite, ia Eduardo e o Consuelo Ochoa, ua paari oia i California e i Mexico. I to'na taurearearaa ua piihia oia ia haapa'o i te haaparareraa parau i Mexico. Ua taatihia oia e ta'na vahine, Nancy Villared, i roto i te hiero no Mexico. E pae ta raua tamarii. ■

Elder Terence M. Vinson

No te Hitu Ahuru

No Elder Terence M. Vinson, tei pii-apî-hia i roto i te pūpū piti o te Hitu Ahuru, aita oia i faaroo a'enei i te ta'o ra *Momoni* hou a farerei ai oia ia Kay Anne Carden i te mau matahiti matamua o te matahiti 1970s i Sydney, Auteraria. Ua aparau raua i te parau no te faaroo e i te pae hopea ua rave i te hoê faaauraa. I te mau Sabati atoa e haere raua i te pureraa a Terence e i te pureraa i roto i te hoê amaa o Te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei. Hoê pūpū e putuputu ratou i roto i te hoê fare rahi e te nehenehe, te tahi i roto ia i te hoê fare na'ina'i tarahuhia mai e te tahi tau Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei.

Tera râ, i muri iho rii noa « ua huru haamâ rii te faaauraa », e ua hamata o Terence i te faaroo i te mau haapiiraa misionare. E rave rahi ta'na mau uiraa. I muri iho, a haere ai oia i te hoê amuiraa tītī, ua puta mai i roto ia'na te hoê poro'i maramarama, mai te huru e, e mea parau-roa-hia mai. « Ua titauhia ia'u ia tomo i roto i te Ekalesia no te haere i mua. E ti'a i ta'u mau uiraa atoa ia pahonohia », te na reira ra oia.

Ua baptizohia oia i te hepetoma i muri iho.

Ua fanauhia o Terence Michael Vinson i Sidney Auteraria, i te ava'e mati 1951 ia John Laurence e ia May Therese A. Vinson. E rave ohipa to'na metua tane ei taata tupohe auahi, e ua faatusia oia ia ti'a i ta'na nau tamarii e hitu ia farii i te haapiiraa maitai.

E parau tu'ite « bachelor » ta Elder Vinson i roto i te numera, no te fare haapiiraa tuatoru no Sydney, e hoê parau tu'ite no te orometua haapii no roto mai i te fare haapiiraa tuarua no Sydney. Ua farii atoa oia i te hoê parau tu'ite no te faaineineraa faufaa no te fare haapiiraa tuatoru no Deakin e te parau tu'ite « master » i roto i te matuturaa moni no te fare haapiiraa tuatoru no Macquarie. I roto i to'na tau ohiparaa, ua itehia oia ei orometua haapii numera, ei taata paraparau, e ei taata faaa'o i te pae faufaa, e ua faatere i te hoê taiete faaineineraa e faahoturaa faufaa.

Ua faaipoipo oia ia Kay Anne, te vahine tei faaite ia'na i te evanelia, i te 2 no me 1974, i Sidney, e ua taatihia raua i te 23 no atete 1975, i roto i te hiero no Hamilton New Zealand ; e ono ta raua tamarii. Aita i rae'ahia e toru matahiti i muri a'e i to'na baptizoraa, ua piihia o Elder Vinson ei episekopo. Ua tavini oia i roto e rave rahi peresideniraa tītī e ei ti'a retioni e ei Hitu Ahuru Area. ■

Bonnie L. Oscarson

Peresideni rahi no te Feia Apî Tamahine

Ua tavini Bonnie Lee Green Oscarson ei vahine o te peresideni hiero no Stockholm Suède mai te matahiti 2009 e tae atu i te matahiti 2012, e ua ite oia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei no Suède, no Norvège, e no Latvia i te faatusiaraa ia ratou no te haamori i roto i te fare o te Fatu.

Tera râ, i taua taime ra, aita oia i ite e, te haapiiraa ta'na e apo nei mai roto mai i teie mau melo « haehaa, e te haapa'o maitai » e tauturu ia ia'na ia riro mai ei peresideni rahi no te Feia Apî Tamahine.

Te parau ra oia e, « No te mea ho'i e, e rave rahi feia apî tamahine e ma'iti nei ia tavini ei misionare e ia haere i te hiero i te matahiti apî a'e, te ti'aturi nei au e, te iteraa tei roaa ia'u na roto i te raveraa i te ohipa i roto i te hiero, e tauturu te reira ia'u ia haro'aro'a e nahea ia tauturu ia ratou ia faaineine ia ratou ».

Ua fanauhia Bonnie Lee Green i te ava'e atopa 1950 i Roto Miti, ia Theo James e o Jean S. Green. I te taime a hinaaro ai to'na na metua e faaite i ta raua mau tamarii i te parau no te Ekalesia i rapae ia Utah, ua haere o Bonnie e iva matahiti e to'na utuafare e faaea i Oklahoma, te mau Hau Amui no Marite. Ua noho atoa te utuafare i Colorado e i Tennessee hou a reva'tu ai i Missouri, i reira to Bonnie mâtauraa ia Paul Kent Oscarson i te vahi ti'araa hiero i Far West, Missouri—hoê vahi taa ê roa no te mea, e tupuna to raua toopiti atoa ra tei ora na i Far West.

I muri a'e i te tau haapiiraa i Brigham Young University, ua faaipoipo raua i te 19 no titema 1969, i roto i te hiero no Roto Miti ; e hitu ta raua tamarii.

E 25 matahiti noa to te tuahine Oscarson a piihia ai ta'na tane—tei tavini i te misioni i roto i te misioni no Suède mai te matahiti 1965 e tae atu i te matahiti 1968—no te faatere i te misioni no Suède Göteborg.

Ia ho'i mai te utuafare Oscarsons i te mau hau amui no Marite, ua ora ratou i Missouri, i New Jersey, i Massachusetts, e i Texas, i reira te taea'e Oscarson i te raveraa i te ohipa ei mono peresideni retioni no te hoê fare toa. Mai to'na na metua, ua farii te tuahine Oscarson i te oaoa rahi i te oraraa i te mau vahi e mea iti roa te mau melo o te Ekalesia.

Ua tavini te tuahine Oscarson ei peresideni no te Feia Apî Tamahine e toru raima, ei orometua no te « séminaire » i te po'ipo'i e iva matahiti te maoro, e ei orometua haapii no te feia paari i roto i te haapiiraa Sabati. ■

Carol F. McConkie

Tauturu Matamua i roto i peresideniraa rahi no te Feia Apî Tamahine

Mai to'na apîraa mai â, ua vai noa i roto ia Carol Foley McConkie te « hinaaro rahi no te hiero ». Na taua tutonuraa ra i arata'i i ta'na mau ohipa i roto i to'na oraraa taotoa.

Ua fanauhia te tuahine McConkie i te ava'e eperera 1952 i Spokane, Washington, te mau Hau Amui no Marite, ia Williams e o Joanne W. Foley, e e tamarii noa â oia a patoto mai ai te mau misionare i ni'a i te uputa fare o to'na na metua i Wilmington, Delaware, e ua faaite maira i te evanelia i to'na utuafare. Ua farii oioi to'na na metua i te mau haapiiraa noa'tu te pato'iraa e te titauroa ia tau i to ratou huru oraraa.

E tamariii noa â oia a ratere ai oia na muri iho i to'na utuafare na ni'a i te pereoo auahi na roto i te fenua taotoa no te haere e taati ia ratou i roto i te hiero no Manti i Utaha.

Te parau ra oia e, « ua riro mau ia ei ohipa au roa. Te haamana'o nei au ua ahuhia matou i te ahua uouo e te auraa o te reira ohipa no to'u utuafare. Ua riro ia ei ohipa nehe-nehe mau, e noa'tu e, e mea apî roa â vau, te haamana'o nei au i te mau mana'o tei tupu i roto ia'u, te ahua uouo, e te nehenehe o taua mahana ra. Na taua ohipa ra i horo'a mai i to'u hinaaro matamua ia tape'a tamau noa i te hiero i roto i to'u oraraa ».

Ua riro mai te hiero ei tapa'o no te ti'aturiraa i roto i te mau taime tamataraa e i te taime a haamau ai oia i to'na iho utuafare.

Ua farerei oia i ta'na tane, Oscar Walter McConkie III, i te fare haapiiraa tuatoru i Arizona. Ua roaa i te tuahine McConkie te parau tu'ite « bachelor » no te haapiiraa reo peretane. Ua faaipoipohia raua i te 22 no titema 1973, i roto i te hiero no Mesa Arizona e e hitu ta raua tamarii.

I te taime a piihia ai oia ei tauturu matamua i roto i te peresideniraa rahi no te Feia Apî Tamahine, te tavini ra te tuahine McConkie i roto i te tomite rahi o te Feia Apî Tamahine. Ua tavini oia i te rahiraa taime i roto i te mau piiraa no te haapii, e ei peresideni no te Feia Apî Tamahine no te paroisa, e ei tauturu i roto i te peresideniraa Sotaiete Tauturu e te Paraimere. Ua tavini oia i piha'i iho i ta'na tane a peresideni ai ta'na tane i te misioni no California San Jose mai te matahiti 2005 e tae atu i te matahiti 2008. ■

Neill F. Marriott

Tauturu piti i roto i te peresideniraa rahi no te Feia apî tamahine

Na mua a'e a tomo mai ai oia i roto i te Ekalesia, ua haapii o Neill Foote Marriott i to'na apîraa e, te vai ra te hoê Atua e ua here Oia ia'na.

« Ua riro to'u metua tane ei hoho'a no to'u Metua i te Ao ra », te parau ia a te tauturu piti apî i roto i te peresideniraa rahi o te Feia Apî Tamahine. « Aita e oti'a to to'na here e to'na farii ia vetahi. Ua riro to'u ti'aturi e to'u here i to'u metua tane i te tahuti nei ei hoho'a no to'u here e to'u ti'aturi i to'u Metua i te Ao ra ».

Ua fanauhia oia i te ava'e atopa 1947 ia George e o Antonia Foote i Alexandria, Louisiana, te mau Hau Amui no Marite, oia ana'e te tuahine o na taea'e e ono. I muri a'e i te roaaraa ta'na parau tu'ite i te fare haapiiraa tuatoru no Dallas, Texas, e hoê parau tu'ite no te arata'iraa parau peretane, e no te haapiiraa, ua haere atu oia i Cambridge, Massachusetts, i reira oia i te raveraa i te ohipa ei papa'i parau i roto i te fare haapiiraa tuatoru no Harvard. I reira to'na mâtauraa ia David Cannon Marriott, tei parau ia'na e, « Te hinaaro nei au ia farerei oe i to'u mau hoa ». Ua arata'i mai oia i te mau misionare no te haapii ia'na e i to'na mau hoa piha taoto.

A faaroo ai oia i te mau misionare, ua parau oia e, « ua riro teie mau haapiiraa ei faatu'atiraa i te mau tuhaa e toe ra i roto i to'u iteraa i te evanelia ». I muri a'e i to'na bapetizoraa i te ava'e me 1970, ua vai hoa noa raua o David ; hoê matahiti i muri mai, ua haamata raua i te arapae e ua faaipoipohia i te ava'e tiunu 1971 i roto i te hiero no Roto Miti.

Ma te rave amui i te ohipa e ta'na tane, ua faaea te tuahine Marriott i te fare i piha'i iho i ta raua nau tamarii hoê 11 a titau ai te tane i te hoê toro'a i roto i te ohipa putu faufaa. Ua tavini raua i roto e rave rahi piiraa. Ua tavini oia i piha'i iho i ta'na tane i te taime a faatere ai oia i te misioni no São Paulo Interlagos mai te matahiti 2002 e tae atu i te matahiti 2005, e ua tavini oia ei rave ohipa i roto i te hiero no Roto Miti, ei peresideni Sotaiete Tauturu no te tîti e no te paroisa, ei peresideni no te Feia Apî Tamahine paroisa, ei haapii evanelia, e ei taata aravihi no te haaputuraa maa.

I roto i to'na piiraa apî, te ti'aturi nei te tuahine Marriott e faaite ato a teie iteraa papû ta'na i farii a riro ai oia ei feia apî tamahine. Ua hinaaro oia ia ite te mau tamahine e, « ua herehia ratou na to ratou Metua i te Ao ra i te hoê here rahi e te hanahana ». ■

« E matapô to'u i mutaa iho, e teie nei te ite nei au », na Brady Fairbanks

« Te haere noa ra Iesu ra, e ite atura oia i te hoê taata matapo mai te fanauraa mai â...

« I na reira'tura oia i te parauraa'tu, e ua tufa ihora i te huare i raro i te repo, ua o'i ihora i taua huare i te repo,
ua parai atura i te repo i te mata o taua taata matapo ra,

« Ua parau atura ia'na, A haere, a horoi i to mata i te pape ra i Siloama ... Haere atura oia, horoi ihora, e haere maira hoi ma te ite...

« Ua parau maira oia, na ô maira... hoê roa a'u parau i ite , e matapô to'u i mutaa iho, e teie nei te ite nei au » (Ioane 9:1, 6-7, 25).

« Te ora nei tatou i te hoê tau o te aamu o te ao nei i reira te mau tamataraa paari e rave rahi, e noa'tu râ, te vai atoa nei te mau fana'oraa rahi e te mau tumu rarahi ia oaoa », te parau ia a te peresideni Thomas S. Monson i roto i te tuhaa pureraa opaniraa o te 183raa o te amuiraa rahi matahiti a te Ekalesia. « Oia mau, te vai ra te mau taime e faaruru atu tatou i te inoino, te oto i te aau e tae noa'tu te mau ati rarahi i roto i to tatou oraraa. E noa'tu râ, ia tuu tatou i to tatou ti'aturi i te Fatu ra, e tauturu mai Oia ia tatou i roto i to tatou mau fifi, noa'tu te huru o taua mau fifi ra ».

TE EKALEZIA A
IESU MESIA
I TE FEIA MO'A
I TE MAU MAHANA
HOPEA NEI